

FAŞİZME, EMPERYALİZME, FEODALİZME, ŞOVENİZME VE HER TÜR DEN GERİCİLİĞE KARŞI

PARTİZAN

Nisan-Mayıs 2003

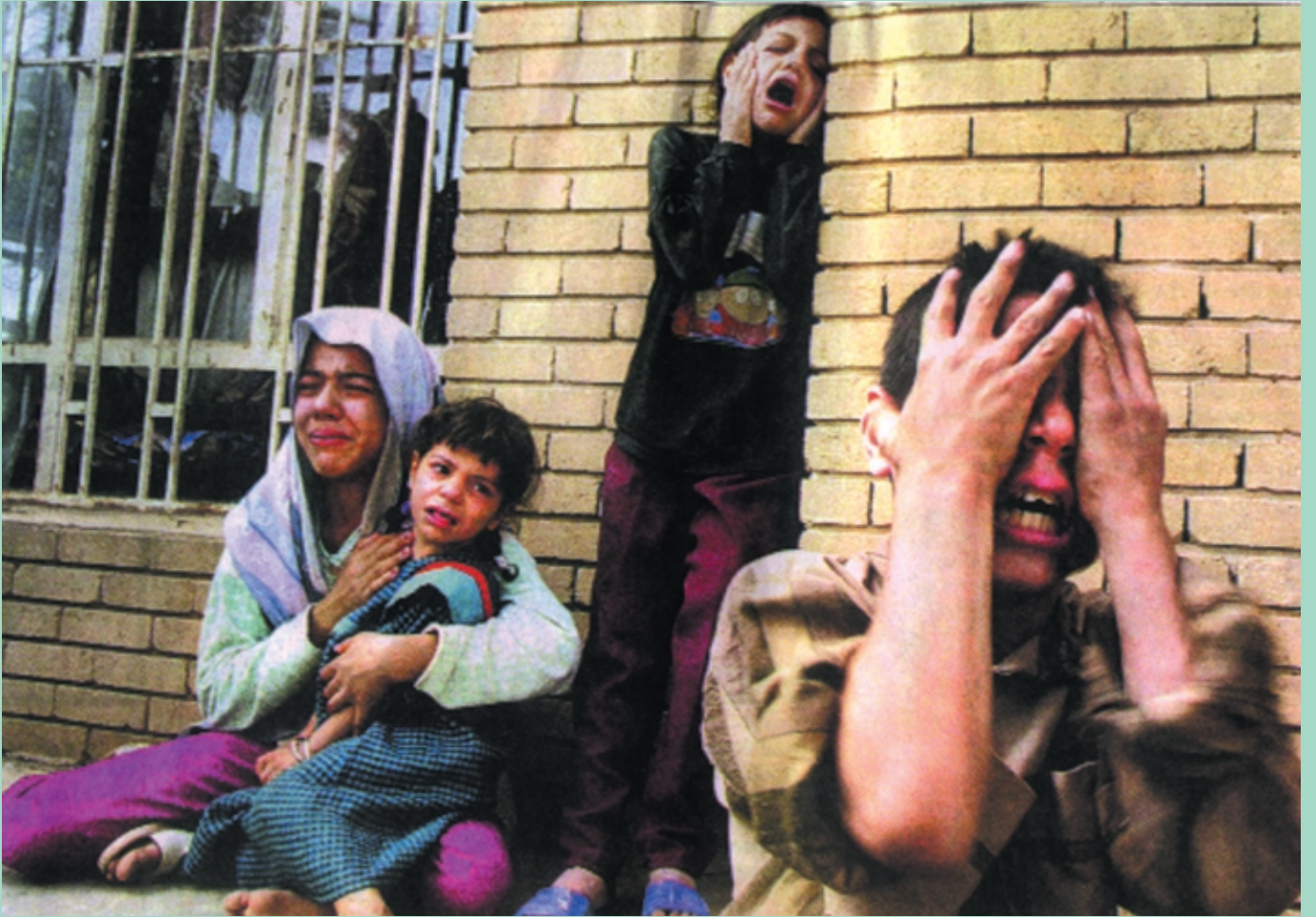
Sayı: 49

İki Aylık Siyasi Dergi

FİYATI: 1.000.000 TL (KDV dahil)

ISSN: 1303-0078

IRAK'IN İŞGALI VE PROLETARYANIN GÖREVLERİ

**Emperyalizmin "özgürlüğü"
HALKLARA KÖLELİKTİR**

**UMUT YAYIMCILIK
VE BASIM SANAYİ LTD. ŞTİ**

Yönetim yeri: Gureba Hüseyin Ağa Mah. İmam
Murat Sok. No:14/1
Aksaray-Fatih/İSTANBUL.
Tel: (0212) 531 48 53
FAKS: (0212) 621 61 33
Sahibi ve Yazışleri Müdürü:
Beşir KASAP
Baskı: Kayhan Matbaa
ISSN. 1303-0078

email: umutyayimcilik@superonline.com

BÜROLAR

♣ **KARTAL:** İSTASYON CAD. DÖRTLER APT.
NO: 4/2 KARTAL, TEL: (0216) 306 16 02

♣ **ANKARA:** MEŞRUTİYET MAH. KONUR
SOK. NO: 14/24 KIZILAY/ANKARA
TEL: (0312) 418 25 26 Cep: 0 535 562 33 72

♣ **İZMİR:** GAZİOSMANPAŞA BULVARI,
KOÇAŞ İŞHANI NO: 87, DAİRE:318 KONAK
TEL: (0232) 441 93 09 Cep: 0 536 387 14 52

♣ **MALATYA:** DABAKHANE MAHALLESİ,
BOZTEPE CAD., BABACAN İŞHANI NO:9
KAT:1/16 MALATYA
TEL: (0422) 325 78 13 Cep: 0 535 434 32 58

♣ **BURSA:** GÜMÜŞÇEKEN CAD. ERKMEN
İŞHANI, NO:7/21, HEYKEL
TEL: (0224) 224 09 98 Cep: 0 536 613 81 98

♣ **SAMSUN:** KALE MAH., YUSUF KEFELİ
İŞHANI, KAT: 6 NO: 9
TEL: (0362) 435 64 57 Cep: 0 544 521 34 30

♣ **TURHAL:** YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
TANRI-VERDİ SOK. 19/15 2. NOTER YANI
TURHAL/TOKAT
TEL: (0356) 276 37 20 Cep: 0 533 414 65 54

♣ **MERSİN:** ÇANKAYA MAH. SİLİFKE CAD.
ÜZÜM İŞHANI KAT :1 NO: 47 MERSİN
TEL: (0324) 238 06 89 Cep: 0 535 522 88 75

Yurtdışı Hesap Numaraları

Sema Gül
Euro Hesabı
Ziraat Bankası
İstanbul Aksaray Şubesi: 0 751 00 38
65 97 00 00 009
Emlak-Halk Bankası
Atatürk Bulvarı Şubesi: 00 238 041
Vakıf Bank
Valide Sultan Şubesi: 401 20 35

PARTİZAN'DAN

Merhaba,

İrak'a yönelik emperyalist saldırganlığın Bağdat'ın düşmesiyle işgale dönüştüğü ama başta ABD olmak üzere emperyalizmin Ortadoğu'ya yeniden şekil vermek, sınırları yeniden çizmek, hakimiyetini sağlamlaştırmak vs. için giriştiği saldırganlığın Irak'ın hemen ardından başta Suriye ve İran, Kuzey Kore'ye yöneldiği bir süreçte Partizan'ın 49. sayısı ile beraberiz. Bundan önceki sayımızı hazırladığımız dönemde saldırı hazırlıkları tüm hızıyla sürüyordu. Bu süreçte de en önemli gündem maddesini oluşturan Irak'a yönelik saldırı 20 Mart'ta başlatıldı ve Irak halkı, alçakça kendisini "özgürleştirme" yalanını ortaya atan ABD ve İngiliz emperyalizmini sandıkları gibi çiçeklerle değil, üstün teknolojilerine karşı ellerinde var olan tüm geri imkanlarıyla direnerek karşıladı. Bu sayımızda "**İrak'ın işgali ve proletaryanın görevleri**" başlıklı yazıda bu sürecin değerlendirmesi, emperyalizmin haksız ve gerici yağma savaşlarla dolu tarihiyle birlikte ele alınarak proletaryanın bu savaşlara ve saldırılara karşı tavrına ilişkin önemli tespitlerde bulunuluyor. Yine bu özgülde ele alınan "**Eskiden Birleşmiş Milletler mi vardı?**" başlıklı yazıda da emperyalizme bağlı ve onun kontrolünde oluşturulan kurumların dahi "işlerine yaramadığı" durumlarda fırlatılıp bir kenara atılabilecekleri kurumlar olduğu ortaya konuluyor

Proletarya Partisi'nin 7. Oturumuna ve burada alınan kararlara ilişkin değerlendirme yazıları da bu sayımızda yer alan yazılardan. "Bir partinin kendi yanlışları karşısındaki tutumu, buna yaklaşımı ve halka karşı sorumluluğu ve yaptığı özeleştirisi; o partinin devrimde samimi olup olmadığının temel ölçütüdür" belirlemesinden hareketle 31 yıllık tarih boyunca verilen mücadelenin muhasebesi yapılıyor. Bu süreci doğru olarak kavramak ve yönelime uygun bir hareket tarzına girmek için bu yazıları çok dikkatli okumak ve bu kavrayış doğrultusunda sürecin gereklerini yerine getirmek önemlidir.

Emperyalizmin içinde bulunduğu, aşırı üretim kökenli krizin saldırganlıkla aşılmaya çalışıldığı günümüzde "**Sermayenin tarihsel evrimi**" başlıklı yazı da emperyalist sistemi anlamak açısından önemli.

Kısaca süreci nasıl ele almak ve nasıl müdahale etmek gerektiği üzerine yazılardan oluşan bu sayımızı da ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz.

Bir dahaki sayımızda buluşmak dileğiyle...

Dostlukla...

İÇİNDEKİLER

İrak'ın işgali ve proletaryanın görevleri	2
Eskiden Birleşmiş Milletler mi vardı?.....	26
Proletarya Partisi'nin 7. Konferans kararlarının yol göstericiliğinde.....	30
Kadroların ideolojik ve teorik eğitimi.....	51
Emperyalizmin Irak işgali ve Sermayenin Tarihsel Evrimi	77

Irak'ın İşgali Ve Proletaryanın Görevleri

Emperyalizmin sömürgeler, yarı-sömürgeler, üzerindeki tahakkümünü pekiştirmek için kendi çıkarlarına zarar verecek oluşumları ortadan kaldırması, savaşlar çıkartması, kışkırtması, halkları birbirine boğazlatmaya çalışması, bölgeler üzerindeki hakimiyetlerini muhafaza etmesi geçmişten beri yaptığı şeylerdir ve halen de yapmaya çalışıyor. Bu nedenle emperyalizmin tarihsel gelişimi içerisinde, kendi tahakkümünü, sömürüsünü devam ettirebilmek, krizlerinden çıkış yolu bulabilmek için başvurduğu savaşlara ve bu askeri yöntemlerin bugün aldığı biçimlere kısaca bir gözatmakta yarar vardır.

Emperyalist haydut ABD'nin başını çektiği (ABD ve İngiltere önderliğindeki İspanya, Avusturya, Danimarka, Çek ve Slovakya Cumhuriyeti, İtalya, Hollanda, Polonya, Bulgaristan'dan oluşan, İsrail, Türkiye, Kuveyt, Ürdün, S. Arabistan vb.nin de destek verdiği) saldırgan güçler aylardır yaptıkları hazırlık sonucu 20 Mart'ta Irak'a girdiler, saldıran işgal ettiler. İşgalci güçlerin elebaşı ABD emperyalizmi kuduzca ve dizginsizce hareket ederek diğer rakip emperyalistleri dikkate almadı. BM, Güvenlik Konseyi vb. gibi kurumları -ki bu kurumlarda da özellikle ABD emperyalizminin direkt etkisi vardır- pek dikkate almadı. Bu durum emperyalistler arası çelişkinin ulaştığı aşama itibarıyla dikkate değer bir olgudur. Bu nedenle AB'nin başını çeken emperyalist ülkeler ABD'nin Irak'a müdahale etmesini istemiyorlardı. Emperyalist bloklar arası çelişki Irak'a müdahale konusunda su yüzüne çıktı. ABD emperyalizminin Irak'a müdahalesiyle, Ortadoğu'da denetim ve hakimiyetini pekiştirmek istemesini, kendisine daha geniş alanlar açma yönelimini, bugün açısın-

dan diğer emperyalist güçler engelleyecek durumda değiller. ABD emperyalizmi ekonomik alanda yaşadığı krizi, askeri olarak yaptığı müdahalelerle aşmak ve diğer emperyalist bloklar ile kendi arasındaki mesafeyi korumak istiyor.

AB'nin belirleyici ülkeleri Fransa ve Almanya'nın, Rusya ve Çin gibi emperyalist ülkelerle beraber Irak saldırısı ve işgalinde ABD ile birlikte hareket etmemelerinin nedeni bu. Yoksa bunların "iyi"liğinden gelmiyor. Onların işgallere, ilhaklara, sömürgeciliğe karşı olmalarından gelmiyor. Devlet bütünlüğüne, toprak bütünlüğüne, iradelerine saygılı olmalarından, iç işlerine karışmama, savaşız-'barış içinde' bir arada yaşamaya saygılı olmalarından gelmiyor. Ülkelerin ve ulusların eşitliği, karşılıklı hak ve özgürlüklere sahip olduklarını kabullenip, buna saygılı olmalarından gelmiyor. Bu anlamda sempatiyle bakılacak hiçbir yönleri yoktur. **Onlar kendilerinin pek hesaba konulmadığı bir savaşa ve işgale karşılar, mesele bu.** Bunların hepsi de emperyalist. Lenin'in dediği gibi hepsi de sö-

mürgesiz, ilhaksız, talansız, savaşsız yaşayamazlar.

ABD emperyalizmi ve müttefiki İngiliz emperyalizminin Irak'a saldırısı ve işgalini bilinen ve tekrar etme pahasına da olsa genel hatlarıyla ortaya koyarsak şunları söyleyebiliriz:

Emperyalizm, kapitalizmin en yüksek aşamasıdır. Kapitalizmin en yüksek aşaması olarak çürümüş kapitalizmdir. Asalak kapitalizmdir, tefeci borçlandırmalarla, spekülasyon sermayeyle, rantiyecilikle, borsa, tahvil ve hisse senetleriyle iliğine kadar dünya halklarını sömürmektedir. Sermaye ihracıdır, ihrac ettiği sermayeyle girdiği ülkeleri talan edip, kölece anlaşmalarla kendine bağımlılığı sürekli-leştirir. Girdiği ülkelerin yeraltı-yerüstü zenginlik kaynaklarını talan etmektedir. Emperyalizm, dünya topraklarının-pazarlarının bir avuç emperyalist ülkeler tarafından paylaşılmasının tamamlanması demektir. Yayılmacılıktır. Milliyetçilikle-şovenizmle, 'bü-

yük devlet' duygularıyla toplumu militarize etmektir. Büyük kriz ve iç savaş koşullarından faşizme geçiştir. Ağır kriz ve hızla yükseliş dönemlerinde engelleri siyasal olarak aşamazsa savaşlara başvurmasıdır. Dünyanın emperyalist güçler tarafından güce göre yeniden yeniden paylaşılması demektir. Bu nedenle savaşsız yaşayamazlar. Bugün Irak'ta yaşananlar da bunun bir göstergesidir.

Bu özelliklerden dolayı Lenin yoldaş, "Kapitalizmde, özellikle emperyalist dönemde, savaşlar kaçınılmazdır" diyordu. Birinci ve İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşlarından sonra da yüzlerce bölgesel savaş çıkardılar. Kimi yerde bölge ülkelerini birbirlerine karşı kışkırtarak onlar üzerinde savaş çıkarmışlardır, kimi yerlerde (1. "Körfez savaşı", Somali, Yugoslavya, Afganistan gibi) bugün Irak'a saldırdıkları gibi direkt kendileri saldırarak savaşlar çıkarmışlardır. (Örneğin: 19. yy'da 205 savaş çıkarıp, 8 milyon kişinin ölü-

müne, 20. yy'da 275 savaş ile 115 milyon kişinin ölümüne neden olmuşlardır. 1944'ten bu yana ise her yıla bir savaş düşüyor). Bugün emperyalistler Irak'ı yeniden paylaşmak üzerinde aralarında anlaşamadılar. ABD yanına "müttefiki" İngiliz emperyalizmini de alarak kuduz köpek gibi vahşi ve saldırgan bir biçimde Irak'a saldırdı. Emperyalistlerin dünyaya yön vermede aralarındaki anlaşmazlıkları ele almak için kurdukları BM, BM Genel Konseyi, Daimi Konseyi ve koydukları hukuklarını da tanımadı. Bunları birer paçavraya dönüştürüp bir tarafa bıraktı. Diğer emperyalist köpekler de "diplomatik" görüşmelerle anlaşmazlıklarını gideremedi. Savaşla da engellemeye hazır değiller. Bunu ABD de bildiği için bu derece pervasız davranıyor. Hem rakiplerinin önünü kesmek hem de onların askeri olarak toparlanıp hazırlanmadan veya aralarında daha büyük ittifaklar kurmadan, hem egemenliğini sağlamlaştırmak hem de içinde bulun-

duğu ciddi krizi atlama istiyor.

ABD önderliğindeki işgalci güçler muazzam güç üstünlüğünden dolayı işgalde hakimiyet sağlamış olabilirler, ama rahat yüzü göremeyecek, tutunamayacak ve uzun süre kalamayacaklardır. Bu durum bir gazeteci yazarın deyişiyle “İsrailleşmek”tir. İşgalciler her şeye hakim olduklarını düşünecekler ama rahat yüzü de görmeyeceklerdir. İşgalciler kovulacak veya işgal ettikleri toprakları terketmek zorunda kalacaklardır. Ama ne pahasına olursa olsun, geçici de tutunabilseler, bu işgali sürdürmeye var güçleriyle asılacaklardır. Gerçekleştirmek istedikleri stratejik planlarının yanı sıra, başta sömürge ve yarı-sömürgelerdeki uşaklarına ve dünya halklarına ‘efendiye başkaldırmanın sonu böyle olur’ diye gözdağı vererek teslimiyet ruhunu işleme-ye çalışma yönü de var bu işgalin. Bu yönler hesaplandığında başladıkları bu sömürgeleştirme ve daha da yayılma işgal savaşını sonuna kadar götürmeye çalışmaları daha yüksek ihtimaldir...

ABD ve İngiliz emperyalistleri Bağdat’a girer girmez hemen bir sonraki saldırı hedeflerinin Suriye ve İran olacağına sinyallerini vermeye başladılar. Nitekim son günlerde bu yönlü ve özellikle Suriye’yi hedef alan açıklamalar yapılmaya başlandı. Irak’a saldırısının ilk günlerinde İran’da bir petrol tesisinin, Suriye’de bir yolcu otobüsünün “güdümlü-‘akıllı’ füze”lerle (“hedef şaşırması” mı?) akılsızca açıklamaların gizleyemeyeceği bir biçimde bilinçlice vurulması gibi kışkırtıcı tutumları ve ardından İsrail hükümeti ve ABD ‘savunma’ bakanı (sizler hep saldırı bakanı anlayın) Donald Rumsfeld’in, ‘Saddam’ın kimyasal silahlarını Suriye saklıyor’ yönlü saldırı için kamuoyunu hazırlamaya çalışması; ABD’nin Ortadoğu bölgesinde denetimini sağlamak için sadece

Irak’ı işgal etmekle yetinmeyeceğinin ipuçlarını veriyordu.

Tüm bu gelişmeler yaşanırken, ABD ve İngiltere’nin savaş kârları korkunç derecede büyüyor. Atılan her füze, güdümlü bomba, imha olan her tank, her zırhlı-zırhsız araç, düşürülen her uçak ve helikopter, kaptırılan, hurdaya çıkarılan ve harcanan her silah ve cephaneye, kullanılan teçhizat, lojistik malzeme, harcanan akaryakıt korkunç kârlar getiriyor savaş sanayi ve petrol tekellerine (başka ülkelerin daha fazla silahlanmaya gidecekleri de ayrıca hesaplanmalıdır). Savaş sonrası Irak’ı imar ederken de aşağılık kapitalistler çok tatlı kârlar kazanacaklar. Bedeli Irak’ın petrol ve mahkum edilen savaş tazminatlarından karşılanacak. Nitekim Bağdat’ın işgaliyle birlikte hemen petrol kuyuları “güvenlik” altına alındı. Çok ucuz iş gücü sömürsü de ayrı bir iştah. Buna ilişkin ihaleler çoktan paylaşıldı ve paylaşılıyor. Bunun üzerine kapışmalar kısıtlı halinde de olsa burjuva-feodal basına yansıyor. İlginçtir, Irak’ın yeniden imar edilmesinde Türk firmalara ihale verilmemesini, Türk basını “taşeron bile olamadık” manşetleriyle vermeye başladı. Bu durum emperyalizm karşısında Türk hakim sınıflarının uşak bile olamadığının bir başka yönden itirafı anlamına geliyordu.

Bu durum emperyalizmin Irak’ı işgal etmesini ve saldırganlığını bir yönüyle açıklamaktadır. Ancak yeterli değildir. Bu nedenle bu işgal saldırısının nedenleri üzerinde daha ayrıntılı durmakta yarar vardır.

EMPERYALİZMİN IRAK SALDIRISI ÇÖZÜMSÜZLÜĞÜNÜN ÜRÜNÜDÜR

Emperyalist-kapitalist sistemin uzun bir süredir yaşamakta olduğu iktisadi bunalımın iktisadi alan

içerisinde esas olan çözüm olanaklarının yitirilmesiyle birlikte çözüm(süzlüğü)ün siyasal alanda (bir uygulama biçimi olarak askeri yöntemler) arandığı ve gerilen emperyalist-kapitalist üretim zincirinin rahatlayacağı umuduyla dayattığı; işçi ve emekçi halklar için felaket (ölüm, sakatlık, yoksulluk vs.) anlamına gelen emperyalist saldırı savaşının tehdit yönünün yerini fiili işgale bıraktığı bir süreci yaşıyoruz. Emperyalist-kapitalist sistemin ‘70’lerde yaşadığı -‘29’den sonraki ikinci büyük-krizin ardından uygulamaya koyduğu yeni modelin de iflasıdır bir bakıma yaşananlar. Emperyalizm “Sosyalist tehlike” karşısında Keynesyen politikalar ekseninde, emperyalist-kapitalist sistemin özünde varolan emek gücünün yarattığı artı-değere el koyma amaç ve hedefinde en küçük bir sapma göstermeksizin işçi sınıfı ve emekçilerin, hayata geçirilen bazı “sosyal” politikalarla emperyalist-kapitalist sisteme yönelik tepkilerini hafifletmeyi amaçlıyordu. Ancak 50’lerin ikinci yarısından itibaren SSCB’de başlayan kapitalist restorasyonun 70’lerde görünür hal almasından güç alarak “sosyal” politikaları rafa kaldırmış, yerine 1970’lerde yaşadığı krizin çözümüne yönelik geliştirdiği neo-liberal politikalar ekseninde yarı-sömürge ülkeleri iktisadi yarı-sömürgelemeden öte bürokratik ve askeri olarak da yeniden şekillendirilerek, bu ülkelerin “yeniden yapılandırılarak” emperyalist sisteme entegrasyonunun artırılması politikaları uygulamaya konulmuştur. Bunu emperyalist tekellerin dizginsiz sömürsü, sorunsuz sürüm alanları haline getirilmesi vb. için yarı sömürge ülkelerle emperyalizmin ilişkilerinin emperyalizm lehine “yeniden” düzenlenmesi olarak da tanımlayabiliriz. “Soğuk savaş” olarak belirtilen dönemde sosyalizmin karşısında geliştirilen

türlü sapkın burjuva düşünüş biçimlerinin de sosyal emperyalizmin savunularıyla harmanlanarak biçimlendirildiği yeni bir döneme girilmişti. RSE'nin kapitalist restorasyonunun inşasının gerçekleştiğini resmi olarak ilan etmesiyle de emperyalist sistem daha rahat hareket etmeye başlamıştır.

1970'lerdeki krizle birlikte uygulamaya konulan neo-liberal politikalar ekseninde yarı sömürge ülkelerde gerçekleştirilen bir dizi askeri darbe, bu ülkelerde gerçekleştirilecek "yeniden yapılandırmanın" başlangıcını ve temelini teşkil eden programların ilanını sağlamıştır. 12 Eylül 1980'de Türkiye'de gerçekleştirilen askeri darbenin ardından açıklanan ve uygulamaya konan 24 Ocak kararlarının benzerinin uygulandığı bu yönelim 1973'te Afganistan'da, 1979 yılında ise askeri-bürokratik şekilde Irak'ta (Saddam, 1968'de darbeyle gelip 1979'da iktidarı ele ge-

çiriyor) gerçekleşmiştir. 1979 yılında Irak'ta yaşanan gelişmelerin mimarı adını daha sonra çokça duyacağımız Saddam Hüseyin olacaktır.

1970'lerden gelen ve temelini esas olarak neo-liberal politikardan alan; 1990'larda ise uygulanan politikalar daha da azgınlaşarak yarı sömürge ülkelerin emperyalizm karşısında, bu ülkelerin pazarlarının eskiden bağlandığından daha direkt, organize ilişkilerle üretim, biçim, yöntem ve miktarının da emperyalizmin istekleri doğrultusunda şekillendirildiği sürece girilmiştir.

1970'lerden itibaren **üretimin ve krizlerin yarı sömürge ülkelere kaydırılması** stratejisi sermayenin bağ ilişkilerinin koyulaşması ve hızının artmasıyla duvara toslanmış, dünyanın bir ucunda yaşanan kriz, kısa bir süre de tüm sistem üzerinde ağırlık oluşturmaya başlamıştır.

Emperyalist politikaların tasarıda ve uygulamada önde geleni olarak beliren ABD'nin yaşanan bu krizlerden daha fazla etkilenmesi direkt bir sonuç olarak ortaya çıkmıştır. Emperyalist sistemin uzun süredir yaşadığı mali kriz, resesyona bütünleşmiş oluşturduğu yoğun basınç, sistemin çürüten yanını açığa vurmuş, sistem dünya genelinde uygulamaya koyduğu askeri saldırılarla kendine nefes borusu açma uğraşına girmiştir. Somali'de, Yugoslavya'da gerçekleştirilen askeri saldırılar sisteme geçici rahatlama sağlıyor gibi görünse de bu, özünde RSE'nin kapitalist restorasyonunun inşasının tamamlandığının resmen ilanından sonra "Doğu Bloku" olarak tanımlanan ülkelerin emperyalist sisteme daha doğrudan eklemelenmesinin sonucunda yaşanan yoğunlaşmanın ve derinleşmenin krizin yükünün bugünkü kadar hissedilmesindedir.

Bugün yaşanan krizin bir nedeni de “yeniden yapılandırma” adı verilen programla emperyalizme yarı sömürge ülkelerin kendi iç üretim biçim-yöntem ve miktarlarındaki söz hakkını tamamen yitiriyor olmaları ile borçla borç ödemelerini sağlayan ve borç yükünün artarak yarı sömürge ülkeler için ödenemez hale geldiği, hatta kimi ülkelerin bu durum nedeniyle iflaslarını ilan ettiği (Malavi ve Arjantin örneklerindeki gibi) durum, sistemin işlerliğinin tıkanmasından ileri gelmektedir.

Emperyalist ABD, sistemin tıkanıklığını giderebilmek amacıyla savaşa şiddetle ihtiyaç duymaktadır. 11 Eylül 2001’de ABD’de gerçekleşen saldırıların ardından gerçekleştirilen Afganistan saldırısı sistemin özünde yaşadığı krizin, yeniden yapılanmasını gerektirecek kadar köklü olduğunu göstermektedir. Nitekim Afganistan’a yönelik saldırısının ardından ABD’nin Gürcistan, Azerbaycan, Özbekistan gibi ülkelerde üsler açması, bu ülkelere askeri eğitim vermeye başlaması ve bu yolla varlığını meşrulaştırıyor oluşu, dünya petrol rezervlerinin önemli bir bölümünün bulunduğu alanda toparlanmaya çalışan Rusya ve gelişen Çin karşısında duvar örme; Avrupalı emperyalistleri ise varolandan geriye düşürme yönlü politikalarının uygulanması bunu doğrulamaktadır. Yalnız Ortadoğu ve Kafkaslar’da değil, dünya genelinde “teröre karşı(!) atağa kalkan ABD emperyalizmi önemli ekonomijeopolitik noktalara fiili olarak yerleşmeye, buralarda da askeri üsler oluşturmaya başlamıştır.

Emperyalizmin yaşadığı krizin karşısında ulusal nitelikte politika ve programları uygulamada ısrar edenlerle, sistemin neo-liberal politikalarıyla getirdiği/dayattığı koşullar dahilinde emperyalizmle tam entegrasyonun gerçekleşmesi-ne şu ya da bu şekilde ayak dire-

yen bazı devletler, ABD’nin yine 11 Eylül sonrasındaki hızlı manevralarıyla “şer mihveri” olarak ilan edilmiş, bu ülkelerin “dünya için tehdit” oluşturduğu manipülasyonu kitleler yönlendirilmeye, gerçekleştirecekleri fiili askeri saldırılarını meşrulaştırmaya çalışmışlardır. Bu saldırılar sonrası en fazla gündemde kalan, Ortadoğu’nun sınırlarının yeniden çizilmesi yöneliminin öngününde Irak hedef tahtasına oturtularak işgal edildi bile.

Emperyalizmin krizinin artık günümüz koşullarında sürekli olduğu, bu krizden çıkamadığı ve krizi yönetme politi-

Emperyalizmin sömürgeler, yarı-sömürgeler, üzerindeki tahakkümünü pekiştirmek için kendi çıkarlarına zarar verecek oluşumları ortadan kaldırması, savaşlar çıkartması, kışkırtması, halkları birbirine boğazlatmaya çalışması, bölgeler üzerindeki hakimiyetlerini muhafaza etmesi geçmişten beri yaptığı şeylerdir ve halen de yapmaya çalışıyor.

kası geliştirdiği ortadadır. Emperyalizm krizleri atlatamadığı gibi, emperyalizmin kendisi de bir krizdir zaten.

Emperyalizmin sömürgeler, yarı-sömürgeler, üzerindeki tahakkümünü pekiştirmek için kendi çıkarlarına zarar verecek oluşumları ortadan kaldırması, savaşlar çıkartması, kışkırtması, halkları birbirine boğazlatmaya çalışması,

bölgeler üzerindeki hakimiyetlerini muhafaza etmesi geçmişten beri yaptığı şeylerdir ve halen de yapmaya çalışıyor. Bu nedenle emperyalizmin tarihsel gelişimi içerisinde, kendi tahakkümünü, sömürüsünü devam ettirebilmek, krizlerinden çıkış yolu bulabilmek için başvurduğu savaşlara ve bu askeri yöntemlerin bugün aldığı biçimlere kısaca bir gözatmakta yarar vardır.

I. EMPERYALİST PAYLAŞIM SAVAŞI

Emperyalist-kapitalizmin dünya halklarına karşı düşmanlığı her geçen gün kanıtlanmaktadır. Bu düşmanlık elbette dünyanın ezilen halk yığınlarına karşı düşmanlıktır. Kapitalizmin emperyalizm aşamasına ulaşması ile dünyanın tekrar paylaşılması gündeme gelmiş, pazarlar üzerinde hegemonya, denetim mücadelesi açıkça ortaya çıkmıştır. Bu anlamda kapitalizmin, emperyalizm aşamasına ulaşmasıyla aynı zamanda dünyanın sınırlarının, devletlerin sınırlarının, hakimiyet alanlarının, denetim alanlarının vb. emperyalist paylaşım savaşıyla yeniden çizileceği anlamına gelmekteydi. Bu, tamamen emperyalistlerin denetiminde olacaktı.

Burada bir ayrıntı var. Savaşları kim, ne için çıkartıyordu ve savaşların niteliği nedir? Hedefleri ve amaçları nedir?

Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı haksız ve gerici bir savaştı. Halklar üzerinde bir kıyım ve talan savaşıydı. Emperyalist Paylaşım Savaşı, sömürüyü meşrulaştırma ve halklar arasındaki düşmanlığı körükleyen sabık ve kör bir şiddet ile, dünya halklarına karşı bir savaştı. Ülkeleri yeniden paylaşmak, sömürüyü artırmak, tekellerin kâr oranını yükseltmek için yapılan bir haksız savaştı. Tüm bunlara rağmen Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşının ortaya çıkması kaçınıl-

mazdı... Kapitalist emperyalist sistem; artan üretim anarşisi ve sömürü, kâr oranlarının düşmesi, sömürgeleri paylaşma, silah tekellerinin gelişmeye başlaması vb. etmenler Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşını şu ya da bu biçimde kaçınılmaz kıldı. Savaş, kıyım, talan, haksızlık, emperyalizmin çıkarlarına hizmet eden paylaşım savaşıydı. Doğru bir yanı veya haklılığı hiçbir zaman olmayacaktı paylaşım savaşlarının. Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşının Avusturya Veliyahdı prensin vurulması ile başladığı(!) söylendi. Bu alçakça bir yalandı. Demagoji ile halkların birbirine düşmanlığı körüklendi, bilinç bulanıklığı yaratıldı. Mani-

püle edilen kitleler burjuvazinin ardından gitti. Ve halkların birbirini boğazlaması meşrulaştırılmaya çalışıldı. Veliyah vuruldu, savaş çıktı! Bununla gizlenen emperyalist paylaşım savaşıdır. Savaşın pazarların hangi emperyalistin denetiminde olacağını belirlemek için yapıldığını gizlemektir. Dünyanın paylaşımını, dünya haritasının yeniden çizilmesini, pazarların yeniden paylaşımını.. Sömürgelere sahip olmak.. Binlerce insanını katledilmesi.. Tüm bunlar gözardı

edilerek “bir insan öldü, onun için savaş çıktı” demek inandırıcı olmaktan ziyade alçakça bir yalandır, manipülasyondur. Emperyalizm, dünyanın yeniden paylaşımını istiyordu.

Sömürgelerin yeniden paylaşılması ve bölgeler üzerinde denetim sağlanması ile kıtasal egemenlikler ile bölgeler, sömürgeler kontrol edilmiş olacaktı. Emperyalist Paylaşımın gerçek başlama nedenlerinden biri buydu. Tabi bu savaş emperyalist haydutların saldırganlığı ve vahşetinin resmedilmesiydi. Bu resim halk kitleleri tarafından görüldü. Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı öncesi ve sonrası, dünyada aynı zamanda sosyal

Paylaşım Savaşını Engels yoldaş 1887’de şöyle belirtiyordu. “...Prusya Almanyası için bir dünya savaşından bugüne kadar bozutları ve şiddeti yönünden hayal edilmemiş bir dünya savaşından başka bir savaşın olasılığı yoktur. Sekiz on milyon asker birbirlerini boğazlayacak. Ve o güne kadar bir çekirge sürüsünün yaptığından çok daha fazlasıyla Avrupa’yı baştan soyup soğana çevirene kadar yiyip bitirecektir. Üç ya da dört yıl içine sıkıştırılmış ve bütün kıtaya yayılmış otuz yıl savaşının yıkımı, açlık, veba ağır sıkıntılarının ordular ve halk yığınları üzerinde genel moral bozukluğu; ticaret, sanayi ve kredi üzerindeki yapay mekanizmamızın genel bir iflasla sona ermesinin getirdiği umutsuz karışıklık; eski devletlerin ve bunların geleneksel anlayışının, düzinelerce tacın kaldırımlara yuvarlanacağı ve bunları yerden toplayacak kimsenin bulunmayacağı ölçüde çöküşü; nasıl sona ereceğinin, mücadeleden kimin muzaffer olarak çıkacağından önceden kestirilmemesinin mutlak olanaksızlığı; bir tek sonuç kesinlikle bellidir; genel bitkinlik ve çalışan sınıfın nihai zaferrinin koşullarının hazırlanması.

Son sınıra ulaşmış karşılıklı silahlanma yarışı sistemin önünde sonunda kaçınılmaz olarak beklenen meyveleri bunlardır. Beyler, prensler, devlet adamları, aklınızla yaşlı Avrupa’yı getirmiş olduğunuz yer burasıdır. Ve en son büyük savaş dansımızı başlatmadan başka yapacak birşey kalmadığı zaman bu bizim işimize gelecek. Savaş belki geçici olarak bizi geriye itebilir. Kazandığımız birçok mevzileri bizden koparıp alabilir. Ama o zaman yeniden denetim altına alamayacağınız kuvvetlerin başını boş bıraktığımızda herşey kendi isteğinize göre hareket edebilir; trajedinin sonunda sizler mahvolmuş olacaksınız. Ve proletarya ya zaferrini gerçekleştirmiş olacak ya da

herhalde zafer kaçınılmaz olacaktır.” (Marks-Engels-Marksizm, Kahince Sözcükler)

Bir yerde gericiler, emperyalist kapitalistler, burjuvazi, sömürücü sınıflar ve bunlar kendi devlet iktidarlarını devam ettirmek; devletin bekasını sağlamak, sömürü çarkını sistemli bir şekilde hayata uygulamak, sömürgelerini denetlemek için emperyalist sömürücü sınıfların **haksız savaşları**. Diğer yandan ise; emperyalizme, kapitalizme, burjuvaziye, sömürücü sınıflara karşı verilen **haklı savaşlar**. Sosyal ve ulusal kurtuluş savaşları, bağımsızlıkçı yanlar taşıyan **anti-emperyalist savaşlar**. Bir yerde halkları teslim almak için, köleler haline getirmek için, sömürgeciliği devam ettirmek için **emperyalist savaşlar**, dünya halkları üzerinde emperyalistlerin ve tüm gericilerin vahşeti ve sömürüyü dolu dizgin uygulaması. Ve tüm bunlara karşı verilen devrim, sosyalizm ve kurtuluş savaşları vb.

Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı ile Rusya’da proletaryanın, Bolşevikler önderliğindeki devrimci savaşımı daha da ilerledi ve Rusya’da devrim oldu. SSCB kuruldu. Ezilen proletarya ve halk kitleleri Proletarya Partisi önderliğinde kendi iktidarını, devletini kurdu. Bu yeni bir durumdu. Ezilen, sömürülen yığınlar iktidarı zor yolu ile burjuvaziden almıştı. **Şiddet** ile devrimci bir sınıfın iktidarı kuruldu.

Bununla birlikte bu devrim tüm dünya halklarına şu mesajı da veriyordu. Sosyalizm ve devrim mücadelesi verilirse gericiler ve sömürücüler, emperyalist-kapitalist sistem ve onun devletleri yıkılır. **Ezenlere karşı, sömürücü sınıflara karşı savaşıldığı müddetçe doğru bir önderlik, komünist partisi altında devrimler kaçınılmazdır**. Gericiler istediği kadar savaşlarıyla, tankları ile, topları ile gelsinler; devrimi, devrimleri en-

gellemezler. Rusya’da gerçekleşen 17 Ekim devrimi dünya proletaryası ve ezilen halk kitlelerine umut oldu, ışık oldu. Tüm gericiler için bu korkulacak bir şeydi. Çünkü; dünya proletaryası ve halkları devrim için savaşımını geliştirirse emperyalistlerin pazarları, sömürleri, kâr oranları darlaşacak ve başka yerlerde çıkarlarını korumak veya daha da geliştirmek için savaşlar çıkaracaklardı. Bunun tümünden engellenmesi için devrimlerin engellenmesi gerekiyordu ve engellenmeliydi. Ama nafiye Lenin ve Stalin yoldaş önderliğindeki Sovyetler yıkılmaz bir kaleydi! Emperyalist kapitalistler Sovyetleri yıkmak için, Sovyet düşmanları ile birleştiler. Tüm gericiler bu ülkeye düşmanlık besliyordu. Emperyalist kapitalistlerin saldırılarına Sovyetler geçit vermedi ve yoluna devam etti. Diyebiliriz ki emperyalistlerin dünyanın paylaşımı için girdikleri savaş Rusya’da devrimi hızlandırmıştır. Sosyalist devrim gerçekleşmiştir. Bununla beraber birinci paylaşım savaşı öncesi ve sonrası burjuva önderlikli hareketler de birçok yerde ulusal bağımsızlığını kazanmıştır.

İKİNCİ EMPERYALİST PAYLAŞIM SAVAŞI

Kapitalist-emperyalist sistemin krizlerden çıkış yollarından biri de sömürge devletleri ve pazarları üzerindeki hakimiyetini artırması ve yeni pazarlara hakim olmak için mücadele etmesi, yani emperyalistler arası hegemonya mücadelesidir. Kapitalizmin ilk dönemlerinde tarihsel olarak gerçekleşen krizleri vardır ve bunlar ilk dönemde 10-15 yılda bir kendini tekrarladığı ve bunların devresel karakteri Marksist politik ekonomide durgunluk-canlanma, kalkınma-bunalım (kriz) diye belirtilir. Ve yine bu krizlerin kapitalizmin kendi doğasında olduğu bir gerçektir.

Birinci Emperyalist Paylaşım

Savaşı ile savaştan sonra emperyalistler nispi anlamda rahatlama dönemine girdi. **Ama bu geçici bir durumdu ve ilerleyen yıllarda durumun geçici olduğu bir anlamda ortaya çıkmıştır**. Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşıyla dünyanın paylaşılması emperyalizme yetmemişti ve bu yetmezlik sonucu yeniden bir savaşa girmenin koşullarını hazırlamaya başladılar. Burada şuna vurgu yaparsak; bütün kapitalist emperyalist devletler ve onlara bağımlı olan birçok devlet savunma harcamalarına bütçeden önemli ölçüde pay ayırırlar. Ve bununla militaristleşme ve askeri, savunma sanayi ve silahlanmanın oluşturulmasını hedeflerler. Emperyalistler olağanüstü derecede silahlanma ve silah üretimine ağırlık vererek paylaşım veya bölgesel savaşlara hazırlık yaparlar. Çünkü çıkabilecek/çıkartacakları paylaşım veya bölgesel savaşlarda güçlerini ortaya koyacaklardır. Bu anlamda tüm kapitalist emperyalistler güçlü bir savaş sanayine, silah üretimine sahip olmak isterler. Bu onlar için bir anlamda kaçınılmazdır.

İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı öncesi Alman burjuvazisi ve tekelleri için Adolf Hitler seçimle iktidara geliyordu. Destekleyenler tabii ki paylaşım esasına dayanan bir savaş öngörüyorlardı. Altan örgütlenerek militaristleşmeyi de sağlayarak iktidara geldi/getirildi Adolf Hitler. “Nasyonal sosyalizm”, “milliyetçi sosyalizm” vb. türünden faşizm propagandası ile Alman tekelleri ve diğer emperyalist şirketlerin ve tekellerin savaş kışkırtıcılığı ile savaşa sürüklenen bir kıyım, talan ortaya çıkmak üzereydi. Savaşı körüklediler. Daha doğrusu bunun için emperyalistlerin aradığı adam bulunmuştu. Esas adam(!) Adolf Hitler’di. Ve yine İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşında Alman askerlerinin Polonya sınırını geçerek

SSCB'den rahatsız olan ve onu her daim bir tehdit olarak gören zihniyet, sömürücü sınıflar, proletaryanın diktatörlüğünü yıkmak için elinden gelen bütün çabayı harcayan emperyalistler proletarya iktidarını yıkacak ve orada pazarlara sahip olacaktı. Bunlar "manyak" Hitler'in düşüncesi mi? Yoksa para babalarının mı? Gerici ve haksız savaşı başlatan yine emperyalistler oldu.

karakol basması ve karşılıklı çatışma sonucu(!) savaşın çıktığı belirtilmektedir (!)

Ne tesadüf Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşının da Avusturya Veliâhdının vurulması sonucu çıktığı iddia edilmişti. Emperyalistler, burjuvazi tarihsel yalanlarını bir kez daha ortaya koyuyorlardı. Vahşi kapitalizmin, asalak, can çekişen, çürüyen hastalıklı çocuğu emperyalizm yeni bir dünya paylaşım savaşı çıkarttı. Savaş "bir manyak adam" Adolf Hitler tarafından çıkarılmıştı(!) Burjuvazinin tarihçileri böyle yazdı. "Manyak Hitler savaş çıkardı(!)" Bunlar halk kitlelerini kandırmak için söylenen yalanlardı.

Burada şuna da vurgu yapmak yerinde olacaktır. Emperyalistlerin her daim hedefi; SSCB'yi gerileterek yıkmaktı. Bunu nasıl yapacaktı? Savaşın başlamasıyla Avrupa'dan ileriye Balkanlar'a ve daha ileriye giderek Sovyetleri yıkmayı hedefliyorlardı. Emperyalizmin ve faşizmin proletaryaya duyduğu kin... SSCB'den rahatsız olan ve

onu her daim bir tehdit olarak gören zihniyet, sömürücü sınıflar, proletaryanın diktatörlüğünü yıkmak için elinden gelen bütün çabayı harcayan emperyalistler proletarya iktidarını yıkacak ve orada pazarlara sahip olacaktı. Bunlar "manyak" Hitler'in düşüncesi mi? Yoksa para babalarının mı? **Gerici ve haksız savaşı başlatan yine emperyalistler oldu.**

Sovyet kızıl ordusu ve halkı di-rendi. Savaştı ve faşistleri, emperyalizm uşaklarını ve onları destekleyenleri Berlin'e kadar kovaladı. Asya'da Çin halkı, Komünist Partisi önderliğinde Başkan Mao'nun yol göstericiliğinde halk savaşı ile iktidar yürüyüşüne devam etmekteydi. Japonya'ya, emperyalist iş-gale karşı, ABD emperyalizmine karşı savaş Çin topraklarında zafer ile sonuçlanıyordu. İkinci Paylaşım Savaşı da Çin'de devrimi hızlandırıyordu. Emperyalist işgale karşı milli devrim.. Demokratik Halk Devrimi. Bu devrimin gerçekleşmesi Asya halklarını devrime yaklaştırdı. Çin devrimi onlara umut oldu. Halklar gericilere karşı savaştı.

Birinci ve İkinci emperyalist paylaşım savaşları dünyada, iki büyük devrime yol açtı. Onları hızlandırdı. 1917 Ekim Devrimi ve 1949 Çin Devrimi. Bu iki devrim gericilere karşı savaşıldığı zaman, halk kitleleri proletarya önderliğinde savaştığı zaman emperyalizmi ve tüm gericileri yerle bir edeceğinin kesin göstergesiydi. İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı ve savaşın durması ile birlikte pazarların paylaşımı bir anlamda tamamlanmıştı. Ama tüm bu gelişmelere rağmen hem haksız savaşlar hem de devrimci savaşlar devam etmekteydi.

Emperyalistler sömürülerini ve kendi varlıklarını devam ettirebilmek için "yeni" metodlar, stratejiler geliştirdiklerini ilan ettiler. Amaçları bir yandan kendi varlık

koşulları olan sömürü, talan ve çıkarlarını devam ettirebilmek iken, diğer yandan kendilerine karşı gelişen, gelişecek olan haklı, ilerici devrimci mücadeleleri bastırmaktı. Bu "yeni" stratejilere kısaca değinirsek, bunların hiç de yeni olmadığı rahatlıkla görülecektir.

ENGELLEME STRATEJİSİ (ÖNLEYİCİ SAVAŞ STRATEJİSİ)

Emperyalizmin devrimlerden korktuğu bir gerçektir. Bunu her daim çeşitli biçimlerde dile getirmiştir. Bu korkularını dile getirirken sosyalizme, devrime ve dolayısıyla Marksist önderlere, ustalara karşı karalama kampanyası, psikolojik savaş, yıpratma vb. ile kitlelerin gözünde sosyalizmi kötülemeye, onun kötü bir yönetim olduğunu anlatmaya devam etmişlerdir. Yani sınıf düşmanlıklarını göstermişlerdir. Emperyalist-kapitalistler ve tüm gericiler için sosyalizm "kötü"dür. Kötüdür çünkü, burjuvazinin iktidarını yıkıyor "Hür" düzeni yıkıyor, kapitalizmi yıkıyor, sömürüyü ortadan kaldırıyor. Burjuvaziyi mülksüzleştiriyor. Onlar için tabi ki kötü olacak. Ama bu durum sorunun diğer yanını teşkil eden proletarya ve halk kitleleri için iyidir. Proletarya ve halk için iyi olan burjuvazi için kötüdür. Burjuvazi, emperyalistler bu anlamda kendi "hür" dünyalarını korumak için, devrimleri engellemek için karşı-devrimci stratejileri geliştirmeye devam ettiler.

Esas sorun şuydu; İkinci Paylaşım Savaşıyla birlikte savaş sona erdiğinde dünyaya kim hakim olacaktı? Hangi emperyalist ülke dünya politikasını yönlendirecekti. Dünya iki kutuplu oldu. Bir yerde sosyalist kamp, bir yerde kapitalist kamp. Kapitalist kampın başını çeken ABD emperyalizmi İkinci Paylaşım Savaşından sonra Avrupa'ya ekonomik anlamda "yardımlarda" bulundu. Savaştan, yi-

kılmış bir vaziyette çıkan Avrupa ülkelerine ekonomik anlamda “yardımda” bulunması tesadüfi değildir. Bununla beraber Asya’da devrimleri engellemek için müdahale biçimleri ve araçları yarattı. Bunun nasıl olması gerektiği konusunda ilkin askeri ayağı oluşturdu. NATO, Emperyalist vurucu askeri güç işlevini görecek. Yani diğer anlamda karşı-devrimci bir yapılanma olacaktı. ABD emperyalizminin NATO öncülüğünde ilk müdahale alanlarından biri **Kore oldu. Kore’de sürmekte olan devrimci mücadeleyi bastırmak için, devrimleri engellemek için yapılan bu müdahalenin niteliği elbette ortadadır.**

Engelleyici savaş stratejisi, önlüyücü savaş stratejisi olarak da bilinir. Yani devrimleri engellemek için ABD’nin geliştirdiği ve yaşama geçirdiği bu strateji emperyalizmin ilk karşı-devrimci stratejisi olarak da bilinir. Kore’ye yapılan müdahale basit anlamda devrimin engellenmesi amacı gütsen de, aynı zamanda engellemeyle birlikte dünyanın haritasının değişmesine karşı çıkmak, pazarları denetim altına almak, bölgenin yeniden yapılanmasını sağlamak ve başka ülkelerde verilen devrimci savaşlara da gözdağı vermektir amaçları. Bununla devrimleri engelleyebileceklerini göstereceklerdi(!) Kore’ye yapılan müdahale ile Asya’da ikinci yenilgisini aldı ABD. Devrimleri engelleyemedi. Sosyalizme ve devrimlere duyulan düşmanlık kapitalizm ve emperyalizmin yerli uşaklarının siyasal, ideolojik, kültürel, ekonomik, hukuk düzenlerini yerle bir etmesinden dolayıcıdır. Bunun içinde kapitalist-

emperyalistler, tüm gericiler devrimleri engelleyerek kendi yayılmacılığını sürdürmeye çalışırlar.

Başta ABD emperyalizmi olmak üzere, emperyalistler birçok ülkede verilen devrimci savaşlara müdahaleci olmuşlardır. Latin-Amerika ülkeleri bunun en somut kanıtıdır. ABD emperyalizmi birçok bölge ve kıtada sürmekte olan devrimci savaşları bastırmak için engelleme stratejisi ile hareket etmiştir. Tabi bu stratejinin kendi içinde değişik ve gelişkin (!) modelleri ile devrimleri engellemeye çalışmışlardır? Latin-Amerika ülkelerinde CIA’nın desteklediği faşist diktatörler iktidara getirildi. Bu artık ortada olan bir gerçektir.

Bugün bu strateji bir anlamda var olan gelişmeler de göz önüne alınarak yeniden düzenlenmiştir. Bu nedenle emperyalistlerin ilk strateji ile son strateji arasında kullandıkları yöntemlerin benzerliği dikkat çeker. Ama adları değişmiştir. Uygulanan biçimlerde değişiklik olabilir. Sosyalizme karşı “Yeşil Kuşak”, “Komünizmin engellenmesi” Sovyet yayılmacılığının

durdurulması vb. gibi kendi korkularını tüm halka mal ederek, “yeni” şeyler çıkarmışlardır. Emperyalizmin devrimleri engellemek için geliştirdiği birçok savaş stratejisi vardır. Bu savaş strateji-

lerinin ana ekseninde devrimleri engellemek, boğmak vardır. Tabi yapabilirse. Bir diğer yan ise, müdahale ettiği yerde kendi emperyalist tahakkümünü sağlamak ve bunu bölge devletlerine kabul ettirmektedir.

Tabi amaç devrimlerin engellenmesi olsa da başka bir şey daha var. Bu da emperyalizmin pazarlara hakim olma istediği. İşte bu gerçeğin üstü karartılıyor. Gerçek niyetler gözardı ediliyor ve gizleniyor. Sorun şu; pazarlara kim hakim olacak? Bu soruyla soruna yaklaşan emperyalistler aynı zamanda şunu da görüyorlar. “Egemen olmak için müdahale biçimleri yarat.” Bunlar nedir? Bölgesel savaşlar çıkart. Bir ülkeye girdiğinde böl, parçala, ufak devletlere ayır. Ve yönetim sana bağlı olsun.

BÖLGESEL SAVAŞLARIN NİTELİĞİ

İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşının sona ermesiyle beraber birçok ülke; İngiltere Fransa, Almanya, İtalya, Japonya başta olmak üzere, savaştan yıkılmış bir durumda çıktı. Ülkeler yıkıntı içindeydi. Almanya ile Japonya savaştan yenik çıktılar. ABD emperyalizmi ise kendi toraklarında savaş vermediğinden ülkesi sağlamdı. Ayrıca savaştan galip ülke olarak çıktığından güçlüydü. Ve bununla birlikte tabi ki birçok sömürge, yarı sömürge ülkeye sahipti. Yeni durumuyla pazar alanlarını biraz daha genişletti. **Bu yeni durumla her ne kadar dengeler, politikalar değişse de esas olan yine sömürge-yarı sömürge ülkeler üzerine kurulu politikaların hayata geçirilmesiydi.** Emperyalistler kendi politikalarını yaşama geçirmek istiyorlar, salt eko-

nomik anlamda güçlü olmanın bir anlam ifade etmediğini biliyorlardı. Eğer bölgelere, sömügelere sahip olmak istiyorlarsa aynı zamanda askeri olarak da güçlü olmak zorundaydılar.

Avrupalı emperyalistler bunu yapacak bir güçte değildi. Bunu ABD emperyalizmi öncülüğünde, belirleyici güç olması itibarıyla, emperyalistlerin ortak hareketi ile sürece dahil olarak yapabilirlerdi. İngiltere, Fransa, İtalya; savaşı kendi ülkesinde yaşadığı için ekonomik ve askeri anlamda güçsüzdüler. Almanya ile Japonya savaştan mağlup ayrıldıkları için 50 yıl ordu kurması, başka ülkelere askeri müdahale ve asker göndermesi yasaklanmıştı. İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşını Almanya başlattığı ve yenik ayrıldığından ve bununla birlikte Almanya ile birlikte hareket eden Japonya da onunla aynı akıbeti paylaştığından emperyalistler böyle bir karar almışlardı. Hiç kuşkusuz bunun altında yatan esas neden emperyalistler arası rekabet ve savaşı kaybeden emperyalistlerin bir daha mümkün olduğunca toparlanamaması ve savaştan galip çıkan emperyalist ülkelere rakip olmaması arzusuuydu.

Ekonomik ve askeri anlamda güçlü olmayan ve sömügelere birçoğunu kaybeden emperyalistler arası hegemonya mücadelesi tabi ki devam edecekti. Bu da pazarların paylaşımı ve denetimi noktasında gelecek bir şekle bürünecekti. “Güçlü olan her zaman pazarları denetler” formülü geçerliydi. Ortadoğu, Asya, Afrika kıta ve bölgelere sahip olan güç büyük oranda ABD emperyalizmi idi. ABD emperyalizmi ayrıca başka ülkelerin jeo-stratejik öneminden kaynaklı olarak da başka ülkeleri ve devletleri de farklı hesapları açısından denetim altında tutmak istiyordu.

Küba ve Vietnam vb. ülkelere

müdahalesi oldu. Küba ve Vietnam’dan yenik ayrıldı. Bu durum emperyalizmin “**kağıttan kaplan**” olduğunu teyid etmiştir. Ve emperyalizmin halkların düşmanı olduğu bir kez daha gözler önüne serilmiştir.

Diğer anlamıyla Avrupa emperyalizmi de kendini toparlamaya çalışıyordu. Bu anlamda pazarlar üzerinde hegemonya mücadelesi kaçınılmaz hal alıyordu. Avrupa emperyalizmi askeri anlamda yeterli gücü halen sağlayamamış olsa da pazarlar için müdahale biçimleri ve araçları yaratmak için çaba içinde olduğu bilinen bir gerçektir. Bugün emperyalistlerin kendi içlerinde üç parçalı bir durum söz konusu. Bazen birlikte hareket etmeleri bizleri yanıltmamalıdır. Emperyalistler arası çatışma ve çelişki, hegemonya mücadelesi esastır.

Avrupa Birliği (AB)’nin tarihsel oluşumu, AGSP ve Avrupa Ordusu biçiminde bir yapılanmaya ve güç oluşturmaya gitmesi elbette emperyalistler arası çatışmanın ve şiddetin, çıkar ilişkilerini geldiği boyutu gösterir. Nitekim Irak saldırısı öncesinde, bu emperyalist bloklar saldırıya karşı çıkmışlar ancak engelleyememişlerdir. Başını Fransa ve Almanya’nın çektiği, Rusya’nın da aralarında yer aldığı emperyalistler, kendi çıkarları gereği ABD ve İngiltere’nin Irak’ı işgal etmesine karşı çıkmışlardır. Bu sürece gelmeden önce özellikle ABD emperyalizmine karşı AB, NATO’ya karşı Avrupa ordusu kurmak için adımlar atılmış, bir anlamda AB’li emperyalistler de kendi içlerinde toparlanma çabasına içerisinde olmuştur. Çünkü Rus Sosyal Emperyalizminin 1990’larda yeni rotaya girmesi, modern revizyonizmin iflasi ile Rusya bünyesinde bulunan birçok devletin bağımsızlığını ilan etmesi, Kafkaslar ve Balkanlar üzerindeki hakimiyetinin zayıflaması ile Kaf-

kaslara ve Balkanlara kimin sahip olacağı sorusu orta yerde duruyordu? Pazarlar kimin denetiminde olacaktı? Bu emperyalistler için önemli bir sorundu. Çünkü yeni bir pazar alanları ortaya çıkmış oluyordu. Bununla beraber Balkanlara ve Kafkaslara sahip olmak için, burada çok uluslu devletlerin parçalanması ufak ufak devletlerin kurulması, ve bu kurulan devletlerin emperyalistler tarafından desteklenmesi kaçınılmaz oluyordu.

Balkanlar’ın askerileştirilmesi, Yugoslavya’nın parçalanması, Arnavut, Makedon, Kosova çatışması Sırp, Hırvat, Bosna-Hersek çatışması vb. bölgede hız kazandı. Kafkasya’da doğalgaz ve petrolün denetim altına alınması, Çeçenlerin isyanı, Azerbaycan-Ermenistan, Türkmenistan-Özbekistan vb. yerlerin sorunlu olması. Ortadoğu petrolünün hangi güzergahtan geçeceği, nerelerin denetim altına alınacağı vb. üzerine paylaşım esasına dayanan bölgesel çapta savaşların çıkarılması için kaçınılmaz bir fırsat oluyordu. Çünkü bölgelere sahip olmak isteyen emperyalistlerin her biri farklı politikaya sahipti. Bu politikaları hayata geçirmek için de bölgesel çapta savaşların çıkarılması ve çıkarları doğrultusunda belli güçlerin desteklemesi olağan bir durumdu onlar için. Çünkü petrol ve doğalgaz tüm emperyalistler için önemlidir. Ayrıca bölgelerin denetimi olgusu da, pazarların hakimi olma durumu da önemlidir onlar için. Bu hem ABD emperyalizmi hem AB emperyalizmi hem de Çin-Rusya emperyalizmi için de geçerlidir.

Bugün Balkanlar, Kafkaslar, Ortadoğu ve Orta Asya üzerinde fırtınaların kopması da bundan kaynaklanmaktadır. Bölgeler üzerinde denetim sağlanmalıdır. Eğer sağlanamıyorsa karışıklıklar çıkarmak, savaşların çıkması, bölgenin çatışmalı bir hale gelmesini sağlamaya çalışırlar. Bu karışıklıklar

belki de yıllarca sürebilir. Bölgeler üzerinde denetim sağlanması ve pazarların dar anlamda kontrol altına alınmasına yönelik bu karışıklıklar, elbette ki emperyalistler için bölgelerin jeo-stratejik, jeo-politik öneme sahip olmasından dolayıdır.

Bugün bir ve ikinci paylaşım savaşlarının yaratmış olduğu tahribatlar ortadadır. Tüm bunlara rağmen devrimlerin engellenemez gerçekliği ortadadır. Buna rağmen emperyalistler arası da- laş halen devam etmekte ve paylaşılmayan ya da rakip emperyalist devletlerin denetiminde olan bölgelerin, pazarların kimin denetiminde olacağı sorunu ortada olup hegemonya mücadelesi kızışmaktadır.

Bölgesel savaşlara bakıldığında bugün Irak'ın işgal edilmesi bir yana, Ortadoğu, Orta Asya, Balkanlar, Kafkaslar'da çeşitli düzeylerde savaşın ve istikrarsızlığın olduğu görülür. Bunda hiç kuşkusuzki emperyalistlerin ifade ettikleri şu formülasyonun payı vardır. "Avrupa'ya egemen olan, tüm dünyaya egemen olur."

Balkanlar'ı başlı başına savaş alanı haline getiren ve halkların kıyımdan, katliamdan geçirilmesine vesile olanlar; Yugoslavya'nın parçalanmasını, ufak tefek devletlerin kurulmasını destekleyenler elbette emperyalistlerdi. Kafkasya bölgesinin sorunlu olması, Çeçenistan'ı destekleyen güçler ve buna karşı Rusya'nın askeri olarak denetimi sağlamak için düzenlediği askeri operasyonlar, Çeçen-Rus savaşı ortada. Ortadoğu'da zaten yıllardır savaş sürüyor. Kanayan yara olmaya devam eden Filistin sorunu, Filistin İsrail

savaşı... Ardından hiç kuşkusuz ki bugün Irak'ın işgal edilmesi...

ABD emperyalizmi İngiltere'yi de yanına alarak Irak'a saldırdı. İleride hangi ülkeye saldıracağına hesaplarını yapmakta. Somali, Filipinler, Sudan, vb. Ancak yapılan açıklamalara bakılırsa sırada Suriye var.

Yani emperyalizm ve gerici devletler kendi "teröristlerine" yöneliyor 11 Eylül'den sonra. Bu du-

ğil, aksine tamamen emperyalizm ve uşaklarının çıkarımadır. Bölge halkları birbirine boğazlatılıyor, katlettiriliyor. Düşmanlık, kin ve öfke kışkırtılıyor. Bölgesel savaşlar emperyalist çıkarlarını kollamak ve gözetmek içindir. Yaşlı dünyamız iki büyük savaşa ve irili ufaklı birçok bölgesel savaşa tanıklık etti. Bugün de bölgesel savaşlar yaşanıyor. Yaşlı dünyamızda bir ve ikinci paylaşım savaşını

çıkarınlar, Nagazaki ve Hiroşima'ya atom bombaları atanlar, oraları cehenneme çevirenler, binlerce insanı katledenler, Vietnam, Endonezya, Küba, Kore, Kamboçya ve Latin Amerika ülkelerinde halkları katledenler haklı bir davaya sahip olabilir mi? Bunları emperyalistler yapıyor ve elbette bunlar emperyalistlere hizmet ediyor. Emperyalist-kapitalistler, kendi düzenlerini kutsayanlar, elbette devamını sağlamak için çıkarmış oldukları savaşları meşru göstermeye çalışacaklar, sömürülerini, halklardan gizlemeye çalışacaklardır.

Emperyalistler ve işbirlikçileri/uşakları bölgesel savaşlarla

güçlerini korumaya çalışmaktadırlar. Bölgesel savaşlar emperyalizmin bölgeleri ve ülkeleri tahakküm altına almak için giriştikleri savaşlardır.

Her emperyalist devletin, temel amacı dünya üzerinde bulunan sömürge, yarı-sömürgelerde denetimlerini sağlamak, sömürü ve kâr oranlarını artırmaktır. Bunu esas olarak sermaye ihracı ile sağlamaya çalışırlar. Emperyalist te-

keller dünya üzerindeki tüm pazar-

güçlerini korumaya çalışmaktadırlar. Bölgesel savaşlar emperyalizmin bölgeleri ve ülkeleri tahakküm altına almak için giriştikleri savaşlardır.

lara tek başlarına hakim olmak isterler. Deniz, hava, kara yollarını denetim altına almak isterler. Emperyalistler için bir bölgenin önemi yalnızca onun yeraltı ve yerüstü kaynaklarının zenginliğinden değil aynı zamanda jeo-stratejik, jeo-politik durumundan da ileri gelir. Bölgeler üzerinde dönen dolaflara baktığımızda; emperyalizm bunu askeri, siyasi, ekonomik olarak yapmaya çalışmaktadır. Örneğin Balkanlar'a bakıldığında yeraltı-yerüstü zenginlik kaynaklarının o kadar geniş olmadığı görülür. O zaman buraları niye kontrol altına almaya çalışmaktadırlar? O bölgeye ilişkin başka bölgelerle ilgili planlarının olması, deniz ve iç pazarlara başka bölgelerden geçiş hattı olması bölgenin özelliğini ortaya koyar. Bunun için de bölgesel denetimi sağlamak için, gerek bölge devletleri içinde çatışmalar yaratmak, savaşlar çıkartmak, gerekse de bu çıkardığı savaşlardan dolayı hakem rolü oynamak emperyalistlerin yıllardan beri hayata geçirdikleri politikalarıdır.

Bunlarla amaçlanan bölgelerin denetimini kendisi sağlamak, tahakkümü pekiştirmek ve hegemonya mücadelesinde olmak şekilde özetlenebilir. Emperyalistler bunu sağlamak için, askeri ve ekonomik araçlarını devreye sokarlar BM, NATO, IMF, DB gibi.

ABD emperyalizminin NATO askeri gücünü elinde bulundurması, NATO içinde belirleyici bir konuma sahip olması, Dünya Bankası ve IMF ile ekonomik gücü elinde tutması onu diğer emperyalist güçler arasında avantajlı bir konuma getirmektedir. Yalnız ABD emperyalizmi bu avantajlı durumuna rağmen, AB emperyalizminin de kendi ekonomik ve askeri gücünü oluşturmaya başlaması çatışmaların da çelişkilerin daha da artacağına işaretidir. NATO'ya karşı AGSP, dolara karşı Euro. Burada iki kurum da aynı içerik ve öze sa-

hiptir. Birisi NATO askeri kurumlaşması, diğeri Avrupa ordusu ve kurumlaşması. Yani askeri anlamda iki yapılanma mevcuttur. İkisi de aynı tarzda müdahaleyi öngörüyor. NATO'nun 50. kuruluş yılında yapılan tespitte "21. yy ayaklanmalar yüzyılı olacak. Etnik, ulusal, ayrılıkçı, dinsel, sosyal ayaklanmalar yüzyılı olacak" denmektedir. Bunu emperyalistlerin kendileri söylüyor. Emperyalistler bir yandan sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin gelişimini engellemeye çalışırken diğer yandan da kendi aralarındaki çelişkileri kendi lehlerine çözüme arayışı içerisinde. Bölgeleri kim denetleyecek? Kim sahip olacak? Denetleyemiyorsan karıştır, savaşlar çıkart, müdahale et politikalarını izleyecekler. Bugün bu konsept büyük oranda hayata geçiriliyor. Yaşlı dünyamızda yaşanan bölgesel savaşların niteliği ve ona bağlı olarak bölgelerin neden bu kadar cazibeli olduğu ortaya çıkıyor, anlaşılıyor. Etnik, ulusal ayrılıkçı, dinsel, mezhepsel gelişmeleri destekleyenler, körükleyen kendileri. Kendi denetimleri dışına çıktığında ve mücadele eden örgütler olduğunda "ayrılıkçı" olabilir, terörist olabilir. Ama bölgelerde savaşlar çıkaran, devletleri bölüp parçalayan kendileri olduğunda "terörist" olmazlar(!) Ancak dünya halkları asıl teröristin başta ABD olmak üzere emperyalizm olduğunu son Irak'a yönelik saldırganlık ve işgal saldırısında çok daha net görmüştür.

SSCB'ye karşı yeşil kuşak hatını geliştiren, örgütleyen ve kendi çıkarları doğrultusunda "komünizm tehlikesi" var diyen kendileriydi. Ortadoğu ve Orta Asya'da dini örgütlenmeleri, diktatörlükleri, Saddam gibilerini yaratan ve destekleyen bizzat emperyalistlerin kendileriydi. Taliban'ı, Usame Bin Laden'i kendi çocukları gibi besleyen, geliştiren emperyalist-

lerdir. Saddam diktatörünü besleyen ve bölge halklarına kan kusturan, kitle imha silahlarını üreten ve eline veren kendileridir. Ama denetim dışına çıkmışsa, farklı bir emperyalist güç ile çıkar ilişkileri geliştireyorsa, bölgede önceki etkinliğini kaybetmeye başlamışsa, bölgede tekrar eski tahakkümünü sağlamak, bölgeye veya ülkeye askeri operasyon düzenlemek için, onlar artık bir bahane haline getiriliyor. Kılıf hazır: "Teröristler" var! "Kitle imha silahları" var! Tüm yalanlarla gerçek niyetlerini her zaman cafcıflı sözlerle gizlemeye çalışırlar.

Bölgesel savaşları cazip kılan sadece **petrol** ve **doğalgaz değildir**. Bu, bugün Irak için de geçerlidir. Bu konuda ilerici devrimci basında da yanlış bir algılayış var. ABD ve İngiliz emperyalizminin petrol için bu ülkeyi işgal ettiği yazılıp çiziliyor. Bu bir yanlış doğrudur ama eksiktir. **Petrol işgalin önemli ayağını oluşturuyor**. Ama aynı zamanda bölgeye kim sahip olacak? Bölgenin denetimi kimin elinde olacak? Bölge ülkelerinin, halklarının kaderini kim tayin edecek? Eğer bölgede denetimi sağlayamazsa petrol ve doğalgaza da sahip olamaz. Bu nedenle işgalin nedeni salt petrolle sınırlandırılmamalıdır. Yani bu iki olgu iç içedir; bu anlamda günümüzde emperyalistlerin çıkardıkları savaşlara baktığımızda kullandıkları argümanlar bile kitlelerin bilincinde manipülasyonu hedefler. "Petrol için savaşa hayır" söylemi, aslında bu yanlış kavrayışın bir ürünüdür. Emperyalistler işte bunun gibi halkların bilincini manipüle etmeye çalışırlar. Savaşa çatışma, müdahaleye operasyon, işgale rejim değişikliği, demokrasi götürmek derler. Burada amaçları nedir? Hangi ülke "tehlike"yse, "haydut"sa, "teröre" destek veriyorsa ona karşı savaşılır! Ancak halklarda savaş olgusuna karşı duyulan

öfke, halklarda anti-emperyalist mücadelenin gelişme dinamiklerini barındırır. Bunun için de emperyalistler çıkartmış oldukları haksız savaşlara “haklı” bir sebep bulmak zorundadırlar. Çünkü saldırıları haklı ve meşru değildir. Bu yüzden herhangi bir ülkeye ya da bölgeye müdahale ederken “savaşı önleme”, “terörü önleme”, “dünyayı kitle imha silahlarından kurtarmak”, “demokrasi getirmek”, “rejim değiştirmek” vb yalanlarına başvurarak halkların tepkilerini nötralize etmeye çalışırlar. Bölgesel savaşları “orta yoğunluklu çatışma” diye adlandırarak, bölgesel savaşların niteliğini gizlemeye çalışırlar. Emperyalist Paylaşım Savaşlarını “Yüksek Yoğunluklu Çatışma” diye adlandırarak aynı şeyi yapmaya çalışırlar. Ya da “Irak’ı işgal etmiyoruz, rejim değişikliği için buradayız!”, “Irak’a demokrasi getiriyoruz!” derler. Burada kullandıkları argüman önemli. Emperyalist saldırganlığın gerçekliği yerine, kavram karmaşası yaratarak, kavramların içeriğini boşalt-

rak yumuşatılmış ya da tersyüz edilmiş ifadeler kullanıyorlar.

Sonuçta bugün yaşlı dünyamızda birçok bölgede savaşlar yaşanmaktadır. Orta Asya, Kafkaslar, Balkanlar, Ortadoğu ve Irak. Yarın hangi bölge kim bilir? Emperyalistlerin çıkarları nereye sürüklerse oraya gidecekleri ve savaş çıkarmaktan çekinmeyecekleri ortada. Bu anlamda bölgesel savaşlar yaşanıyor, yaşanacak. Bu üst boyutta başka bölgeleri, kıtaları kapsar mı? Bunu süreç gösterecek.

Burada emperyalistler arası hegemonya mücadelesinde **çelişkinin esas olduğu, uzlaşmanın tali olduğunu düşünürsek**, gelişmeler bize şunu gösterir. ABD emperyalizmi Afganistan’ı bombalandı ve işgal etti. Ardından arkasına İngiltere’yi de alarak ve BM Güvenlik Konseyi gibi kendi kurumlarını dahi hiçe sayarak Irak’ı işgal etti. Bu sürecin hangi tarzda devam edeceği bir handikaptır. Uzlaşma ile mi sonuçlanır, yoksa savaş tırmanır mı? Görünen o ki bölgesel savaşlar ve özgülde ABD emper-

yalizmi dünya halklarına yönelik terörünü ya bizzat ya da uşakları aracılığıyla devam ettirecek. ABD emperyalizminin “teröre destek veren ülkeler”, “haydut devletler” yaklaşımı biliniyor. Bu kavramlar ile yarın bir gün herhangi bir ülke veya bölgenin terörist ilan edilip bombalanmayacağı ya da işgal edilmeyeceği ne malum? Nitekim daha Irak’ı yağmalamalarını tamamlamadan Suriye’ye yönelik saldırgan açıklamalar sıralandı. Haydut ABD ve “ortağı” İngiltere’nin önümüzdeki süreçteki planlarının uygulanıp uygulanamayacağı ise tamamen dünya halkların mücadelesine ve emperyalistler arası çelişkinin alacağı boyuta bağlı.

ASİMETRİK SAVAŞ KAVRAMI

Bu strateji de diğer emperyalist stratejilerden farklı, çok yeni bir şey değildir. Buna rağmen ABD emperyalizmi yeni bir strateji olarak ortaya koymaktadır. Bu stratejinin esası **militaristleşmeye** da-

yalıdır. Yani bütün güç odakları militarist kurumlar ordu, polis vb.nin **tek merkezde toplanması, birleşmesidir**. Bu bir yanı. Diğer yanı “**21. yy ayaklanmalar yüzyılı olacak**” konseptine dayalı **yapılanmanın hızlandırılmasıdır**. Bunun alt başlıkları, dinsel, mezhepsel, ayrılıkçı, sosyal ayaklanma, çatışmalar vb. şeklinde NATO’nun 50. yıl kutlamalarında altı çizilmişti. Bu konseptte göre güçlerin militarist bir anlayış etrafında örgütlenmesi ve harekete geçirilmesi ya da kısaca savaşa göre konumlanma diyebiliriz.

Bu strateji aynı zamanda bölgesel savaşlarda uygulanacak biçimleri de ortaya koymaktadır.

Bu stratejik anlayışın ortaya çıkması esas olarak İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrasında dayanıyor. Bir anlamda “kötü” yönetimlere karşı yapılacak müdahaleleri meşru göstermeye yönelik anlayışın somutlanmasıdır. Bir başka biçimde örnek vermek gerekirse **1991 Körfez Savaşında 32 devlet emperyalistler tarafından “hizaya çekilmesi gereken devletler” olarak belirlenmişti**. Yani Irak türü müdahalelerin yaşama geçeceği çok önceden söyleniyordu.

“**Asimetrik Savaş**” kavramı içinde yer alan bir başka husus ise şudur; Bir ülkeye “müdahale” edildiğinde sadece bir grup ya da ordu değil, bütün kesimler düşman olarak görülecektir. Ya imha edilecek ya da hizaya girmesi sağlanacak. Böylece “düşman” olarak belirlenenler teslim olursa, emperyalist işgali, tahakkümü kabul ederse düşman olmaktan **belki** çıkabilir. Asimetrik savaş kavramının programı şunları barındırır:

“A) Emperyalist Paylaşım Savaşlarıyla birlikte başlayan bir sürecin son halkası olarak cephe ve cephe gerisi kavramlarının silinmesi,

B) Düşman sadece bir ordu de-

ğil, bütün halk topluluğudur.

C) Güvenlik tehdidi kavramı, bölgesel (dini/ etnik çatışmaları, iç huzursuzluk, grev ve direnişler, kitle eylemlerini de kapsamına almıştır.

D) İç güvenlik ile dış güvenlik arasındaki ayrımın silinmesi sonucunda ordu ile polis kuvvetleri arasındaki ayrım da ordunun lehine giderek silinmeye başladı. Birçok ülkede polis kuvvetleri, askeri otoritenin emri altına alınırken, birçok ülkede askerler jandarma, ulusal muhafız gibi adlarla polisiye faaliyet yürütmeye girişmiştir.

E) Emperyalistler ordularını iç/bölgesel çatışmalara müdahale edebilecek çevik ve profesyonel birimler halinde yeniden örgütlemeye başlamıştır. Kendilerine bağımlı hale getirdikleri ülkeleri NATO gibi askeri ittifaklar yoluyla aynı rotaya girmeye zorlamaktalar.

Pentagon stratejistleri bütün bu özellikleri asimetrik savaş kavramı altında topluyorlar.” (Evrensel, Ekim 2001)

Bunlar “asimetrik savaş kavramının” programının bir parçası olarak ele alınıp ve “21. yy ayak-

Fukuyama'nın tarihin sonunun geldiği teranelerini savurduğu sırada, Peru'da And dağlarında anti-emperyalist, anti-kapitalist, anti-feodal işçi sınıfı ve emekçilerin Marksist-Leninist-Maoist temel ve perspektifle yürüttükleri emeğin kurtuluşu kavgasının kızıl bayrağı dalgalanmaktaydı.

lanmalar yüzyılı olacak” konsepti ile birlikte değerlendirildiğinde emperyalist hegemonya, tahakküm kurma çabasının içeriği daha anlaşılır olur. ABD emperyalizmi 1991 Körfez Savaşında Irak’ı sürekli bombalamakla “yetinmişti.” Ve artık sadece hava saldırısı ile yetinmeyeceği, hava saldırısı ile birlikte eğer bir bölgeye “müdahale” etmişse yıllara yayılan bir savaş göze alacağı ve bu savaşım içinde yine daha önceden Irak’a uyguladığı biçim dışında yine Irak’a yönelik salt hava operasyonu değil göğüs göğüse çarpışmayı da göze aldığı ifade etmiş ve bunları 20 Mart’ta başlattığı Irak saldırısıyla gerçekleştirerek Irak’ı işgal etmiştir.

Bölgesel savaşlarda askeri, ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel, psikolojik yönlerle bölgeye yüklenecekler. Artık “düşman” kimse onu ortadan kaldırmayı veya denetim altına alınmasını sağlayacaklar. Burada bir yana dikkat çekmek gerekirse “diğer savaş biçimlerinden farklı olacağını ve lüzumsuz şeyler kullanılmayacağı” nı belirtiyorlar (!) Yani klasik anlamda kullanılan savaş araç ve gereçlerinin kullanılmasının dışında bir savaş yürütmeye çalışacaklarını belirtiyorlar. Nitekim burjuva basında Amerikan hayranı kalemler tarafından bu yönlü propagandalar yapıldı, “ABD ordusu bugüne kadar kullanılan klasik savaş stratejilerinin dışında hareket ediyor”, “düzenli ordu gerilla harbi veriyor” diye. Bunun mantığını kısaca açmak gerekirse;

*Bölgesel savaşların artık uzun süreceği ve bu gerçekliğe uygun bir askeri hareket tarzı.

* Kendi iktidar alanlarının yararına müdahalelerin yapıldığı yerde askeri operasyon savaş, başarı ile tamamlanırsa bile askeri işgalin bitmeyeceği, aksine devam edeceği, kendine bağımlı devletler, kukla hükümetler yaratsa da sonuna

kadar orada kalacağı. Çünkü geçmiş deneylerinden emperyalistler de dersler çıkarıyor. Bir İran, Afganistan'da eskiden ABD'nin tahakkümü vardı. Ama bağımlılık ilişkisi kurulduktan sonra buradaki askeri gücü geri çekiyordu. Bundan sonra ise orada bağımlılık ilişkisi kurulsa da askeri gücünü bulundurmaya hedefliyor. Yani pazara girdiler mi çıkmayı değil bölgelerde kalıcı olmayı planlamaktadırlar. Bu askeri güç "gerektiğinde" ülke içindeki karışıklıklara müdahale edecek, karışıklıkları önleyecek(!) vb. Hükümete destek verecek ve karşıt güçleri gücü etkisiz hale getirmek üzere "güçlerini birleştirmek". Bu güç birleştirme, pazarı kaptırmamak için yapılacak ve bunun için de askeri işgalin sürekliliğinin sağlanması hedefleniyor.

*Militaristleşmeyi her alana yayma. Kontrgerilla tarzı örgütlenmeyi sağlamaya çalışmak, askerileşmeyi sağlamak, operasyonlara hazır bir şekilde güçlerin bulundurulması, ordu ve polis dışındaki para militer, kontrgerilla güçlerini harekete geçirme vb. vb.

*Militarist örgütlenmeyi tek bir kurumda toplama. Bu da askeriye.

*Kara savaşının hemen başlaması. "Kara savaşının kaçınılmaz olduğu" Asimetrik savaş kavramı içinde yer aldığından bölgesel savaşlarda hava saldırısı ile bombalamanın dışında kara birlikleriyle "düşman" içlerine girerek "düşmanı" imha veya etkisiz hale getir-

mek.

*Düşman sadece bir devlet sınırları içinde yer alan ordu değildir. Aksine bundan sonra tüm karşıtlar ve karşıt güçler "düşman" tanımlamasının içinde yer alır. Emperyalizm karşısında yer alan bütün halktır. Yani emperyalizme karşı olanların tümünü kapsayan bütünlüklü bir "düşman".

ABD emperyalizmi için "Asimetrik savaş kavramı" yeni diye

adlandırılıyor. Oysa bu, emperyalizmin her zaman uyguladığı bir stratejidir. Ama her uyguladıkları savaş stratejisine "iyi", "en iyisi", "üstün bir strateji" demişlerdir. ABD emperyalizmi Vietnam yenilgisi sonrası bu süreci tersine çevirmek için böylesi bir savaşa başladı mı artık, orada kalıcı olmaya çalışacak, askeri işgal süreklileşecek. Askeri işgalleri tek başına yapmalarının birçok nedeni olabi-

li. Pazarların paylaşımı! "Hep birlikte" yapmak? bunu yaparken çatışmalı birliklikleri esastır. Bir emperyalist, bir bölgeye, ülkeye savaş açtığına, "müdahale ettiğinde" bir başka emperyalist de başka yere aynı tarzda yapabilir. Bir anlamda ortak "çıkarlar" aynı olursa birlikte hareket ediyorlar. Bu ortak hareket aynı zamanda birbirlerinin kuyularını kazmayı da beraberinde getirir. Çünkü her emperyalist pazara kendisi tek başına sahip olmak ister. Bunda şaşılacak bir şey yok. Emperyalizm doğası gereği böyle yapar zaten.

Burada karşımıza bir soru çıkıyor. Eski sömürgecilik yöntemlerine geri mi dönülüyor? Kuşkusuz, tekrar yeniden eski tarzda bir sömürgecilik geri dönüş yok. Ama önceden uyguladıkları ve başarısız sonuçlar aldıkları Vietnam, Küba vb. yerlerdeki hatalarını tekrarlamamak için yeni şeyler ortaya atıyorlar. "Gelişmiş", "asimetrik savaş stratejisi", "terörü önlemek için önce davranmak, önleyici vuruş stratejisi" gibi... Yani bundan sonra savaşı kazansalar dahi bölgeden çıkmayacaklar. Ve bu da orada kendilerini her anlamda süreklileştirecek-

lerinin işaretidir. Buna kim karar verecek? Kuşkusuz ki "zaferi" kazananlar, "bedel" ödeyenler. Peki bölgede kalıcı güçler nasıl konumlanacak? Bu da savaşı başlatan müttefiklerin pazarlığına bağlı. Bu başlı başına başka bir yazının konusu. Biz esas olarak bölgesel savaşlarda kullandıkları yöntemler, uygulama biçimleri ve bölgesel savaşın ve özgülde de Irak'ın işgalinin nereye doğru evrileceği üye-

“The Guardian gazetesinin haberine göre Kuzey Irak’taki işbirlikçi Kürt liderlerden KDP’nin hazırladığı taslakta “Irak iki federe bölgeye bölünecek. Bunlardan biri Orta ve Güney Irak’ı kapsayan Arap bölgesi, diğeri ise kuzeydeki Kürtlerin yaşadığı bölge. Her bölge kendi meclis ve başkanına sahip olacak; ancak iç güvenlik ve federal ordu, Bağdat’ta kurulması planlanan Amerikan yanlısı kukla rejime devredilecek.” (Evrensel, 11 Temmuz 2002, sf.10)

rinde durmaya çalıştık. İşte şimdi Irak işgalinin nedenlerine daha ayrıntılı girebiliriz.

EMPERYALİZMİN YENİ YÖNELİMİ VE ORTADOĞU PROJELERİ EKSENİNDE IRAK’IN İŞGAL EDİLMESİ

11 Eylül olayları ABD emperyalizmi açısından öteden beri süren krizin aşılması için tasarlanan yeni yönelimin başlangıcı olmuştur. Afganistan’a gerçekleştirilen saldırı ise bu yeni yönelimin ilk adımıdır. Aynı zamanda 11 Eylül’le başlayan süreç bir öncesi dönemin -doğaldır- sonudur. Post-modernizm olarak adlandırılan ırasyonel düşünüş (gericiliğin ideolojik zemini) temelinde yer alan

dünya emperyalist-kapitalist sisteminin dayattığı ‘küreselleşme’ politikasının ve bununla birlikte hayata geçtiği iddia edilen “evrensel statikliğın” de sonu olmuştur. Yanlış anlaşılmasın 11 Eylül bunu gerçekleştiren değil, mali krizle bütünleşen resesyonun verdiği acı içinde kıvranan emperyalist-kapitalist sistemin çürüten, yenilenmekte zorlanan yanını açığa vuran bir tarihi temsil etmektedir. Yoksa Fukuyama’nın tarihin sonunun geldiği teranelerini savurduğu sırada, Peru’da And dağlarında anti-emperyalist, anti-kapitalist, anti-feodal, işçi sınıfı ve emekçilerin Marksist-Leninist-Maoist temel ve perspektifle yürüttükleri emeğin kurtuluşu kavgasının kızıl bayrağı dalgalanmaktaydı.

“Yorumculara kalırsa ‘küreselleşme’ karşıtı hareketin giderek yayılması, ‘nokta.com’ balonunun patlaması, gelişmekte olan piyasaların çöküşü, toplumsal eşitsizlik.... ve devam eden durgunluğa dair bilinçlenmenin artışı, ‘küreselleşme’nin geçici bir heves olduğunu haber vermişti aslında. Bu bakış açısından Dünya Ticaret Merkezi’nin çöküşü aynı zamanda entelektüel açıdan çarpıtılmış, zengin ve güçlüyü kayıran bir dünya görüşünün de çöküşünü simgeliyordu. 11 Eylül adeta küreselleşmenin tabutuna çakılmış son çivi-ydi.” (Radikal, 15 Ağustos 2002, sf. 8, Financial Times, Moises No-um)

“Emperyalist sistemin yaşadığı resesyonun mali krizle bütünleşince oluşturduğu basıncın yoğunluğu günbegün artarken yarı sömürge ülkelerde artan açlık sefalet vs. ile şekillenen, gerçekleşmemiş aşırı talebe rağmen bu ülkelerin genel kriz içinde ayrıca üretimsizlik krizini yaşıyor oluşları ‘küreselleşmeyle’ ‘köyleşen’ dünyanın ortaklaştığı iddia edilen ekonomik yapı-sındaki çarpıklığın dışavurumundan, ‘küreselleşme’ diye satılan

‘mali genişleme’nin büyüttüğü borç (siz buna hala kredi, sermaye hareketi filan demeye devam edebilirsiniz) zinciri geriyor, yükü giderek ağırlaşıyor. Bu mali genişleme dünya ekonomisindeki fazla kapasiteyi, yavaşlayan birikim hızını çekiyor. Şimdi bunun bittiği anlaşılıyor.” (Cumhuriyet, 15 Temmuz 2002 Pazartesi, Dünya Ekonomisine Bakış, Godot Geldi mi Ne? Ergin Yıldızoğlu, sf:13)

Bu noktada 11 Eylül’den sonra Amerikan emperyalizmi şahsında emperyalist sistemin yaşadığı tıkanıklığı aşabilmek umuduyla saldırıya geçmesi, sistemin konumunu ve sürdürümünü açısından büyük önem arz etmektedir. Elbette ki, daha önce yinelediğimiz şekliyle Afganistan saldırısı yeni yönelimin ilk adımı olması bir yana, bu saldırı esnasında emperyalizmin ekonomide yaşadığı hareketlenmeleri uzun sürmemiş, bir sonraki adımın atılması için sürecin hızlandırılmasını emperyalizm açısından zorunlu kılmıştır.

“11 Eylül ve terörizme karşı savaşın mali olanakları resesyonu erteledi. Bu kez savaşın da istimi kaçtı... Ama durun hemen karar vermeyelim. Daha gündemde Irak savaşı var. Hadi hep birlikte savaş çıksın diye dua edelim. Yoksa küreselleşme karaya oturabilir. (Cumhuriyet, 15 Temmuz 2002, Pazartesi, Dünya Ekonomisine Bakış, Godot Geldi mi Ne?, Ergin Yıldızoğlu, sf:13)

Emperyalist-kapitalist sistemin yaşamakta olduğu krizin boyutlarını görebilmek için sistemin baş aktörü durumundaki ABD emperyalizminin iç ekonomik verilerine bakmak yararlı olacaktır. “Soğuk savaş” adı verilen dönemden beri emperyalist-kapitalist kampın ideolojik ve taktik önderi ABD’de “32 milyon insan yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Ulusal borcun kişi başına düşen oranının 20 bin dolar olduğu gelir düzeyi

eşitsizliğinde 'en yoğun' 112 ülke içinde 71. geldiği ve bu oranın Türkmenistan'da da aynı olduğu, ABD hapishanesindeki 2 milyon tutukluyla dünya cezaevlerindeki nüfusun % 25'inin bu ülkede olduğu... (Cumhuriyet, 23 Ocak 2003 Perşembe) bilindiğinde krizin de biçim ve boyutlarına dair az çok fikir sahibi olmak söz konusu olacaktır. Elbette ki yaşanan krizin derin ve yoğun oluşu ABD'de yaşayan halkları da rahatsız etmekte, bu rahatsızlığın oluşturduğu basınç emperyalist tekelleri ve yönetsel organı ABD devletini daha fazla pazara sahip olma, olanları yeni yönelime göre biçimlendirme vs. politikalarını hayata geçirebilmek için zorlamaktadır. "Amerika'da yer alan Pew isimli araştırma kuruluşunun yayınlandığı nabız yoklamasına göre, Amerikalıların yüzde 58'inin ABD'deki durumdan hoşnut olmadığını ortaya koydu. Bu rakam bir ay önce yüzde 50 idi. Pew'in yoklamasına göre Amerikalıların sadece yüzde 34'ü ülkedeki durumdan memnun." (Evrensel, 9 Şubat 2003) Ancak emperyalist tekellerin sorun için çözüm olarak getirdikleri ve 11 Eylül fırsatıyla uygulamaya koydukları planın işlerliğine ilişkin hesap edilmeyen en önemli şey, işçi sınıfı ve emekçilerin uygulanan neo-liberal politikalara karşı artan hoşnutsuzluğunun yeni yönelimin sonucu olarak ortaya konan komprador-askeri-bürokratik yönetimin tüm zor uygulamalarını da işlevsizleştirerek, emperyalist sistemi yaşadığı krizlerden daha ağır krizlere sevk edeceğidir.

11 EYLÜL'LE YANAN FENER BUZLARI ERİTMİYOR

(Emperyalist kampta yaşanan çelişkilerin bir üst aşamaya sıçraması ve NATO)

11 Eylül'le birlikte uygulamaya konan planın ilk adımı olan Afganistan durağında emperyalist

kamp mensupları şu ya da bu derecede anlaşma ile hareket ederken (bunun altında Rusya, Çin ve Hindistan'ın bölgesel gücünü kırma ve ABD'yi paylaşımında serbest bırakmama hedefi vardır) planın ileriki ayağında çelişkiler artmış ABD'nin yol arkadaşları AB'li emperyalist bloku dışlayarak yaşadığı krizin acısını hafifletip sistemin korunumu ve sürdürümü için yalnız hareket etmesi Avrupalı emperyalist blokun politik-taktik ayırımını daha net ifadelerle belirtmesini doğurmuştur.

NATO'nun yeni hedefi "terör" olarak belirlenip, 11 Eylül olayları ardından ABD'ce başlatılan yoğun manüplatif propagandanın yarattığı "meşruiyet"e dayanılarak, ABD önderliğinde emperyalist sistem dünya genelinde, işgal, saldırı, örgütlenme vs uygulamalarını hayata geçirmiştir. Emperyalist sistemin savunma amacıyla ve esas işlevinin de bunu karşılamaya dönük bir araç olarak oluşturulduğu iddia edilen NATO'nun bu dönemde esas niteliği resmen, açıkça ilan edilmiştir.

"ABD Başkanı George W. Bush, NATO'nun savaşının 'komünizme karşı değil teröre karşı' olduğunu söyleyerek NATO'nun savunma anlayışının artık değişmesi gerektiğini söyledi." (Cumhuriyet, 14 Temmuz 2002, sf.9) Ancak daha önce de belirttiğimiz gibi NATO'nun bu 'yeni' yönelimi ABD'nin diğer emperyalistleri bir tarafa itmesiyle boş çıkarılacaktır.

"ABD'nin müttefiklerinin yardımından yüz çevirip Irak ve Ortadoğu'da tek yanlı bir tutum içine girmesinin ittifakın üyeleri arasında uyumu bozacağından korkuyorlar." (Alain Issenberg-Brut Grgic-The Wall Street Journal-28 Haziran 2002) Emperyalistlerin korkusu gerçekleşmiş, herhangi bir dönemde yaşanan herhangi bir krizden çok daha farklı, derin ve

yoğun olarak yaşanan kriz (mali krizin artı-resesyon ile bütünleşmesi) ABD emperyalizminin kurt açlığıyla Ortadoğu'ya yönelmesini getirmiştir. Böylelikle 11 Eylül'ün ardından hızlı manevralarla yapılan yoğun ideolojik-manüplatif-propagandanın da etkisi kırılmış, sistemin bileşenlerinden bir grup; sistemin öteden gelen öncülük rol ve misyonunu koruyup sürdürme isteminde bulunarak, yeni yönelimde daha fazla pay kapma hedefini güden ABD ve ortağı İngiliz emperyalizminin genel emperyalist propagandanın etkisini kırmıştır. Bugün daha olanca açıklığıyla gündemde duran bu hal öteden beri içten içe yaşanan kırılmaların ve çelişkilerin de gün yüzüne tüm berraklığıyla çıkmasından, çelişkilerin ve kırılmaların dışavurumundan başka birşey değildir.

1990'larda RSE'nin dağılmasının ardından dünyanın tüm alanlarını birbirine eklemleyen ve yarı sömürge ülkeler iktisadının tüm yönleriyle ve de askeri bürokratik yönlerle de "yeniden yapılandırıldı" dönemle dünya hakimliğini ilan eden emperyalist sistem, öteden beri emperyalist-kapitalist sistemin özünde yaşadığı çelişkileri yoğunlaştırmış, bünyesinde taşıdığı buzları biriktirmiş, yeni dönemde edindiği fener bu buzları çözmekten uzak kalmış; öte yandan fenerin sahibi, pili olan emperyalist sistemin çelişkileri krizle orantısız olarak artmış, fenerin pilleri boşalmıştır.

ORTADOĞU SINIRLARININ YENİDEN BELİRLENMESİ SALDIRISI

VE İLK ADRES: IRAK

Emperyalist-kapitalist sistemin ideolojik-propagandist aygıtları da manüplatif işlevini yitire dursun, ABD emperyalizmi saldırının hedeflerini alenen ilanda mahzur görmemiş, bir anlamda emperyalist sistemin diğer bileşenlerine

açıktan sınırlar çizerek sistem öncülüğünü, hakimiyetini sürdürme istemini ifade etmiştir.

Afganistan saldırısından sonra yine Ortadoğu'da yer alan iktisadi-jeopolitik öneme sahip Irak'ın işgali ve yeniden yapılandırılması gündeme alınmıştır. Irak'ın sahip olduğu petrol rezervlerinin büyüklüğü, gelişen Rusya ve Çin'in yakınında bulunuyor oluşu, en önemlisi de emperyalist sistemle - özelde ABD ile- tam entegrasyona (dizginsiz sömürü ve yarı sömürge üretim-yönetim ilişkilerinde emperyalist sistemin beklentilerini karşılamıyor oluşu) yanaşmayı Irak'ı hedef haline getirmiştir. Yalnız Irak değildir ABD saldırısının hedefinde olan petrol üretimi yapan ülkeler. Suriye, Venezuela, Suudi Arabistan, İran da ABD'nin şu anda direkt müdahalelerde bulunduğu ya da ismini sıkça dillendirip hedef olarak bellettiği ülkeler arasındadırlar.

ABD'nin Irak'a yönelik saldırı planı, saldırı başlamadan çok zaman önce planlanmış, şekillenmiş saldırı dayanağı için manipülatif propagandalar yapılmaya başlanmıştı. Irak'ın da Afganistan'a benzer biçimde bir kaç parçaya bölünmesi ve yönetsel oluşumun da buna göre şekillendirilmesi olasıdır. Böylelikle her bir parçada kesintisiz ve sorunsuz ABD egemenliği kukla devlet ve yöneticiler aracılığıyla sürdürülerek ABD'nin dizginsiz sömürüsü ve doğrudan yönlendirişi söz konusu olacaktır. "The Guardian gazetesinin haberine göre Kuzey Irak'taki işbirlikçi Kürt liderlerden KDP'nin hazırladığı taslakta "Irak iki federe bölgeye bölünecek. Bunlardan biri Orta ve Güney Irak'ı kapsayan Arap bölgesi, diğeri ise kuzeydeki Kürt-

lerin yaşadığı bölge. Her bölge kendi meclis ve başkanına sahip olacak; ancak iç güvenlik ve federal ordu, Bağdat'ta kurulması planlanan Amerikan yanlısı kukla rejime devredilecek." (Evrensel, 11 Temmuz 2002, sf.10)

Tasarının şekillenişinin ardından uygulamada kimin ne kadar aktif-pasif ve ne kadar uzun süreli rol oynayacağı sorusu ekseninde Irak'a komşu (salt sınırlarının değişmesi anlamında değil bölgesel yakınlık anlamında da) olup da öteden beri Amerikan uşaklığı yapan devletlerin durumu gündeme alınmıştır. Burada Türkiye'nin de rol oynayacağına ilişkin çoğumuzun aşına olduğu "IMF Türkiye'yi bizim için satın aldı." (Fox News

TV yorumcusu Dick Morris) sözü bir anlamda veri sunsa da esas durumun şekillenmesi gelişen süreçte Türkiye'nin ABD karşıtı olarak şekillenen AB'li emperyalist blokla gerekse de Rusya ve Çin'le yaptığı dansların ardından olmuştur. Türkiye öteden beri saldırıda oynayacağı role ilişkin olarak KADEK'in durumunu öne sürerek ABD'den bu konuda meşruyetini sağlayacak güvenceler istemiş R. Tayyip Erdoğan'ın Washington

gezisinde birkaç gün önce cevabını bulmuş, KADEK ABD'nin terör listesine dahil edilerek TC'nin bu konudaki istemi karşılanmıştır. TC'nin sürekli dile getirdiği savaşın ekonomik etkilerinin hafifletilmesi için yardımda bulunulması, KADEK'in durumu AB ile ilişkileri, süreç içinde cevabını bulan sorulardır. AB ile ilişkilerde AB'li emperyalistlerin geri üretim ilişkileriyle benimsemekten uzak durduğu ancak ABD ile ilişkilerinin şekillendirilmesi için uzun vadede de yatay ilişkilerle Türkiye'yi yanında, berisinde tutma istemine karşılık, ABD'nin Irak saldırısında bulunması halinde sağlayacağını vaat ettiği kredi, borç erteleme, askeri projelerin onaylanması "Nitelikli Sanayi Bölgelerinin" işlevlendirilmesi ve uygulanan kotalarda esnetmeye gidilmesi vb. TC'nin 1950'lerde başlayan ABD ile ilişkilerinin içeriğine uygun olarak adım atmasını kolaylaştırdı. ABD'nin Irak saldırısının gündeme gelmesiyle milyar dolarlık savaş yardımının miktarına ilişkin yapılan pazarlıklarda ABD'nin verdiği nakit taahhüdünün yanında Irak'ta yeni kurulacak sistemle sürmesinin garantisini verdiği ve esas yanını ağırlığını bu ileriki dönemin oluşturduğu ticari antlaşmaların yapılması ardından da yine Amerikan uşaklığı tesilli Mısır'la yapılan ticari antlaşmalar, IMF'nin ilişkilerde problem olduğunu önce açıktan belirtip ardından aşılabilir sorun olmadığı ve kredinin serbest bırakıldığını ilanı pazarlıklara son verilmesini sağlamıştır. Nitekim, saldırganlık sonrası Irak'la bozulan ilişkilerden kaynaklı oluşacak ekonomik sorunlar da böylece çözülmüş ve TC istediği savaş yardımına ulaşmış

oluyordu. Abdullah Gül'ün "Irak bizi düşman olarak görecek yönünde endişeler var ama bunlar yersiz. Irak'ta rejim değişeceği için Türkiye için bir endişe olmaz" (Zaman, 3 Şubat 2003, Pazartesi, sf:10) sözleri belirtilenler paralelidir.

ABD cephesinde bunlar yaşanırken karşıt emperyalist blokta ABD'nin dünya belirlemeciliği hamlesinin önünün kesilmesi amacı etrafında Almanya, Fransa, Belçika'nın başını çektiği gruba Rusya ve Çin'in de desteklerinin artması ve son dönemde Rusya'nın açıktan bu grupla ilişkilerini sıkılaştırması yaşanan pazarların yeniden dağılım sorununda ortaya çıkan emperyalistler arası çelişkilerin boyutunu göstermekte. BM silah denetçilerinin Irak raporlarını BM'ye sunmalarının ardından Almanya, Fransa, Belçika, Rusya, Çin, Hindistan, Kanada, Suudi Arabistan, Suriye, İran, Yunanistan'ın BM denetimlerinin Irak'ta denetimlerin sürdürülmesi gerektiğine yönelik açıklamalarına karşılık ABD, İngiltere, Mısır, Kuveyt, Ürdün, Danimarka, Avustralya'nın ABD istemleri doğrultusunda bir an önce Irak'a yönelik saldırıya geçilmesi (Radikal, 29 Ocak 2003, Çarşamba sf:13)ne yönelik açıklama yapmaları ve ardında da şu veya bu biçimde saldırıya destek vermeleri, paylaşım mücadelesini ve altında yatan çelişkilerin boyutunu ve derinliğini ve bunların sonucu emperyalist-kapitalist sistemde oluşan kamplaşmayı tüm açıklığıyla gösteriyor. Almanya Başbakanı Schröder'in "Tarihi bir yol ayrımındayız. (Evrensel, 11 Şubat 2003, Salı sf:10) açıklaması da bunu yalın bir şekilde ifade ediyor.

ABD'nin Ortadoğu'nun sınırlarını yeniden belirleme saldırısı önceleri "uluslararası güvenlik" vb. manipülatif propagandalarla meşrulaştırılıp Irak'la sınırlı olduğu iddia edilse de, gün geçtikçe

saldırının hiç de öyle Irak'la sınırlı kalmayacağı başta da belirttiğimiz gibi, emperyalist-kapitalist sistemin 1970'lerden itibaren uygulamaya koyduğu ve 1990'lardan sonra daha fütursuzca uyguladığı neo-liberal sistemin ve yarı sömürge ülkeler için uygulanan "yeniden yapılandırma"nın tıkanmış olması ve bu sistemi bir ölçüde koşullayan, uzun süredir devam eden mali krizin yaşanan resesyona bütünleşip derinleştirilmesi, sistemi saldırganlaştırıp, varolan üretim-pazar ilişkilerini yeniden şekillendirmeye yönelmektedir. Bunun sonucu olarak da fiili-askeri saldırılarla dünyanın önemli ekonomik - jeo-politik bölgelerinin en başta olmak üzere yeniden şekillendirilmesi ortaya çıkmaktadır. İstifa eden ABD Savunma Bakanlığı Danışmanı Richard Perle'in İngiliz Telegraph gazetesine yaptığı açıklamada "Saddam'ın devrilmesi başlangıç, sırada Suriye ve İran var, sonra ise Suudi Arabistan" açıklamasının ardından ABD Dışişleri Bakanı Colin Powell'ın da Senato Dış İlişkileri Komisyonu'nda yaptığı konuşmada "Saddam sonrası Ortadoğu'nun siyasi yapılanması Amerika'nın çıkarları doğrultusunda yeniden şekillenecek (Vatan, 8 Şubat 2003, Cumartesi, sf:17) sözleri çuvala sığmayan mızrağın açıktan gösterilmesinde, "meşruiyet, manipülasyonlarına ihtiyaç duymayacak kadar kabadayılışmanın ifadesi" olarak belirtilmesinden gelmektedir.

EMPERYALİST SALDIRININ GÜNDEMLEŞMESİ VE TC'NİN NETLEŞEN ROLÜ

ABD emperyalizminin Ortadoğu öncelikli olmak üzere dünyanın tümünde diğer emperyalist grupları dışta bırakan bir yeniden şekillendirme planı uygulama istemi karşısındaki gruptan gelen tepkilerin artık meşruluk aranmadan bertaraf edilmesini getirmiştir.

Saldırganlıktaki bu aceleciliğin ABD'nin iç ekonomik durumuna ilişkin sunulan verilerden de anlaşılacağı gibi diğer emperyalistlerin ve bir bütün olarak dünyanın yaşamakta olduğu mali krizin, resesyona ve yarı sömürge ülkelerdeki emperyalizme yedeklenme ve son dönem "yeniden yapılandırma" politikalarıyla doruğuna varan üretimsizlik krizinin oluşturduğu çarpık tablonun etkilerinden de anlaşılabilir. Yeni dönemde emperyalist tekellerin dünyadaki toplam gelirin büyük kısmını yine gasp edeceği, işçi emekçi halkların yine sefalet, yoksulluk, açlığa dayalı yıkımı yaşayacağı, yeni yönetimin gelir dağılımı eşitsizliğine denge aramayacağı, tam aksine alabildiğine yoğunlaştırılmış, azgın sömürü yöntemlerini uygulamaya geçireceği açıktır. En son olarak Irak'a yönelik saldırı ve işgalin öngününde ABD emperyalizminin büyük gürültüyle açıkladığı 2004 bütçesindeki askeri istihbarat harcamalarındaki aşırı büyüklüğünün yanısıra ABD içindeki gelir eşitsizliğini artıracak nitelikteki zenginler yararına vergi indirimi uygulamasıyla birlikte ele alınması buraya kadar anlatılanların somutta görüntü kazanmasıdır.

AMERİKA'NIN

2004 BÜTÇESİNDE

Askeri harcamalar 380 milyar dolar

İç güvenlik; 41 milyar dolar

Füze Savunma Kalkanı; 9 milyar dolar

"Müttefik"lere Yardım; 2.3 milyar dolar

Nükleer silahların korunması; 6.4 milyar dolar

Diğer ülkelerin silahsızlandırılması; 1 Milyar dolar

Kritik tesislerin güvenliği; 500 milyon dolar

Sınır güvenliği; 373 milyon dolar

İstihbarat; 164 milyon dolar

Vergi indirimleri; 10 yılda 670

milyar dolar kesinti

(Evrensel, 5 Şubat 2003 Çarşamba, sf: 11)

Irak saldırısı ve işgalinde Türkiye'yi kullanmamak isteyen ve bunun adımlarını atan ABD emperyalizmi, uşağının nazlanmalarını ve fiyatını artırma çabalarına prim vermedi. Ve açılmaz denilen güney cephesinden girerek Irak'ı işgal etti. Bu saldırı ve işgalde, TC'nin AKP hükümetinin, hakim sermaye grubu TÜSİAD'ın "Irak'ta ABD ile birlikte olmalıyız" isteminden farklı düşünmediği açıktır, ancak uzun süredir "vuruşa vuruşa çekiliyoruz" intibası uyandırılmaya çalışılarak Türkiye işçi ve emekçi halklarına yönelik manipülasyonun da bulunduğu gören gözlerin malumudur. Pazarlıklar çoktan bitmiş, uşakların saldırıdaki rolü netleşmiş, herkes rolüne göre harekete çoktan başlamıştır. Saldırı ve işgal öncesinde ise AKP hükümeti ABD'nin istemleri doğrultusunda hareket ettiğini artık gizleyemez olmuş, hatta baştan belirlenen rolünün ana denk düşen kısmını oynamaya girişerek ABD

adına bölge ülkelerini kapsayan konferanslar düzenlemiş, NATO'yu 4. maddenin işletilmesi için karara zorlamış, bu arada "biz tüm barış çabalarının içindeyiz ancak savaş Saddam'ın tavrı nedeniyle kaçınılmazlaşıyor ve bu kaçınılmazlık ortamında çıkarlarımızı koruyabilmek için ABD'yle hareket etmeliyiz" oyunlarını da sürdürmüşlerdir.

İşte bu son söylediklerimiz çerçevesinde o zaman AKP hükümeti Başbakanı şimdi ise Dışişleri Bakanı olan Abdullah Gül'ün sözleri TC'nin bu "oyun"da misyonunu gözler önüne sermektedir: 25 Kasım: "ABD mutlaka birşey yapacak diye birşey olmaz. BM kurları var, uluslararası hukuk var" 20 Aralık: "Önemli olan ABD ile ne derecede beraber olacağımız, şu an için bir taahhüdümüz yok" 27 Ocak: "Savaştan kaçabiliriz. Mutlaka ikinci BM kararı gerekiyor (Avrupa Konseyinde) 3 Şubat: "Günah bizden gitti, Irak'ta ABD'nin yanındayız. Bu işin dışında kalamayız" (Radikal, 7 Şubat 2003 Cuma, sf: 6) Ve en sonu

"biz de koalisyon ortağıyız" (3 Nisan 2003 Basından)

"SAVAŞA KARŞI BARIŞ, BARIŞ İÇİN SAVAŞ" (İRİ HARFLERLE YAZALIM SİPERLERE)

Emperyalist saldırganlığın ve işgalin durdurulması için tüm dünyada gerçekleşen eylemlerde işçi sınıfının ve emekçilerin STÖ (Sivil Toplum Örgütleri) olarak tanımlanan, post-modernizmin yoğun propagandasıyla ete kemiğe büründürülmeye çalışılan burjuva ideoloji ve eylem odaklarından sıyrılarak öncelikle Porto Allegre'deki gibi direkt işçi sınıfı ve emekçilere ait örgütlenmelerde yer almaları; sonra ise, eylemlerde kendi sınıf örgütlenmelerinin ekonomik mücadele araçları da sendikalarla hareket etmeleri oldukça önemlidir. Yapılan eylemlerin niceliğinden öte nitelikteki bu artış son derece önemlidir. Sosyal emperyalizmin dağılışının ardından oluşan karamsarlık, yenilgi havasından doğan boşluğun bir süre emperyalist hegemonyayla doldu-

ruduktan sonra artan yoksulluk, işsizlik, sefalet gibi etkenlerden sonra sınıf hareketinin bu boşluğu, tam anlamıyla doldurmaya yönel- diğinin ifadesidir. Bu içerik ve önemle birlikte nicel yönden de ciddi bir kitleselliğin yakalanmış olması ve bunun giderek yaygınla- şarak ve büyüyerek gerçekleşmesi olumludur. Emperyalizmin küre- selleşme politikalarının sonucuyla açığa vuran işçi ve emekçi sınıflar aleyhine gerçekleşen gelir eşitsiz- liği, işsizlik, yoksulluk vb. olgular işçi sınıfının ve emekçilerin tepki- lerini tetiklemiş emperyalist saldı- rının bunları daha da artıracığının bilinmesi saldırıya karşı koyuşun niteliğinin ve niceliğinin belirlen- mesiyle etkili olmuştur.

Türkiye'nin pek çok yerinde de emperyalist saldırganlığa ve iş- gale karşı gerçekleştirilen eylem- lerde gerek nitelik gerekse de nice- lik yönünden ciddi bir eksiklik, za- yıflık olduğu ortadadır. Örneğin 1 Aralık İstanbul'da gerçekleşen ey- lemde sendikaların son derece za- yıf olduğu gözlerden kaçmamıştır. Sınıfa ve emekçilere devrimci ön- cülük yapma hattı ve iddiasındaki gruplar da ne yazık ki çok farklı durumlarda değiller. Bu durum da- ha sonra diğer illerde gerçekleşen eylemlerde de kendini tekrarla- mıştır. Türkiye'nin savaştaki rolü

düşünüldüğünde bu topraklarda “emperyalist saldırganlığa ve bu saldırganlığa, uşaklığa, işbirliğine” hayır diyebilmek ciddi, kararlı ve de en önemlisi bunları da belir- leyen olarak sınıfsal bir duruşu ge- rektirir. Ancak ne yazık ki bu du- ruş son derece cılızdır. Bunun ne- denleri arasında belki de en önem- lisi olarak uzun süredir yaşanan politik gerilemeye eklenen 19 Ara- lık 2000 hapishaneler katliamının yarattığı karamsarlık, umutsuzluk havası da vardır. Ancak bilinmeli- dir ki hiçbir yenilgi -ne denli ağır olursa olsun- esas yönü zafere doğru işleyen evrimsel işleyişin içinde kalıcı değildir. Yenilgileri yengilere dönüştürmek iradi dev- rimci müdahalelerle gerçekleş- cektir. Bu bağlamda yaşanan ilgi- siz-karamsar hale müdahalede em- peryalist saldırı savaşının ve işga- lin Türkiye işçi sınıfı ve emekçile- riyle bölge halkları için yaratacağı yıkımın gösterilmesi, bu saldırının ne IMF programlarından ne de MAI, MIGA, Tahkim gibi bir büt- tün olarak ülkeye yönelen saldırı- larla ne de özelleştirme gibi işçi sını- fına, kota uygulaması gibi köy- lüye, YÖK gibi öğrenciye, F tipler- i gibi sınıfın devrimci öncülerine ve bir bütün olarak halka yöneltilen saldırıdan bağımsız, kopuk ele alınamayacağını, hepsinin yeni

yönelimin ve “yeniden yapılandır- ma” değişik alanlardaki yansımaları, uygulama biçimleri olduğu anlatılmalı, kavranılmalı, kavratıl- malıdır.

“Savaş karşıtı” (!?) eylemlerin yapıldığı süreçte kimi işçilerin “Niye Amerika için savaşıyoruz, savaşıyorsak Amerika'ya karşı sa- vaşalım” şeklindeki söylemleri gerçeğin olması gerektiği şekilde yorumlanması, en berrak en yalın tarzda ifade edilmesidir. Soyut, he- def ve içeriği boşaltılmış bir savaş karşıtlığının emperyalist saldırı, sömürü, yağma, talan savaşını ve işgalini durdurmak, engellemek defetmek gibi bir işlevinin olama- yacağı açıktır. Karşısında işçi sını- fı ve emekçilerin yer aldığı savaş ve işgal karşıtlığı ne olduğu belir- siz, her türden şiddeti yadsıyan (sı- nıfsal ayrıştırma yapmadan) bir sa- vaş ve işgal karşıtlığı değil; işçi sını- fı ve emekçiler aleyhine sonuç- lar doğuran emperyalist-kapitalist sistemin gerici, yağma, talan, sö- mürü savaşı ve işgalidir.

Savaş karşıtlığının ne olduğunun net olarak tanımlanması buna göre konumlanmayı, bilinçlerdeki post-modernizme (gericiliğin ide- olojik zeminine) dayalı gerici yak- laşımların kırılmasına vesile ola- cak, gerçek anlamda emperyalist saldırganlığın ve işgalin karşısında

duruşun sağlam olarak sağlanmasını getirecektir.

Emperyalizmin dünya genelinde ve bölgemizde işçi sınıfı ve emekçi halklara yönelik hazırladığı yeni sömürü programı hep yenilediğimiz haliyle yeni biçimleniş getirmektedir. Gerek bölgemizde gerekse dünyada Irak saldırısı ve işgalinin son olmayacağı açıktır. Sınırların yeniden çizilmesinin gereğini duyacak kadar derin bir kriz içindedir emperyalist-kapitalist sistem. Ülkelere saldırıp, sınırlarını değiştirecek, üretim ve pazar ilişkilerini yeniden şekillendirerek yaşadıkları krizi aşmayı umuyorlar. Ancak hesaba katmadıkları bir şey var: İşçi sınıfı ve emekçiler neo-liberal politikalar ekseninde uygulanan sömürü programlarını dünyanın pek çok yerinde işlevsiz kılmak için harekete geçmekte (Arjantin, Bolivya, Endonezya'da olduğu gibi) Nepal, Filipinler, Hindistan'da işçi sınıfının ve emekçilerin kurtuluşunun mücadelesini kazanmakta, sosyal emperyalizmin kapitalist-restorasyonunun gerçekleştiğinin resmen ilanından sonra oluşan, yığınlık, dağınıklık yerini anti-kapitalist, anti-emperyalist temelde örgütlenen kararlı, sistemli sınıf örgütlerinin doğmasına bırakmaktadır. Emperyalist kapitalist sistemin acı kıvrışlar yaşamasına sebep olan ekonomik krizin siyasal alanda alacağı darbelerle ağırlaşacağı da zaten içinden çıkılmaz olan bu dönemin emperyalizmin özündeki handikapını büyüteceği, işçi sınıfı ve emekçilerin emeğinin kurtuluşu kavgası açısından ise yeni olanaklar doğuracağı varolan mücadeleleri geliştireceği olgunlaştıracağı açıktır, kesindir. O halde şimdi işçilerin son derece yalın olarak ifade ettikleri sözleri işçi sınıfının ve emekçilerin emperyalist saldırganlığa ve işgale karşı mücadelelerinde izleyecekleri yolu göstermek için büyük ustanın sözleriyle belir-

telim ve tüm bayraklara-siperlere iri harflerle yazalım. "SAVAŞA KARŞI BARIŞ, BARIŞ İÇİN SAVAŞ"

SONUÇ OLARAK

Belirttiğimiz gibi bu saldırı ve işgal emperyalist amaçlıdır. Sömürgeleştirme, köleleştirme, yağmalama saldırısı ve işgalidir. Irak bugün belirsizlik ve otorite boşluğu altında da olsa Irak halkı emperyalistlere karşı koyduğu-direnmediği oranda bu direniş-savaş haklı, meşru, ilerici bir savaş ve direniş olacaktır. ABD ve müttefikleri nezdinde emperyalizme darbe vuran bir direniş olacaktır. Bu nedenle desteklenmeli, işgalin, sömürünün ve yağmanın son bulması talebi yüksek sesle dillendirilmelidir.

Irak Kürt hareketi ise bugün orada işgalci güçlerin işbirlikçisi-mayın katırı işlevinde gerici bir rol oynuyor, buna da karşı çıkılıp teşhir edilmelidir. Irak Kürtlerinin bağımsız bir politika izlemesi, işgalci güçlere kucak açmaması, işgalcilerin bir üssü, sıçrama tahtası, bir karakolu, jandarması ve kılavuzu olmaması çağrısında bulunulmalı ve bu yön işlenmeli. İşgalcilere tavır alarak onların çekilmesini istemesi, işgalciler kendileri çekilmeyeceklerine göre onlara karşı savaşması, bugün Irak'ta anti işgalci, anti-emperyalist bir birleşik cephe-ittifak halinde Irak'ta direnenlerle birlikte direnmesi istenmeli. İşgalcileri kovduktan sonra kendi kaderini tayin etmelidir. Irak'ta siyasi iktidarı ele geçirecek bir Arap ve Kürt proletarya hareketinin olmamasından dolayı, KKTH'nı, ayrılıp ayrı devlet kurma yönünde kullanmalıdır.

Bugün işgalci güçler ve tarafı olan ülkelerin proletaryası ve emekçi halkı başta olmak üzere bütün ülkelerin proleterleri, devrimcileri, sosyalistleri ve emekçi halkı Irak halkını desteklemeli, onların haklı mücadelesinin yanın-

da olmalıdır. Iraklıların işgalci güçleri kovduktan sonra 'kendi' egemen sınıflarını da yıkarak proletarya önderliğinde siyasi iktidarı almasını arzulaması gerekir. Bu yönlü yaklaşımın, devrim bilincinin propagandasının yapılması gerekir... Diğer tarafta işgalci güçler ve onlarla birlikte hareket eden ülkelerin proleterleri ve emekçileri savaşa giren ve destekleyen hükümetlerinin yenilgi almasına çalışmalıdır. Her zamankinden daha çok büyük bir enerji ve emekle siyasal teşhir yürütüp, kitlelere propaganda ajitasyon yapmalı, siyasal bilinç ve eylemlerini artırmalı, egemen sınıfların yıkılmasını sağlamak için ortaya çıkan devrimci koşullardan yararlanmalıdır.

Propaganda ve Ajitasyonumuz da, sloganlarımız da savaşın kaynağını, kapitalizmle sosyalizm arasındaki uzlaşmaz farkları işlemeli, kitlelerin bu farkları görmelerini sağlamalıyız. Her vesileyle iki karşıt düşman sınıfı, iki karşıt ideolojiyi, iki karşıt politik çizgiyi göstermeliyiz. Sınıfsal saflaşmalarını, sınıf mücadelesini ve sınıf uyanıklığını her vesileyle işlemeli ve canlı tutmalıyız. Bunun silikleştirilmesine, bulanıklaştırılmasına, önemsizleştirilmesine, yarım ağızla yapılmasına ve üstünden atlanmasına izin vermemeliyiz. Buna karşı politik uyanıklığımızı korumalı ve uzlaşmaz bir mücadele yürütmeliyiz.

Dünya ölçüsünde proletarya ve emekçi halk kitleleri emperyalist işgale karşı tepki gösteriyor, tepkisini sokak eylemlerinde ortaya koyuyor. Egemen sınıflarının silahlı güçleri hemen hemen her yerde genellikle bu barışçıl kitle eylemlerine vahşice saldırıyor. Kitlelerin politize olmasından ve mücadelesinden korkuyor. Cennetlerini yitireceklerinin korkusundan saldırıyorlar. Ama yaralama, ölüm ve tutuklamalara rağmen öfkeli kitle gösterilerini durduramıyorlar. Bu

duyarlı, devrimci kitle eylemlerindeki devrimci etki ve bilinci arttırmak devrimcilerin, komünistlerin görevidir. Dünyada ve ülkemizdeki devrimcilerin, komünistlerin görevi bu kitle eylemlerinin katılımcısı değil esas olarak örgütleyicisi olmaları gerektiğinin bilinciyle hareket etmelidirler. Örgütleyicisi ve aynı zamanda katılımcısı olmalıdırlar. Bu fark güç sorunu değil, misyonunun bilincinde olup olmama olayıdır. Güç, ideolojiktir, politiktir, örgütseldir. Sadece örgütsel güç olarak ele alınmamalı. Örgütsel güç, diğerleri ışığında etki derecemize ve çabamıza bağ-

burjuva çizgide olanlar ve ulusal çizgiye kaymaya eğilimli olanlar anti-emperyalizmi öne çıkarır ama sınıf mücadelesi, sınıf bilinci-sosyalizm bilincini vermez. Bu bilinci her vesileyle diri tutmayı sınıf çıkarlarına uygun bulmadığı ve karşı olduğu için pek veya hiç vermezler. İşlediklerinde de kitlelerin devrim ve sosyalizme olan sempaticilerini sömürebildikleri ölçüde yaparlar. Ama her vesileyle sınıf uyanıklığını köreltmeye, unutturmaya, zayıflatmaya, bulanıklaştırmaya, çarpıtmaya çalışırlar. Bu onların bir görevidir. Sınıf bilinçli proletaryanın görevi de küçük-burju-

findan ücretli köleliğe, sömürü, baskı ve zulme mahkum bırakılan bir sınıftır. Bu nedenle proletarya kendisini mülksüzleştiren ve ezenleri mülksüzleştirecek ve ezecektir (Ülkemiz özgülünde Demokratik Halk Devrimi ve ardından kesintisizce sosyalizme geçecektir). Özel mülkiyete dayanan siyasal iktidarı ve sisteminin egemenliğini yıkmadan, siyasal iktidarı ele alıp emekçi sınıflara dayanarak toplumu yönetmeden kendisini ve toplumu kurtaramaz. Bir başka ifadeyle proletarya diğer emekçileri de kurtaracak ve kurtuluşa önderlik edecek bir sınıftır. Sınıf olarak sömürüye ve sömürücü sınıflara karşıdır. Kendisine düşman olan egemen sömürücü sınıfları kendisi de sınıf düşmanları olarak görür. Yani feodalizme de kapitalizme de bunların sistemine de düşmandır (faşizm de, emperyalizm de bu sistemlerinin temelleri üzerinde besleniyor, ayakta duruyor). Bu acımasız sınıf düşmanlarına karşı acımasız bir mücadeleye hazırlanmadan ve yürütmeden kendisini ve toplumu -insanlığı kurtaramaz. Proletarya sınıfı ve sınıf bilinci feodalizme de, kapitalizme de, emperyalizme de, bunların her türlü siyasal biçimine karşıdır ve bu düşmanları, bunların sistemini yıkacaktır. Ana görevi ve önceliği budur. Sınıf bilinci, bu sınıf düşmanlarının ve sistemlerinin özünü, niteliğini, özelliğini, bunlardan kaynaklanan baskı, zulüm ve haksızlıklarının her tezahürünü, her politika ve pratiğini açığa çıkarıp sistemli bir şekilde teşhir etmeyi, kitlelere sürekli sosyalizm bilincini götürmeyi, onları örgütleyip siyasal iktidarı ele geçirmek için harekete geçirmeyi gerektirir. Sömürücü sınıfların ve sisteminin yıkılmasının bilinç ve pratiğine yönelmeyi esas almalı. Sınıf bilinci, sömürücü sınıfları ve sistemlerini temelleriyle ortadan kaldırmayı ve yerine neyi koymak gerektiğinin

lidir. Örgütsel güçlerin zayıflığı misyonunu unutmayı, bir kenara atmayı, kendini ondan muaf sanmayı getirmemeli veya gerekçesi olmamalı.

Sınıf bilinci mi anti-emperyalist bilinç mi? Proletarya ve emekçi kitlelere hangisini vermeyi-gö-türmeyi ve geliştirmeyi esas almalıdır? Elbette ikisini karşı karşıya koymamalı. Ancak birincisi ikincisini de kapsıyor, ama ikincisi birincisini kapsamaz. Örneğin ulusal

va ve burjuvazinin bu niteliğinin, özelliğinin ve yönünün bilincinde olarak her zaman ideolojik uyanıklıkla buna karşı mücadele ederek sınıf bilinç ve çıkarını vermeli ve ileri sürmelidir...

Proletarya, sömürücü sınıflar tarafından üretim araçlarından kopararak mülksüzleştirilip işgücünü satmak dışında yaşamını idame ettirebilecek hiçbir şeyi kalmayan bir sınıftır. Üretim araçları ve sermayeyi elinde bulunduranlar tara-

bilinç ve sorumluluğunu taşımayı gerektirir. Dolayısıyla sömürücü sınıfları, kapitalizmi yıkmayı hedefleyen, bu bilinci götüren, kapitalizmin en gelişmiş, en üst aşaması, bu sistemin elebaşısı olan emperyalizme karşı mücadele bilincini de götürmüş oluyor ve götürmeden edemez. Sınıf bilinci, kapitalizme, feodalizme, bir siyasal yönetim biçimi olan faşizme, kapitalizmin en gelişmiş, en üst aşaması olan emperyalizme karşı mücadeledir. Bunlara karşı mücadele bilinci yükseltilmelidir. Sınıf bilinci bunları gerektirir. Eğer kitlelere her vesileyle sınıf bilinci-yani devrim ve sosyalizm bilinci verilmezse, bunun ışığında anti-kapitalist-emperyalist bilinç geliştirilmezse, anti-emperyalist bilinç ve mücadele ulusal bir çizgiyle yaklaşanları beslemenin ötesine geçmez. Sınıf bilinçli proletarya, anti-emperyalist bilinç ve mücadeleye bu bilinç ve sorumlulukla yaklaşmalıdır. Irak'ı işgal eden emperyalistlere destek veren Türk egemen sınıflarına, bütün emperyalistlere karşı gelişen ve geliştirilecek eylemlik-

lere bu bilinç ve sorumlulukla yaklaşmalı. Devrimci dönem ve olanaklarının ortaya çıkışı bir devrimci için seferberlik dönemidir. Bunun bilinciyle hareket etmeliyiz..

Emperyalist haydutların çıkarıldığı talan ve sömürü savaşlarına, işgallere karşı koymak, kitleleri örgütlemek ve bu savaşların haksız ve gerici niteliğini tüm halka ve geniş emekçi yığınlara anlatarak, kitlelerin bilincinde anti-emperyalist bir bilinç geliştirmek ve haklı bir savaşın, meşru bir savaşın savunucularının, aktif bir şekilde mücadele etmelerini sağlamalıyız. Emperyalizme karşı anti emperyalist bilinç ve mücadele geleneğini geliştirmeliyiz. Haklı savaşların uygulanış biçimleri her ülkede farklılıklar arzetsede emperyalist saldırganlığa, haydutluğa, işgale karşı verilen haklı savaşlar meşrudur. Emperyalizme karşı, devrimci savaşları örgütlemek ve ilerletmek, her türlü mücadele biçimleri ile kitleleri bilinçlendirmek örgütlemek ve savaşırma göreviyle karşı karşıyayız. Bugün bu mücadelenin diğer mücadele biçimleri

ile bağlantısını kurarak geniş kitleler seferber edilmelidir.

Emperyalistler, devrimleri engellemek, halkların onurlu ve meşru mücadelesini bastırmak için “yeni” savaş biçimleri, “yeni müdahale” biçimleri ve işgaller geliştirmeye devam etmektedirler. Ama nafile, devrimleri ve halkların onurlu mücadelesini engelleyemediler ve bundan sonra da engellemeyecekler!

“Emperyalizm kağıttan kaplandır” bu tarihi söz bir kez daha teyit edilmiştir. Bugün de emperyalistler Irak somutunda Ortadoğu’yu işgal etmişlerdir. Evet, ya “savaşlar devrimlere yol açar ya da devrimler savaşı engeller.” Bugün her ne kadar böyle bir durum kendini, devrim anlamında hissettirmese de, savaşların gerçekliği bize devrim yolunda sebat etmemiz gerektiğini göstermektedir. Haksız ve gerici savaşlara karşı devrimci savaşlar kaçınılmaz ve zorunludur. Bunu bilelim ve Dicle nehrinin bundan sonra durgun akmayacağını bilincinde olalım.

ESKİDEN BİRLEŞMİŞ MİLLETLER Mİ VARDI?

BM Sözleşmesi'nin temel amacı olarak vurgulanan "dünya barışı ve güvenliğinin korunması" ile bunun yaslandığı ana ilkelerden "kuvvet kullanma ve tehdidi yasağı", "içişlerine karışma yasağı", "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı", ABD'nin bir süredir uygulamaya konulan yeni stratejisi karşısında bütünüyle anlamsız kaldığı için, BM'nin varlık koşulları da kendiliğinden ortadan kalkmış olmaktadır." Günümüze kadar bu ilkeler kağıt üzerinde kalmış ve bunun sonucu olarak BM işlevsiz bir pozisyona sürüklenmişse de; uluslararası hukukun en büyük kurumu olarak, "meşruiyet şemsiyesi" konumunu can çekişerek sürdürmektedir.

"Böyle giderse, gelecekte Amerikan bayrağındaki beyaz çizgiler siyah olacak, yıldızların yerinde de kuru kafalar bulunacak."

Mark Twain, 1898

Başlıktaki kinayeli soruyu soran bir tutumla, **Birleşmiş Milletler**'i devre dışı bırakan ABD emperyalizmi; dünya hakimiyetinde en kritik bölge olan **Ortadoğu**'yu avucunun içine almak için ilk basamak olarak planladığı, **Irak**'a saldırı operasyonunu, nihayet başlatmış bulunuyor. 1991 şartlarında, "**Saddam**"lı Irak'ın devamını gerekli gördüğü için saldırısını "**cezalandırma**" ile sınırlı tutmuş ve **Bağdat** önlerinden geri dönmüştü. Dünya ölçeğindeki gelişmeler, **1996**'dan itibaren hazırlanan bir dizi strateji raporunda (**Yeni Amerikan Yüzyılı Projesi, Dört Yıllık Savunma Değerlendirme Raporları, Ulusal Güvenlik Stratejisi Belgesi** vd.) da

öngörüldüğü üzere, Irak'ın işgalini ve rejim değişikliğini gerektirdiği için, hazırlıklara girişilmiş; **11 Eylül** ikliminde vites büyütülerek **Afganistan** işgali kotarılmış ve sıra Irak'a gelmişti.

Diğer emperyalist ülkelerin bugünkü güç dengeleri açısından ısrarla "**hukuki meşruiyet**" kartına sarıldıkları ortamda, dünya halklarının giderek artan öfkesi ve tepkisini istemeyerek "**denetçiler**" sürecine soktuğu ABD emperyalizmi; bu aşamada meydana gelen sorun ve engellerin aşılması için yaptığı manevralar da tutmayınca, aslında hiç de rahatsızlık duymadan¹ **BM GK**'ndeki **mizansene** nokta koyup, **en geçerli** yol olarak benimsediği ve kullandığı silaha/kuvvete başvurmak suretiyle, Irak topraklarına ölüm kasmaya başlamıştır.²

"**Kâr-iktidar**", "**güçlü-haklı**", "**yeniden paylaşım-hegemonya**" kombinasyonlarının yön verdiği emperyalizm olgusunun, baskın ve egemen temsilcisi ola-

¹ CHOMSKY Noam, 11 Eylül ve Sonrası, Aram yay. sf.100,

"ABD (Afganistan'a saldırı konusunda) yetki alabilirdi, ama bunu istemedi. Çünkü Güvenlik Konseyi'nin yetkisini almak, Güvenlik Konseyi'nin yetkisine ihtiyacınız olduğunu ima edecekti, başka deyişle, kararlarını kabul etmek zorunda kaldığımız bir otorite olduğunuzu ima edecekti. Ve eğer hegemonya peşinde koşuyorsanız, bu ilkeyi istemezsiniz. Hiçbir otoriteye başvurmadan tek taraflı olarak hareket edebilecek durumda olmak istersiniz."

² PINTER Harold,

"Amerikan yönetimi artık kan kokusu almış vahşi bir hayvan. Yegane konuşma dili bombalar."

rak dünyaya nizam vermeye çalışılan ABD; uluslararası ve devletler arası hukuk ve teamüllerin **emredici** kuralları başta olmak üzere, bütün hükümlerini kendi stratejisi doğrultusunda, kâh ihmal etmekte, kâh yok saymakta, kah yeniden yorumlama adı altında revizyona tabi tutmaktadır.

II. Emperyalist Paylaşım Savaşı'ni takiben önce **Sosyalist Sovyetler Birliği**, bir süre sonra (1960'larda) kendisi gibi emperyalist bir devlet haline gelen **Rusya** ile girdiği rekabeti ("**soğuk sa-**

vası") hasmının çözülmesiyle kazanan ABD; savaş yorgunu ve mağlubu Avrupalı devletlerin paralel bir trend yakalayamaması ile mesafeyi açmış ve büyük avantaj sağlamıştır. Ekonomik, özellikle de askeri bakımdan elde ettiği büyük birikim³, 1990'lardan itibaren "**imparatorluk**" hevesiyle (yeni dünya düzeni, küreselleşme) daha kalıcı ve etkili adımlar atması sonucunu doğurmuştur.⁴

Dengeleri kendi lehine fazla-

sıyla bozma ve bunu daimi bir karakterde daha ileri boyutlara taşıma amacı, diğer devletlerle şartların daha farklı olduğu dönemlerde yaptığı anlaşma ve sözleşmeleri zorlamaya başlamış, doğal sonucu olarak da, bu çerçevede yapılaştırılmış kurumlar, fonksiyonel açıdan büyük ölçüde işlevsiz hale gelmiştir.

Bu kurumların başında elbette ki **BM** geliyor. **BM**, anti-faşist koalisyonun **II. Emperyalist Paylaşım Savaşı**'nda elde ettikleri galibiyeti baki kılmanın cisimleştiril-

mesiydi. Galipler/güçlüler etrafında oluşturulan birlik, esas olarak "**uluslararası barış ve güvenliği koruma**"yı amaç edindiğini açıklıyordu. **Almanya** ve **Japonya**'ya savaş ilan etmiş devletlerce **25 Nisan 1945**'de imzalanan **BM Sözleşmesi**, 6 ay sonra yürürlüğe girdi. Esas temanın alt başlıkları; "**barışa karşı tehditleri savuşturmak; uluslar arasında dostça ilişkiler geliştirmek; ekonomik, sosyal, kültürel alanlarda işbirliği**

sağlamak; üyelerin dış siyasetlerini uyumlulaştırmak" olarak sıralanıyordu.

Uluslararası hukuk kişiliği kazanması hedeflenmişti. Bu, **BM**'nin güç, işlev, dokunulmazlık ve belli haklar elde etmesi demektir. Amaçlanan rolü oynaması için Sözleşme bu özellikleri kazandırmaktaydı. **Milletler Cemiyeti** deneyinden çıkarılan derslerle, yaptırım gücü olan, etkili ve kalıcı bir örgüt yaratılmaya çalışıldığı söyleniyordu. Ne var ki emperyalizmin doğasında var olan hegemonya ve yeniden paylaşımçılık karakteri sayesinde; **BM** çatısı altında bir araya gelen bu nitelikteki devletlerin, **BM Sözleşmesi**'ni ihlal eden pratiklerini görmek için çok fazla zaman geçmesi gerekmedi.

Kore ile başlayan bu süreç, sayısız müdahale, saldırı ve işgalle **süreklilik** arz eden fiili bir durum yarattı.⁵ ABD'nin baş rolü oynadığı, ona daha düşük oranda Rusya, İngiltere, Fransa ve diğerlerinin eşlik ettiği yaklaşık yarım asırlık dönemde, **BM**, yüzde **31**'lik finansörü ABD'nin tam manasıyla **paravan** bir örgütü haline geldi. Güvenlik Konseyi'nin daimi üyelerine tanınan **veto** hakkının açık çifte standartlarla işletildiği⁶, emperyalist devletlerin hareket serbestisi kazandığı şartlarda, **BM**; "**anlamsız bir münazara kolu**", "gövde gösterisi alanı" olmaktan öteye gidemedi. Kuruluşunda "**denge**" sağlanması adına konulan "**veto hakkı**", kullananların niteliği gereği (5 daimi üye, dünyanın en büyük silah üreticileri), bloklaşma, guruplaşma, müttefiklik olgularıyla beraber, **BM GK**'ni yaptırım

³ MANN Michael, New Left Review-Türkiye Seçkisi, 2001/2, Everest yay. sf. 151,

"ABD şu anda ardından gelen on iki ülkenin toplamı kadar savunma harcaması yapmaktadır Kuzey devletlerinin tamamına yakını ABD'nin müttefiki olmuşlar ve Kuzey'in savunmasının teminatı saydıkları ABD'nin askeri egemenliğine onay vermişlerdir. Kuzey ülkeleri arasındaki bu ölçüllerde bir konsensüs, ABD'nin askeri hegemonyasını tarih boyunca eşine rastlanmamış bir noktaya taşımıştır."

⁴ KISSINGER Henry, Amerika'nın Dış Politikaya İhtiyacı Var mı?, ODTÜ yay. sf.9,

"Birleşik Devletler, yeni bin yılın şafağında, geçmişin en büyük imparatorluklarında bile eşi görülmemiş bir egemenliğin keyfini sürmektedir. Amerika, silah üretiminden girişimciğe, bilimden teknolojiye, yüksek öğrenimden popüler kültüre kadar, yerkürede benzeri görülmemiş bir üstünlüğe sahiptir. Bu üstün konumu Amerika'yı yirminci yüzyılın son on yılı boyunca uluslararası dengenin vazgeçilmez bir bileşeni durumuna getirmiştir."

⁵ Uluslararası Stratejik Çalışmalar Enstitüsü, Londra,

"1945-2000 döneminde 90'ı aşkın ülkede yaşanan 188 silahlı çatışmada, 22 milyon 456 bin kişi hayatını kaybetti."

⁶ Mart 2003'e kadar; Rusya 120 (77'si Sovyetler Birliği'nin henüz sosyalist olduğu 1955'e kadar), ABD 76 (35'i İsrail ile ilgili), İngiltere 32 (23'ü ABD ile birlikte), Fransa 18 ve Çin 5 kez veto hakkını kullandı.

gücü olmayan bir **oyuncak** konumuna sürüklendi.

Dileyenler **BM** kararlarını veto ediyor, veto edilenler ise gücüne, şartlara, duruma göre bildiğini okuyordu. Doğal ki bildiğini okuma hali dünya çapında **“güçlülük”** ve hegemonik konuma bağlı olarak şekilleniyor, keyfiyet bu durumdaki ülke ve müttefikleriyle sınırlı kalıyordu. Az da olsa, hamisi, destekçisi kalmayan devletlerin eylemleri cezalandırılmakta, büyükler cenahında karşılıklı restleşmeler, protesto ve notalar ile yetinilmekteydi. **“Çatışma ve bunalmaları yumuşatmak, büyümelerini önlemek ve uyuşmazlıkların barışçı yollarla çözümüne yardımcı olmak”** amacıyla oluşturulan ve 37’si 1988’den bugüne olmak üzere 50 operasyona katılan

BM Barış Gücü (mavi bereliler); ABD’nin yedek gücü olmaktan ve vesayet rejimlerine bekçilik yapmaktan kurtulamadı.

Bu tiyatro sahnesinde, **Rusya’nın** gardının düşmesi ile birlikte, **“yazan, sahneye koyan ve oynayan”** rollerini tekeline alan ABD, hamle üstünlüğünü bütünüyle ele geçirmesine paralel, keyfiyet ve pervasızlık konusunda ıhtayı iyice yükseltmeye başladı.⁷ Her ne kadar **AB**’nin lokomotiflerinden Almanya ve Fransa, yeniden toparlanmaya başlayan Rusya ve emin adımlarla güçlenen Çin’in gözle görülür bir ilerlemesi söz konusu idiyse de, askeri açıdan arayı hayli açmış bulunan ABD dizginlenemez bir yol tutturdu.

ABD emperyalizmi **“insani müdahale”**den **“önleyici müda-**

hale”ye geçiş aşamasını resmiyete kavuşturduğu **“ulusal güvenlik stratejisi”** belgesinde (Eylül 2002)⁸, yeni dönemin iki ana çizgisini; **“önce sen vur”** ilkesiyle saldırı/savaş zincirini kesintisiz sürdürmek ile diğer emperyalist güçlerle arasında oluşan mesafenin kapanmasına izin vermemek, olarak tanımlamıştır. **“Anti-terörizm”**’in kilit kavram olarak ileri sürülmesiyle bütün muhalif dinamikler imha kapsamına alınmış olmakta⁹, **BM GK**’nde bir arada buldukları Rusya, Fransa, Çin ile **AB**’nin merkezi ülkesi Almanya’ya yönelik hesabın altı çizilmekteydi.¹⁰ Yeni stratejik yönelimde, **“gerektiğinde tek başına hareket etme”** (**unilateralism**) tarzının benimseneceği de vurgulanmaktadır.¹¹

⁷ KISSINGER, age, sf.10,

“Sonuç olarak Amerikan birlikleri, Kuzey Avrupa düzliklerinden Doğu Asya’daki karşılaşmaların yaşandığı cephelere kadar, dünyanın dört bir yanına yayılmıştır. Amerika’nın katılımının bu ara istasyonları, barışı korumak adına kalıcı askeri sorumluluklar haline gelmeye başlamıştır.” (abç)

⁸ DICKERSON John F., Time, 16.12.02,

“ABD’nin dış politika doktrini: Amerika’nın dünya üzerindeki tek ve biricik süper güç olarak devam etmesini ve algılanan tehditlere karşı hızla müdahale etmesini öngören ‘öncelikli üstünlük’ (preemptive preeminence) prensibi.”

⁹ BERGER John, Le Monde diplomatique-Türkiye, 15 Mart 2003, sayı 12, sf.22,

“Bu yeni zorbalığın mekanizması –her ne kadar pek karmaşık bir teknoloji üzerine kurulsada- görece basittir: Demokrasi, özgürlük gibi kelimeleri gasp edin. Her yere kar ve sefalet yaran yeni ekonomik karmaşanızı –sonuçları ne kadar korkunç olursa olsun- yayın. Tüm sınırların tek yönlü olarak yalnızca zorbalığa açık, diğer unsurlara kapalı olmasını sağlayın. Her türlü muhalif gücü terörizm sayıp, ortadan kaldırın.”

¹⁰ CHOMSKY Noam, Düşmanımı Arayan Savaş, Everest yay. sf.260,

“ABD’nin resmi politikası açıklandı zaten. Bütün dünya ‘keskin bir tercih’e davet ediliyor: Ya bize katıl ya da ‘mutlak ölüm ve yıkım’la karşı karşıya kal.”

¹¹ PERLE Richard, The Guardian, 21.03.2003, “Tanrıya Çok Şükür Ki BM Öldü”

“21. yüzyılda, yeni dünya düzenini korumanın yeni yollarını arayıp bulma umudu var. Fanatik terörü, ona karşı yürüttüğümüz savaş kök bulduğu bölgelere taşımadığımız sürece ne alt edebilir ne de engelleyebiliriz. Bu da bazen teröristleri koruyan devletlere karşı askeri güç kullanmamızı gerektirecek.”

BM Sözleşmesi'nin temel amacı olarak vurgulanan "*dünya barışı ve güvenliğinin korunması*" ile bunun yaslandığı ana ilkelere "*kuvvet kullanma ve tehdidi yasağı*", "*içişlerine karışma yasağı*", "*ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı*", ABD'nin bir süredir uygulamaya konulan yeni stratejisi karşısında bütünüyle anlamsız kaldığı için, BM'nin varlık koşulları da kendiliğinden ortadan kalkmış olmaktadır.¹² Günümüze kadar bu ilkeler kağıt üzerinde kalmış ve bunun sonucu olarak

BM işlevsiz bir pozisyona sürüklenmişse de; uluslararası hukukun en büyük kurumu olarak, "*meşruiyet şemsiyesi*" konumunu can çekişerek sürdürmektedir. Nitekim, 20 Mart 2003'de "*Irak'ı Özgürleştirme*" saldırısını başlatan ABD, büyük bir pişkinlikle 687 ve 1441 sayılı BM GK kararlarına dayandığını söyleyebilmektedir.¹³

BM, ABD emperyalizminin öylesine kullanımına girmiştir ki; bir yandan Irak'a "*askeri müda-*

hale" konusunda GK'nde oy ve veto tartışmaları yaşanırken, bir yandan da Irak işgali sonrasında ilişkin ciddi hazırlıklar kotarılmaktaydı. Kofi Annan'ın sözcüsü Stephane Dujarric'in yaptığı

başlaması öngörülmüştür.¹⁴

Gelinen nokta, ABD'yi uluslararası hukuku bütünüyle revize etmeye ittiği için, BM'nin mevcut haliyle perdeleme fonksiyonu da ortadan kalkmış olmaktadır.¹⁵ Bu durum, son yıllarda BM bünyesinde kotarılan bir dizi sözleşme, anlaşma ve protokolü reddeden, imzalamayan, yürürlükteki anlaşmalardan çekilen, imzası bulunan kararları uygulamayan ABD'nin yetkili isimlerinin sözlerinden de açıkça okunabilmektedir.¹⁶ ABD'nin BM GK'ni devre dışı bırakması gerektiği yolun-

açıklamaya göre; BM tarafından görevlendirilen 6 kişilik bir komisyon, Irak'a operasyon sonrasında planlarını çok daha önceden oluşturmuş bulunuyordu. "*Yeniden Yapılandırma*" çerçevesinde hazırlanıp Afganistan örneğinin izlenmesi istenen planda; Irak işgalinin tamamlanmasından 3 ay sonra BM'in görevi ABD ordusunun geçici yönetiminden devralarak, ülkede yeni bir yönetim kurulmasına yardımcı olmak üzere çalışmaya

da PNAC (Yeni Amerikan Yüzyılı Projesi) tarafından Clinton'a gönderilen 28.01.98 tarihli mektupta, "*Amerikan politikası hiçbir şekilde BM Güvenlik Konseyi'nin ortak kararlarını beklememelidir.*" deniyordu. Bugün iyice netleşen tablonun sonucu olarak *incir yaprağı* olmaktan çıkan BM; ya ABD'nin yeni sürecine göre şekillendirilecek, ya da 2. Bush'un değişimiyle "*tarihin derinliklerine gömülecektir.*"

¹² ÇEÇEN Anıl, Avrasya Dosyası, BM Özel, İlkbahar 2002, cilt 8, sayı 1, sf.201,

"Kendisinin merkezinde olduğu bir dünya imparatorluğu ardında koşmakta olan ABD, BM Genel Kurulları'nda ya da diğer yetkili organlarında konuları tartışmak istememekte, hiçbir itirazla karşılaşmadan istediklerini uygulamaya çalışan dünya diktatörlüğünü gerçekleştirmenin yollarını aramaktadır."

¹³ GENDREAU Monique Chemillier, Le Monde diplomatique-Türkiye, 15 Aralık 2002, sayı 9, sf. 27,

"ABD'nin Irak'a karşı ilan edilen savaşı, dolambaçlı, metin üstünde uzlaşma arayan kararlarla yasallaşmayacaktır. Bu, emperyalist düzenin yeni bir gösterisinden başka bir şey olamayacaktır."

¹⁴ The Guardian, The Times, 05.03.03

¹⁵ PERLE, agm,

"Saddam Hüseyin'in terör rejimi sona ermek üzere. Kısa süre sonra çekip gitmiş olacak; giderken beraberinde BM'yi de götürecektir. Belki tamamını değil. BM'nin iyi çalışmaları kalacak, sözgelimi düşük riskli barışı koruma bürokrasisi kalacak, Hudson üzerindeki koyunlar melemeye devam edecek. Ölecek olan, BM'nin yeni dünya düzeninin kurucusu olduğu felsefesi. Enkazı kaldırdığımızda, uluslararası hukukla korunan o kibirli liberal güvenlik fikrinin nasıl bir entelektüel yıkıntı olduğunu daha iyi göreceğiz... Güvenlik Konseyi'nin kendi kararlarını uygulamak konusundaki kronik başarısızlığına tahammül edilemez: bu kararlar deneme tahtası değildir."

¹⁶ POWELL Colin, 05.02.03,

"BM GK, Irak'ın isteklerine karşı gelmesine etkili ve acil bir şekilde yanıt vermezse, kendini konu dışı kalma tehlikesine atar."

BUSH George W, Mayport Donanma Üssü, 14.02.03,

"BM ya bidden yana olacak ya da etkisiz bir topluluk olarak tarihin derinliklerine gömülecek."

BUSH George W, Mustafa Balbay'ın haberi, Cumhuriyet Gazetesi, 25.02.03,

AKP'li Bakanlar Yaşar Yakış ve Ali Babacan'la emir-fırça diyalogu, 14.02.03,

"21.Yüzyılda BM gerekli mi değil mi, ona bakıyorum. Arkadaşlarımızı bunu araştırıyorlar."

PROLETARYA PARTİSİ'NİN 7. KONFERANS KARARLARININ YOL GÖSTERİCİLİĞİNDE “PARTİ BİLİNCİ, DEVRİM BİLİNCİ İŞİĞİNDE, SÜREKLİLİĞİ SAĞLANMIŞ GERİLLA SAVAŞI İÇİN PARTİ İNŞASINDA DERİNLEŞ, KİTLE ÇALIŞMASINDA YOĞUNLAŞ” ŞİARIIYLA İLERİ

Parti olmadan ilerlemek, kitlelerle bütünleşmek mümkün değildir. Parti demek örgütlenmek demektir. Parti demek, bilimsel olmak, dünyayı proletaryanın ideolojisi olan Marksizm Leninizm Maoizm'le değiştirmek demektir. Bu bilinç olmadan partiyi yaşatmak, geliştirmek mümkün değildir. Bundandır ki, Proletarya Partisi'nin 7. Konferansının “Parti örgütlülüğünü güçlendirme görevi birincildir. Merkezi önderliği örgütlemeyle daha bir önem” verileceği gerçeğinde ifade ettiği yaklaşımı bugün açısından Proletarya Partisi için lüks değildir. Bu aynı zamanda parti inşasında derinleşme demektir.

Lenin'i serbest bir yorumla aktaracak olursak şunu söyleyebiliriz ki, **bir partinin kendi yanlışları karşısındaki tutumu, buna yaklaşımı ve halka karşı sorumluluğu ve yaptığı özeleştiri, o partinin devrimde samimi olup olmadığının temel ölçütüdür.** Eksik ve hatalarını halktan gizlemeyen bir parti, doğru bir çizgiye sahipse her zaman kazanmaya aday bir partidir. Özeleştiri-den uzak, halkı fazla ciddiye almayan bir parti, isterse komünist bir parti olsun ilerleyemez, halkla bütünleşemez, devrim yapamaz.

Proletarya Partisi bu bakış açısını kendinde ilke edinmiş bir partidir. Eksik ve hatalarını, başarı ve başarısızlıklarını ortaya koymaktan korkmayan bir partidir. Bu ilkedir ki, onu sürekli olarak geliştirmiş, geçici sendelemeler olsa da halkla buluşmuş ve yoluna devam ettirmiştir. Proletarya Partisi 7. Konferansı'nda, geride bıraktığı sürecin ders ve tecrübesiyle son 7 yıllık pratiğini sorgulayarak dönemin Proletarya Partisi'ne yüklediği görevleri tespit ederek kararlar aldı. Korkmadan, cesaretilice ve en önemlisi halka

güvenerek, kitlelerin Proletarya Partisi etrafında toplanmasının hiç de zor olmayacağını tespit etti.

Zor ve karmaşık bir süreçten geçtiğimiz açıktır. Dönemin bize yüklediği görevlerin dünden hiç de hafif olmadığı açıktır. Durum tespiti yapmak aynı zaman da sonuç çıkartmaktır. Sonuç ise **plan** ve **yönelim** demektir. Proletarya Partisi de 7. oturumda kendi örgütsel durumunu, dünya ve ülkemizdeki gelişmeleri ve önümüzdeki dönem görevlerini çok yönlü tahlil ederek önüne görevler koydu. 7. oturum kararlarının daha iyi anlaşılması ve kavranmasının yolunun onu özümsemekten geçtiği açıktır.

Öyleyse nedir bu durum tespiti?

Öncelikle; tekrar da olsa şunu belirtmeliyiz ki, dünyada egemen olan sistem emperyalizmdir. Dünya şu anda tek kutuplu bir mecra da duruyor. Emperyalist sistem her yönüyle dünyaya hükmediyor. Üretimdeki muazzam ilerleyiş, teknik ve bilgi yönüyle emperyalist sistem bu avantajları sürekli olarak kendi lehine kullanmakta-

dır. 1990'larla birlikte Rus Sosyal Emperyalizminin havlu atmasıyla "çift kutuplu" dünyanın tek kutuplu bir limanda konaklaması 'klasik' emperyalist güçlere olmadık avantajlar getirdi. Özellikle başını ABD'nin çektiği bu emperyalist blok ve bloklar, yeni bir ideolojik saldırıya geçtiler. Rus Sosyal Emperyalizminin şahsında ortaya çıkan gerekçelerle sosyalizme saldırdılar. Doğu Almanya ve diğer Doğu Avrupa ülkelerindeki uygulamalar 'işte sosyalizmin sonuçları' diye sürekli olarak propaganda edildi. Geri ve bilinçsiz kitlelerin

bundan etkilenmediğini söyleyemeyiz. Dünyadaki devrimci durumun geri olması kitlelerin bu gerici ideolojik propagandadan etkilenmelerini iyice hızlandırdı. Körfez savaşı ve ardından gelen bölgesel savaşlar, Rusya'nın kendisinden ayrılan Çeçenistan gibi ülkelere saldırması **yeni dünya düzeninin paylaşılmamış pazarlarının paylaşımıydı**. Emperyalist güçler ulaşabildikleri tüm bölgelere müdahale ederek çeşitli nedenlerle etkilerinin olmadığı ya da az olduğu bölgelere/ülkelere yönelmeye başladılar. Bu yönelim emperyalizmin içinde bulunduğu krizi atlatma amacını taşıyordu. Böylelikle emperyalistler, hem yeni pazarlara açılarak hem de öteden beri tahakküm

altında tuttıkları yarı sömürge ülkelere kendi krizlerini aktarma, bu ülke değerlerinin gaspıyla kendi krizlerini atlatma ya da yönetme amacı gerçekleştirilmek istendi. Paylaşımında geç kalınan ya da ulusal çatışmalardan dolayı problemli olan Yugoslavya gibi ülkeler ise, iç savaşlar çıkartılıp sonradan işgal edilip emperyalist güçler tarafından bölüştü.

Tarih bu aşamasındaki müdahale ve işgaller emperyalistlerin krizlerini atlatmasına yetmedi. Emperyalizmin sürekli bir kriz olduğu gerçeğinden hareket ettiği

mizde bu sonuçlara varmamız hiç de zor değildir. Bunu daha iyi anlamak için şunu belirtebiliriz ki; "kapitalizmin 'serbest rekabetçi' bir şekilde geliştiği dönem 20. yy başlarında yerini kapitalizmin tekeli aşamasına yani emperyalizme bıraktı. Bu, kapitalist toplumun gelişme yasalarının tamamen normal ve doğal gelişmesinin bir sonucuydu. Emperyalizm kapitalizmin gelişmesinin son sınırı; Lenin'in ünlü deyimiyle 'can çekişen kapitalizm'dir. Kapitalizmin emperyalizm aşaması, çürümüş ve yozlaşmış bütün şeyleri gibi kapitalizmin iğrenç yüzünü tüm çıplaklığıyla ortaya çıkarmış; kapitalizmin özünde varolan karakteri, dünya çapında yoğunlaşmış ve merkezi-

leşmiş sermayenin tahakkümü olan emperyalizm döneminde tamamen belirginleşmiştir.

Emperyalizm döneminde kapitalizmin eşit olamayan sınırları iktisadi ve siyasi gelişme yasası, özü gerici, haksız yağma ve talan, dünya pazarlarının yeniden pay edilmesi olan iki kanlı dünya savaşına yol açmıştır." Kapitalizmin emperyalizme evrilmesiyle dünya çapındaki çelişkilerde de yeni olgular ortaya çıktı. 1917 Ekim devrimi Leninizm'i ortaya çıkarırken aynı zamanda yeni bir çağ; **emperyalizm ve proleter devrimler çağını** da açmış oldu.

Emperyalizm sürekli bir krizdir. Bu kriz her aşamada bir ve aynı değildir. Değişik boyutlarda ve dönemin kendisine has özellikleri krizin niteliğini belirler. "Dünya ekonomisinin gelişen üretici güçleri ile milli sınırlar arasındaki derin çelişmenin doğrudan sonucu olan 1914 ve 1918'deki Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşını doğurdu. Keza 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı da o özgün dönemin genel buhranın sonucu olarak ortaya çıktı. Genel buhran 2. Emperyalist Paylaşım Savaşını doğurdu.

İçinden geçtiğimiz süreçte de emperyalist sistem yoğun bir kriz içerisinde bulunmaktadır. Bu kriz esas olarak **üretim fazlalığından gelen krizdir**. Proletarya Partisi'nin 7. Konferansı bu aşamayı doğru olarak şöyle tespit etmektedir. "Emperyalist kapitalist sistemin bugünkü bunalımının başlangıcı 1960'lı yılların sonudur. 1970'li yıllarda kapitalist sistem yeni bir aşırı üretim krizine girmiş ve bu kriz öncekilerinden farklı olarak uzun yıllar devam etmiştir. Son yirmi yıl içerisindeki tüm politikalar bu krizin etkilerini zayıflatmaya, krizin neden olacağı yıkıma engel olmaya ve bununla birlikte toparlanmaya yöneliktir. Sonradan 'Küreselleşme' olarak adlandırılacak finans sermayenin dünyanın

her noktasına anında ulaşabilme yeteneği kazanması, tekellerin dünyanın en ücra bölgelerine dahi ürün pazarlaması, tüketimin teşvikini amaçlayan hızlı gelişimi vb. sürecinin oluşumu da bu krizle ilgilidir; yarı sömürgelerde uygulanan politikalar da yine bu aşırı üretim krizinin etkilerini kırmaya, krizin bu ülkelere ihracına ve bu sayede krizi toparlamaya, ayağa kalkma sürecine dönüştürmeye yöneliktir. Bugün yaşananları kapitalist ekonominin bu aşırı üretim krizi ile açıklamamak, çözümü, kesinlikle kapitalizm ile sınırlamak ve devrimci olma özelliğini de kazanmamak/yitirmektir.”

Evet emperyalist sistem 1990'larla daha da gelişen bu krizi önce **“yeni dünya düzeni”** ile aşmaya, sonrasında da bunun devamı olan **“Küreselleşme”** politikasıyla sürdürmeye çalıştı. **“Küreselleşme” emperyalizmin dönemin deyimiyle “imaje edilmiş”** yüzüdür. Tek fark; emperyalist sistemin “küreselleşme”yle ileri sürdüğü argümanlarını yumuşatarak, cilalayarak piyasaya sürmesiydi. **“Küreselleşme” emperyalist sistemin bunalımına çözüm yolları arayan yeni politikasıdır.** Bu anlamda **“Küreselleşme” emperyalist sistemle özü aynı olan, ona nefes aldirmek için mali sermayenin dayattığı yeni stratejisidir. “Küreselleşme” emperyalizmin doğasında vardır.** Lenin bunu daha yüzyılın başında açık olarak ortaya koydu. Dolayısıyla şu rahatlıkla söylenebilir, emperyalizmin niteliğinde, kapitalizmin temel yasalarında değişen bir şey yoktur. **Değişen, ya da daha da artan sermayenin sınır tanımayan dizginsiz dolaşımıdır.** “Küreselleşme”yi yeni bir aşama ve nimet sayan burjuva ideologlarının tüm savlarının yerle bir olduğu bu aşamada, Proletarya Partisi'nin 7. Konferansı, bu özgün aşamayı doğru olarak şöyle ifade etmektedir. “1990'lı yıllara gelin-

diğinde ‘toplumun bir bütün olarak, kapitalizmin sürekli gelişimiyle ileriye gittiği’ni açıklayanlar aynı zamanda asalak ve çürümüş kapitalizm olan emperyalizmi de göklere çıkarıyorlardı. Belki de bu yüzden burjuva ideologlar çoğu kez ‘küreselleşme’yi ya da globalizm’i emperyalizmin yerine kullanarak nefret duyulan devletleri ilerici, geliştirici göstermeye aşırı önem verdiler. Oysa, sömürü ve talar üzerine kurulu bu ekonomik sistem, ilerici hiçbir özelliği kalmadığı gibi her türlü ilerici hamlenin de açık ve sınır tanımaz düşmanıydı.

1900'lerin başları ve son yirmi yıllık süreç de bu gerçeği hiçbir yanılığa yer vermeyecek kadar açık göstermiştir. ‘Gelişme’, ‘ilerleme’, ‘tarihin sonu’, ‘sınıf savaşının sonu’, ‘bilgi çağı’ vb olarak takdim edilen tüm gelişmeler açlığı, yoksulluğu, asalaklığı, çürümüşlüğü geliştirdi; tüm veriler sermayenin daha az sayıda kapitalistin eline geçtiğini ve zenginliklerin arttığını, fakirlerin sayısının arttığını ve maddi olanaklarının azaldığını göstermektedir. Ve bu tabloyu veren eğriler aynı yönde sürekli ilerlemektedir. Her kriz anı bu eğrilerin ileriye doğru sıçramasıyla somutlaşmaktadır. **Hiçbir ülke yirmi yıl öncesine kıyaslandığında daha adaletli, daha özgür, daha güvenli ve daha aydınlık değildir.** En gelişmiş ülkelerde sosyal adaletsizlik, işsizlik en ileri seviyeye varmış bulunmaktadır. Ve aynı derecede yoksul ve işsiz olanların öfkesi de yoğundur.”

Emperyalizmin “Küreselleşme” politikasıyla ortaya attığı bu yeni politikasının başlangıcı olarak 1980'leri alabiliriz. Oradan süzülüp gelen “küreselleşme”nin çeşitli aşamalardan geçtiğini söylemek yanlış olmayacaktır. “İthal ikameci” modelin yerine “ihracata dayalı” ekonomik model 1980'lerin yeni modeli olarak yarı sömürge ül-

kelerin önüne kondu. Bunun anlamı **“neyn varsa sat ve borçlarını öde”** stratejisiydi. Ve hemen ardından gelen **“yap ve devret”** modeli ise emperyalist tekellerin yarı sömürge ülke ekonomilerine dayattığı ikinci aşamasıydı.

Sonuca doğru gidecek olursak; “Küreselleşme” emperyalist sistemin “yeni” krizinin bu özgün aşamadaki krizini aşmak ya da yönetmek amacıyla ileriye sürdüğü “yeni” stratejisinin adıdır. Bu “yeni” politikanın üzerinde yükseldiği merdivenler ise şunlardan oluşuyor; Yarı sömürgeler açısından; yeniden yapılandırma, ülke ekonomilerinin emperyalist tekellerin arzu ve isteklerine göre yeniden düzenlenmesi, özelleştirme politikasıyla ülkedeki tüm zenginlik kaynaklarının satılarak emperyalist borçların ödenmesi, tarımın ülke denetiminden çıkarılarak tamamen emperyalistlere bağımlı hale getirilmesi, militarizmin yaygın bir şekilde geliştirilmesi, “işçiye, emekçiye, küçük esnafa dayatılan yıkımdır; yıkımı da katlanılmaz biçimde içeren çok yönlü bir yıkım. Bu özelleştirme üzerinden kitlesel işsizliğin yaygınlaştırılması, sermayenin dış hareketi ve devlet korumacılığının bitirilmesi üzerinden kırsal nüfusun ve dolayısıyla tarımın yıkımı, IMF ve Dünya Bankası'nın direktifleriyle memurun yıkımı, esnaf ve küçük işletmecinin iflası, zincirlerinden boşanmış uluslararası sermayenin baskısı ile ülke pazarının talanıdır.”

“Küreselleşme”nin emperyalist ve kapitalist ülkelerde aldığı biçim ise; en başta kazanılmış hakların budanması ve sürece yayılarak tamamen ortadan kaldırılmasıdır. Buralardan tasarruf edilen paranın büyük tekellerin kasalarına aktarılması, özelleştirme ile devlet işletmelerinin tekellere devri, taşeron firmaların yaygınlaştırılmasıyla işçilerin çok düşük ücretlerle çalıştırılması, savaş sanayine ağırlık ve-

rilmesi, içte anti demokratik uygulamalara hız verilmesi olarak ifade edilebilir.

“Küreselleşme”nin de emperyalist sistemi krizden kurtarmadığı, emperyalistlerin kendi ideolojilerinin itiraf edilmiş bulunuyor. İflas eden tekellerin sayısının hiç de küçümsenecek düzeyde olmadığı biliniyor. “Küreselleşme” politikası, dünyanın her yerine açlık, yoksulluk ve yıkım götürdü. Birçok yarı sömürge ülke tamamen iflas etti. Bu durum emperyalist sistemi yeni arayışlara itmiş bulunuyor. 11 Eylül sonrasındaki gelişmeler bunun somut ifadesidir. Emperyalistler arası çelişkiler, 11 Eylül saldırılarından sonra yapılan açıklamalarla ‘yumuşamış’ gibi gösterilmeye çalışıldıysa da bunun böyle olmadığı çok geçmeden anlaşıldı. ABD’nin dünyanın imparatoru olduğunu 11 Eylül sonrasında diğer emperyalist bloklara dayatması, emperyalistler arası çelişkiyi iyice su yüzüne vurdu. Afganistan ve ardından Irak’a saldıran ABD’nin yeni yönelimi diğer emperyalist bloklar arası çelişkinin sadece bir yönüdür. Proletarya Partisi’nin 7. Konferansı bu bloklaşmayı şöyle tespit etmektedir. “Yine emperyalist tekeller arasındaki rekabet kutuplaşmayı kaçınılmaz kılıyor. Bir yanda ABD’nin başını çektiği ve İngiliz emperyalizminin içinde yer aldığı kutup, diğer yanda Alman ve Fransız emperyalizminin yön verdiği Avrupa Birliği cephesi. Ve diğer bir cephe ise, Çin-Rus ittifakı” blok ve blok başlarıdır. Rekabet ve çelişki bu güçler arasında sürmektedir. Elbette ki Japonya da unutulmamalıdır. Burada şu sorulabilir; Emperyalistler arası çelişki hangi alanda sürüyor? Bunu anlamak için 11 Eylül’e geri gitmekte fayda vardır; ABD, 11 Eylül sonrasını o güne kadar hayata geçirmek istediği planına iyi bir fırsat olarak değerlendirdi. ABD 11 Eylül’le birlikte içine girdiği krizi kendi lehine

kullanmak istedi. ABD’nin bu yeni stratejisi “ABD’nin üstünlüğünün kabul edilmesi, ABD’nin istediği yere saldırması, ABD ile diğer emperyalist bloklar arasındaki mesafenin en az on yıl olması ve bunun kapatılmasına müsaade edilmemesini içeriyor.” ABD’nin bu planına neden Irak’la başladığının nedeni ise, bunun tamamen Ortadoğu’daki enerji kaynaklarıyla bağlantılı olduğu, Kafkaslar’daki petrol ve doğal gaz boru hatlarının bu bölgeden geçmesi, İsrail, Türkiye cephesine Irak’ı eklemek istemesi ve nihayetinde Ortadoğu’yu tamamen denetimine almak istemesidir. ABD aynı zamanda Uzakdoğu Asya’da zayıflayan otoritesini yeniden tesis etmek istiyor. Emperyalistler arası çelişkiler esas olarak buradan doğuyor. Bunun Irak şahsında gündeme gelmesi çok fazla

bir şey değiştirmiyor.

Emperyalistler arası çelişki kendisini sadece pazar alanında göstermiyor. Askeri alanda da çelişkiler giderek artıyor. Bu çelişkinin çıkış yeri ise NATO ve Avrupa Birliği’nin oluşturmak istediği ordudur. ABD, NATO’nun zayıflatılmasından yana değildir. NATO’yu adeta kendi yedek ordusu gibi kullanmak isteyen ABD, NATO’nun tam tersine güçlendirilmesinden

yanadır. Kuruluş amacı olarak dönemin Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğine karşı kurulan NATO’nun bu işlevine ihtiyaç kalması ABD açısından çok şey değiştirmiyor. Kasım ayı içerisinde toplanan NATO’ya, Macaristan, Romanya, Slovakya, Litvanya, Slovenya, Estonya ve Bulgaristan’ın dahil edilmesi ABD’nin NATO’yu güçlendirme planının bir parçasıdır. ABD, NATO’nun yeniden yapılandırılmasından yanadır. NATO bünyesinde oluşturulmak istenen 20 bin kişilik çevik güç projesi ABD’nin istemlerinden biridir.

Tüm bu gelişmeler ve çelişkiler emperyalistlerin kendi aralarındaki sürtüşmelerin sonucudur. ABD’nin Irak’a saldırmasıyla daha da keskinleşen bu çelişkiler muhtemel yeni arayışları gündeme getirecek-

tir. Rusya’nın Avrupa Birliği’yle hareket etmesi, Almanya ve Fransa’nın açıktan tavır geliştirmeleri blok başlarının çelişkileri olarak yansıyor.

Bundan sonuçlar çıkartabiliriz. Bu sonuç dünya çapındaki temel çelişmeden kaynaklanan başlıca çelişmelerin komünistlerin önüne koyduğu görevleri de belirlemiş olmaktadır. Bu neden böyledir? Bilindiği gibi işçi sınıfının ödenme-

miş emeği kapitalizmin yaşama şartıdır. Marks'ın da belirttiği gibi "proletarya artı-değer üretme makinesidir." Ve artı-değer "artı-değer üretimi, bu üretim tarzının mutlak yasasıdır" der. Bunun anlamı, sürecin başından sonuna kadar var olacak olan ve sürecin tamamlanmasıyla çözülecek olan emek sermaye çelişkisi temel çelişkidir. **Bu temel çelişkiden çıkan ve bugün dünya çapında baş çelişki ise, emperyalizmle ezilen halklar arasındaki çelişkidir.**

Emperyalistler arası çelişki düne göre daha kızışmış olsa da, dünyada bugün esas akım devrimdir. **Tüm özgün görev, devrimleri gerçekleştirmeye yönelik bir sürecdir.**

Emperyalist sistem en büyük darbeyi yarı sömürge ülkelerden yemektedir. Emperyalist sistem tüm politikalarını yarı sömürge ülkeler üzerinden yapmaktadır. Pazar alanlarını esas olarak bu ülkeler oluşturmaktadır. Direniş ve karşı çıkışlar da bu emperyalist politikalar üzerinden gelişmektedir.

Yukarıda genel hatlarıyla emperyalist sistemin içinde bulunduğu durumu ortaya koyduk. Buna karşın devrim cephesinin de içinde bulunduğu durumu izah etmek, sürecin bütünlüklü kavranması açısından önemlidir.

Dünya devrim cephesinin bütünlüklü bir tahlilini yaptığımızda, devrim cephesinin önemli zayıflıklarının olduğunu görüyoruz. Emperyalistlerin bu kadar rahat hareket etmelerine neden olan bir durum da budur. Nepal, Hindistan, Filipinler, Peru ve Türkiye'de Marksist Leninist Maoistlerin önderliğinde verilen halk savaşlarını bir yana bıraktığımızda, dünya çapında bir duraklamanın olduğunu söyleyebiliriz. Bunu sınıf hareketleriyle bağı içinde değerlendirdiğimizde mücadelenin boyutu daha iyi anlaşılacaktır. Önderliklerin zayıf olması ya da yaratılmaması ol-

ması gelişmenin dinamiklerini belirliyor. Dünyayı coğrafik olarak ele aldığımızda durum daha iyi anlaşılacaktır. Afrika kıtasında elle tutulur bir hareketin olmaması ya da ulusal çapta verilen mücadelelerin sınırlı ve burjuva önderlikli olması önemli bir etkidir. 1970'ler sonrasında Afrika'daki devrimci hareket çok ileri bir konumdaydı. Eritre, Somali, Fas gibi ülkelerde verilen mücadele süreç içinde ya eridi ya da emperyalistlerin denetimine girdi. Yoksulluğun ve sefaletin en çok yaşandığı bu kıtada, gerçek Marksist Leninist Maoist önderliklerin yaratılmaması, Kongo'da olduğu gibi iktidarı sonuçta emperyalistlerin güdümüne sokabilmektedir. Çelişki evrenseldir. Ancak o **çelişkiyi çözecek subjektif ögenin yaratılmaması** çelişkinin çözümünü de uzatmaktadır. Keza Arjantin, Brezilya gibi ülkelerde, halk daha çok ekonomik krizlerin, yolsuzluğun baş gösterdiği dönemlerde sokağa çıkmakta ve hareket daha çok bir tepki olarak sonuçlanmaktadır. Latin Amerika'da Peru dışında bir hareketlilik fazla göze çarpmıyor. Dünyanın uzak köşesi Avustralya'da sessizlik hüküm sürüyor.

Emperyalist metropollerde sınıf hareketinden çok "küreselleşme" ve bugün aldığı biçim itibarıyla savaş karşıtı hareketlerde ifadesini bulan tepkiler vardır. Bu hareketlerin bir bütün olarak anti-emperyalist hareketler olduğunu, emperyalist savaşlara karşı çıkmak, aynı zamanda emperyalizme karşı çıkmak doğru bilinciyle bir yönelim içinde olduğunu söyleyemeyiz. Düzen sınırlarını çok fazla aşmayan, insani ve reformist grupların önderlik ettiği bu hareketlere doğru temelde önderlik edilmediğinde sınırlı kalacağı ve sadece savaşa karşı çıkmakla kendisini ifade edeceği, zamanla ya da savaş sona erdiğinde sönüp gideceği açıktır. Avrupa'daki durumun diğer emperyalist

ülkelerden farklı olmadığı açıktır. Emperyalist bir birlik olan Avrupa Birliği'nin son yıllarda çekiciliğini yitirdiği ve sorunlar yaşadığı artık gizlenmiyor. Avrupa'nın klasik sınırlarını aştığı ve bunun tamamen pazar birliğiyle bağlantılı olarak gelişeceğini belirten Almanya Başbakanı, Avrupa Birliğinin bir güç olarak diğer emperyalistlere karşı durma zamanının geldiğini Irak kriziyle birlikte açıkça dile getirdi. Avrupa emperyalist bloku içinde de çelişkiler giderek artıyor. ABD'yle dirsek teması içinde olan 8 Avrupa ülkesi blok içinde sorunlu ülkeler olarak Almanya ve Fransa'nın karşısına dikilmek arzusunda. Avrupa'da gelişen işsizlik ve yoksulluk en büyük problem olarak 'Birliğin' başını ağrıtmaya devam ediyor. Fransa'da köylülerin dönem dönem kota ve ürünlerini satamamasından ileri gelen tepkileri, özelleştirmeye karşı yapılan kısmi grevler, Almanya'nın inşaat, metal dalı ve on yıl öncesindeki maden işçilerinin grevleri bir yana bırakıldığında sınıf hareketinde kayda değer bir yükseliş yoktur. İtalya, İspanya gibi ülkelerde ise diğer ülkelerde olduğu gibi sendika önderlikli grevlerin dışına taşan sınıf hareketinden bahsetmek şimdilik erken. İspanya'da ETA'nın ulusal mücadelesinin önemli kayıplar alması ve hareketin daha çok legal parti çerçevesinde yaptığı kitle eylemleri İspanyol burjuvazisini zorlayan bir konumdan uzaktır. Bu durumun elbette hep böyle gitmeyeceği açıktır. **Savaş, işsizlik, yoksulluk geliştikçe kitlelerde de hareketin gelişeceği açıktır. Sorun buna hangi sınıfın önderlik edeceği'dir. Burada subjektif gücün yaratılması ya da geliştirilmesi önemlidir.**

Ortadoğu'da, ABD'nin Irak'a saldırmasıyla bir hareketlilik yaşansa da, bunun çok farklı bir özgünlük olduğunu bilinçte tutmalıyız. Ortadoğu'da en diri olan Filis-

tin hareketi, Siyonist İsrail devletine karşı bir direniş göstermeye devam ediyor. Burada önemli sorun **Filistin hareketinin geçmiş anti emperyalist yöneliminin değişmiş** olmasıdır. Arafat önderliğinde gelişen bugünkü hareket pasif ve uzlaşmacı bir tarzda emperyalistlerin güdümünde bir harekete dönüşmüş bulunuyor.

Ülkemiz, Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkasların ortasında bir ülke olarak en diri coğrafyalardan biridir. Emperyalizmin ülkemiz üzerindeki yönlendiriciliği esastır. 'Anti emperyalist' gibi görünmeye çalışan AK-Parti hükümeti gibi hakim sınıf kliğinin bir kesimi iş başına gelse de bu gerçek değişmiyor. DSP, ANAP ve MHP koalisyon hükümeti dönemindeki yolsuzluklar, bankaların içlerinin boşaltılması ve üst üste gelen ekonomik kriz, IMF ve Dünya Bankası'nın tüm isteklerinin kabul edilmesi, özelleştirmeye verilen ağırlık, halkı yeni bir partiye yöneltti. AK-Parti hükümetinin iş başına gelmesi halkın bir anlamda ehveni şer'i seçmesiydi. AK-Partinin keskin söylemi, sözde IMF karşıtı söylemlerinin içinin boş olduğu kısa zamanda anlaşıldı. AKP, "yeşil sermaye" denilen islami kesimin temsilcisidir. Bu kesim sözde em-

peryalizme karşı bir duruş sergiliyor gibi görünse de, gelinen aşamada ABD güdümünde hareket ettiği daha net görüldü. Hiç kuşkusuz ki AKP hükümetinden farklı bir politika beklenemez zaten. Hakim sınıflar arasındaki çelişkiler şimdilik keskin görünmüyor. Muhalefette olmaları bakımından, DSP, DYP, MHP gibi hakim sınıf klikleri kendilerini toparlamakla meşguller. Muhalefette olan CHP ise, tam bir zikzak çiziyor. AKP hükümetine destek vereceğini daha hükümet kurulurken açıklayan CHP'nin hakim sınıflarca muhtemelen bir dahaki seçimlere hazırlandığını söyleyebiliriz.

Ülkemizdeki devrimci durumda bir duraklama olduğunu kabul etmeliyiz. Bu durum içindeki devrimci muhalefette orantılı bir gelişmedir. Devrimci harekette toparlanmaya doğru bir hamle varsa da bunun istenilen seviyede olmadığı açıktır. Kürt ulusal hareketinin Türkiye devriminin doğal bir mütefiki olarak silahlı mücadeleden çekilmesi ve burjuvaziyle uzlaşma arayışı içine girmesi, önemli bir güç kaybıdır. Bu durumu 'zaten ulusal hareketin sonuçta gideceği yer burjuvaziyle uzlaşmaktır' genel söylemiyle açıklayamayız. Ulusal devrimci hareketin devre

dışı kalması, devrimci hareket açısından önemli bir mevziinin kaybedilmesiyle, burjuvazi açısından ise, bir savaş cephesinin kazanılması/ya da devre dışı bırakılmasıydı. Bu aynı zamanda burjuvaziye nefes aldırdı. Savaş giderlerinden büyük kazanımlar elde eden burjuvazi bunu devrimci harekete karşı diğer alanlarda kullanmaya başladı. Şimdi bazı soruları sormanın tam zamanıdır. "Ülkemiz devriminin özellikle de teorik yönünün bariz biçimde tıkanmış olmasının, dolayısıyla ülkemiz devrimci ve komünist hareketinin, hem terorisyle, hem de pratiğiyle önemli ölçüde hayatın gerisinde kalma durumuna düşmesinin en önemli ve tayin edici etkeni nedir? Ülkemizde objektif şartların devrime oldukça elverişli olmayışı mı? Ülkemizde hiç de küçümsenmemesi gereken devrimci bir potansiyelin bulunmayışı mı? Yoksa faşist Türk devletinin herşeye 'kadir' oluşu mu?"

Kuşkusuz ki, bu bariz genel tıkanıklığın nedenleri, alabildiğine geniş kapsamlı ve çok yönlüdür. Ve bu durum tek başına sadece ne şu ne de bu gerçek ileri sürülerek sağlıklı, bilimsel ve diyalektik tarzda izah edilebilir. Kısacası **sorunu, ya da çelişkiler yumağını, iç-dış,**

ulusal-uluslararası, evrensel-özgöl, parça-bütün, esas-tali yönle-riyle, bugünü, geçmişi ve gelece-ğiyle birlikte ve kopmaz bir diya-lektik bütünlük içinde ele alıp ir-delemek zorunludur. Aksi takdirde ‘havanda su dövmeye’ devam etmekten öteye geçilemez ve dönü- lüp dolaşılıp gelinecek yer, yine aynıdır olur.

Hiç şüphesiz ki, bugüne kadar yaşanan devrimci mücadele süreci; ülkemiz devrimci ve komünist hareketine, tüm olumlu ve olumsuz yönleriyle birlikte belli bir diyalektik bütünlük içinde kazandırdığı zengin deney ve tecrübenin yanı sıra, ülkemiz devriminin, herkesce tartışmasız biçimde kabul edilmesi gereken bir dizi temel gerçeğini de açıklıkla ortaya çıkartmış ve doğrulamıştır. Şöyle bir dönü- lüp geriye doğru bakıldığında, sosyal pra-

Parti içinde yaratılan bozgun, o güne kadarki en büyük darbe ve bozgun niteliğindedir. Proletarya Partisi adeta bir varlık ve yoklukla karşı karşıya gelmişti. Önder kadroların ezici çoğunluğunun esir olması, birçok zorluğu birlikte getiriyordu.

tiğin gelişim seyrinin ülkemiz devriminin önüne koyduğu, çok yönlü ve geniş kapsamlı teorik ve pratik görev ve sorunların, özellikle de “Proletarya Partisi inşası, silahlı mücadele” sorunları üzerinde yoğunlaştığını görüyoruz. Proletarya Partisi’nin 7. Konferansı tüm bu sorunlar üzerinde yoğun ve geniş bir tartışma yürüterek belli sonuçlara vardı. Parti gerçeği ve içinde bulunduğu durum, gücü, kısa ve uzun vadeli yapacakları, öncelik ve sonralık sorunları üzerinde durarak, gerçeklerin üzerinden atlamayarak kendini masaya yatırmaktan korkmayan bir yönelimi kendisine esas aldı. Bu her şeyin 7. Konferansla **başlamadığı**, tüm önceki süreçlerin Proletarya Partisi’nin zenginliği ve tarihi olduğu gerçeğinden yola çıkarak, birikimine geçmişi de katarak ilerlenebileceği gerçeği üzerinden bir yaklaşım or-

taya koydu.

Proletarya Partisi’nin 7. Konferansı, geçmiş 7 yıllık sürecini değerlendirdiğinde olumsuz bir pratiği geride bıraktığını söylemekten çekinmedi. Bunun içinde olumlu atılımların ve yönelimlerin olmasının bu gerçeği değiştirmediği gerçeğini kabul etti. Özeleştirel bir tutumla hata ve zaafalarını ortaya koydu. Bu sürecin bütünlüklü olarak kavranması için 1994’de Parti içinde gerçekleştirilen darbenin yarattığı tahribat ve bunun kadro ve Proletarya Partisi’nin kitlesi üzerindeki etkilerini ortaya koymadan, nasıl bir süreçten süzülerek 6. Konferans’ın (2. OPK) gerçekleştirildiği anlaşılmaz. **Parti içinde yaratılan bozgun, o güne kadarki en büyük darbe ve bozgun niteliğindedir.** Proletarya Partisi adeta bir varlık ve yoklukla karşı

bozgun, o güne kadarki en büyük darbe ve bozgun niteliğindedir. Proletarya Partisi adeta bir varlık ve yoklukla karşı karşıya gelmişti. Önder kadroların ezici çoğunluğunun esir olması, birçok zorluğu birlikte getiriyordu.

karşıya gelmişti. Önder kadroların ezici çoğunluğunun esir olması, birçok zorluğu birlikte getiriyordu. İçte gelişen güvensizlik birçok kadronun ilişkisini kesmesini, tabanda kopmalar ve küçük çaplı da olsa hiziplerin çıkması Proletarya Partisi’ni kendi içinde uğraştırıyordu. İşte 6. Konferans bu şartlarda yapıldı. Önderliğin zayıf olduğu yönler vardı. Bu da **Partiyi yeterince tanımamasıydı. Kararlılık ve cesaret 6. Konferans önderliğinin temel çıkışı idi.** Geçmiş tecrübeler ışığında silahlı mücadelede gösterilen ısrar, partinin toparlanması ve yeniden bir güven kazanmasında büyük bir etken oldu. Fakat bu devam ettirilemedi. Kısa süre sonrasında önderlik kademesinde yakalanmaların olması, ortaya konan planın bütünlüklü gerçekleştirilmesi önünde engel teşkil etti. Az sayıda kadronun birçok göre-

vi yüklendiği bu sürecin 7. Konferansla tamamlandığı döneme kadar başta Parti Genel Sekreteri, MK üyesi, kadro, parti üyesi ve savaşçılar olmak üzere 45 aktif elamanı şehit vermesi Proletarya Partisi’nin neden bazı şeyleri başaramadığının ipuçlarını da vermektedir.

Otuz yıllık Proletarya Partisi tarihi incelendiğinde görülecektir ki, Proletarya Partisi düşmana yönelmekten çok kendi içinde çıkan hizip, darbe ve kaçıklıkla mücadele etmiş, kendi yöneliminde yürümesi, bir biçimiyle ‘tali’ bir düzeyde kalmıştır.

Bilineni tekrar etme pahasına da olsa Proletarya Partisi’nin içte nasıl bir süreci geride bıraktığını anlamak için onun tarihi gelişimini bir özet olarak belirtmekte fayda vardır.

Bunun Proletarya Partisi’yle

bağlantısı şudur; Proletarya Partisi’nin kuruluşunu takip eden kısa bir süre sonra kurucu önderinin düşman tarafından esir alınması ve katledilmesini takip eden zaman içinde yenen diğer darbelerle birleşen güç kaybı ve ardından gelen merkezi önderliğin kaybı Proletarya Partisi’ni 1. yenilgi olarak adlandıran sürece sokmuş ve bu sürecin çıkışını takip eden yıllarda ise KK (Koordinasyon Komitesi) olarak ifade edilen hizip ortaya çıkmıştır. Bu dönemin en önemli özelliği Partinin hizipler konusunda teorik bilgi ve birikimi olmasına rağmen, kendi bünyesinde yaşadığı bir tecrübesinin olmamasından kaynaklı olarak dönemin KK olarak başını çeken kadrolarına güvenmesi ve Partinin bir an önce bölgesel dönemden çıkarak merkezi yapıya kavuşması ve sınıf mücadelesindeki yerini alması özlemi,

dönemin sınırlı parti üye, kadro ve taraftarlarının Partiyi gasp eden KK hizbine karşı uyanık davranmamalarını birlikte getirmiştir. Partinin daha ilk toparlanma hamlesinde Partiyi tartışılır bir kulvara sokmaya çalışan KK hizbi kendi kafadarları ile yaptıkları plan ve daha sonra AB olarak tarihe geçecek bir başka hizbi grup olarak partiye almaları (ki bunun başını çeken unsurun Kaypakkaya'nın 'hiçbir zaman partiye almayın' dediği unsurların parti saflarına alınması) KK hizbinin planlarının uzun vadeli ve partiyi tamamen gasp ederek ele geçirme ve kendi revizyonist görüşleriyle şekillendirerek parti olmaktan çıkartma hesapları içindeydiler. Bu hizbin Proletarya Partisi'ne verdiği zararlar ve daha işin başındayken vurulan bu darbe diğer hiziplerin de Parti içinde filizlenmesinin başlangıcı olmuştur. KK hizbinin yarattığı tahribat ve verdiği zararlar ve savunduğu görüşler ise Proletarya Partisi'nin 1978 tarihinde yaptığı 1. Konferansta değerlendirilerek Parti tarihine şöyle geçti; "(...) Ancak yeniden merkezileşme yolunda atılan çok olumlu bir adımdı. Ancak yeniden merkezileşme yolunda atılan bu olumlu adımın üzerinden uzun bir zaman geçmeden, Proletarya Partisi bu kez de içten saldırıya uğradı. Yeniden inşa döneminde Proletarya Partisi'nin içine sızan bazı döneks unsurlar merkez içinde bir darbe hareketine giriştiler. Daha sonra Koordinasyon Komitesi (KK) adı ile anılan burjuva hizbi bir darbe ile parti yönetimini 1974 sonlarında ele geçirdi. (...) daha sonra 1976 Nisanı'nda partiye karşı açık bir tasfiye hareketine giriştiler. Çıkardıkları bir yazı ile Proletarya Partisi'nin sosyo-ekonomik yapı tespitinin yanlış olduğu, buna bağlı olarak devrimin yolu konusunda da yanlış görüşler savunulmuş olabileceği(!), Partinin çizgisinin ML olmadığı; ve

TKP(ML)'nin zaten bir Parti olmadığı, ML olma yolunda ilerleyen bir hareket(!) olduğu; Proletarya Partisi'yle THK(ML), THKP-C-ML arasında nitel bir fark olmadığı görüşlerini açıkça savunmaya başladılar.

Onların bu tasfiyecilik görüşlerine karşı önce Proletarya Partisi'nin bir bölge teşkilatından açık mücadele başladı. Bu mücadele kısa zaman içinde diğer bölgelere de sıçradı. 1977 yılının başlarında, Proletarya Partisi'nin çalışma yaptığı hemen bütün bölgelerde saflar belirginleşti. Parti tasfiyecilik hizip ile parti arasındaki örgütsel bağ da kesinlikle koparıldı. (...) Bu dönemde Partiye "KK"nın niteliğine uygun unsurlar; döneks hizipçiler, bir yığın burjuva doldurulmuştur. 'KK' kendisi gibi bir hizip olan AB hizbini, bu hizip, özeleştirme adımı verdiği bir yazıda Proletarya Partisi'nin temel görüşlerini reddettiği halde, grup olarak partiye almıştır. 'KK' döneminde izlenen kadro siyaseti, kadroları yalnızca merkezin verdiği emirleri yerine getiren me-

murlara dönüştüren, kadroları inisiyatiften yoksun bırakan bir kadro siyaseti izlemiştir. (...) bütün bunları yapan 'KK' 1976 Nisanı'ndan sonra Partiyi tasfiye çalışmasını açık planda sürdürmeye başladığı zaman, kendi sorumlusu olduğu bütün bu olumsuzlukları kadrolara göstererek "bu kadar ağır hatalar yapan bir partinin ML bir parti olmayacağı açıktır" demagojisine başvurmuştur. 'KK' hizbi bu tavrı ile ve daha sonraki gelişmesi ile Proletarya Partisi içine sızmış ve amacı başından beri Partiyi tasfiye etmek olan bir burjuva hizbi olduğunu; sorumlu olduğu bütün olumsuzlukları, Partiyi tasfiye amacı ile bilinçli olarak yaptığı ispatlanmıştır."

Bu hizip çok geçmeden kendi görüş ve var olma siyasetini Proletarya Partisi'nin görüşlerinin tam reddi üzerine oturarak geliştirdi. Parti içinde iken 'sol' bir lafazanlıkla kadro ve üyeleri etkilemeye çalışan KK hizbi parti içinden kopuktan sonra tamamen sağa kayarak demirledi. Kemalizm hayranlı-

ğı, toplu ayaklanma ve süreç içinde Mao'yu redde varan görüş ve düşünceleriyle tamamen İbrahim yol-daşın görüşlerinden koparak kendi kulvarlarında yürümeye başladılar. TKP(ML) Hareketi olarak isim de-ğiştiren bu hizip, daha sonra kendi içinde de birçok parçaya bölündü. Bu hizbin en büyük söylemlerinden biri olan 'TKP(ML) ile THKO ve THKP-C arasında nitel bir fark yok' görüşüne sonra da 'sadık' ka-larak, THKO'yu savunanlar olma-sa da, THKP-C'nin bir devamı ve savunucusu olan Halkın Yolu ile birleşerek bugünkü MLKP oldu.

KK hizbiyle Parti arasında dö-nemin kendisinden kaynaklanan çok ciddi siyasi ve ideolojik tartış-malar yaşandı. Ancak Parti kadro, üye ve sempatanları Partiye sa-hip çıkararak bu hizbin tüm niyetle-rini ortaya çıkararak Partiyi sahip-lendi ve 1. Konferansa taşıdı.

Şubat 1978 yılında 1. Konfe-ransını gerçekleştiren Proletarya Partisi ileriye yönelik tarihsel bir adımı böylece atmış oluyordu. Bölgesel dönemden merkezi yapı-ya kavuşan Proletarya Partisi'nin sınıf mücadelesi içinde sıçrama ya-ratması ve devrime önderlikte, ira-di olarak müdahale etmesinde, kendi içindeki iradenin de büyük bir önemi ve payı olduğu gerçeğini hiçbir zaman inkar etmedi. **Kendi içinde demokrasiyi esas alan Proletarya Partisi bu ilkeden hiçbir zaman taviz vermedi.** Tüm üye, kadro ve sempatanların hak-larını korumasını bilen bir parti olarak, en zor şartlarda bile bu ilke-yi uygulayarak bugünlere geldi. 1978 1. Konferans öncesinde de aynı demokratik uygulamayı ya-pan Proletarya Partisi merkezi ola-rak seçilen delegelerle konferansı-nı gerçekleştirerek Türkiye sınıflar mücadelesinin kendisine yüklediği misyonla hareket etti. 1. Konferan-sın hemen öncesinde yaşanan bu tartışmaların ardından daha sonra adını YHF (Yeni Hizipçi Faali-

yet) olarak parti tarihine geçecek bir oluşumla mücadele etmek zo-runda kaldı. Bu hizip parti içinde çok etkili olan bir hizip olmasa da, KK hizbinin alt edilmesinin hemen ardından filizlenmesi, Parti içinde yeni bir tartışma yarattı. Marmara bölgesinde bir bölgeyle sınırlı olan YHF hizbi hakkında 1. Konferan-sın aldığı karar ise Proletarya Parti-si tarihine şu sözlerle geçecekti,

Bölgesel dönem-den merkezi yapıya kavuşan Proletarya Partisi'nin sınıf mücadelesi içinde sıçrama yaratması ve devrime önderlikte, iradi olarak müdahale etmesinde, kendi içindeki iradenin de büyük bir önemi ve payı olduğu gerçeğini hiçbir zaman inkar etmedi. Kendi içinde demokrasiyi esas alan Proletarya Partisi bu ilkeden hiçbir zaman taviz vermedi.

"Hakkında idari tedbir alınan iki kişi için yapılan hizipçi faaliyet tespiti doğrudur. JÖBK bu kişiler-den savunma istemeli, bu kişilerin savunması alındıktan sonra hakla-rında partiden ihraç, ya da kesin ih-raç kararı alınmalıdır." Kararına bağlı olarak hareket eden Parti MK'sı görevlendirdiği Parti komi-tesi üzerinde bu hizip faaliyeti için-

de bulunanları uyararak, Partiye zarar vermektен vazgeçmelerini iste-yerek, varsa farklı görüşleri bunu Parti içinde kendilerine tanınan de-mokratik bir çerçevede kullanma-larını söyleyerek ikna etmeye ve özeleştirme vermeye çağırmıştır. Konferans esnasında da bir yanlış-lık ve haksızlık yapılmaması için, Konferansta sorun ele alınarak tar-tışılmış YHF'in 'Konferansa' baş-lıklı mektupları okunarak buna gö-re karar verilerek bu hizbin başını çeken "bu kişilerin eleştirileri ya-pıcı değil, yıkmaya yöneliktir. JÖBK ve ÖK şahsında Proletarya Partisi'nin bütünü hedef alan bir anlayışın ürünüdür" denilerek yine de kazanıcı yaklaşılması istenmiş-tir. Bu hizbin temel çıkışı ise Kon-feransın yapılmasını 'TKP/ML'yi yeni bir tasfiyecî sürece' sokma id-diasıdır. Yapılan görüşmeler ve tar-tışmalar sonucunda Ekim 1978'de MK konuya ilişkin Partiye yaptığı açıklamayla bu hizbin geldiği aş-a-mayı ise şöyle açıklıyordu. "Prole-tarya Partisi'nin durumu ile ilgili bir ikinci mesele ise, Parti konfe-ransının hemen öncesinde bir böl-gemizde ortaya çıkmış olan Yeni Hizipçi Faaliyet'ti (YHF) Komü-nist sayı 1'de bu hizip faaliyeti hakkında Parti 1. Konferansı'nda alınan karar ve Merkez Komitesi-nin bu karar doğrultusundaki giri-şimleri anlatılmıştı. Parti Konfe-ransının ve Merkez Komitesinin tavrı karşısında YHF bu kararları tanımadığını açıklayarak, örgütsel ayrılığını bir kez daha ilan etti. 4 sayfalık bir açık mektup ile tutum-larını, Merkez Komitesinin ortaya çıktığı üst bölgedeki sorumlu kad-ro ve militanların yürüttükleri mü-cadele, diğer yandan YHF içinde bulunduğu alt bölgedeki kadro ve militanların ilkeli ve sorumlu tavrı-ları ve YHF'ye karşı tavrı almaları YHF'nin tecrit olmasına yol açtı. YHF'nin diğer bölgelerde yürüt-meye çalıştığı hizip faaliyeti ise, yine kadro ve militanların partiye

sahip çıkan ve parti birliğini gözetim tutumları neticesinde boşa çıkartıldı. Bu gelişmelerin karşısında YHF'nin başını çeken bir arkadaş, kendisi ile yapılan görüşmelerde niyeti ne olursa olsun objektif olarak hizipçilik yaptığına ikna oldu ve ilişkilerini dağıtıp onlara tekrar Partiye özeleştirileri ile birlikte geri alınmaları için başvurularını söyledi. Kendisi de aynı yolu tuttu. Böylece bu hizip faaliyeti 1-2 iflah olmazın dışında tümüyle dağıldı.”

Bu hizbin etkilerinin kırılmasından sonra Parti içinde 1. Konferansı takip eden tartışmalar devam etti. Parti içinde örgütsel sorunlardan kaynaklı ve kişilerin kendisini dayattığı girişimlerin uç vermesiyle tek tek hizip faaliyetlerine yönelik girişimler olduysa da bunlar pek etkili olmadan Parti tarafından dağıtıldı. RZ vb. adla anılan birkaç unsurun Partiyi kısa bir süre uğraşturmalarını saymazsak, en sili hiziplerden biri de Proletarya Partisi tarihine **Kurtuluş Yolu** olarak geçen hizip olmuştur. İstanbul bölgesinde ve daha çok öğrenci gençlik içinde etkili olmaya çalışan **bu hizbin de temel çıkışı Partinin mevcut görüşlerinin hedef alınmasıydı.** Yayınladıkları birkaç broşürle yayın faaliyeti dışına çıkmayan bu hizbin kitle içinde etkili olması söz konusu değildi. **Partinin o döneme kadar çıkan hiziplerden çıkardığı derslerle birleşen yönü bu hizbin kısa dönemde etkisiz hale gelmesini sağladı.** Kısa bir ömrü olan bu hizbin içinden yaptıkları yanlışları göyerek partiye özeleştirisi verip dönenlerin dışında, hizip başının hiçbir iddiasının kalmaması ve mücadeleden uzaklaşmasıyla Kurtuluş Yolu hizbi de tarihin sayfaları içine bir not olarak düşmekten öteye gidemedi.

Proletarya Partisi tarihi göstermiştir ki, parti dışında sorunları halletmek mümkün olmamıştır. Çok iddialı ortaya çıkan birçok unsur süreç içinde erimiş gitmiş, ya

da mücadeleyi bırakmayı açıktan söylemedikleri için önce hizip faaliyetinde bulunmuş, kısa bir süre sonra da sessizce köşesine çekilerek mücadeleden tamamen kopmuşlardır. Bunu hiç abartmadan söyleyebiliriz. İddia sahibi olduğunu söyleyen hiziplerden biri de GKK'dir. (Geçici Koordinasyon Komitesi) GKK hizbinin temel çıkışı 1. MK'nın sağ sapmasına karşı idi. 1. Konferansta seçilen MK ilk başlarda esas olarak Marksist Leninist Maoist bir hatta idi. Partiyi toparlamada ve ileriye taşımada büyük bir çaba sarf edildi. Partinin kitleleşmesinde, diğer oportünist ve revizyonistlere karşı ideolojik mücadelede ileriye atılan adımları 1. MK, silahlı mücadele ve parti içi diğer sorunlarda atmadı. 12 Eylül askeri cuntası bağırarak geliyorum demesine karşın, 1. MK, gerekli öngörüye sahip olmadığı için Parti bu süreçte hazırlıksız yakalandı. Devrimci mücadelenin ivme kazandığı, halk kitlelerinin devrimci harekete ve Proletarya Partisi'ne yönelimlerin olduğu bir durumda **1. MK, silahlı mücadele için çaba harcayacağına, Parti içinde yeni tartışma ve kaoslara yol açan yeni tartışmalar başlattı.** 4. toplantısıyla tam olarak sağa kayan 1. MK, ülkede barışçıl mücadelenin esas olduğunu söyleyerek, gerilla savaşına hazırlık döneminden bahsetmeye ve bu tezini teorileştirmeye başladı. Bu tezler ve bakış açısı parti içinde tartışmaları ve 1. MK'ya karşı ciddi tepkilerin doğmasını da beraber getirdi. İşte tam da bu aşamada Mayıs 1980'de GKK, yayınladığı 16 sayfalık bir yazıyla partiye cepheden bayrak açtı. GKK'nın başını çeken unsurların sağlıklı ve Partiye örgütsel anlamda ciddi sorunları olanların olması ise bir başka sorundu. Görünürde 'haklı bir karşı çıkış olsa da' yöntem ve sorunu Partiye halletme, tartışma platformundan kaçarak aceleci, ben mer-

kezci bir bakış açısıyla Partiyi düze çıkaracaklarını sanan bu hizbin söylem ve pratiklerinin de bir ve aynı olmadığı çok kısa bir süre içinde anlaşıldı. Proletarya Partisi tarihine adı "**kır kaçkınları**" olarak geçen GKK hizbi tam da adına uygun davrandı. 1. MK'yı silahlı mücadelede ısrarlı olmamakla suçlayan ve bunun için cepheden bayrak açan bu kır kaçkınları hizbi, birkaç kafadarla Dersim'e yaptıkları silahlı 'çıkartmayla' bir ay bile dayanamayıp soluğu tekrar şehirlerde aldılar. Şehirlerde yapılan ve Proletarya Partisi'nin askeri çizgisiyle uzaktan yakından ilgisi olmayan eylem çizgisiyle birkaç bakkal ve esnafı soyan bu hizip artıkları, büyük bir 'silahlı mücadele verdiklerini' sanıyor ve hayat onları her defasında gerçeklere vuruyordu. 12 Eylül askeri cuntası birçok hareketi olduğu gibi GKK hizbini de pençesine alarak eritti. GKK 12 Eylül döneminde hapisanede (ki bunların tamamına yakını İstanbul hapisanelerinde kalıyordu) uzun bir dönem varlıklarını korumaya ve devam ettirmeye çalıştılar. Ancak hayat onların bu yanlış ve parti yıkıcılığını affetmiyordu. GKK'nın başını çeken esas iki unsur düşman cephesine geçerek hainleşti. Ve nihayetinde GKK 1983'lerin sonunda tüm hapisanede bulunan devrimci yapılara ve örgütlere yayınladıkları bir bildiriyle kendilerini fesh ettiklerini açıklayarak Partiye döneceklerini açıkladılar. Fesh olayından sonra tek tek özeleştirisi yapanların durumu değerlendirilerek yeniden sempatizan olarak kabul edilenlerin ve bireysel kalanların dışında, özeleştirisi verdikleri halde Partiye verdikleri zarardan dolayı Parti saflarına alınmayanlar da oldu. Ve böylece GKK tarihe karışarak yok olup gitti.

12 Eylül 1980 askeri faşist darbesi Türkiye coğrafyası üzerine bir kara basan gibi çöktü. **Devrimci**

hareket cuntaya hazırlıksız yakalandı. Faşist cunta toplumun birçok muhalif kesimini ezerken bundan devrimci hareket de nasibini aldı. Türkiye devrimci hareketinin yenilgiyle tamamlanan bu dönem, aynı zamanda ülkemizde gericiilik ve irtica yılları oldu. Cunta tüm cephelerden, ekonomik, siyasi, ideolojik olarak saldırırken, davadan dönmeler, ideolojik savunular da ciddi tahribatlar yarattı. **Tam da böylesi bir dönemde Proletarya Partisi bir yanda cuntaya karşı mücadele ederken, diğer yanda da kendi iç görevlerini yerine getirmek için yoğun bir uğraş içine girdi.** Bu, Parti 2. Konferansının hazırlanmasıydı. Konferansın temel konuları **silahlı mücadelenin ciddi olarak tartışılması ve uluslararası alanda yaşanan Mao ve çizgisine sahip çıkma** olarak şekillendi. AEP'in başını çektiği Mao Zedung'u red etme tartışmalarına 1. MK'nın yalpalayan tavrına karşı, Proletarya Partisi cesaretli bir şekilde Mao Zedung yoldaşı sahiplenerek bu tavrını 2. Konferansa taşıdı. 2. Parti Konferansı'nın cunta şartlarında ve tam da mücadelenin en kızgın alanında yapılması ise başka bir başarıydı. Konferansta canlı ve ciddi tartışmalar yaşandı. Bu tarihi konferans Proletarya Partisi tarihine özetlenmiş biçimiyle

şöyle geçti. "Konferansın gündem maddelerinin hemen tümünde iki çizgi mücadelesi sürdü. Parti çizgimize inançsızlık ile meşhur revizyonist-Troçkist kırması çizgi tartışılan her konuda çoğunlukla mahkum edildi. Konferansta karar haline gelmeyen diğer birçok temel meselelerde kısaca görüş belirtildi. Revizyonist-Troçkist çizgi savunucuları ülkede kapitalist üretim ilişkileri hakimdir, baş çelişme komprador burjuva-toprak ağalarının iç içe geçtiği yarı-feodal sistemle halk yığınları arasındaki çelişmedir. Bir başka deyişle yerli gericilikle halk yığınları arasındaki çelişme baş çelişmedir. Kırkların esas, şehirlerin tali olması ilke değildir. Meselenin böyle ele alınışı mekaniktir. Mücadele neredeyse orada olmalıyız. Halk savaşı askeri bir stratejidir. Tüm sömürge-yarı sömürge, yarı-feodal ülkeler için genelleştirilmemelidir görüşlerini savundular. Bunlara karşı çoğunluk Partinin görüşlerinin doğru olduğunu savundu. Kısacası getirilen görüşler eski oportünist o bıkırtıcı türkülerin tekrarıydı. Proletarya Partisi'nin 2. Konferansı ilk gündem maddesi olan 57/60 deklarasyonlarının tartışılmasıyla başladı. Bu gündem maddesinde YD temsilcileri bu belgelerin özü itibarı ile oportünist olduğunu savundular. ML'ler ise bu belgelerin özü itibarı

ile ML olduğunu ve neden ML olduğunu kararda gördüğü gibi ortaya koydular. Ayrıca YD'nin bu belgeleri revizyonist olarak değerlendirmesinin Mao Zedung'u inkar etmek için bir ön adım olduğunu da savundular." Parti içindeki yarı Troçkist çizgi savunucuları mahkum edilerek **Mao savunulmadan ML savunulamaz** şiarı hakim kılındı. Konferansın başarıyla tamamlanıp seçilen MK'nın göreve başladığı dönemde, Konferansta siyasi yenilgiyi hazmedemeyen yarı Troçkist yurtdışı hizbi Konferans sonrasında yurtdışında ayrılığını ilan etti. 'Utangaçça hocacılığı savunan ve Mao'yu usta görmeyen, sosyalizmde sınıflar ve sınıf mücadelesine, Mao'nun öğretilerine sırtını dönen' bu hizip, adını 'Bolşevik Partizan' olarak koydu. Ancak Proletarya Partisi tarihine yurtdışı mülteci hizbi olarak geçen 'Bolşevik Partizan' hizbi, ilk başlarda YD'da Parti kadrolarının ezici çoğunluğunu saflarında tuttu. Hizip başlarının birçoğunun dönemin YD kademesinde yer almaları ve Partinin Konferans sonrasında YD'na yeterli müdahalesinin olmamasının da getirdiği boşluğu 'iyi' kullanan hizip, kısa bir dönem bu etkisini sürdürdüyse de, Partinin YD'na yaptığı müdahale ve yapılan açık tartışmalar sonunda YD hizbinin etkisi çok geçmeden kır-

larak kadro ve taraftarların tekrar Parti saflarına dönmesi sağlandı. Yurtdışı Mülteci hizbi de diğer hizipler gibi, halkın deyimiyle sözünün eri olmadı. Dediklerinin arkasında durmadı. Büyük sözler ederek, düşmana en küçük bir yönelime girmede. Kapağı attıkları YD’ında, sürekli olarak arayış içinde oldular. ‘Yazıp çizmeleri’ bir türlü bitmedi. Tanrı arayıcıları gibi aradılar, fakat tanrılarını bir türlü bulamadılar. Birkaç senede bir kurdukları hayali partilerle ‘Türkiye ve Kürdistan halklarının’ kurtarıcıları olma iddiasında oldular! Fakat bir türlü mücadelenin sıcaklığı içinde olmadılar. **Gerçekler bu hizbi de hayatın kenarına iterek silikleştirdi.**

Bu dönemden sonraki gelişmeleri ve çıkan hizipleri anlayabilmek ve Partinin geçirdiği evreyi kavrayabilmek için 2. Konferans sonrası iyi değerlendirmek gerekiyor. YD mülteci hizbinin alt edilmesinden sonraki gelişmeleri şöyle özetleyebiliriz. Yine Parti belgelerinde bu dönem şu şekilde özetlenmiştir. ”2. Merkez Komite üyeleri çok geçmeden düşman tarafından ya yakalandı ya da çatışma ve işkencede şehit düştü. Proletarya Partisi’nin İkinci Genel Sekreteri olan Süleyman Cihan, 1981 yılında düşmana esir düştü. Yoğun işkenceye tabi tutulan Parti Genel Sekreterimiz, Kaypakkaya’nın işkencede ‘ser ver, sır verme’ komünist tavrını sürdürerek düşmana en küçük bir sır vermemiştir. (...) 2. Konferansın seçtiği MK kısa sürede birçok üyesini kaybetti. Bu tarihten sonra MK atamalarla güçlendirilmeye çalışıldı. Ancak bu (2. MK 5. Toplantısı sağ sapmanın teorik olarak sistemleştirildiği ve parti içinde çok ciddi tartışmaların yaşanarak, merkezi önderliğe duyulan güvensizliğin de had safhaya çıktığı dönem oldu yn.) kez Parti çizgisinde sağ sapmaya düştü ve gerilla savaşında gerilemeye gi-

dildi. 1980 askeri darbesinden sonra Parti güçlerimizin önemli bir bölümü yurtdışına taşınmıştı. Tecrübeli ve yetkin kadro ve militanların birçoğu hapishanede bulunuyordu. Parti önderliği esas olması gereken alana değil, yurtdışına yerleşmişti.

Parti önderliğinin sağ-oportünist çizgiye sapmasıyla özellikle Dersim bölgesinde gelişen ve ciddi boyuta varan askeri bakış açısının, dogmatizmin, sekterizmin, tohumları 2. MK’nın örgütsel olarak ciddi darbeler aldığı 1982-83 yılları sonrası oldu.”

Proletarya Partisi tarihine 2. MK çizgisi olarak geçen ve bunun tam karşıtı olan sol çizgi, Proletarya Partisi’ni adeta yeni bir uçuruma doğru sürüklüyordu. Güvensizlik, inançsızlık ve yeni arayışlar bu dönemde Parti içine sirayet etmiş ve Parti sınıf mücadelesinin gerisinde kendi iç sorunlarıyla boğuşan bir konumda kalmıştı. Cuntanın yoğun baskı ve sindirme yıllarında onca badireyi atlatarak silahlı mücadelede ısrarlı davranan ve 12 Eylül askeri cuntası döneminde genel bir karşı koyuş yokken, Proletarya Partisi’nin ülke kırlarından verdiği silahlı karşı koyuşla umut olduğu bir süreçte ve en önemlisi de Parti güçlerinin toparlandığı, 3. Konferans gibi tarihi bir oturuma hazırlanırken Parti içinde sağ ve sol çizgilerin Partiye verdiği zararın etkileri bugünlere taşınan sürecin başlangıcı oldu. 1986’ya gelindiğinde Parti adeta yeni bir bölünmeyle karşı karşıya bırakıldı. Hapishaneden çıkan kadro ve militanların duruma müdahale eden çabalarıyla Dersim’de sorunu halletmeye gidip 3. Konferans oturumunu gerçekleştirmek için yaptıkları görüşmeler sırasında, düşmanın aldığı bir ihbar sonucu yedi delege yoldaşımızın katledilmesiyle Parti çok büyük bir kaosa sürüklendi. **DABK’ın MK’yı tanımama tavrını resmileştirmesi sorunu iyice çıkmaza sokarak Konferansın**

ertelenmesini gündeme getirdi. Tüm çaba DABK’ın Konferansa dahil edilerek partiden kopmalarını engellemekti. Bu tartışma döneminde DABK başka bir dayatmayla Parti karşısına çıktı. Bu dayatma konferansın yeri ile ilgiliydi. Düşmanın tam bir bilgiye sahip olduğu ve her an yeni bir operasyon yapmaya hazırlandığı koşullarda konferansın nerede olacağı dayatmasını getiren DABK elinde bulundurduğu silahlı gücü Partiye karşı bir koz olarak kullanarak kendisini dayatma tavrını sürdürüyordu. Adı konmamış bir cepheden bayrak açma tavrına karşı Parti birliğini koruma, salt askeri bakış açısıyla mücadele etme ve ‘biz 2. MK’yla aynı masaya oturmayız’ gibi Parti içinde demokrasiyi tamamen ortadan kaldıran ve Parti içinde iki çizgi mücadelesini red eden bu bakış açılarının etkilerinin kırılması için yoğun bir çaba sarf edildi. Ancak DABK bir türlü ikna olmuyor ve kendi ‘doğrularında’ ısrarlı davranıyordu. **Tüm ikna çabalarına rağmen ikna olmayan DABK’ın tavrına bir yerde dur denerek 3. Konferans hazırlıklarına devam edildi.** Bu tartışmaların devam ettiği dönemde 1987 yılında yurtdışında bir başka hizipçi faaliyet, Partiye bayrak açtığını ilan etti. Kendisine ‘**Maoist Parti Merkezi**’ adını koyan bu hizip, yarı Troçkist-Kautsky’nin görüşleriyle harmanlanmış uyduruk teorileriyle ortaya çıkarak Partiye kafa tutmaya çalıştı. Yaman Mao’cular olarak ortaya çıkan bu hizip, Mao’nun ve Kaypakka’nın tüm tezlerini red ederek Troçkizm’den esinlenen görüşlerini yeni görüşlermiş gibi dayatarak ortaya çıktı. Halk Savaşı, yarı-sömürge kavramı, baş çelişki, sınıfların mevzilenmesi ve devrimdeki rolleri, uluslararası hareketi değerlendirme ile, partinin mevcut görüşlerini redde dayanan uydurma teoriyle, bir gecede devrim yapma, saatlerin sayılı olduğu savaşlar çı-

karma gibi orijinal(!) görüşleriyle kendilerini avutup, Partiyi oyalamaya çalıştılar. 1987'nin başlarında YD'la sınırlı olan bu hizip, bırakın söylediklerine sahip çıkmayı, kısa sürede silinip gitti.

DABK'ın ikna çabaları sonuç vermeyince Parti 3. Konferansı Ekim 1987 yılında gerçekleştirilerek bu döneme nokta kondu. 3. Konferansı, tarihi bir adım olarak kısa sürede parti güçlerini toparladı. Gerilla savaşında ısrarlı davranarak silahlı güçlerin yeniden tesisine girişti. Önemli bir güç toparlayan 3. Konferans, DABK'ı yeniden kazanma adına onun partinin bir gücü olduğunu kabul etti. **3. Konferans okun esas sivri ucunu sağ oportünizme yöneltirken, sol sapmaya karşı yeterli bir mücadeleye yürümedi. Bunda DABK'ın partinin bir gücü olarak tespit edilmesinin büyük rolü vardı.**

3. Konferansın başarıyla tamamlanmasının ardından atılan olumlu adım ve partinin ayakları üzerine dikilmesi için yoğun bir uğraş ve çaba sarf edilirken, parti içinde 2. MK'cılar olarak kendilerini ifade eden birçok kişi kendisini partiye dayattı. Görev kabul etmeyen, yan çizen, Parti 3. Konferansı'nda çıkan görüşleri kabul etmeyen birçok unsur yeni bir engel olarak Parti içinde boy vermeye başladı. Her fırsatta Partiyi iç sorunlarla uğraştıran ve adeta Parti içinde ayrı bir güçmüş gibi hareket eden bu kesim, sadece YD'yla sınırlıydı. Partinin tüm iyi niyetli çabalarına rağmen, kendilerini tecrit edilmiş saymasınlar diye önemli görevler teklif edilen ve hatta, önderlikte bile yer alan bu kesim, Parti düşmanlığında ısrar ediyordu. Ve nitekim 1989 yılında Partiyi açıktan bayrak açarak hizipçiliklerini ilan ettiler. YD'da çıkan bu hizip kendisine '**Devrimci Partizan**' adını koydu. **Yeni bir mülteci hizip olarak oraya çıkan 'Devrim-**

ci Partizan' partinin tüm görüşlerinin geçersiz olduğunu ilan etti. Halk savaşı, iki devrim iki strateji, parti anlayışı, sosyo ekonomik yapı, sınıfların tahlili konularında bilinen ve tekrardan öteye geçmeyen görüşlerini '**Genel Hat Üzerine**' adlı bir broşürde toplayarak dağıttılar. Türkiye'de buldukları birkaç kafadarla (ki bu unsurlar da önceden partiyle sorunları olan ve çoğu 1988 yılında İstanbul Metris Hapishanesindeyken yaptıkları hizipçi faaliyetten dolayı atılan kişilerdi) yayın organı çıkarmaya başladılar. En iddialı hiziplerden biri olarak kendisini ilan eden '**Devrimci Partizan**' da diğer hizipler gibi fos çıktı. Kendi söylediklerine kendileri inanmadılar. Birbirlerine girdiler, hepsi birbirini suçlamaya başladı. Türkiye deyince bu teorinin en keskin savunucuları içinde bir iki kişi dışında kimse sıcak mücadeleye yanaşmıyordu. Devrimci mücadeleyi bırakmaya bir bahane gerekiyordu. Bunu bulmuşlardı ve partiye karşı bayrak açarak da bunu siyasi bir kılıfa büründürerek yaptılar. Parti içindeyken, hiçbir görüşleri engellenmeyen ve üstelik DABK'ın 'bunlar konferansa katılmasın' dayatması getirdiği dönemde parti, bunlar farklı görüş de savunsa, Konferansa katılmaları bunların da hakkıdır diyerek Parti içindeki azınlığın tüm haklarını garanti altına alırken, bunlar partiyi sırtından vurarak ayrılık ilan ediyorlardı. Ve nihayetinde bu hizip kendi söylediklerini bir yana bırakarak, devrim diye bir sorunlarının kalmadığını ilan edip 1992 yılında kendilerini feshettiler. Kendi saflarında bulunanları serbest bıraktılar. Dağılan bu hizip içinde yanlış yaptıklarını gören ve hala içinde devrimci duygular taşıyanların bir kısmı partiye, bir kısmı da dönemin DABK saflarına geçti. Hizip başı ise bayrağına "yaşasın kapitalizm" yazarak ticarete atıldı.

Bu hizip de kendi görüşlerinin

hakim olmasını Parti dışına çıkararak olacağını sandı. İnançsızlıkları önce kendilerineydi. Parti görüş ve pratiği ise sadece bir perdedeydi. Bunun böyle olduğu süreç içinde ve hizbin kendisini fesh etmesiyle ispatlanmış oldu. Ve bu hizip de diğer hizipler gibi Partiyi bir süre uğraştırmaktan başka bir iş yapmadı. Ve dağılıp gitti.

Proletarya Partisi 4. Konferansını Ekim 1991'de yaptı. Bu Konferansın en önemli özelliği 3. Konferans'ta seçilen önderliğin çok az bir kayıpla Partiyi 4. Konferansa taşınması oldu. DABK 3. Konferansın sonra elinde bulundurduğu askeri güce güvenerek Partinin hiçbir atılım yapamayacağı ve tekrar gelip kendilerine teslim olunacağına hesabı içine girdi. Fakat bir şeyi hesaplamamıştı, o da **Mao'nun ortaya koyduğu 'doğru politika her şeyi yaratır' ilkesini unutarak, salt askeri bakış açısında demirlemesi oldu.** Parti 3. Konferans sonrasında çok ciddi atılım ve açılımlar yaptı. Kırsal alanda yaratılan gerilla grubuyla kısa sürede DABK'ın askeri sayısına yakın bir güç oluşturdu. Gerilla savaşına bakışı, ele alış ve gelişimi konusunda yeni açılımlar yaptı. Şehirlerde işçi sınıfı içindeki örgütlenmesi ve güç toplaması elle tutulur bir seviyeye geldi. Gençlik örgütlenmesi kağıt üzerinden çıkarılarak kitlesel bir güç olma yolunda ciddi adımlar atıldı. 4. Konferansın toplandığı dönem dünyada önemli gelişmelerin yaşandığı bir süreçti. Bir yandan emperyalistlerin yeni dünya düzeni açılımı, bir yanda Gorbaçov'un başını çektiği Perestroika ve Glastnost politikalarıyla Rusya'nın dağılma sürecine girmesinin getirdiği 'sosyalizm öldü' türkülerinin tekrar tekrar söylendiği ve kitlelerin bu türkülerle etkilenmeye çalışıldığı, milliyetçiliğin hızla yayıldığı bir dönemde toplanan 4. parti Konferansının tüm bunlara ideolojik bir açılım

getirerek devrimde ve silahlı mücadeleye ısrarlı davranması tarihi bir adımdı. **4. Konferans, 1987 yılında Partinin bir gücü olarak gördüğü DABK'la birlik kararı aldı ve bunun için bir komisyon kurdu.** (Nasıl bir birlik ve DABK'ın salt askeri bakış açısı ve parti anlayışı fazlaca sorgulanmadan, DABK bu konularda eğitilmeden ve dönüştürülmeden alınan birlik kararının yanlışlığı ve partiye verdiği zararlar daha sonra görülecek ve parti büyük yaralar alacaktı.) Birlik kararı doğrultusunda Proletarya Partisi DABK'la Nisan 1992'de birleşti. "Birlik" gerçekleştiği halde DABK parti içinde kendi grup özelliğini koruyarak hareket etti. "Birlik" kararının parti kamuoyuna açıklanmasından sonra Yurtdışında DABK şefleri-

(MZD) yerine Marksizm Leninizm Maoizm'in kabul edilerek karar altına alınması 2. Ordu tüzüğü'nün kabul edilmesi ve parti tüzüğü'nde bazı değişikliklerin yapılması. Bunun yanında Türkiye ve dünyadaki gelişmeler ve silahlı mücadelenin ele alınması tartışılarak Konferans sonuçlandırıldı. 5. Konferansta 1987 ayrılığı ve DABK'ın tutumu konunun hassaslığı gözönünde tutularak tartışılmadı ve sorgulanması yapılmayarak bu dönemin tartışılması kongreye bırakıldı. 5. Konferansta DABK tam bir blok olarak hareket etti. Tüm gündemlerde birlikte hareket eden DABK'ın tavrı 5. Konferansı bölünmeyle yüz yüze getirdi. 5. Konferans sonrasında DABK, grupçu tavrını ve parti içinde ayrı bir güç olarak hareket tavrını hiçbir zaman elinden bırak-

lemeye başladılar. Askeri Komisyon toplantısında bu niyetlerini açıkça ilan ettiler. 5. Konferansta tartışılan parti içi bir karar deşifre ederek bunu Partiye karşı kullanmaya başladılar. Partinin tüm iyi niyetli çabası sonuç vermedi ve 18 Nisan 1994 yılında Partiye darbe yapıldı. Partinin darbeyi fark etmesi ve Parti iradesinin ezici çoğunluğunun bu darbeye tavır almasıyla darbeci tasfiyeciler Partiye cep heden bayrak açtığını ilan etti. Darbeciler hizip; tüzük ihlali, parti anlayışı, parti içinde iki çizgi mücadelesi, sektör ve salt askeri bakış açısının hakim olduğu bir hatta gelişim demirlemişti. En olmadık saldırılar ve çirkince yöntemlerin yanısıra, Partinin tüm sırları deşifre edildi. Parti kadro ve üyeleri, darbeciler hizip "sayesinde" düşman tarafından

nin önderliğinde bir ay boyunca "birlik" boykot edildi. Parti sancılı ve zor bir sürece girmişti. Bu zor sürecin 5. Konferans'la (1.OPK) atlatılabileceği hesaplandı. Mayıs-Haziran 1993'de 5. Konferans gerçekleştirildi. 5. Konferansın iki önemli sacayağı vardı. 1. İdeolojik alanda Mao Zedung Düşüncesi

madı. Görev bölümü sonrasında Askeri Komisyonca çoğunluğu elinde bulunduran DABK kökenli kadrolar, her fırsatta Partiye meydan okumaya ve tehditler savurmaya başladılar. Parti kökenli MK üyelerinin düşmana esir düşmesini fırsat bilen DABK, Askeri Komisyon üzerinden hizip faaliyeti örgüt-

bilinir hale geldi. Parti güveni ve prestiji darbeciler hizip tarafından ayaklar altına alındı. Devrimci ahlak normları bir yana bırakılarak, tehditler, ölüm kararları, fiziki saldırılar darbeciler hizbin başvurduğu yöntemler oldu. Proletarya Partisi tarihinde onca hizip ve ayrılmalar olmasına rağmen bu döneme kadar

Parti sırlarının ifşa edildiği, tüm Parti yazıların ellerde dolaştığı, kadro ve üyelerin deşifre olduğu başka bir dönem yaşanmamıştır. Tüm bunları darbeci hizip yapıyor ve kendilerini ispatlamaya çalışıyorlardı. Elleri bulunan Parti silahları ve gasp ettikleri paralarla övünen darbeci hizip, silaha tapan çizgisi ve pratiğiyle, çok geçmeden birbirine düştü. Darbe yapan klik başları ajan ilan edildi ve tümüne yakını öldürüldü. Adına **'Kardelelen Hareketi'** dedikleri kendi içlerindeki bu operasyonun 'tamamlanmasından' sonra, **'bakım içimizdekileri temizledik, gelin birlik yapalım'** kararını aldıklarını söyleyerek partinin kapısını çaldılar. Bununla da yetinmeyerek, parti tabanının "birlik" konusundaki hassasiyetini de gözönüne aldıkları belli olan bir yaklaşımla bu kararlarını kamuoyuna da açıkladılar. Birlik kararı alanlar sıkça bu kavramın üzerinde durmaktadırlar. **Neden birlik? sorusu üzerine sayfalarca yazı yazılmakta, propaganda yapılmaktadır. Ancak Neden darbe? sorusuna geçerli ve tatmin edici bir yanıt verememekteyiz.** Darbeci hizip Proletarya Partisine gönül vermiş halkımızın "birlik" konusundaki hassasiyeti ve özlemini kullanan bu yaklaşımlarını halen sürdürmekte, "birlik" söylemi üzerinden politika geliştirerek, bunun kendileri açısından "stratejik" bir mesele olduğunu ileri sürmektedirler.

Darbeci hizbin Partiye cepheden bayrak açmasıyla başlayan sürece Parti bir müddet sonra nokta koyarak, Parti birliğinin tesisi ve 6. Konferansı örgütlemeye girişti. MK çoğunluğunun iradeyi yitirmesinden dolayı, sürece nasıl müdahale edileceği sorununu halletmek için Parti iradesine başvuruldu. **Parti iradesi bunu KÖK (Konferansı Örgütleme Komitesi) olarak ifadelendirdi. İrade KÖK'e devredildi.** KÖK 6. Kon-

feransın örgütlenmesi ve Konferans gündemi üzerinde tartışmalar yaparak ilerlerken, Parti içinde sağ bir çizgi boy vermeye başladı. Yaşanan sorunlar karşısında dirayetli olamayan ve kaçmanın bir yolunu arayan bu kesim kendilerine **'Oluşumcular'** adını verdi. Tüm çabaları 6. Konferansın (2. OPK) yaptırılmamasıydı. Buldukları mevkileri kötüye kullanarak, ellerinde bulunan ve Konferans için ayrılan hiçbir şeyi Partiye teslim etmek istemiyorlardı. Nitekim; Partiye cepheden bayrak açmalar, darbeci hizip için bulunmaz bir fırsattı. Çarşaf çarşaf yazılar yazıp yorumlar yapan darbeci hizip, Partinin dağılma sürecine girdiğinin ve 'hayatın kendilerini ispatladığının' teorilerini yapıp hayal dünyasında gezinirken, Parti bir kez daha ve kararlıca, önüne çıkan bu engeli de aşarak 6. Konferansına doğru ilerliyordu. 'Oluşumcu' hizip ve parti dönemleri, mücadelenin kendilerine zor gelmesi ve süreci karşılama cüret ve kararlılığı göstermeyerek çekip gittiler. Büyük laflar ettiler, fakat ettikleri büyük laflar kadar davranmadılar ve çok geçmeden silinip her biri kendi köşesine çekilerek tuz buz oldular. Proletarya Partisi, darbe ve darbe sonrasında peydahlanan hiziplere rağmen Haziran-Temmuz 1995 yılında 6. Konferansı başarıyla tamamlayarak bir kez daha merkezi yapısını oluşturarak sınıf mücadelesinde yerini alıyordu. 6. Konferans sırasında 'Oluşum' hizbinin devamı niteliğinde olan ve 6. Konferans iradesiyle **KKSG (Konferans Kaçkını Suçlular Güruhu)** olarak adlandırılan bir kesim, ne pahasına olursa olsun 6. Konferansı yaptırmak istemedi. Ne kadar yalan ve dalavere varsa Konferansın önüne süren bu suçlular güruhuna cevabı yine Parti iradesi verdi. Tüm ikna uğraşına rağmen kaçmayı kafalarına koyan bu hizip sonunda Konferans esnasında Parti iradesini düşmanla kar-

şı karşıya getiren ve imhasına sebep olacak pratiklere girdi. Proletarya Partisi tarihinde "onbaşı darbesi" olarak adlandırılan bu yaklaşım, parti iradesine silah çekilmesi gibi uç bir boyutta kendisini gösterdi. Konferansın bitmesiyle kendilerine '(TKP/ML-Birlik)!' adını koyan bu hizip bozuntuları da teorilerinin arkasında durmadılar. Bu hizip de sözünün eri olmadı ve kavgayı terk etti. Kısa sürede eriyip giden bu hizip de Partiye zarar vermekten ve düşmana objektif olarak hizmet etmekten başka bir işe yaramadı.

Proletarya Partisi tarihi de göstermiştir ki, parti içinde hiziplerin varlığı parti içinde iradenin parçalanması, partinin düşman karşısında zayıf düşürülmesidir. Tüm ustalar Parti içinde sorunların tartışılıp iradeye bağlanmasıyla, bu iradeye uymamanın zorunluluğundan bahsediler. Bu iradeyle oynamak demek, parti iradesiyle oynamayla aynı anlama gelir. Stalin bunu çok açık olarak şöyle belirtir: **"Dolayısıyla hiziplerin varlığı, parti birliğiyle, demir disiplinle bağdaşmaz. Hiziplerin varlığının birçok merkezlerin varlığına neden olduğu açıktır; birçok merkezin varlığı ise partide ortak merkezin yokluğu, irade birliğinin parçalanması, disiplinin gevşemesi"** demektir der. Bu belirleme Proletarya Partisi açısından çok daha öğreticidir. Proletarya Partisi'nin kuruluşunu takiben, önder yoldaşın düşman tarafından katledilmesinden sonra, deyim yerindeyse hep hiziplerle uğraştı. Her yönünde adı değişik, ancak verdiği zararlar bir olan hiziplerle cebelleşti. Parti kendi tarihini anlatırken; **'Proletarya Partisi'nin tarihi aynı zamanda hiziplerle mücadele tarihidir'** diye adlandırmaktadır. Bu tespit kesinlikle abartılı bir tespit ve değerlendirme değildir. Proletarya Partisi bugün sınıf mücadelesinin olması gereken yerinde de-

ğilse, bunda 31 yıllık tarihinde hiziplerle boğuşmasının önemli bir payı vardır. Hiziplerin varlığı ve çıkarışları Partiyi önemli oranda engellemiş ve uğraştırmıştır. Bu öyle basit bir olay değildir. Bundan çıkarılacak dersler ışığında Proletarya Partisi tarihi ve mücadelesi incelendiğinde görülecektir ki, hiziplerin bu mücadeleyi engellemede büyük payları olmuştur. Sözümlümü Mao yoldaşla bağlıyoruz: “Çin Komünist Partisi içinde birlik, direnme savaşını kazanmak ve yeni bir Çin kurmak için bütün milleti birleştirmenin temel önkoşuludur. On yedi yıllık gelişme süreci, Çin

teren kendiliğindencilik... hazırlıksız, ilk atılan adımlar içindeki yanlışlıklar, özellikle örgütsel şematizm aşılmaya çalışıldı. Ama gerek bu müdahalelerin dört bir yana yumruk sallama kendiliğindenciliği ve subjektivizmi sonucu yetersiz kalması gerekse de parti bünyesinin taşıdığı yoğun örgütsel yetmezlikler ve ideolojik zaafı nedeniyle dirençle karşılaşması sonucu Partimiz köklü sorunlarına köklü çözümler getiremedi. Partimizin ve bununla bağlı içinde önderliğin taşıdığı zaafı, sunduğu zemin üzerinde etkili olan düşman saldırılarıyla önderliğin giderek

melidir” der.

Proletarya Partisi'nin 7. Konferansı yöneliminin temelini parti bilinci ve parti inşasını koymuş bulunuyor. Bu tespit Proletarya Partisi'nin içinden geçtiği durum ve gücüyle doğrudan ilintilidir. Lenin dünyayı ezilenlerin lehine değiştirme mücadelesinde partinin önemi ve irade birliğini şu cümlelerle ifade ediyor. “Proletaryanın iktidar mücadelesinde örgütten başka hiçbir silahı yoktur.” Devamla; “işçi sınıfının öncü gücü örgütünde yatar. Örgüt olmaksızın proletarya hiçbir şey gibidir. Örgüt olduğunda ise her şeydir” bu değişmez yakla-

Lenin “Her belirli anda, bütün zinciri tutmak için kavranması gereken halkayı bütün gücüyle kavramayı ve ikinci halkaya geçişi sağlamca hazırlamayı bilmelidir” der. Proletarya Partisi'nin 7. Konferansı yöneliminin temelini parti bilinci ve parti inşasını koymuş bulunuyor. Bu tespit Proletarya Partisi'nin içinden geçtiği durum ve gücüyle doğrudan ilintilidir.

Komünist Partisine, iç birliği sağlamanın birçok yolunu öğretti. Partimiz şimdi çok daha olgun bir partidir. Dolayısıyla, direnme savaşında zafere ulaşmak ve yeni bir Çin kurmak uğruna verdiğimiz mücadelede bütün halk için güçlü bir çekirdek meydana getirebiliriz. Yoldaşlar birlik olduğumuz sürece, bu hedefe kesinlikle ulaşabiliriz” der. İşte Proletarya Partisi'nin gerçekliği bu kısa tarihi içinde saklıdır. Proletarya Partisi böyle bir tarihi süreçten geçerek bugünlere geldi.

6. Konferansın zorlukları da bu tarihi gelişmeden bağımsız değildir. 6. Konferans sonrasında alınan darbeler ve Proletarya Partisi'nin irade sorunuyla karşılaşması süreci ileriye taşımada engelleyici unsur oldu. Bu süreç içinde Dersim bölgesinde gerilla faaliyetinin tasfiye olması ve ardarda alınan darbeler, süreci karşılamada engelleyici yönleri teşkil ediyordu. Buna “... öteden beri şekillenen alışkanlıklara, beklentilere göre önümüze görevler koymak olarak kendini gös-

darılması, yükleri sürekli ağırlattığı gibi faaliyetin aksamasında, sorunların büyümesinde atılan adımların sonuçlarının etkilenmesinde ya da azalmasında önemli bir rol oynadı.” Proletarya Partisi, tüm bu örgütsel ve sürecin bütünlüklü bir değerlendirmesini yaparak önündeki yönelimini belirlemiş oldu. Bu yönelim “Parti bilinci, devrim bilinci ışığında, sürekliliği sağlanmış gerilla savaşı için parti inşasında derinleş, kitle çalışmasında yoğunlaş” şiarıdır.

Bu yönelim çok kapsamlı ve derin bir içeriğe sahiptir. Bu yönelimin kavranmasının yegane yolu, bu şiarın kavranmasıyla doğrudan bağlantılıdır. Bu şiarı dünya ve Türkiye gerçeğinin bilince çıkartılması, sürecin tahlil edilmesi vardır. Bunları görmeden ve kavramadan yedinci yönelimi bilince çıkartmak mümkün değildir. Lenin “Her belirli anda, bütün zinciri tutmak için kavranması gereken halkayı bütün gücüyle kavramayı ve ikinci halkaya geçişi sağlamca hazırlamayı bil-

şimi Çin gerçeğine uyarlayan Mao Zedung ise “Eğer devrim olacaksa, mutlaka devrimci bir parti olmalıdır. Devrimci bir parti olmadan, ML devrimci teori üzerinde ve ML devrimci tarzda inşa edilmiş bir parti olmadan emperyalizmi ve uşaklarını alt etmede, işçi sınıfına ve geniş halk kitlelerine önderlik etmek imkansızdır” der. Stalin yoldaş da partinin tarihsel önem ve gerekliliğini topladığı o engin görüş ve tecrübelerini özetlerken partinin öneminden şu sözlerle bahsetmektedir. “Parti işçi sınıfının öncü müfrezesi”, “proletaryanın savaş kurmay heyeti”, “parti proletaryanın sınıf örgütünün en yüksek biçimi..”, “proletarya iktidarının aleti olarak parti”, “proletarya, diktatörlüğünü kurmak ve devam ettirmek için partiye muhtaçtır. Parti, proletarya diktatörlüğünün bir aletidir.”... “Bundan çıkan sonuç şudur ki, sınıfların ortadan kalkması ve proletarya diktatörlüğünün yavaş yavaş, sona ermesi partinin de sona ermesine ne-

den olacaktır” der. Tüm bunlar partinin devrim mücadelesinde kitlelerin öfkelerinin bir merkeze toplanması ve hedefe sevk edilmesi anlamına gelir. Kendiliğinden hareketlerin başarıya ulaşmamasındaki en büyük sorun kitlelerin öfkelerinin bilinçli bir harekete ve en önemlisi de bilinçli ve hedefleri belirlenmiş bir örgütlülüğe dönüştürülebilmesidir. Parti tüm bunları tersine çeviren ve iktidarı bu savaşla kazanan örgütlü ve bilinçli bir merkezi önderlik anlamına gelir. Bunu başarmak için kendi içinde eylem ve söz birliğine sahip olması temel şarttır. Bu olmadan ilerlemesi ve başarıya ulaşması mümkün değildir. Ve tam da bu noktada Stalin yoldaş “hiziplerin varlığı ile bağdaşmayan irade birliği olarak parti”den bahseder. Ve devamla “Birliğinden ve demir disiplinininden güç alan bir parti olmadan proletarya diktatörlüğünü kurmak ve devam ettirmek olanaksızdır. Ama bütün parti üyelerinin irade birliği olmadan, hareket birliği olmadan partide demir disiplin düşünülemez. Kuşkusuz ki bu, partide fikir mücadelesine yer olmadığı anlamına gelmez. Tam tersine, demir disiplin, eleştiriye ve fikir mücadelesine engel olmak şöyle dursun, partinin bağrında eleştiriye ve fikir mücadelesini gerektirir.” der. Bu bakış açısı parti bilinci demektir. Parti olmadan ilerlemek, kitlelerle bütünleşmek mümkün değildir. Parti demek örgütlenmek demektir. Parti demek, bilimsel olmak, dünyayı proletaryanın ideolojisi olan Marksizm Leninizm Maoizm’le değiştirmek demektir. Bu bilinç olmadan partiyi yaşatmak, geliştirmek mümkün değildir. Bundandır ki, Proletarya Partisi’nin 7. Konferansının “**Parti örgütlülüğünü güçlendirme görevi birincildir. Merkezi önderliği örgütlemeye daha bir önem**” verileceği gerçeğinde ifade ettiği yaklaşımı bugün açısından Proletarya

Partisi için lüks değildir. **Bu aynı zamanda parti inşasında derinleşme demektir.**

Parti demokratik halk devrimini gerçekleştirmenin üç silahından biridir. Parti yolumuzu aydınlatan fenerdir. Onsuz yürümek mümkün değildir. “Parti inşası konusunda içinde bulunulan objektif-subjektif şartlara ve taktik evreye uygun olarak önümüze koyduğumuz bu görev İbrahim Kaypakkaya yoldaşın ‘parti silahlı mücadele içinde inşa edilmelidir’ tespitiyle çelişir mi? Elbette ki hayır. Tam tersine içinde bulunulan somut şartlarda, hem Partinin önündeki diğer görevleri layıkıyla yerine getirmesine, hem de bugüne kadar kayda değer bir başarı sağlayamadığımız silahlı mücadelenin çok daha ileri ve yaygın bir aşamaya ulaştırılmasına ve bugüne kadar edinilen deney ve tecrübelerin ışığında ona çok daha başarıyla kumanda etmesine en iyi şekilde hizmet edecek taktik görev, onun demokratik merkezîyetçilik ilkesi temelinde, yaralarını ihtimamla sarması, süratle derlenip toparlanması ve kendini militan bir yapıya kavuşturması taktik görevidir. Ki, bu parti inşası genel görevinde, bugün için bu taktik görevi özel bir ağırlık verilmesini ve bu görevin gereklerinin süratle ve layıkıyla yerine getirilmesini gerektirir. Ayrıca bizim parti inşasının, ideolojik, siyasi, örgütsel görevleriyle, bütün bunların hizmet ettiği diğer pratik görevlerimizi karşı karşıya koymak gibi bir anlayışımız yoktur. (...) tartışma götürmez bir gerçek ki, eğer içinde bulunulan dönemin özgül şartları gereği gibi kavranmaz, bu dönemin mümkün olduğunca bilimsel diyalektik ve objektif şartlara uygun bir tahlili yapılmaz, bu dönem çok daha ağırlıklı biçimde önümüze koyduğu ideolojik, siyasi, örgütsel görevlere sıkı sıkıya sarılmaz, tüm olumsuzluklara ve elverişsizliklere rağmen hayali değil, ama gerçek

sorunların üzerine üzerine gidilmezse; tüm söylenenlere ve yapılanlara rağmen hem stratejik başarımızın koşullarının hazırlanmasına fazla bir katkıda bulunulmaması olunur. (...) Devam edersek ve sorunun özüne doğru inerse, tartışma götürmez bir gerçektir ki, tüm toplumsal süreç ve sorunlar gibi, alabildiğine canlı ve hareketli bir toplumsal organizmayı ifade eden parti ve inşası süreç ve sorunları da; mekanik, basit, tekdüze değil, son derece karmaşık ve girift bir görünüm ve muhtevaya sahiptir. Dolayısıyla Parti ve inşası sorun ve süreci tüm devrim sorun ve sürecinin odak noktasını, ağırlık merkezini, temel halkasını oluşturmasına rağmen, aslında bizzat kendisi de başlı başına geniş ve çok yönlü bir çelişkiler yumağı olma durumundadır. Bu nedenle biz, tüm diğer görev ve sorunların olduğu gibi, parti ve inşası sorununun da çok daha derinlerine inme, onun oluşturduğu çelişkiler yumağının da düğüm noktasını bulma, dahası hem parti ve inşası halkası, hem de devrimimizin tüm diğer halkalarıyla ilgili karmaşık ve çok yönlü görev ve sorunlarımızın tahliline ve çözümüne, öncelikle de bu ilk tayin edeceği düğüm noktasından hareketle başlama zorunluluğuyla da karşı karşıyayız. (...) gerçekten de sosyal pratiğin gelişim seyri on yılları bulan uzun bir birikim sonucu getirip önümüze koyduğu, alabildiğine çok yönlü ve geniş kapsamlı görev ve sorunlara şöyle bir yakından baktığımızda ve onların özüne doğru indiğimizde, bütün görev ve sorunlarına, son tahlilde, dolaylı veya da dolaysız biçimde gelip, yüksek bir teorik kavrayışa ve derin kültürel birikime sahip, deneyimli, tecrübeli, sınanmış ML ilkeleri savunmada alabildiğine kararlı, onları hayata uygulamada ise alabildiğine esnek ve inisiyatifli, kalıcılığı ve sürekliliği sağlanmış ve güçlü bir komü-

nist merkezi önderlik çekirdeğinin yaratılması, daha da özlü ifadeyle M. Suphi ve İ. Kaypakkaya gibi gerçek komünist önderlere sahip olunması sorununa dayandığını rahatlıkla görebiliriz.

Çünkü böylesine güçlü, sağlam, kalıcı ve sürekli bir merkezi önderlik çekirdeğine sahip olunmadıkça, hem komünist partisinin inşası görevlerinin başarıyla yerine getirilmesi, hem komünist partisinin kendi kendisine önderlik ederek alabildiğine gelişip güçlenmesi, hem geniş kitlelere başarıyla önderlik etmesi, onları devrimin görevleri doğrultusunda başarıya seferber etmesi, hem de bu süreç içinde önüne çıkan gerek kendisi ve gerekse kitlelerle ilgili tüm görev ve sorunları başarıyla çözmesi ve yerine getirmesi asla mümkün olmaz. Ki; sınıf mücadelesinin inşası sorununun alfabetesi olan bu gerçek evrensel bir gerçekliğe sahiptir. Ve istisnasız tüm komünist örgütlenmeler açısından aynı hayatı önemi taşır. Önderlik –diyor Lenin yoldaş ‘her ortak eylem için gerekli şarttır, fakat hepsinden öte, dünya tarihinin bu en büyük savaşında vazgeçilmezdir. Komünist partisinin örgütlenmesi, proletarya devriminde komünist önderliğin örgütlenmesidir. İyi bir önder olabilmesi için, partinin kendisinin iyi bir önderliği olmalıdır. Buna bağlı olarak, örgütsel çalışmamızın esas görevi proleter devrimci hareketin önderliği için, yetenekli yönetici organlara sahip, verimli komünist partiler eğitmek, örgütlemek ve yetiştirmektir’ der. Yukarıda aktardığımız anlayıştan da açık olarak anlaşılacağı gibi, komünist partisinin örgütlenmesinin en temel halkalarından biri önderliğin örgütlenmesi görevidir. Partinin tespit ettiği görevleri yerine getirmesi açısından önderliğin gereği vazgeçilmez bir şarttır. Ve zorunludur. Önderlik, partiyle bütünleştiği zaman anlam kazanır, yoksa parti bir tarafa, ön-

derlik bir tarafa olmaz. O zaman görülecektir ki, bu noktadan itibaren partinin sınıf mücadelesine önderlik yapabilmesi için Lenin yoldaşın deyimiyle partinin iyi bir önder olabilmesi için ‘partinin iyi bir önderliği olmalıdır’ görevi hayati bir önem kazanır ve bu kurum olmadan partinin sınıf mücadelesinde önderlik rolünü oynaması mümkün olmaz.” Önderlik savaş içinde pişecek ve ülke gerçeğiyle birleşmiş bir birikime sahip olacaktır. Önderlik sadece kitabi bilgilerin ezberlenmesinin toplamı değildir. **Asgari Marksizm Leninizm Maoizm bilimiyle donanmış ve ülke gerçeğini gören, bunu yakın ve uzak bir taktik beceriyle sınıf mücadelesine uygulayan önderlik ancak başarılı olabilir.**

Proletarya Partisi’nin 7. Konferansı tüm sorunların yanısıra “Devrim Bilincinin” önemli bir yer tuttuğunu tespit etti. **Bu gerçek karamsarlık değildir.** Açıkça belirtmeliyiz ki, gerek ülkemizde, gerekse de dünya ölçeğinde devrim bilincinde bir **kırılmanın** olduğu açıktır. Bu durum tamamen sürecin kendisiyle açıklanabilir. Emperyalizmin yoğun ideolojik saldırısı, medya ve her türlü aracı kullanarak yaptığı bombardımanın kitleler üzerinde yarattığı etki, devrim bilincinin zayıflamasındaki en büyük etki olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna ek olarak 1990’larla birlikte Rusya ve Doğu Blokunun açıktan havlu atmasıyla başlayan sürecin de önemli bir etkisini belirtmeliyiz. Sorunu ‘biz zaten önceden söylemiştik’ açıklamalarıyla izah edemeyiz. Bunun kitlemiz de dahil geri bilinçli insanlar üzerinde hiç de küçümsenmeyecek bir etkisinin olduğunu süreç bize gösterdi. Sosyalizmin bir ihtiyaç olduğu, emperyalizmin ve uşaklarının bunca sömürü ve dünyayı felakete doğru sürüklemelerini engellemenin ancak devrimle mümkün olduğu bilincinin kitlelere taşınması temel

görevlerimizden biridir. Devrim bilincinin, açıktır ki **ideolojik duruşla** ilintili olduğunu gözden çıkarmadan, bu ideolojik kırılmanın ancak, devrim isteme bilinciyle alt edilebileceğini söylemeliyiz. İdeolojik savrulmadan sadece kitlelerin etkilendiğini belirtmek eksik olacaktır. Bu ideolojik savrulmada, Komünist partilerin, kadroların da geniş ve küçümsenmeyecek bir etkilenme anaforuna girdiği açıktır. Bu durum kitleleri yeni arayışlara itti. Milliyetçilik ve din etkisi yükselen değerler olarak ortaya çıktı. Rusya’nın dağılmasından sonra türeyen Cumhuriyetler bunun sonucudur. Emperyalistler bu süreçte, toplumları ileri götürecek olan proletaryanın tarihi rolünün bittiği, sosyalizmin çekiciliğini yitirdiği demagojisine paralel geliştirilen kapitalizmin her şey olduğu ideolojik söylemi kitleler üzerinde etkili olmaya başladı. Bu saldırı sadece bir bölge ya da ülkeye özgü olarak gelişmedi. Dünya çapında geliştirilen bu ideolojik saldırıya karşı koyan devrimci ve komünist güçlerin zayıflığı ve aynı zamanda dağılıklığı, emperyalist burjuvazinin geçici de olsa bir başarı kazanmasını getirdi. Bu ideolojik etkinin bugün de tam olarak kırıldığını söylemeyiz. Birkaç yıl öncesine oranla, kitlelerde bir kıpırdama olsa da bunun istenilen düzeyde ve gerçek hedeflerine yöneldiğini söylemek henüz erken bir tespit olur.

Proletarya Partisi’nin 7. Konferansı ülkemizdeki ideolojik kırılmanın, dünyadaki gelişmelerden ayrı olmadığını vurgulayarak, Türkiye coğrafyasında da kitlelerde bir güvensizlik ve arayış olduğunu tespit etti. Ve Proletarya Partisi’nin 7. Konferansı bu kırılmanın ancak kitle çalışmasıyla alt edilebileceğinin, kitleler olmadan devrimi gerçekleştirmenin mümkün olmadığını altını bir kez daha çizdi. Bu bakış açısı Proletarya Partisi’nin 7.

Konferansı'nın “**kitle çalışmasında yoğunlaş**” şiarıyla ifadesini bulan bir yönelimi belirlemiş oldu.

Proletarya Partisi'nin kitle çizgisi komünist önder Kaypakkaya tarafından özlü bir şekilde ortaya konarak şöyle ifade edilmiştir: “İhtilalci kitle çizgisi şudur; Bütün bölgeler içinde en ileri bölge halkıyla birleşmek, orta bölgelerin düzeyini yükseltmek, geri bölgede de en ileri unsurlarla birleşmek, aradaki unsurların düzeyini yükseltmek, geri unsurları kazanmaya çalışmak. Yani sürekli en ileri kitlelerin en başında olmak fakat gerideki yığınlardan kopmamak, onları ileriye doğru çekmek.” Bu bakış açısı tamamen doğru ve Marksist Leninist Maoist bir kitle çizgisinin ülkemiz şartlarına uygun bir çerçevede çizilmesidir. Devrim kitlelerin eseridir. Dolayısıyla kitleler devrimin yapı taşı, hammaddesi, kahramanı ve öznesidirler. Bu bakımdan kitleler ve kitle çalışması sorunu her şeyden önce ideolojik ve devrim sorunudur. Kitle çalışmasını küçümsemek demek, devrimi küçümsemek demektir. Kitleler olmadan ne komünist partisinin ne de önderliğin anlamı kalır. Kitleler olmadan ne yaşam, ne sınıf mücadelesi, ne devrimci mücadele ve ne de özgürlüğün anlamı olur. Kitleleri kazanmak, sorunlarına sahip çıkmalarını sağlamak, onları örgütlemek ve savaştırmak olmazsa olmaz bir sorundur. **Hem düşmanın, hem de bizim ana hedefimiz kitleleri kazanmak ve örgütlemektir.** Komünist partisinin öncü ve örgütlü müfreze olması ancak ve ancak yığınlarla bütünleştiğinde, onları kendi önderliğinde örgütleyip savaştırdığında anlam kazanır. Komünist partisi önderliğinde disipline edip örgütlediği kitlelerle devrimi gerçekleştirebilir.

Proletarya Partisi'nin kitle politikası, hem kitlelerin kendiliğinden gelen hareketi yücelterek ekonomik mücadeleyi fetişleştiren, siya-

sal devrimci mücadeleyi dışlayan ekonomist anlayışı, hem de, sınıf savaşımını fokocu tarzda bir avuç aydının öfkeli çıkışlarıyla ileri götürmeye çalışan ve sansasyonel eylemleri her şeye kadir gören fokocu anlayışları kapı dışarı eder. Ve bu sakat, çarpık ve yanlış kitle politikasına karşı her zaman mücadele yürütür.

Proletarya Partisi'nin kitle politikası, Marksist Leninist Maoist kitle politikası olan **kitlelerden kitlelere** ilkesidir. Bu politika, kitlelerin dağınık-düzensiz sistemsiz-disiplinsiz görüşlerini bir öğrenci misali öğrenip disiplinli-sistemli-düzenli görüşler haline getirerek, bir öğretmen misali tekrar tekrar kitlelere taşımayı esas alır. Kitlelerin ‘başta öğrencisi olmalı’ esprisi işte buradan gelir. Kitlelerle sürekli iç içe olunmaz ve onlara gidilmez ise, kitle nabızı elde nasıl tutulacak, psikolojileri nasıl bilinecek? Bu bakımdan kitlelere dayanmak, güvenmek ve kitlelere sürekli giderek çeperi genişletmek oldukça önemlidir. Çünkü yıkılmayan tek kale ve devrilmeyen tek duvar özellikle **komünist parti önderliğindeki** kitlelerdir. Kitleler ekonomik-siyasal-ideolojik-kültürel-demokratik vs olarak tanınmaz ise onların kazanılmasına yönelik üretilen politikalar objektif değil, subjektif olur. Doğru bir politikanın tespiti, ilk önce politikaya maruz kalan nesnenin objektif ve doğru biçimde tahlil edilmesini zorunlu kılar. Doğru tahlil sonucu geliştirilen politika, yetkin önderlik, doğru kadro politikası, doğru çalışma tarzı, doğru yöntem ve araçlarla bilinçli ve planlı şekilde pratiğe uygulandığında bu politikanın maddi güce dönüşmemesi mümkün değildir. Çeşitli sorunlar ve zorluklar çıksa da aşılması zor değildir. Kuşkusuz tüm bu doğruların bulunması, geliştirilmesi ve uygulanması, yetkin ve kurumlaşmış bir önderlikte mümkündür. Peki kitleler ne-

rededirler? Fabrikalarda, okullarda, semtlerde, kitle örgütlerinde kıyasıya her yeredirler. Buradaki yığınlar kendiliğinden bize gelmeyecektir. Bu bakımdan kitlelerin olduğu yerlere gitmek, onların sorunlarını öğrenmek, kaynaklarını göstermek, çözümler sunmak zorundayız. Onları aydınlatmak ve örgütlemek asli görevlerimizdir... Geçinmeci kitle çizgisi terk edilmeli, her alanda geniş kitleye ulaşmayı, onlarla bütünleşerek onların içinde ve başında savaşmayı, onları düzeylerine göre örgütlemeyi, eğitme, savaştırma ve harekete geçirmeyi kitle çizgimizin ana temelleri haline getirmek zorundayız. **Kitlelerden kopmak, ideolojik zayıflığın, çürümenin, dökülmenin ve yozlaşmanın temelidir. Yıllarca sayısı birkaç düzineyi geçmeyen, sürekli aynı yüzlerle sürdürülen, aynı basma kalıp faaliyetlerin usandırıcı etkileri sonucu oluşabilecek ideolojik çürümenin de pan-zehirinin kitlelerle sıkı ve geniş siyasal bağlar kurmaktan geçtiği bilinçlere kazanmalıdır.** Kitleleri kazanmak için ilk önce doğru bir kitle çizgisi bilincine sahip olmalıyız... Daralma ve kitle sayımızda gözle görülür bir artışın olmaması bu politikanın tam olarak hayata geçirilmemesinde yatmaktadır.

Kitle çalışmasını hangi araçlarla ve neye hizmet edecek şekilde yapmalıyız? Bu, yönelimimizin hedefine ulaşması ve kitleleri gerçek hedefe yöneltmek açısından da önemlidir. Proletarya Partisi'nin 7. Konferansı, tüm çalışmalarımızın “**sürekliliği sağlanmış gerilla savaşı**” için olması gerektiği bilincinden hareketle, savaşa göre şekillenmeyen hiçbir çalışmanın iktidar mücadelemize hizmet etmeyeceği gerçeğinin üzerinde durarak parti çalışması esasının bu olduğunu belirledi.

Proletarya Partisi'nin 7. Konferansı, ülkemiz devriminin uzun sü-

reli bir silahlı mücadeleden geçeceği bilincinin kaybedilmeden, kitle çalışmasında yoğunlaşma yönelimi belirledi. Bunun araçlarının sadece bir olmadığı bin bir yol ve yöntemin kitle çalışması için kullanılabileceğini ve bunun koşullarının ülkemizde çok daha fazla olduğunu belirtir.

Mao Zedung Çin gerçeğinden yola çıkarak kırsal alanda köylüler içindeki kitle çalışmasını şu sözlerle dile getirir: “Eğer halkı, sadece savaşı yürütmek için seferber eder ve başka hiçbir şey yapmazsak, düşmanı yenmeyi başarabilir miyiz? Elbette ki hayır. “Eğer kazanmak istiyorsak, daha pek çok şey yapmamız gerekir. Köylülerin toprak mücadelesine önderlik etmeli ve onlara toprak dağıtmalıyız; onların çalışma şevkini yükseltmeli ve tarım üretimini artırmalıyız; işçilerin çıkarlarını korumalı; kooperatifler kurmalı, dış bölgelerle ticareti geliştirmeli ve kitlelerin karşılaştıkları meseleleri, yani yiyecek, giyecek, konut, yakacak, piriç, yemeklik yağ ve tuz, hastalık ve sağlık, evlenme gibi meseleleri çözmeliyiz. Kısacası kitlelerin günlük hayattaki bütün pratik meselelere önem vermeliyiz. Eğer bu meselelerle ilgilenir, bunları çözer ve kitlelerin ihtiyaçlarını karşılasak, kitlelerin refahını gerçekten sağlarız. Ve onlar da gerçekten bizim etrafımızda toplanır ve bizi içtenlikle destekler. Yoldaşlar; o zaman onları devrimci savaşa katılmak üzere harekete geçirebilir miyiz? Elbette ki geçirebiliriz.

Halbuki kadrolarımızdan bazılarında görülen eğilim şudur; Onlar sadece Kızıl Ordunun genişletilmesinden, ulaşım birliklerinin büyütülmesinden, toprak vergisinin toplanmasından ve tahvil satışından söz etmektedirler.” Ve devamla Mao Zedung “Biz, kitlelerin hayatının olduğu gibi, devrimci savaşının da önderleri ve öğrencilerimiz. Devrimci savaş örgütlemek

ve kitlelerin hayat düzeyini yükseltmek, başlıca iki görevimizdir. Bu konuyla ilgili olarak, çalışma yöntemleri gibi ciddi bir meseleyle karşı karşıyayız. Görevleri tespit etmek yetmez., aynı zamanda bunları yerine getirmek için kullanılması gereken yöntemler sorununu da çözmek zorundayız.” Elbette ki her ülkenin kendisine özgün gelişimi ve içinde bulunduğu durum farklı farklıdır. Ülkemiz gerçeğinin de kendisine özgün bir gelişimi olduğu açıktır. Proletarya Partisi’nin 7. Konferansı “Örneğin köylüler önemli derecede yoksullaşmış durumdadır. Mevcut durumda IMF politikalarının sonuçlarını en tahripkar biçimde yaşayanlar köylülerdir. Bu kesimi bugün, daha çok anti emperyalist politikalar zemininde örgütleyebiliriz” tahlili yaparak, ülkemiz köylülüğünün içinde bulunduğu durumu ve buna karşı Proletarya Partisi’nin izleyeceği politikayı belirlemiş bulunmaktadır. Devrimimizin temel insan gücü olan köylülüğün örgütlenmesi demek, savaşın temel insan potansiyelinin örgütlenmesi demektir. Bunu yapacak olan Partidir. **Köy parti komitelerimizin temel örgütlenme biçimi köyleri birer kale haline getirme görevidir. İlan edilmemiş bir iktidarı köylerde kurmak ve geliştirmektir.**

Keza Proletarya Partisi’nin 7. Konferansı kır şehir diyalektiği içinde, şehirlerdeki çalışma politikamızı geçmiş Parti deneyimlerini de gözönünde bulundurarak, şehirlerdeki çalışmalarımızın buna göre yeniden düzenlenmesi gerçeği üzerinde durdu. Şehirlerin devrimimiz için önemi ortadır. Şehirlerde güç biriktirme ve zamanı geldiğinde bu gücü harekete geçirmek, ülkemizin devrim stratejisiyle doğrudan bağlantılıdır. Kırsal alandan şehirlere yapılan göç ve işçi sınıfının gövdesinin büyük şehirlerde bulunması, buradaki çalışma yöntemimiz, daha sağlam zemin üzerinde yüksel-

memizi zorunlu kılıyor. **Sendikalarda çalışmak, semt örgütüllükleri yaratmak, kitle örgütlerinde mevzilenmek ve nihayetinde kitle çalışmasında yoğunlaşmak temel çalışmamızı kapsamalıdır.** Ne Yapmalı’da Lenin “Eğer işçiler, hangi sınıflar gadre uğrarsa uğrarsın, her türlü suistimale karşı, zulmün ve zorbalığın bütün davranışlarına karşı tepki göstermeye alışmış (iseler) ve işçiler bunlara karşı herhangi bir açıdan değil de, sosyal-demokrat (sosyalist) açıdan tepki göstermeye alışık (iseler) işte o zaman ...işçi sınıfının bilinci gerçek bir sınıf bilinci (olabilir) Eğer işçiler, öteki sosyal sınıfların her birini entellektüel, manevi ve siyasal hayatlarının bütün tezahürlerinde gözleyebilmek için somut ve aktüel siyasi gerçek ve olaylardan yaralanmasını (öğrenirlerse) ...eğer materyalist tahlil ve kıstasları, bütün sınıfların, kategorilerin grupların, bütün eylem ve hayat tarzlarına pratik olarak uygulamayı (öğrenirlerse, işte o zaman) ...işçi yığınlarının bilinci gerçek bir sınıf bilinci olabilir” bu siyasi bilinci taşıyacak olan da Partidir. Bunu işçi sınıfına nasıl ulaştıracağız? Bunun için işçi sınıfının içine girerek çalışmalar yürütmeli, siyasi kampanyalar örgütlemeli ve kurtuluşun nerede ve nasıl gerçekleştirileceği bilincini işçi sınıfına taşımali ve örgütlemeliyiz. Bunun için fabrikalarda olmalıyız. Militanlarımız bir işçi gibi fabrikalarda çalışmalı, grevlerde en önde yer almalı, sendikalarda işçi temsilcisi olmalı, sendika yönetimlerinde yer almalıdır.

Proletarya Partisi’nin kurucusu İ. Kaypakkaya, Parti programını oluştururken, ülkemizde devrimin niteliğini ve devrimin yolunu şu özlü ifadeyle açıklıyordu: “Demokratik halk devriminin özü toprak devrimidir. Toprak devrimi, proletarya önderliğinde halk savaş yoluyla başarıya ulaşır. Halk sava-

şı özünde bir köylü savaşıdır. Proletarya Partisi (komünist partisi), yoksul ve orta köylülere dayanarak kırık alanlarda silahlı mücadeleye girişmeli, buralarda kurtarılmış alanlar uzun süreli savaş içinde genişletilerek buralardan büyük şehirler kuşatılmalı ve en sonunda ülke çapında siyasi iktidar ele geçirilmelidir” tespitinde bulunarak ülkemiz devrim yolunu özlü ve berak bir şekilde ortaya koyuyordu. Savaşın kendisi zaten siyasetin bir devamıdır. Savaş, siyasetin başka araçlarla yürütülmesi gerçeği, devrim ile karşı devrim güçlerinin içinde buldukları durumu da ifade eder. Savaş karşı devrimin zoruna karşı, ezilen sınıfların, komünist partisi öncülüğünde kullandığı zor ifade eder. Savaşların niteliği ve izlediği yol bir ve aynı değildir. Bu anlamda Halk Savaşı bizim gibi ülkelerde iktidarın parça parça ele geçirilmesi stratejisiyle doğrudan ilintilidir. Uzun bir evreyi kapsar ve Halk Savaşı, içinde ekonomik, siyasi, kültürel tüm öğeleri, kurtarılmış alanlar yaratarak buralarda uygulanmasını sağlayan uzun süreli bir savaş niteliğindedir. Halk Savaşının her evresi bir ve aynı değildir. Kendi içinde birçok evreye ayrılan Halk Savaşının bu özelliği karşı devrimin gücüyle orantılıdır.

Halk Savaşının ilk evresi gerilla savaşıdır. Bu aynı zamanda bir savunma evresini de içinde barındırır. Düşmana vur kaç taktiğiyle, karşı devrim ordusu içinde, moral

bozmak, güç kazanmak, anlamına gelir. Proletarya Partisi'nin 7. Konferansı, “sürekliliği sağlanmış gerilla savaşını” esas alan bir pratiği kendisine temel almış bulunuyor. Proletarya Partisi'nin kuruluşundan bu yana Halk Savaşı ve pratiği konusunda önemli bir deneyim ve tecrübeye sahip olmasına rağmen, bu deneyimini derli toplu olarak sunma, eksik ve yetmezliklerini tam olarak açığa çıkarttığını söylemeyiz. Dönem dönem belli değerlendirmeleri olduysa da bu Proletarya Partisi açısından tüm sürecin bütünlüklü değerlendirildiği anlamına gelmez.

Proletarya Partisi tüm eksiklerine, güç kaybetmesine, içte uğradığı ihanetlere karşın, bugün sınıf mücadelesinin önemli bir gücü olarak mücadelede ısrarlı ve inatçı bir duruş sergiliyorsa, bunun silahlı mücadele sonucu kazandığı gücüyle orantılı geliştiği açıktır. Ülkemizde silahlı mücadeleyi esas almayan hiçbir güç gelişemez, güçlenemez. Proletarya Partisi buna rağmen hala işin başında olduğunu söylemekten çekinmiyor. Kendisini abartma, olduğundan farklı gösterme tutumu içinde değildir. Ancak **silahlı mücadelede ısrarlı olduğunu** bir kez daha ilan ediyor. **Her şey savaşa hizmet edecek şekilde gelişmeli, örgütlenmeli ve seferber edilmelidir.** Bu sol söylemlerle değil, silahların siyasete kumanda etmesini toptan red ederek, bilinçli; sansasyonel

değil, bugüne kadar olduğu gibi siyasal iktidarı hedef alan bir silahlı mücadeleyi kendisine esas alan bir parti olacaktır. Gerilla savaşı sadece bir grup insanın en donanımlı silahları alıp dağda dolaşması değildir. Gerilla grupları, aynı zamanda kitleler içinde örgütlenme yapan, siyasi gerçekleri halka taşıyan, halkın sorunlarıyla ilgilenen, her bir köyü kurtarılmış bir mevzii olarak örgütleyen birimlerdir aynı zamanda.

Proletarya Partisi'nin 7. Konferansı, Halk Savaşı ve bunun evrensel ilkelerinin ülkemiz koşullarına indirgenmesinin önemli olduğu gerçeği üzerinde durdu. Bu düşmanın askeri durumu, emperyalistlerin düşmana verdikleri silahlı destek, düşmanın teknik olarak ne gibi üstünlüklere sahip olduğu ve buna karşın Proletarya Partisi'nin önderliğindeki Kızıl Ordunun karşı taktikleri nasıl geliştireceği, düşman saldırılarını hangi karşı saldırıyla püskürteceği üzerinde durdu. Savaş bir bütündür. Tüm politikalarımız savaşın hizmetinde olmalı esprisi neyi ifade ediyor? Savaşın, kır şehir diyalektiğinin değişimleri ve aldığı biçimler Proletarya Partisi açısından yeni dönemin politik açımları olarak ortaya konacaktır. “Sürekliliği sağlanmış gerilla savaşı” derken bunu kesintiye uğramayan, kayıplar alınsa da, gücü zayıflasa da savaşın devam ettirilmesi olarak ele alınan önemli aşama olarak görmektedir.

KADROLARIN İDEOLOJİK VE TEORİK EĞİTİMİ

Her örgütlenme kendi ideolojisine, stratejisine, yönelimine uygun kadro yetiştirir. Bu belirlemeye uygun davranmayan ve gereklerini yerine getirmeyen bir komünist parti, geleceğini sıradanlaşmış kadroya teslim ediyor demektir. Partiyi ve devrimi kendiliğindenciliğe terk ediyor demektir. Örgütlenme ve yönetme yetenek ve kapasitesine sahip olmayan kadrolardan oluşan komiteler, gerçek anlamda sınıf savaşımının görevlerini yerine getiremez. Sınıf savaşımında nitelikli ürün elde etmek ve başarı kazanmak için proleter ideolojiyle, örgütsel deneyimle donanmış, örgütlenme ve yönetme yeteneğine sahip disiplinli kadrolara, militanlara sahip olmak gerekir.

İdeolojik eğitim, salt okuma-inceleme faaliyetiyle sınırlandırmayacağı gibi, bunu yapmadan sadece günlük görevleri yerine getirmek ya da, sadece pratik yaşamın bir alanında ustalaşmak da değildir. **Yaşamın, her alanın diyalektik birliğini kavrayarak ele alınmayan eğitim, sakat ve güdük kalmak zorundadır.** Bir alanda uzmanlaşmak bugünkü koşullar açısından bir zorunluluktur.

1-Diyalektik-materyalizmi her alana, her olguya uygulama bilinci,

2-Yaşamın her alanında teorik eğitim,

3-Sınıf mücadelesinin her alanına hazırlanma bilinci,

4-Bütün bunları bir yaşam biçimi haline getirerek sınıf mücadelesinin kızgın ateşi içinde yer almaktır. İdeolojik eğitim, davaya inancı pekiştirici, ekonomik, politik, kültürel, örgütsel, felsefi, askeri vb. teorik ve pratik çalışmanın bütünü 'Yeni insan' yetiştirme çabasının bütünüdür. Kişinin örgütsüz bir tarzda, tek başına ideolojik eğitimini sürdürüp, ilerletmesi mümkün değildir. Mutlaka

örgütlü olmak zorundadır. İdeolojik eğitim ancak, **örgütlü ve pratik** yaşamla bütünleşmiş olarak ve **kendi özel çabasının katkısıyla** sağlıklı bir şekilde yürütebilir. Ancak burada şunu da belirtmek istiyoruz; kişinin değişme istemi olmadan hiçbir gelişme ve değişim olmaz.

Değişmek istemeyeni hiç kimse değiştiremez. İçimizdeki düşmanla sınıf savaşımını durmaksızın sürdürmek zorundayız. Bu görevin bir an savaştan durması, ertelenmesi, içimizde yendiğimiz, yenilen burjuvaziyi yeniden canlandırarak, adım adım iktidara getirecektir. Kendimize, sınıfımızla, halkımıza, yoldaşlarımıza karşı dürüst olduğumuzda, bu savaşımızda yani içimizdeki düşmana karşı savaşımızda yalnız kalmayız. Partimiz ve yoldaşlarımız bu savaşımızda destekçi, denetleyici ve uyarıcı olacaktır. İki şeyden asla vazgeçmeyeceğiz; **Eleştiri, öz-eleştiri silahı ve kolektivism!**

Bireycilik ve bencillik öyle bir illettir ki, tüm burjuva sapmaların altında yatan, bu olgudur. Başkalarının sırtından geçinmeyi, asallığı, yalancılığı, dedikoduculu-

ğu, siyasal ruhsuzluğu, kimi zaman liberalizmi, kimi zaman sekte-terizmi yaratan olguların başında bireycilik-bencilik gelir.

Kadrolarımız, partimizin politik çizgisini kavramalı, özümsemelidir. Politik düzeyini yorulmak bilmeksizin yükseltmelidirler. Partimizin temel teorik görüşleri bilinmeden, devrimin temel sorunlarına ilişkin partimizin savunduğu görüşler kavranılmadan sınıf savaşının gerekleri yerine getirilemez. Stalin yoldaşın bize öğrettiği gibi teori, pratik çalışma yapanlara yönelim gücü, görüş açıklığı, çalışmada güven, davanın zaferine inanç verir.

Kadrolarımızın ihtiyaç duyduğu teori, eylemimize kılavuzluk eden teoridir. Eğitip, yetiştireceğimiz kadrolar en başta partimizin ideolojik-politik-örgütsel hattının ihtiyaçlarına cevap vermelidir.

Yaşamın her anı öğrenme ve öğretme pratiği olarak kavranmalıdır. Çeşitli konularda genel bir donanım-birikime sahip olunmalı, tek tek konularda ise uzmanlaşılmalıdır. **MLM bilimiyle donanmayanın tek tek konularda uzmanlaşması bir anlam ifade etmez.**

Kadrolar, merkezi önderliğin rapor ve genelgelerini **politik** yanıyla kavramak, **ideolojik** yanıyla donanmak, **örgütsel** yanıyla uygulamak amacıyla ele almalı ve bu ekseninde hareket etmelidir. Proleter düşünce proleter bir yaşam, davra-

nış ve çalışma tarzıyla yaşama geçirildiğinde maddi bir güce dönüşür, değiştirici dönüştürücü rolü oynar. Proleter düşünce küçük burjuva yaşam ve davranış tarzıyla, kendiliğindenci, liberal, sekte, yıkıcılıkla, bürokrat ve asalakça yaşama geçirilmeye çalışıldığında, o proleter düşünce yaşam bulmaz. O, proleter düşünce olmaktan çıkar, oportünizme ve revizyonizme bürünür.

Devrimci teoriye kayıtsız kalanlar, işçi hareketi içindeki oportünist yalpalanmaların yedeklerini oluşturur. **Devrimci teori hafife alınarak kadrolar eğitilemez.** Laf düzeyinde Marksizm Leninizm Maoizme sadık kalan, partinin içinde bulunduğu sorunların çözümü için uğraşmayan, kitleleri kazanmak için çetin bir savaş vermeyen, gerçek anlamda Marksist Leninist Maoist tarzda kitle politikası uygulamayan bir partide Bolşevik-Maoist kadrolar yetiştirilmez.

“Kadrolar her şeyi belirler” (Stalin) Politik iktidarı hedeflemiş komünist partinin doğru bir politik çizgiye sahip olması yetmez. Bu politik çizgiyi benimseyen, bu politik çizgiyi hayata geçirmeye hazır, sorumluluğunu alabilecek, savunabilecek ve bu çizgi için mücadele edebilecek kadrolara sahip olunmadan, doğru politik çizgi yaşamda hayat hakkı bulamaz, maddi bir güce dönüşemez.

Enternasyonal proletaryanın

ustalarından Stalin yoldaş “*Doğru politik çizgi verildikten sonra, her şeyi, bizzat politik çizginin kaderini de -uygulanmasını ya da başarısızlığa uğramasını- örgüt çalışması belirler*” der. Doğru çizgiye sahip olmak önemlidir, ancak yeterli değildir. **Doğru politik çizgiye sahip olmak kadar önemli olan, sağlam bir örgüt olmanın bilincinde olmaktır.**

Sağlam ve güçlü örgütü yaratacak olanların da doğru politik çizgiyi benimseyen, savunabilen, en iyi ve yaratıcı şekilde hayata uygulamaya hazır kadrolardır. Yani sağlam ve güçlü örgüt; Marksizm-Leninizm-Maoizm bilimiyle en üst düzeyde donanmış, ideolojik olarak sağlam, politik olarak yetkin, örgütsel olarak deneyimli insanlardan yaratılır. Çünkü böylesi bir örgüt bileşenleri, eğitilmiş bilinçli insanlardır.

Dolayısıyla doğru politik çizginin başarısı için sağlam bir örgüt yaratmak olmazsa olmazdır. Bunun için de bilinçli, planlı ve örgütlü olarak sürekli kadroları yetiştirmek ve eğitmek durumundayız. Bir politikanın başarısı için, gerekli olan bileşenler şunlardır; Doğru politik çizgi + sağlam ve güçlü örgüt + eğitilmiş kadro = Politikanın başarısı.

Bu öğelerden birinin eksik ve yetersizliği, başarısızlığın davetiyesidir. Doğru politik bir çizgi, en başta Marksist Leninist Maoist ideolojiye ihtiyaç duyar. Sağlam

ve güçlü örgüt ise, doğru politik çizgiye, bilimsel çalışma tarzına, eğitilmiş kadroya ihtiyaç duyar. Doğru politik bir çizginin hayata geçirilmesinde, pratikte denenmiş kadrolar tayin edici öneme sahiptir. Kadro sorunu komünist partiler için, her zaman tayin edici bir sorundur. Doğru bir kadro yetiştirme politikasına ve sürekliliği sağlanmış böylesi bir pratiğe sahip olunmadan, nitelikli, inisiyatifli kadroya sahip olunamaz. Merkezi olarak belirlenen politikaların başarı ve başarısızlığı kadroların ustalığına, niteliğine, yaratıcılığına ve inisiyatifine bağlıdır.

Partimiz, sınıf mücadelesinin ihtiyaç duyduğu her alanda kadro yetiştirmek, gereksinimlerin artması ve çeşitlenmesiyle de kadrolarını nitelik olarak sürekli yetkinleştirmek, nicelik olarak da her zaman sayısını ve çeşitliliğini çoğaltmak zorundadır. Çünkü Marksist-Leninist-Maoist tarzda mücadeleyi geliştirecek, zenginleştirecek, kurumsallaştıracak ve hedefe ulaştıracak en temel araç insandır, yani bilinçli-örgütlü-yetkin kadrolarımızdır. Aynı şekilde, mücadelemizin darbe alması, gerilemesi, gevşemesi, zayıflaması, zamanında yaralarını saramaması, açıklarını kapatamaması, ideolojik-siyasal savrulmalar yaşaması, dar ve üretimsiz kalması vb her şey, en başta kadroların niteliğine, akabinde bu niteliğin nicel durumuna, yani sayısına bağlıdır.

Dolayısıyla bir komünist parti için, partimiz için kadro, **mücadelelenin ve partinin en temel aracıdır**. Çünkü, enternasyonal proletaryanın Marksist Leninist Maoist ideolojisiyle donanmış kadrolar olmaksızın, kitlelerin işçi sınıfının dünya görüşüyle (MLM) bilinçlendirilmesi, ikna edilip değiştirilmesi, dönüştürülmesi, parti saflarına kazanılması, örgütlenmesi mümkün değildir. Bu kısa anlatımdan da anlaşılacağı gibi, devrimci

mücadelemizde parti kadroları özne, kitleler ise nesne durumunda dırlar. Veya, bir başka anlatımla, sınıf kavgamızda kadrolar nitelikli ürün, kitleler ise nitelikli ürün olmaya aday paha biçilmez değerlerdir.

Her örgütlenme kendi ideolojisine, stratejisine, yönelimine uygun kadro yetiştirir. Bu belirlemeye uygun davranmayan ve gereklerini yerine getirmeyen bir komünist parti, geleceğini sıradanlaşmış kadroya teslim ediyor demektir. Partiyi ve devrimi kendiliğindencilğe terk ediyor demektir. **Örgütlenme ve yönetme yetenek ve kapasitesine sahip olmayan kadrolardan oluşan komiteler, gerçek anlamda sınıf savaşımının görevlerini yerine getiremez**. Sınıf savaşımında nitelikli ürün elde etmek ve başarı kazanmak için proleter ideolojiyle, örgütsel deneyimle donanmış, örgütlenme ve yönetme yeteneğine sahip disiplinli kadrolara, militanlara sahip olmak gerekir.

Lenin, her sınıfın kendi kadro ve savaşçısına olan ihtiyacını şöyle ifade ediyor. *“Tarihte hiçbir sınıf, kendi içinden hareketi örgütlenme, yönetme yeteneğinde olan kendi politik önderlerini, kendi öncü savaşçıları yaratmadan egemenliğe ulaşmamıştır.”*

Bolşevik devrim tarihi boyunca, devrim öncesi ve devrim sonrası kadro sorunu **en can alıcı sorun** kabul edilmiş, ancak doğru bir kadro politikası ve kadro çalışmasıyla bu sorunun üstesinden gelinmiştir. Aynı şekilde Çin devrimi de kadro sorununu **stratejik bir sorun** olarak görmüş, buna uygun ısrarlı ve sabırlı bir çalışma yürütmüştür. Kadro sorunu bilimsel bir tarzda ele alınıp, doğru bir çalışma gerçekleştirildiğinde devrim mücadelesinde başarı elde etmek, sıçramalar yaparak, yeni yeni zirveler hedeflemek mümkündür.

Komünist partilerin görevi, zaffer ve başarıyla sonuçlanan Bolşevik

devrim tarihini, Bolşeviklerin kadro yetiştirme ve çalışma politikalarını öğrenmektir. Bolşevik, Çin devrim tarihlerinden, Dimitrov yoldaşın kadrolar konusundaki bir hazine değerindeki öğretici ve eğitici deney ve tecrübelerinden öğrenmek diye, çok ciddi bir çaba ve iddiamız olmalıdır. Böyle bir çaba ve yönelime girmeyen, kadrolar konusunda doğru bir politikaya sahip olmayan, belli bir plan-program ve hedefi olmayan, sistemli ve tutarlı bir biçimde kadro yetiştirme çalışması yürütmeyen bir komünist partisi, kendileri eğitilmeye ve yönetilmeye ihtiyacı olanlardan, örgütçülük beklemek gibi ciddi ve affedilmez bir yanılgıya düşer.

Bugün teorik ve söylem düzeyinde kadroların devrim mücadelesindeki ihtiyaç düzeydeki aciliyetini, önem ve anlamını belirtsek de, devrimci pratiğimizde yaşadığımız, teori ve söylemimizin zıttıdır. **Teori ile pratiğin, söylem ile eylemin, belirleme ile uygulamanın tezatlığını kadro yetiştirme politikasında ve çalışmasında yaşıyoruz**.

Bugün pratiğimize hakim olan tarz kendiliğindenci ve günü kurtarma tarzıdır. Proletarya partisine ait olmayan ve kendisine yabancı bu menşevik tarzdan kurtulup, ideolojimize, stratejimize, yönelimimize uygun; güçlü, sağlam, disiplinli ve ideolojik olarak çelikleşmiş kadrolar yetiştirmek olmazsa olmazdır.

Faşizmin ve en koyu gericiliğin hakim olduğu ve tepeden tırnağa karşı-devrimci zorun örgütlendiği bir ülkede devrimci mücadeleye öncülük eden bir komünist partinin örgütlü insanlarıyız. Dimitrov yoldaşın dediği gibi *“biz, bir bilimsel topluluk değil, sürekli ateş hatunda olan bir mücadele hareketi”* olduğumuz için kadrolarımızın önemli bir bölümünü mücadelede sürekli yitirdiğimizden, kadro so-

runu kendini daha da yakıcı bir biçimde dayatmaktadır.

Faşizm, sürekli olarak bitmez-tükenmez bir enerjiyle kadrolarımızı fiziksel olarak yok etmeye çalışmaktadır. Bu durum onun sınıfsal duruşu ve çıkarlarıyla gayet uyum içerisinde. Ancak bizler, bu bilimsel nesnel gerçeklik ışığında, bir tarafta varolan kadroların korunması ve elde tutulması; alınması gereken önlemleri alırken, diğer tarafta ise mücadelede şehit ve tutsak düşen veya kopanların yerlerini dolduracak yeni kadroların yetiştirilmesi ve eğitimi muazzam bir ciddiyet ve yoğunlukta başarmak durumundayız.

EMPERYALİZMİN VE FAŞİZMİN KOMÜNİST PARTİLER ÜZERİNDEKİ POLİTİKALARI VE OYUNLARI

Devrimin en temel sorunu, dost ve düşman sınıflar tahlilinin bilimsel ve doğru tespitidir. Dost ve düşmanlarını bilimsel tarzda doğru tahlil edemeyen, bunları açık ve net bir şekilde tanımayan bir komünist partisi, devrim yürüyüşünü zaferle taçlandıramaz. Bunun en somut ve çarpıcı örneğini PKK ulusal hareket örneğinde yaşıyoruz. Emperyalizmden, faşizmden medet ummanın, ondan özgürlük beklemenin ne büyük bir yanılğı,

yıkım ve tahribatlara yol açtığını, nasıl bir hayal kırıklığı ve karamsarlık yarattığını yaşayarak görüyoruz.

Emperyalizmin ve faşizmin değişen her dönemde politikalarının aldığı biçim, hareket tarzları ve taktik yönelimleri, hedef ve amaçları bütünlüklü olarak izleyip, somut belli değerlendirmeler yapmak durumundayız. Özellikle “yeni dünya düzeni”, “küreselleşme” adıyla girdikleri yönelim sürecinde, devrimci ve komünist hareketlerin önderliklerine karşı çok kapsamlı imha, yok etme saldırılarıyla birlikte “askeri yöntemlerle engellenemeyen savaşları, önderliklere ideolojik olarak boyun eğdirerek, etkisizleştirme” taktikleri geliştirdiler.

Peru devriminin önderi Gonzalo yoldaş karşısında bu sinsi ve yıkıcı emperyalist-faşist taktik parparça oldu. Ancak aynı amaçlı taktik, PKK/KADEK önderi Öcalan şahsında başarılı oldu. Emperyalistlerin bu sinsi ve ideolojik saldırı politikası bile tek başına önderlik, yönetici kadro ve kadroların devrim mücadelesindeki rolü, önemi ve yerinin ne kadar büyük ve özgül ağırlığa sahip olduğunu gösterir.

“İki lider - İki örnek” gerçekliği geçmişte **Komünist önder Kaypakkaya yoldaş** ile Kema-

lizm şampiyonu, günümüzün **MGK ‘solcu’su Perinçek** arasında yaşandı. İki zıt sınıf, iki zıt ideoloji üzerinde yükselen iki zıt önder, iki zıt kadro! Bugün farklı koşullarda, farklı zaman dilimlerinde farklı zemin ve coğrafyalarda yaşayan benzer, ancak farklı zıt sınıfların benzer farklı önderlerini, kadrolarını Peru devriminin önderi **Gonzalo yoldaş** ile PKK/KADEK önderi **Öcalan** şahsında “iki lider-iki örnek”i yaşıyoruz. Bu son derece çarpıcı eğitici ve öğreticidir. Yaşanan gerçeklik bir kez daha, yalın ve açık bir şekilde kadroların devrim mücadelesindeki duruş ve yürüyüşlerinin, rollerinin **taayin edici öneme** sahip olduğunu göstermiştir. Elbette ki her kadro ve önderi donatan ve şekillendirenin bir ideoloji olduğu açıktır. Ancak sınıf savaşımı gerçekliği karşımıza aynı ideolojiden beslenip donanan kadroların da, sınıf savaşımında çok farklı tavır ve taban tabana zıt duruşlar sergilediklerine de çokça tanık olmuştur.

Devrim mücadelesi gibi ateş hattında olan yürüyüşün kadrolarında aranması gereken en önemli ve belirgin özelliğin, **ideolojik sağlamlık** ve **davaya bağlılık** olduğunun bilincinde olmamız gerekir. Sınıf savaşımında, sadece silahlı savaşımınla zafer elde edilmez. **Devrimci moral ve coşkunun,**

umut ve motivasyonunda silahla yürütülen savaşım kadar önemli olduğunun altını kalın bir şekilde çizmemiz gerekir. Devrimci moral üstünlüğünü, coşkuyu yaratacak, devrimci motivasyonu sağlayacak olanın da, ideolojik olarak sağlam kadroların sınıf savaşımındaki yol ayrımlarında ve keskin dönemeçlerde düşman karşısındaki tavırlarındaki kararlı duruşlarıdır. Düşmanın işkencehanelerinde direniş ve zaferi kanla canla yazan militanların, kadroların sınıf savaşımında oynadıkları rolün ağırlığını kim inkar edebilir. Kurşun ve şarapnel parçalarıyla delik deşik olan ve bedenlerindeki son nefesi verirken bile “yaşasın partimiz TKP/ML” sloganını haykıran kadro ve savaşçıların yarattıkları devrimci inanç, kararlılık ve coşkunun büyüklüğünü kim inkar edebilir.

Proletarya Partisi'nin tarihi yüzlerce, binlerce kahramanlık ve direniş örnekleriyle doludur. Bu direniş ve kahramanlık destanlarında bile proletarya partisinin kadrolarının nasıl ve hangi özelliklere sahip olması gerektiğini açıkça görebiliriz. Emperyalizmin ve faşizmin, özellikle silahlı mücadele yürüten devrimci ve komünist hareketlere karşı geliştirdikleri ve ileride daha da farklılaştırarak geliştirecekleri politikalarını bütünlüklü görüp, kavramak zorundayız.

Günümüzde emperyalist güçlerin ve uşaklarının özellikle Maoist partilere karşı geliştirilen imha ve yok etme politikalarını, ideolojik olarak etkisizleştirme, amacından saptırma taktiklerini daha da güçlendirerek, artıracaklarını bilmeliyiz. Geliştirilen her taktik politika-ya karşı daha uyanık, bilinçli olmalı ve bu taktik politikaları boşa çıkarıcı önlemler almalıyız. Asla unutulmamalıdır ki, **örgütlü insan düşmanı korkutan insandır. Dolayısıyla düşman her zaman, en fazla ve en başta örgütlü insana**

yöneldir.

Faşizmin 1990'lardan sonra geliştirdiği en önemli taktik, devrimci ve komünist hareketlerin kadrolarını hedef alarak, imha ve yok etme amaçlı taktiktir. 12 Eylül faşizminin yaşandığı dönemde düşman, devrimci ve komünist parti ve örgütlere yönelik geliştirdiği operasyonlarda sempatizan ve kadro ayırımı fazla yapmıyordu. Ancak 1990'lardan sonra devrimci ve komünist parti ve örgütlere karşı geliştirdikleri operasyonlarda saldırı hedefini ve yöntemini kısmen de olsa değiştirdiler. Düşman takip altına aldığı her militanı hemen engellemeye gitmiyor, uzun ve ısrarlı bir takip sonucunda gözetim altına aldığı militan üzerinden, üst düzeydeki kadro ve yöneticilere varmayı hedefliyor.

Düşman için asıl hedef kadrolar ve üst kademede bulunan yöneticilerdir. Böyle yaparak sıradan sempatizanların hapisanelerde militanlaşmasını, kadrolaşmasını engellemiş oluyor. Ayrıca hedef daraltarak devrimcilerin kitle temelini zayıflatmakta, devrimci kadro ve yöneticileri kitleden soyutlamakta, yalnızlaştırarak, devrimcilerin suda balık olmalarını engellemeye çalışmaktadır.

Hangi coğrafyada yaşadığımızı, bu coğrafya üzerinde emperyalizmin, faşizmin stratejik ve dönemsel beklentilerinin, hesaplarının neler olduğunu, plan-programlarındaki somut hedef ve amaçlarını, politikalarını yeterince bilmeden düşmanın konumlanışını bütünlüklü tahlil edip değerlendirmeden, kısacası sınıf düşmanlarımız tanınmadan sınıf düşmanlarına karşı güçlü bir savaşım verilemez.

ABD emperyalistlerinin akıl hocalarının belirttiği şudur, “Amerika Washington'dan vazgeçer ancak, Türkiye'den vazgeçmez.” ABD emperyalizminin ülkemizden vazgeçmemesinin en temel sebebi, elbette ki kendi sınıf ve em-

peryalist çıkarlarıdır. Onların vazgeçilmez dedikleri, stratejik çıkarlarıdır. Ve ülkemizin emperyalistlerin stratejik çıkarları için çok önemli jeo-stratejik, politik bir bölgede yer almasıdır.

Ülkemiz üzerinde hangi güçlerin hangi beklentiler içinde olduğunu, bu çıkarları için neler yapabileceklerini bilmek için, herhalde profesörce laflar etmeye ve uzun uzun tahliller yapmaya gerek yoktur. Hangi ülkede devrim yapmak istediğimizi bilelim! Öyle ki, hangi sınıf düşmanlarıyla kuşatıldığımızın bilincinde olarak, hareket edelim.

“BİZE BİR DEVRİMCİLER ÖRGÜTÜ VERİN, RUSYA'YI YERİNDEN OYNATALIM”
(Lenin)

Lenin yoldaş, Bolşevik parti inşasında devrimci örgütün, kadroların rolü ve önemini belirtmek için “bize bir devrimciler örgütü verin, Rusya'yı yerinden oynatalım” der. Lenin yoldaşın bu sözlerini dikkate almamak, üzerinde ciddiyetle düşünmemek gibi bir yanılığa düşme hakkına sahip olamayız. Halk, devrim, sınıf kaygısı taşıyan bir parti veya onun insanı böyle bir hakka sahip olamaz. **Bolşevik tarzda sağlam ve güçlü bir örgüt yaratmadan devrim yapmak hayaldir.**

Devrim tarihinde örgütçülüğün bir bilim olduğunu belirtir, Lenin yoldaş. Örgütçülüğü bir bilim gibi ciddiyetle ele almayan, örgütçülük biliminin gereklerini yerine getirmeyenler, fena halde yanılığın demektir. Ya Bolşevik-Maoist örgüt bilimiyle donanıp gereklerini yerine getireceğiz. Ya da gereklerini ciddiyetle yerine getirmeden örgütçülük gevezeliği yapacağız. Başarmak için sağlam bir ideolojiye, Marksizm Leninizm Maoizme ve doğru politik bakış açısına kilitlenmiş bir iddiaya sahibiz. Öyleyse başarmamak için hiçbir

haklı gerekçe yoktur.

Bolşevik-Maoist örgüt biliminde örgütçülüğün, örgütlenme ve yönetme olduğu belirtilir. **Örgütlenme ve yönetme yeteneğine, becerisine ve bilincine sahip olunmadan örgütçülük yapılamaz.** Örgüt biliminde önderlikten sadece pratik, örgütsel önderlik anlamamak gerektiği, **politik önderliğin esas olduğu, pratik ve örgütsel önderliğin tamamlayıcı, bütünlüğü olduğu** belirtilir. Kısacası: “Önderlikte ideolojik-politik önderlik tayin edicidir. Partinin gelişmesi, canlılığı vb. buna bağlıdır. Partimizin yabancı olduğu ve olmaması gereken bu vurguları bir an olsun unutmamak gerekir. Hem önderliğin bu görev ve rolünü yerine getirmesi yönüyle, hem de önderliğin bu görev ve misyonunu layıkıyla yerine getirmemesi veya getirememesi halinde bütün yoldaşların uyarılarda bulunmaları gerektiğinin ötesinde nefesini ensesinde hissetmeleri gerektiği ve sorumluluklar almaktan korkmadan kendini hazırlamaları gerektiği için belirtiyoruz.

Önderlik, teorik önderliktir, ideolojik önderliktir, politik önderliktir, örgütsel-pratik önderliktir. Bu yönleriyle önderlik gerektirir. Bu yapıldığı ölçüde önderliktir. Bu görev yapılmadığı ölçüde önderlik yoktur veya önderlik boşluğu vardır.

Marksizm’in büyük mücadelesinin üç bileşiminden biri teorik alanıdır. İşçi sınıfı davasının gelişim ve başarısının bel kemiğini teorik-ideolojik mücadele alanı oluşturur. Kuşkusuz, **üç başlıca mücadele alanının birbiriyle uyumlu, bağlantılı, planlı ve sistemli yürütülmesi** gerekir. Davanın başarısı bunların birbirini tamamlamasında yatmaktadır.

Bu mücadelede **teorik-ideolojik mücadelenin önemi belirleyici durumdadır.** Proletarya hareketinin gücü, yenilmezliği, canlılığı,

sınıf uyanıklığı, militan ruhu bununla meydana çıkar, ete kemiğe bürünür. Bunun her küçümsemesi ve gereken önemin verilmemesi kendiğilindencilikten kaynaklıdır, ekonomizmden kaynaklıdır veya ekonomizme, reformizme götürür ve onu besler. Tersine, sınıf mücadelesinin önünü açmak, bilincini, yolunu açmak için ne kadar önem verilirse o kadar az sayılır.

Teorik mücadele alanının önemini Engels yoldaş ilk olarak 1874’te ortaya koymuştur. Alman işçi hareketinin gücünün teorik mücadeleye verdiği önemden geldiğini, işçiler arasında teorik anlayış olmasaydı bilimsel sosyalizm gelişmezdi diyor.

Bu önemden hareketle **“bütün teorik sorunlarda gittikçe daha çok aydınlanmak, kendini günü geçmiş, eski dünya görüşünün lafzının etkisinden gittikçe daha çok kurtarmak için sosyalizm bir bilim haline geldiğinden bu yana, bir bilim olarak yürütülmesi, yani incelenmesi gerektiğini sürekli göz önünde tutmak, özellikle önderlerinin görevi olacaktır”** diye vurguluyor.

Marks’ın ve Engels’in sadece yaşadıkları döneme damgasını vurmaları değil, bugün ve geleceğe de damgasını vuracak güçleri onların bilimsel devrimci sınıf teorisine verdikleri önemden geliyor. Devrimci teorinin sınıf mücadelesindeki önemini komünist önder şu dahiyane sözlerle vurguluyor.

“Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz”!

Lenin yoldaş Bolşevizmin **“Marksist teorinin granit temeli üzerinde yükseldi”**ğini söylüyordu. Öncülük ve **“önderlik rolünü ancak en ileri teorinin kılavuzluk ettiği bir parti yerine getirebilir”** diyordu.

Stalin yoldaş **“parti tarihi bize ayrıca, işçi sınıfı partisinin, işçi sınıfı hareketinin en ileri teorisi- ne, Marksist-Leninist teoriye iyice**

hakim olmadıkça, sınıfının önder rolünü, proleter devrimci örgütleyicisi ve önderi rolünü oynayamayacağını öğretiyor.

Marksist-Leninist teorinin gücü, bu teorinin partiye her durumda doğru yolu bulma olaylarının iç bağlantısını anlama, bunların akış yönünü önceden görme ve sadece bugün nasıl ve hangi yönde geliştiklerini değil, gelecekte nasıl ve hangi yönde gelişeceklerini de görme imkanı sağlamsında yatar” diyordu.

Teorik önderliğin önemine ilişkin birçok aktarma yapılabilir. Ama burada daha fazla gereksiz. Partiye bugün ve gelecekte, özellikle önümüzdeki süreç için bu yönün taşıdığı önemden dolayı, bu yönlü önderliğin yapılmasının tayin edici olacağından dolayı aktardık. Biz de okuduk, biliyoruz gibi yaklaşanlar olabilir. Bilme onun kavrandığını, içselleştirildiğini, ona hakim olunduğunu göstermiyor. Genel ve yüzeysel bir bilgiye sahip olmak farklı, onu kavramak, ona hakim olmak, bunun gereklerini yerine getirmek, misyonunu oynamada yaratıcı olmak farklıdır.” **(KOMÜNİST 44)**

İşçi sınıfı davasının gelişim ve başarısının bel kemiğini teorik-ideolojik mücadele alanı oluşturur. Kuşkusuz, üç başlıca mücadele alanının birbiriyle uyumlu, bağlantılı, planlı ve sistemli yürütülmesi gerekir. Davanın başarısı bunların birbirini tamamlamasında yatmaktadır.

Oysa, saflarımızda anlayış ve pratik düzeyde küçümsemeyecek boyutta ciddi çarpıklıklar vardır. Önderlik deyince sadece önderliğin pratik ve örgütsel boyutunu görüyoruz. Ve bu anlayışla pratik ve yönelime giriyoruz. Önderliğin politik boyutunu yeterince göremiyor, kavrayamıyoruz. Esası atıp taliyi alıyoruz. Esastan koparılan tali, kendi misyonunu oynayamaz. **Tali kendi misyonunu ancak esasla birlikte oynarsa anlamlıdır.** Politik önderlikten koparılan pratik önderlik, süreç içinde dar pratikçilik olarak çıkar karşımıza. Ve dar pratikçilik doğası gereği, kendiliğindencilikle kol-kola yürür.

Lenin yoldaş, milyonların çıkarlarının söz konusu olduğu yerde politika başlar, der. Bırakalım milyonların çıkarlarının söz konusu olduğu yerde politika yapmayı, binlerin, yüzlerin olduğu yerde bile, gerçek anlamda politika yapamıyoruz. Üzerinde yükseldiğimiz temel faaliyet alanının sorunlarına çözüm üretme konusunda, oldukça geri pozisyondayız. Yaptığımız belirlemelerin adını, politika koyuyoruz. Kaldı ki, **belirleme yap-**

makla politika yapılmaz. Zaten en büyük handikapı burada yaşıyoruz.

Demokratik kitle örgütlerine ilişkin belirlenmiş doğru politikamız ve ısrarlı bir yönelim varken, hala saflarımızda bu alanda çalışmayı küçümseyen azımsanmayacak sayıda yoldaşımız var. Söylem düzeyinde küçümseyenlerin yanında, söylemde küçümsemeyip de pratikte görev ve sorumlulukları yerine getirmeyen ve bu duruşlarıyla demokratik kitle örgütleri faaliyetini küçümseyenler de bir hayli fazla. Bu konuda bilinçli ya da bilinçsizce engel olanlar vardır. Bu gibi yoldaşlar, sözde parti faaliyeti yürüttükleri gerekçesinin arkasına sığınarak, bir biçimde demokratik kitle örgütleri faaliyetlerini engellemeye çalışmaktadırlar.

Kitlelerle en fazla karşı karşıya geldiğimiz ve onların en yoğun taleplerine çözüm üretme imkan ve olanaklarına sahip olduğumuz, kitle örgütlerini, sahip olduğumuz çarpık anlayış ve şekillenmeden dolayı resmen işlevsizleştiriyoruz. Bu konumuzla tasfiyeci bir pozisyona düşüyoruz. Bu tip sakat anlayış sahiplerinin “parti” faali-

yeti de çapsız ve çarpıktır. Verimsiz ve niteliksizdir. Kitle derneklerinde/örgütlerinde yürütülen faaliyetlerde kendilerini “parti” faaliyeti arkasında gizleyenler, aslında hiçbir faaliyette olmadıkları ya da “en iyi” durumda statükoyu korudukları, bencil ve burjuva dünyalarını gizlemek için böyle sahte “partici” zırha ve gizemliliğe büründüklerini rahatlıkla söyleyebiliriz.

Saflarımızda “sol” sapma kadar güçlü ve yaygın olmasa da, sağ sapma ve anlayışlar da mevcuttur. Bu anlayış sahipleri de kitle faaliyetini parti faaliyetlerinin karşısına, kitle örgütlerini ise parti örgütlerinin karşısına koyarak “bağımsız” olma, “rahat ve özgür çalışma” adına, partiyi tanımama ve onun ideolojik-politik önderliğini takmama gibi, partiyi küçümseyen pozisyonlara düşüyorlar. Her iki çarpık anlayışın gıdasını aldığı, beslendiği yer, küçük burjuva sınıf karakteridir. Parti, devrim ve demokratik kitle örgüt anlayışlarındaki anti-bilimsel, anti-MLM bakış açılarıdır.

Bu konuda, son süreçte düşünce bazında yanlış ve çarpık anla-

yıllarda belli kırılmalar gözlenmektedir. Ancak bu, henüz yeterlilikten uzaktır. Aslıolan pratikte, görev ve sorumluluk alanlarındaki yanlış ve sakat anlayışların kırılmasıdır. Faaliyet sürdürdüğümüz alanların/bölgelerin sorunlarını tartışma ve çözüm üretme konusunda bir kıpırdanma yaşanıyor. Fakat, sorunu çözmeye aday yoğunlaşmadan, planlı ve ısrarlı çalışmadan uzağız. Sadece bu değil, **hızla örgütsel mekanizmadaki mevcut tikanıkları aşmak ve örgütsel yapımızı daha işlevli hale getirmeliyiz.** Alanlarımızın/bölgelerimizin sorunlarına vakıf, çözümler üreten, dinamik, yaratıcı, ufku açık, disiplinli ve kendisini sürekli yenileyen kadrolara/militanlara ihtiyaç var. Daha iyi anlaşılması açısından uzun bir alıntı yapmak yerinde olur:

“7. Parti konferansımız örgütsel ağırlıklı bir konferans oldu. Geçmiş faaliyet değerlendirmesi, süreç, Partinin durumu ve önümüzdeki görevler vb. ağırlıklı olduğu biliniyor. Partinin ideolojik, politik, örgütsel ve pratik olarak içinde bulunduğu durum yoldaşlarca biliniyor.Yönelimimiz; **‘Parti bilinci, devrim bilinci ışığında sürekliliği sağlanmış gerilla savaşı için parti inşasında derinleş, kitle çalışmasında yoğunlaş’** sloganıyla ifade edilmiştir. Burada **‘Parti inşasında derinleş’**mede **‘derinleş’**meyi **ağırlık verme ve yoğunlaşma** olarak anlamak gerekir.

Sınırlı bir şekilde, daralmış durumsdaysak (ki öyledir), yapılacak olan ve anlaşılması gereken parti faaliyetlerindeki canlılıkla örgütlülüğü, organlarını oluşturma ve geliştirmedir.

Parti faaliyetini, organlarını oluşturma, geliştirme, yaygınlaştırma ve yoğunlaşma (veya yoğunlaşarak yaygınlaştırma)dir. Yoğunlaşıldığı oranda derinleşir.

‘Kitle çalışmasında yoğunlaşma’ da partinin varlık amacı, görevi ve bilincini kavramaya bağlı. Bunun sorumluluğuyla hareket ederek **partinin mevcut faaliyetlerini canlı kalmaya, sistemli propaganda, ajitasyon eşliğinde kitleleri örgütlemeye, örgütsel, pratik faaliyetler içinde örgütlerini sağlamlaştırmaya ve geliştirmeye bağlıdır.** Bunlar yapıldığı ölçüde kitle çalışmasında yoğunlaşılır.

Proletaryanın sınıf partisi olarak halk kitlelerinin de öncüsüyüz. Proletarya ve emekçilerin kurtuluşuna önderlik etmek için ortaya çıktık, bunun için varız. Varlık ihtiyacımız bu. Amaçlarımıza, hedeflerimize, sınıfımız ve emekçi kitlelerle varacağız. Devrimi ve sosyalizmi kitlelerle gerçekleştireceğiz. Bu proletarya ve emekçi kitlelerin eseri olacaktır. Kitlelerin bu misyonu oynaması için bizim misyonumuzu oynamamız gerekir. Misyonumuzu, yani öncülük ve önderliği hem teorik, hem ideolojik, politik hem de örgütsel pratik olarak oynamamız/yerine getirmemiz gerekir.” (KOMÜNİST 44)

Bugün acısını, sıkıntısını en çok çektiğimiz kadro ve kurumlaşma sorunudur. Bütün komiteler, hücreler, kadrolar, bu sorunlara ilişkin kafa yorup, çözüm üretmelidir. Nasıl bir kadro, nasıl bir kurumsallaşma ? Kilit sorun budur.

Kurumlaşma derken sürekliliği sağlanmış kalıcı ve kolektif bir çalışmadan, profesyonellik ve uzmanlaşmadan bahsediyoruz. Bu temel öğelerden birinin eksik ve yetersiz olması durumunda kurumlaşmadan bahsedemeyiz. Dolayısıyla **bugün ihtiyaç duyulan profesyonellik ve uzmanlaşmadır.** Kalıcı ve kolektif bir çalışma yürütebilecek profesyonel ve uzmanlaşmış kadrolara ve sürekliliği sağlanmış kurum gibi çalışan örgütlere ihtiyacımız vardır. Bunları gerçekleştirecek zemine, imkana, olanak ve potansiyele sahibiz. **Ek-**

sik ve yetersiz olan yoğunlaşma, planlı-bilinçli çalışma, ısrar ve sabırdır. Her kurum ve organ, üzerinde yükseleceği kitle faaliyetine ağırlık vermelidir. Kitlelerin yakınında, kitlelerle iç-içe olmayan bir kurum yaşayamaz. Kurumlaşmada izleyeceğimiz yöntem şöyle olmalıdır;

1. Her birey esas olarak kendi kurumunda çalışmalı ve yoğunlaşmalıdır.

2. Her kurumun bir hedefi, kendi gerçekliğine uygun bir planı olmalıdır. Merkezi kuruma bağlı faaliyet yürüten alt kurumların da kendisi için çok daha somut hedefi ve planı olmalıdır.

3. Kurumlara insan seçerken kurumun yapısına, gerçekliğine uygun ve sorunlarını çözmeye aday nitelik aranmalıdır. Hiçbir kurum veya organa gelişi-güzel, sadece organ/kurum olsun diye insan alınmamalıdır. O düzeyde faaliyet yürütecek, örgütlenecek hali hazırda insan yoksa, kurum çok somut olarak kendi önüne organı oluşturma hedefi koymalıdır.

4. Kurumda çalışan arkadaşlara görev verilirken, onların kapasite, yetenek ve birikimleri göz önünde bulundurulmalıdır. Başaramayacakları bir yükümlülük ve yerine getiremeyecekleri ikincil bir görev verilmemelidir.

5. Tüm kurumlar-organlar kesin olarak hesap sorma ve hesap verme bilinci ve anlayışıyla hareket etmelidirler.

Her faaliyet alanı, ihtiyaç duyduğu uzmanlaşmış ve profesyonel kadrolarını yaratmak, yetiştirmek ve eğitmek zorundadır. Merkezi politika ve perspektif ışığında, her kurum ve organımız kendi kadrolarını bulmak, yetiştirmek zorundadır. Organ ve komitelerimiz sürekli ve kalıcı bir faaliyet yürütmeyorsa, orada kurumlaşmadan bahsedemeyiz. Bugün birkaç bölgenin dışında, kalıcı organ ve komite yaratma sıkıntısını ciddi şe-

kilde yaşıyoruz.

Derme çatma, gelişi-güzel oluşturulan bazı komitelerimiz mevcuttur. Özellikle bazı bölgelerde faaliyet yürütenlerden komitede yer almayan hiç kimse kalmadı dersek, gerçekliği fazla abartmış olmuyoruz. Nedenleri kapsamlı, çok boyutlu incelemeyi gerektirir.

Örgütlenmeye, yönetilmeye ciddi boyutta ihtiyacı olanlardan komite kurulmaz. Bir organı yönetmeyi başaramayan, aciz, ufku dar, sığ, beceriksiz, yeteneksiz; yanı sıra bencil, kariyerist, “kargadan başka kuş, kendinden başka önder tanımayan”, tepeden tırnağa problemli insanlardan örgütçülük ve yöneticilik beklenmez. Ağırlıklı olarak böylesi bileşimli organ veya komite tek bir şey üretir; PROBLEM! Tek ürettikleri PROBLEM’dir. **Bolşevik-Maoist tarzda bir örgüt için, Bolşevik-Maoist tarzda eğitilmiş, bilimsel, ufku geniş, ideolojik olarak sağlam, kararlı, cesur, fedakar, bulunduğu alanın sorunlarına vakıf, üretken insanlara, kadrolara acil ihtiyaç vardır.** Bu özellik ve kıstaslara sahip olmayan insanlardan Bolşevik-Maoist tarzda bir örgüt oluşturulamaz.

Örgütçülüğün bir bilim olduğunu belirledik. Önderlik sorununda esas yanın politik önderlik olduğunu söyledik. Örgütlenme ve yönetmenin de bir sanat olduğunu belirtebiliriz. Bir bahçıvan en sevdiği meyve ağacını nasıl özenle, itinayla, dikkatle bakıp yetiştiriyorsa, bir usta örgütçünün de aynı dikkat ve itinayla yöneticilik yapması ve yeni kadro adaylarını benzer kaygılarla yetiştirmesi gerekir.

Çiçek sevmeyen biri iyi bir bahçıvan olamaz, aynı şekilde yoldaşlarını, devrimi, halkı sevmeyen biri de örgütçülük yapamaz. Sekterler, dağıtıcı, sinirli, dar ve bencil yönetici olamaz. Sabırsız, günü birlik düşünen, her zaman kıssa vadede sonuç almak isteyen ör-

gütçülük yapamaz.

Örgütlenmeye ihtiyacı olanlardan örgütçülük beklemek, politik çizginin kaderini karartmak, geleceğini sıradanlaştırmak demektir. Bırakalım düzenli okumayı, kendi yayınlarımızı düzenli takip etmeyi, düzensiz bir şekilde olsa bile uzun süre okumayan, araştırmayan, kendini yenilemeyen örgütçü ve yönetici yoldaşlara sahibiz. “Siyasal bilincin gelişmesi, siyasal görevlerin yerine ge-

Her partili sadece devrimin, partinin hamalı, askeri değil, esas olarak ‘komutanı’ olmalıdır. Çünkü; bulunduğu seviyede, alanda partiyi yönetecek, ordularda derinlikli bir bilinç aranmadan da komutanlık yapabilir ama, partide komuta etmesi için bilinç, derinlik, siyasal uyanıklık vb. şart. Bu muazzam bir enerji, emek gerektirir.

tirilmesi, dünyada, ülkede, partide olup bitenler, siyasal, örgütsel, pratik gelişmeler, ideolojik siyasal uyanıklığın gelişmesi vb. başta parti içi ve partinin merkezi yayınlarını düzenli ve zamanında takip edilmesiyle olur. **Parti üyeleri alta taşumadan önce taşıdığı şeylerin mahiyetini bilmeli.** Çünkü hem kavrayacak ve kendini geliştirecek,

hem varsa yanlışları partiyi uyara-cak, hem de götürdüğü kitlelerle onun üzerinde konuşup kavrayacaktır. Parti içi ve partinin kitle yayınlarını, derhal ve ciddiyetle okumayan yoldaşlar altı nasıl yetiştirecek, nasıl parti bilinci ve kültürü taşıyacak, taktik, yönelim ve örgüt ruhu taşıyacak, pratik görevlerini kavrayıp, kavratıp o doğrultuda yapılması gerekenleri örgütleyecek?

Okumayan, incelemeyen, araştırmayan, kendini geliştirmeyen parti üyesi olmaz veya partinin durum ve yönünü uzun süre taşıyamaz. Bunu yapmayan neyi nasıl kavrayacak, nasıl derinliği olsun ki ideolojik, siyasal uyanıklığı olsun, nasıl altı geliştirebilsin, neyle geliştirebilsin? Bunu yapmayan iyi bir pratik faaliyet gösteremez, partinin ve sınıf mücadelesinin zor dönemlerinde altından kalkamaz, tökezler, savrulur. Belki kişilere güven temelinde (o da neyin üzerinde o ayrı mesele) gidebilir, o da uzun sürmez. Kişi adamı olabilir belki, ama dava adamı olması tartışılır duruma gelir. Açıktır ki bu gibiler bağımlı kişiliklerdir. Böyle olanlar belki iyi bir hamal olabilir, iyi bir asker olabilir ama iyi bir ‘komutan’ olamaz.

Oysa her partili sadece devrimin, partinin hamalı, askeri değil, esas olarak ‘komutanı’ olmalıdır. Çünkü; bulunduğu seviyede, alanda partiyi yönetecek, ordularda her komutanda derinlikli bir bilinç aranmadan da komutanlık yapabilir ama, partide komuta etmesi için bilinç, derinlik, siyasal uyanıklık vb. şart. Bu muazzam bir enerji, emek gerektirir. Her partili bunun bilincinde olmalı, alttaki yoldaşları da bu sorumlulukla eğitmeli, yetiştirmelidir. Zamanını iyi ve planlı değerlendirmeli, ona hükmetmeli...

Partinin, örgütlerinin zayıflığından, örgütsüzlüğünden, dağınlığından, amatörlüğünden vb.

yakınıyoruz. Düşünsel önderlik yönünü belirttik. Onun ışığında kafa açıklığıyla, doğru bir örgütsel önderlikle bu giderilebilir. Doğru bir çizgiyle (ideolojik, politik, örgütsel, pratik bir bütünü, doğru bir çizgiyi ifade eder) bunlar aşılır. Buna sahip insan unsuruyla bu sorun çözülür. Bu, başta önderlik olmak üzere parti organlarına, tek tek parti üyelerine bağlıdır. Başkası çözemeyecektir. Dışta veya alttaki insanlar bu sorunu çözemeyecektir. Onlar çözeydi, onlar proletarya partisi olurdu. Proletarya partisinin önderliği, organları, üyeleri onlar olurdu. Bizler bu iddiaya soyunduğumuza göre bizler yapacağız. **Yapacak olanların yakınması kötüdür.** Başkası yapacaksa bize ihtiyaç yok. Bizler yapacaksa yanık yanık yakınmaya hakkımız yok. Hazırı harcamak kolaydır, yetenek gerekmiyor, özel çaba gerekmiyor vs.

Önderlik emekle, yetenekle yaratmaktır. Buna layık olmayan, altından kalkamayan bunu yapamaz ve beklenemez de. Bunu yapma iddiasını taşıyorlarsa sorumluluk düşüyor. İdeallerine, partiye sahip çıkarak, görevlerini yapmak durumunda, örgüt yokken, zayıfken onu yaratmak ve güçlendirmek durumunda. Miras yedileri veya altından kalkamayanları bir kenara itmek durumunda. Denilebilir ki "bir kenara itmeyelim, dönüştürmek lazım, her şey değişir" bu genel bir doğru.

Diyalektik olarak her şey değişme ve gelişme halindedir. Ama her şey, her şeye dönüşmez. Her şey istediğimiz şeye dönüşmez. Ölü kurtçuklar toprağa dönüşür, ama onu diriltmeyiz, genç ve dinamik birine dönüştüremeyiz. Bazıları yöntem önemli diyebilir, o da genel bir doğru. Ama istediğin kadar yöntemin de iyi olsun, eşiği adam edemezsin. Bir zeka özürsünün akıllı, yetenekli hale gelmesi teorik olarak mümkün, ama bu binde

yüz-binde bir gibi bir olaydır, böyle istisnaları elde etmek için hiçbir akıllı komünist zamanını ona adayamaz. Parti işlerini ona bağlı kılacak kadar saf olamaz.

Dava, insan unsuruyla başarıya götürülür. Ama akıllı insanlarla. Toplumun en bilinçli, en uzak görüşlü, en yetenekli, en fedakar vb. insanları bizler olduğumuza veya olmamız gerektiğine göre, doğru bir çizgiyle, akılla, yetenekle, özveriyle "olmayan" veya zayıf olduğumuz şeyleri yaratabiliriz. Parti örgütleri yoksa, olanlar zayıfsa, örgütsüzlükten, kitle bağlarının zayıflığından yakınıyorsak bunları yapacak olan bizleriz. Partinin tarihine bakın, hiçbir dönem böyle yakınılmamıştır. İnsanlar hemen hemen hiçbir şeyi hazır bulmamıştır. Yapa yapa yaratmışlardır. Bizler olanı bile örgütleme becerisi gösteremiyor, yakınıyoruz. Böyle olmamalı..." (KOMÜNİST 44)

Her gün kendini yeniden yeniden üretmek yenilemeyen, eğitilmeyen, okuyup araştırmayan sürecin, yedinci yönelimin devrimciliğini/militanlığını yapamaz. Karşı karşıya kaldığı sorunları doğru tahlil edemez, etse bile çözüm üretmez, olsa bile bu çözümler çok dar ve sınırlı olur. **Devrimcilik yeniliktir.** Devrimciliğin gerekleri yerine getirilmeden, devrimcilik yapılmaz. Yapıldığı zannedilen, kuru-sıkı palavracılık olur.

Her alanda yetişmiş-kalifiye insana, kadroya ihtiyaç duyduğumuzu ve bu sıkıntının çok büyük olduğunu hepimiz bir biçimde biliyoruz, görüyoruz ve yaşıyoruz. Bu sorunun varlığı bilince çıkarılmadan, çözümü konusunda bilinçli, planlı, sistemli, ısrarlı bir çalışma yürütmez ve bu sıkıntıyı aşan yönetime somut olarak girmez isek, aynı veya benzer sorunları yarın, aynı düzeyde bir kez daha tartışıyor olacağız.

YÖNETİCİLİK NEDİR, GÖREVLERİ NELERDİR ?

Yöneticilik demek, belli amacı ve hedefi olan bir faaliyeti planlamak, organize etmek ve başarmaktır. Herkes yönetici olamaz. Birileri iyi düşünce üretebilir, güzel yazıp, güzel konuşabilir ancak, tek başına bu özelliklere sahip olmakla, yönetici olunamaz. **Yönetici**, birden fazla faaliyeti tek elde toplayarak işleyen bir mekanizma haline getiren, ustaca organize eden, planlayan, insanları kolektif bir irade doğrultusunda motive, sevk ve idare eden, faaliyetleri ve insanları zamanında denetleyen, koşullara ustaca uyarlayan, yenileyen ve sonuçta çözüm üreten, başaran insandır. **Yönetici**, aynı zamanda usta bir organizatördür. Yöneticide aranması gereken en önemli özelliklerin başında, sağlam bir ideolojiyle donanmış bir kişilik, yetenek ve yönetme tecrübesi gelir.

Yöneticinin görevleri;

Karar verme: karar vermeden önce, süreci bütün yönleriyle kapsamlı şekilde değerlendirerek, sorunları ve gelişmeleri çok yönlü ele alan, olasılıkları önceden sezerek hesaba katan, kararları doğru ve kolektif alandır. Alınan kararların hayata geçirilmesini sağlayan ve alınan kararların sonuçlarını, olumlu ve olumsuz yanlarını zamanında denetleyen ve doğru karar verendir.

Yönetme ve komuta etme: Faaliyetlerin organizesini etkili ve verimli bir şekilde elde etmek için insanları motive eden, beraber çalışanlar arasındaki ilişkileri sıcak tutandır. Çalışma atmosferini uyumlu, ahenkli, sağlıklı, çekici hale getirir.

Organize etmek ve yönlendirmek: örgütün verimlilik düzeyini artırmak için, örgütün hedef ve amaçlarına hizmet eden, program ve yönelimini kavratın, düzenli bir eğitim çalışmasını yapandır. Faaliyet yürütenlere görevler verip de-

netlemek, kolektif çalışma için faaliyet yürütenlere yetki ve sorumluluk verendir.

Yönetici, örgütün program ve yönelimiyle amaç ve hedefleriyle bütünleşen stratejik düşünerek plan yapandır. Geniş çaplı araştırma yaparak, neler yapılması gerektiğini iyi hesaplayarak, kısa-orta-uzun vadeli plan yapandır. **Hesaplı, planlı çalışmayan yönetici, tıpkı itfaiyenin yaptığı gibi, her yangının peşinden koşar.** Bir yöneticinin; “Organ oluşturması yetmez, önüne plan, program, somut görev vb. koymak yetmez. Hem uzun olmayan periyotlarla düzenli toplantılarını yapar hale gelmeli, kolektivismi işletmeli, sorunlar çıktığında kolektif iradeyle veya üstten müdahaleyle çözmeli, hem faaliyet alanında çalışmalarını ve birbirlerinin çalışmalarını denetlemeli, olumsuzluklara ve aksaklıklara zamanında müdahale etmeli, sorunları biriktirmemeli, her toplantıda politikasını, taktiğini, çalışmanın gidişatını, tikanıkları,

yapılması gerekenleri, düşman ve dışındaki güçlerin durum ve hamlelerini ve örgütün buna karşı yapacakları ve alacağı tedbirleri zamanında almalı, inisiyatifi elde tutmalı, hangi hamleyi ne zaman atması gerektiğini (siyasi, örgütsel, pratik olarak) iyi düşünme alışkanlığını, inisiyatifliğini edilmeli;

Her toplantı süreleri arasında dışımızda ve partinin yayınlarında belirlenen şeylerde yapılacak şeyleri, yanlış buldukları şeyleri, önerilecek şeyleri, yine kendi alanlarına yönelik şeyleri tartışıp partiye iletmeli ve yoldaşları buna teşvik etmeli hem de toplantı raporlarını zamanında hazırlayıp, alanında dağıttığı bildiriler, farklı yapıların çıkardığı bildiriler, broşürler, devletin, çeşitli kuruluşlarının, fabrikaların, sendikaların çıkardığı bildiri, broşür, kitapçık istihbarat vb. ile birlikte üste iletmelidirler. Toplantılar ve raporları aynı gündemlerle, hep aynı konularda çıkarıyorsa, ruhsuz ve cansızsa o organ

Bir parti üyesi ve örgütçünün yeteneği, çalışkanlığı, iyiliği çok dolaşması, çok koşturmasıyla değil, kaç kişiyi örgütlediği, kaç hücre oluşturduğu, kaç hücreyi yönettiği ve o hücreleri ne derece yetiştirip ve parti görevlerini bu hücreleriyle ne kadar, ne derece yerine getirdiğiyle ölçülüdür.

komada demektir. Orada canlılık yok, iş yok demektir.

Parti organları kendi aralarında mümkün olduğu kadar en iyi isabetli iş bölümü yapmalı. Marifet dolap beygiri gibi koşturma değil, faaliyetini verimli kılmadır. Her üye kendine en az bir hücreyi temel almalı. Sorumluluk alanında önceden örgütlülük varsa, örgütlü yoldaşlardan (alanın önem ve örgütlülüğüne bağlı olarak) en iyilerinden üç-beş arası yoldaştan oluşan hücre/hücreler kurmalı. **Örgütlemeye örgüt ilkemiz hücreler şeklinde örgütlemektir. Örgütlemeye bu bir ilkedir. Parti de olduğu gibi alta doğru üzüm salkımı gibi hücre örgütlenmesi şeklinde örgütlenilir. Bu biliniyor.**

Her parti üyesi en az kendine bir hücreyi temel almalıdır. Esas emeği o hücreyi yetiştirmeye, geliştirmeye vermelidir. Kapasitesi yetiyorsa birden çok hücreye önderlik edecektir. Örgütlülük yoksa veya devredilmiş bir faaliyetin olmadığı yerlerde ilkin varsa taraf-

tarları tek tek (tabi ki güvenilirlik ve güvenlik sorununu ön planda tutarak) bulmaya, taramaya çalışacak, ilgilenecek, onlar içinde güvenilir, dürüst, mümkün olduğunca üretimde olan insanlardan örgütlenmeye gelebilen/kabullenenlerden hücre oluşturmalı. Bu hücreleri temel alarak örgütlenme yapmayı, prensip haline getirmeli. Tek tek ilişkiler yaratılmaz mı, bulunmaz mı, bunlarla ilişki sürdürülemez mi sürdürülür, olacaktır da, ama bütün bunları yaparken, kimi nerde, nasıl, hangi hücrede örgütlerim anlayışıyla yapılmalıdır. Bir partili dilenci gibi çalışmamalı. Günde onlarca insana gitmesi, bu bakımdan "koşturması" onun iyi çalıştığı, iyi örgütçü olduğunu göstermez. Tersine örgütçülükten anlamayan bir amatör, dar pratikçi oluşunu gösterir...

Bir örgütçünün meziyeti konuşmalarında, davranışlarında meselelere yaklaşımında karşıdaki insanlara güven vermesidir. Kitleler, insanlar güvenirse peşinde gelir, verilen görevi yapar, bedelleri göze alır. Örgütçünün meziyeti bu etkiyi yaratmasının yanı sıra, hangi insanın ne işe yarayacağı, ne işleri yapabileceği, neleri kaldırabileceğinin asgari bir sezgiyle çıkarılması ve bağ kurduğu herkese uygun bir iş vermesinden yatar. Bir taş duvarı ustası, rotasına göre hangi taşı nereye koyacağını iyi bilir, elindeki malzemeyi en iyi değerlendirir. 'Yapı ustaları'nın bilinç ve örgütsel deneyimle daha mükemmel olması gerektiği açıktır.

Bir parti üyesi ve örgütçünün yeteneği, çalışkanlığı, iyiliği çok dolaşması, çok koşturmasıyla değil, kaç kişiyi örgütlediği, kaç hücre oluşturduğu, kaç hücreyi yönettiği ve o hücreleri ne derece yetiştirip ve parti görevlerini bu hücreleriyle ne kadar, ne derece yerine getirdiğiyle ölçülüdür.

Bir parti üyesi ve bir örgütçü

her gün tek tek beş-on insanla görüşmez. Gizli çalışma prensibine de uygun değildir. Bir parti üyesi bu beş-on kişiden iki hücre oluşturur. İki haftada bir toplantı yapmış olsa, gün boyu bir toplantı ile hem onlara derli toplu bir şey verir, hem onları derli toplu dinler, hem yapacağı işleri daha planlı yapar, hem kolektif faaliyet işleyişini, kültürünü oturtur, hem de illegallite açısından riski azaltır vb.

Her hücre elemanının en az üç-beş insana gitmesi, yayınlarını taşınması, propaganda yapması, ilgilenmesi o kadar çevreye gidilmesi demektir. Onlar da başka ilişkilere gidecektir. İlgilendiklerini faaliyetlere çekecektir. Onlardan uygun olanları hücreleştirecektir. Verdiği bilgi doğrultusunda hücreleşmesini sağlamaya yardımcı ve yönlendirici olmak gerekir, hatta ilk bir kaç toplantılarına katılması çok faydalı olur. Diğer hücre üyelerinin de benzer çalışma ve hücre örgütlenmesine önderlik edilirse hem örgütlülük gelişir, hem daha geniş kitlelere gidilir, o kadar geniş kitleler politikamız ve pratiğimizin etkisine çekilir, örgüt de öyle gelişir, insanlar da öyle çıkar. ...Parti içi belgeleri bile okunmayan, ya da derhal ve zamanında okumayan, inceleyici gözle bakmayan, kavramaya çalışıp, yanlışlara karşı mücadeleyi düşünmeyen, onun zahmetine katlanmayan üyelerimiz, kadrolarımız var. İnanılır gibi değil, ama gerçek. Şimdi biraz okuyup araştırıp, inceleyip kendini geliştirmesi, o edindiklerini alta taşıma sorumluluğu olduğunu, parti içi yazılara karşı ve yine legal çıkan yayınlara karşı böyle isteksiz veya ilgisiz yaklaşabiliyor.

Sınıf bilincine sahip olan veya olması gerekenler böyle yaparsa nasıl kendini geliştirebilir, partinin gelişmesine açık olabilir, neyi nasıl kavrayabilir ki alta da götürsün. Neyle, hangi birikimle kitlelere gidebilecek? Nasıl öncülük, önderlik

yapabilecek, kitleleri yönetebilecek? Böyle bir durum ve ruh haliyle hangi bilinç, coşku ve militanlığa sahip olabilir ki taşıyabilsin? Büyük bir davanın sorunlarını nasıl omuzlayabilir ve tabi seni yarı yolda bırakacağı korkusunu taşımadan nereye kadar güvenebilirsin veya ciddi, uzun vadeli planlarda bu durumda olan yoldaşların üzerinde güvenle nasıl hesap kurabilirsin? Bunun yapılmayacağı açık değil mi?" (KOMÜNİST 44)

KADRO SEÇİMİNDE HANGİ İLKELER TEMEL ALINMALIDIR

Kadro seçiminde esas alacağımız temel ilkeler şunlar olmalıdır;

A) Politik kriter

B) Pratik kriter

Politik ve pratik kriter derken ne anlıyoruz? Politik kriter derken bir düzeyden bahsediyoruz. **Asgari düzeyde Marksist Leninist Maoist bilince sahip olmasından** bahsediyoruz. Çünkü bir kadronun politik düzeyi ne kadar yüksekse, Marksist Leninist Maoist bilince ne kadar çok sahipse çalışma seviyesi yüksek, verimli ve sonucu o kadar etkili olur. Kadro seçiminde esas alacağımız en önemli temel kriterler şunlar olmalıdır.

Birincisi; kendini işçi sınıfı davasına adanmış, her şart altında partiye bağlı, sınıf düşmanları önünde sınılanmış olmalıdır.

İkincisi; kitlelerle güçlü bağlar içinde olmalıdır. Kitlelerin istem ve taleplerini bilmeli; her koşulda onların ruh halini elinde tutmalıdır.

Üçüncüsü; her koşulda bağımsızca yönünü bulma yeteneğine sahip olmalıdır. Sorumluluktan kaçmamalı, inisiyatifli olmalıdır. Yenilgi anında karamsarlığa, yılgınlığa; zafer anında sarhoşluğa düşmeyendir. Alınan kararların uygulanmasında kararlılık, sağlamlık gösterenler ancak, Bolşevik-Maoist yönetici olabilir.

Dördüncüsü; Marksizm Leninizm Maoizm biliminden sapan bütün akımlara ve sınıf düşmanlarına karşı uzlaşmaz olmalıdır.

Kadro seçiminde aranan politik kriterler bunlardır, ancak her bir maddenin geniş açılımını yaparak daha anlaşılır, kavranır hale getirmeliyiz. Kadroların seçiminde ve eğitilmesinde esas ağırlık verilmesi gerekenin proletarya davasına bağlılık ve partiye sadakat olduğunun bilinciyle hareket etmeliyiz. İdeolojik sağlamlık denilen gerçekliğin bu olduğunu sürekli aklımızda tutmalıyız. Güzel konuşan, güzel yazan ama eylem adamı olmayan, mücadele için işe yaramayan birini çok defa güzel yazamayan, konuşamayan ancak partiye bağlı, devrime inançlı yoldaşa tercih ettiğimiz durumları yaşadık, yaşıyoruz. Bazen hak etmedikleri halde bir sekter, dogmatik, mızımız sürecin yarattığı bir takım boşluklardan yararlanarak yönetici konuma gelebiliyor.

Kitlelerle sıkı bağları olan, onların çıkarları için yaşayan, kitlelerin ruh hallerini ellerinde tutan yoldaşları öncelikle tercih etmeliyiz. Bu yoldaşları teşvik etmeliyiz. Kadro yetiştirmede, eğitmede en fazla önem vereceğimiz ikinci kriter bu olmalıdır. Eğitip, yetiştirmeye çalıştığımız yoldaşları kitleler içinde faaliyet yürütmeleri, onlar içinde kök salmaları için teşvik etmeliyiz.

Kitleleri ilgilendiren sorunları gündemimize almalıyız. Sorunları tartışıp, kararlar alıp bunları uygulamalı ve nasıl uyguladıklarını denetlemeliyiz. Kitleleri, onların çıkarlarını temsil ettiğimize, yaşamımızı onların yaşamlarıyla birleştirdiğimize, onların bir parçası olduğumuza ikna etmeliyiz.

Kadro yetiştirme ve eğitmede en önemli kriterlerden biri de **sorumluluk bilincidir.** Bu düşünce ve duygu olmadan ileri doğru hiçbir adım atılamaz. **Partinin, dev-**

rimin, halkın ve sınıfın bütün sorunlarına karşı duyarlı olmaktan başlar sorumluluk bilinci. Yaşama, halkına, ülkesine, karşı duyarsız olan birinden sorumluluk bilinci bekleyemeyiz. Sorumluluk bilinci emeğe karşı saygılı ve duyarlı olmaktan geçer. **Emeğe karşı duyarlılık ve saygıdır, devrimcilik.**

Yaşamdaki her gelişmeye, her kıpırdanışa, her hareketliliğe karşı ilgi, duyarlılık ve sorumluluk duyarak, başlar devrimcilik. Parti ve sınıf mücadelesi sorunlarına karşı ilgisiz, duyarsız ve sorumsuz olanlar devrimcilik yapamaz, yöneticilik hiç yapamaz. Devrimci kişilik araştıran, sorgulayan ve değiştiren kişiliktir.

Sömürücü sınıfların egemen olduğu toplumlarda, egemen sınıflar egemenlik altına aldıkları, sömürdükleri sınıf ve tabakaların bilincini de esir alır, köreltir, kendi sömürüsü için yönlendirir. İnsanların duyarlılık ve sorumluluk bilincini ve duygularını bencilleştirerek, kendilerine yabancılaştırır. Sömürücülerin, egemen sınıfların neden insan beynini esir alarak yabancılaştırdıklarını, sorumluluk duygularını bencilleştirdiklerini çok iyi kavramalıyız.

Kadroları eğitip, yetiştirirken en fazla üzerinde durmamız gereken, ciddiyetle eğilmemiz gereken olgunun sorumluluk bilinci ve duygusu olduğunun bilincinde olmalıyız. MLM bilinci verirken sınıf düşmanları kadar neden her türlü MLM sapmaya karşı da aynı bilinç ve kararlılıkla mücadele etmemiz gerektiğini iyi kavratmalıyız. MLM çizgisinden her sapmanın, her aykırı ve farklı düşüncenin hizmet ettiği yerin aynı olduğunu; bu sapsmalara karşı daha uyanık, daha bilinçli olmamız gerektiğini kavratmalıyız.

MLM biliminden sapan revizyonizm, modern revizyonizm, oportünizm temsilcilerinin sosya-

list ülkelerde kapitalizmi inşa ettiklerini, geriye dönüşleri gerçekleştirdiklerini kavratmalıyız. Bu türden sınıf düşmanlarına karşı çok daha dikkatli ve uyanık olmamız gerektiğini kavratmalıyız. Her teorik, bilimsel olguyu güncel gerçeklik içinde ifadelendirmeliyiz. Somut gerçeklik içinde bilimsel teoriyi zenginleştirerek kavratmalıyız. Her bilimsel teoriyi somut yaşamın içindeki olgularda zenginleştirip aydınlatmalıyız.

Kadro seçiminde ve eğitiminde politik kriterlerin neler olması gerektiğine değindik. Ancak bu kriterlerin tek başına kadro eğitimi için yeterli olmadığını belirtmek gerekir. **Politik kriter esas iken tamamlayıcı ve bütünleyici ikinci bir ögenin ise pratik kriter olduğunu unutmamalıyız.**

Pratik kriter deyince ne anlamalıyız?

Devrimci faaliyet için yapılması gereken söz konusu çalışmalar için bilgiye sahip olup olmaması anlaşılmalıdır. Mesleki alanda özelliklerinin; bilgi, tecrübe yetenek, beceri ve birikime, kültürel, sanatsal, teknik, basım-yayın, bilim her dalı, askeri konularda asgari bir bilgi ve birikime sahip olması anlaşılmalıdır.

Araba kullanmayı bilmeyenden araba kullanmasını bekleyerek, bizi istediğimiz yere götürmesini bekleyebilir miyiz? Bu gibi insanlara arabaya bakmasını, kontrol etmesini isteyebilir miyiz? Bilgisayar kullanmasını bilmeyenden basım için dizgi yapmasını bekleyebilir miyiz? Yabancı dil bilmeyenden tercümanlık yapmasını bekleyebilir miyiz? Elbette ki bu soruların yanıtı kocaman bir hayırdır. Bahsi edilen her çalışma için bir bilgi ve yetenek gerekiyor. Bahsettiğimiz pratik kriter bunlardır.

Devrim mücadelesi onlarca alanda yetişmiş uzman kadrolara ihtiyaç duyar. Kadroların seçim ve görevlendirilmesinde sadece poli-

tik kriterle yetinemeyiz. **Politik bakış açısı ilk ve son bakış açısı olamaz.** Politik kriteri esas alırken görevlendireceğimiz kişiyi alanın mesleki bilgisine sahip olmasını da arayacağız. Devrim mücadelesinde iyi bir tornacıya, iyi bir matbaacıya, iyi bir bilgisayar uzmanına, iyi bir ortopedist doktora, iyi bir sanatçı ve edebiyatçıya kısaca devrimin asgari düzeyde ihtiyaç duyduğu, farklı mesleki dallarda yetişmiş, yetenekli, inisiyatifli uzman kadrolara gereksinimi vardır.

Devrim mücadelesi onlarca yüzlerce renkte, farklı yetenek ve becerilerin bileşimiyle zafere ulaşır. Tek tip bilgi, tek tip beceri ve yeteneğin olduğu bir yapıda başarı kazanılamaz. Bugün çok acı bir şekilde belirtmek istiyoruz ki, bizde yaşanan durum budur. Saflarımızda bulunan yoldaşların büyük bir bölümünün bilgi, beceri ve yetenek düzeyi çok az farklılıklarla aynıdır.

Oysa tek başına bir yetenek, beceri ve birikimle devrim yapılmaz. Bunu tez elden kırmalı, parçalamalıyız. Nasıl ki bir dönem saflarımızda çok ağırlıklı olarak Dersim kökenli yoldaşlar hakim-diye, bugün, övünerek belirtiyoruz ki artık saflarımızda Karadenizli, İç-Anadolu'dan yoldaşlar da giderek çoğalıyor. Bir tek bölgenin "partisi" olmaktan çıktysak, aynı şekilde saflarımızda farklı türden yetenek ve beceriye sahip kadro ve militanlar yetiştirerek "tek tip yetenek" sahibi olmaktan hızla kurtulmalıyız.

Lenin yoldaş devrimci çalışmada değişik niteliklerin gerekli olduğunu söyler. "Örgütücü olarak tümüyle işe yaramaz biri, yeri doldurulamaz bir ajitatör olabilir, ya da sıkı gizli çalışma için uygun olmayan biri, muazzam bir propagandacı olabilir." Peki biz devrimci çalışmada insanlardan ne bekliyoruz? Herkesten iyi bir örgütçü, iyi bir yönetici olmalarını

bekliyoruz. Beklentilerimizin karşılığını alamayınca hayal kırıklığına uğruyoruz.

"Herkesin her işi yaptığı" ancak, sonuçta hiçbir işin layıkıyla yapılmadığını belirtmek istiyoruz. Çünkü bize doğru diye öğretilen, doğru diye kavratılan bu olmuştur. Rutin ve bilinen faaliyetleri yapanlar başarılıdır, yapamayanlar başarısızdır. Genel kabul görmüş, doğru olarak bildiğimiz anlayış budur. Oysa gerçek hiç de öyle değildir. Herkesin her işi yaptığını -ki çok zaman bu da yapılmıyor- düşünsek bile, herkesin yaptığı bilinen işlerin dışındaki işleri, kim yapacak?

Öylesine paslı, bize ait olmayan düşünce zincirleriyle kendimizi bağlıyoruz ki, gelişme bir yana kıpırdamıyoruz bile. Biz istiyoruz ki herkes aynı işi yapsın başka bir iş yapmasın. Çünkü başka iş

Plansız-programsız yaşayarak devrimcilik yapılmaz. Partinin araç-gereçlerini kullanırken dikkatsiz, ancak kendi kişisel araç gereçlerini kullanırken bir o kadar tutumlu ve dikkatli olanlar, gerçek devrimci olamazlar. Bunlar olsa olsa küçük burjuvalar olur.

yaparsa, herkesin yaptığı iş yapılmış olmayacaktır. Ve biz buna katılım, devrimcilik, ilerlilik diyoruz. En geri ve ilkel düşünceyle ilerici bir faaliyet yürüttüğümüzü zannediyoruz.

Biz burada, bilinen faaliyetlerin yapılmamasını savunmuyoruz. Bilinen faaliyetleri herkesten çok önemsiyor ve çok daha fazla yapılmasını istiyoruz. Fakat, çok anlamsız bulduğumuz, karşı olduğumuz şey **her şeyin ters yüz edilip amacından, hedefinden saptırılarak anlamsızlaştırılmasıdır. Sınıflı toplumlar olduğu sürece, devrimci faaliyetlerde iş bölümü denilen bir gerçeklik vardır.**

Bu gerçekliğin bilincinde hareket ettiğimizde, herkesin, bilinen birkaç aynı işi yapması durumunda, devrimci faaliyetlerin ve görevlerin yerine getirildiği anlaşılmaz. Çünkü devrimci faaliyet ve ihtiyaçlar sadece bir iki faaliyet ve görevden ibaret değildir. Bunu böyle düşünenler en başta sınıf mücadelesini ve ihtiyaçlarını, en temel noktada kavramamış, anlamamış demektir.

Yukarıda ifade etmeye çalıştığımız bir gerçeklikle birlikte, başka bir gerçeklik daha vardır ki o da şudur; "Farklı görevi" olduğunu, farklı yerde örgütlü olduğunu ima ederek veya söyleyerek, yapılması gereken görevden kaçmanın yolunu bulma anlayışıdır. Bu anlayış ve davranış **parazit, gösteriş düşkünlü küçük burjuva anlayışıdır.** İş yapmamanın, görevden kaçmanın kılıfıdır. Her şeyin başı dürüstlüktür. Kendine karşı, emeğe, devrime ve halka karşı dürüst olmayanlar, iflah olmaz burjuvalardır.

Kadrolarımızı, insanlarımızı eğitirken, yetiştirirken öncelikle devrimciliğin dürüstlük olduğunu öğretmeliyiz. **Dürüst olunmadan gerçek devrimci olunmaz.** Sahtekarlar ve palavracılar devrimci olamaz, devrimcilik yapamaz. Herkesin her işi yaptığı zannedildiği yerde, gerçek anlamda devrimcilik yapılmaz. Devrimci faaliyet sadece derneğe/randevuya gidip gelmeyle, sadece nöbet tutup, gazete satmayla sınırlandırılmaz. Halk Savaşı stratejisinin kısa ve

orta vadede bizden beklediği ve yapmamız gereken onlarca faaliyet var. Sürekliliği sağlanmış gerilla faaliyetinin onlarca, yüzlerce ihtiyacının örgütlenmesini, kadrosunu yaratmayı, alışılmalı bilinen düşünme ve çalışma tarzıyla yaratamayız.

Yanlış, çarpık düşünce ve anlayışlar bir anda kırılmayacaktır. Bunun bilincindeyiz. Burjuvazi, küçük burjuvazinin düşünce ve yaşamından etkilenmenin yarattığı sakatlıkları bir anda ortadan kaldırmayacağız. Ancak bunlara karşı amansız bir mücadele yürüteceğiz. Bunların amansız düşmanı olacaktır. Yanlış çalışma tarzından, yanlış şekillenişten kurtulmak bir anlatımla, bir yazıyla olmayacaktır. Uzun süreli, sabırlı bir ideolojik mücadele yürüterek, yanlış düşünce ve şekillenişler kırılıp, atılacaktır. Bunun bir yolu da doğru bilimsel kadro politikasından ve nitelikli, ısrarlı bir eğitimden geçer.

Bu konuda Lenin yoldaşı dileyelim; *“Dev büyüklükte bir orkestraya gereksinimiz vardır; bu orkestrada rolleri iyi dağıtmak, birisine duygusal kemani, bir diğerine öfkeli kontrbası, bir üçüncüsüne orkestra şefi sopasını verebilmek için deneyim toplamak zorundayız.”*

Saflarımızda Lenin yoldaş gibi düşünmeyen küçümsenmeyecek sayıda yoldaşlarımız vardır. Onlar herkesin sadece saz çalmasını istiyor. Onlara sazdan başka enstrüman gerekmiyor, çünkü bildiği tek enstrüman vardır, o da sazdır. Oysa sadece sazla orkestra kurulmaz. Artık sazdan başka seslere (telli, vurmali, üfleli) kulaklarımız alışmalıdır. **Saflarımızda yanlış ve çarpık anlayış ve çalışma tarzının yıkılması için düzenli ve sistemli kadro eğitimine, çalışmasına ağırlık vermeliyiz.** Biz bunu yapacağız. Stalin yoldaş doğru kadro seçiminin anlamını şöyle açıklıyor:

Birincisi; kadrolara özenle davranmak, onlara saygı göstermektir.

İkincisi; kadroları tanımak, her kadronun üstünlük ve eksiklerini özenle incelemek ve hangi görevde yeteneklerini en kolay biçimde geliştirebileceğini bilmek.

Üçüncüsü; itinayla kadro yetiştirmek, onlara yardım etmek, onlar için zaman kaybetmekten korkmamak.

Dördüncüsü; herkes kendisini doğru yerde hissetmelidir. Kadro sorununun komünist partiler için tayin edici önemde olduğunu, kadro yetiştirme konusunda Lenin ve Stalin yoldaşların ne kadar büyük bir hassasiyetle ve dikkatle soruna yaklaştığını ve bu sorunun çözümünü için itinayla yaklaştığını, kadroların doğrudan seçimi, eğitimi ve dağıtımını partinin önderi olarak her zaman kendilerinin en başta gelen yükümlülüklerinden birisi olarak görüp, çözmeye çalıştığını biliyoruz.

Biz de aynı ciddiyet ve hassasiyetle devrimin can alıcı bu sorununu ele alıp, gerekli çalışmayı yürütmeliyiz. Sorunu kendiliğindenci tarza mahkum edemeyiz, zamanı belli olmayan bir geleceğe erteleyemeyiz. Kadroların Bolşevik-Maoist tarzda eğitilmesi büyük öneme sahiptir

DEVRİMCİ YAŞAM TARZI VE DEVRİMCİ TUTUM

Devrimci yaşam ve çalışma tarzının, bir proleter düşüncenin yaşama geçirilmesinde hayati bir öneme sahiptir. Dolayısıyla, kadrolarımızın yaşamlarının devrimleştirilmesi, yaşamsal düzeyde önemlidir. **Kadroların yaşam ve çalışma tarzları devrimleştirilmeden, proleter düşünceye sahip olmanın önemi anlamsızlaşır.**

Kadrolar, sadece partinin düşüncelerini öğrenip bunları çeşitli alanlarda savunmak ya da, propagandasını yapmakla yetinmemeli-

dir. Aynı şekilde, **politik-toplumsal yaşamda devrimci-komünist tutuma sahip olmak zorundadır.** Günlük yaşamda tembel, geç saatlere kadar oturup “devrimci” gevezelik yaparak, öğlene kadar uymakla devrimcilik yapılmaz.

Cansız, ruhsuz, devrimci coşku ve motivasyondan uzak, politik-toplumsal olaylara, yoldaşlarına karşı duyarsız kalınarak devrimcilik yapılmaz. Bulunduğu alanda-organda sürekli sorun çıkaran bencilliğini, yetmezliğini, geriliğini tartıştıranlar devrimci olamaz.

Plansız-programsız yaşayarak devrimcilik yapılmaz. Partinin araç-gereçlerini kullanırken dikkatsiz, ancak kendi kişisel araç-gereçlerini kullanırken bir o kadar tutumlu ve dikkatli olanlar, gerçek devrimci olamazlar. Bunlar olsa olsa küçük burjuvalar olur.

Kitleler içinde faaliyet yürütmeyen, kitleleri hor gören, kendini beğenmiş, kaprisli, kendisiyle barışık olmayan, burnu havada, her şeyi “ben”le başlatıp “ben”le bitirenler devrimci olamaz. Bu sahte devrimciler, kuru-sıkı partiler ancak bizim kötü öğretmenlerimiz olabilir.

Proleter devrimciler ve komünistler alçakgönüllü, fedakar, özverili, halkını, yoldaşlarını seven, planlı-programlı-hedefli çalışan, disiplinli, yaratıcı, tutuğunu koparan korkusuz insanlardır. Sade yaşamayı, sıkı çalışmayı yaşam tarzı haline getirenlerdir. Partinin ve halkın değerlerini gözü gibi koruyan ve her alanda tutumlu olandır devrimci. Yaşamını, tutumunu devrimleştirilmeyenler, sözde ve sahte devrimcilerdir. Bir devrimcinin hangi ölçülere bağlı kalarak yaşaması gerektiği, devrimciliğin en temel sorunları arasındadır. Dolayısıyla günlük yaşantımızın her bir kesitinin, tutumun devrimleştirilmesi oldukça önemlidir.

Dönem dönem bazı alanlarımızda yapılan eğitim kamplarında

eksik bırakıp, önemsemediğimiz, ciddiye almadığımız kadroların yaşamının devrimcileştirilmesi olayıdır. Genel teorik-akademik bilgiler verip, yolluyoruz. Kısa bir süre sonra eğitim kampına katılanların bir kısmının devrimcilik yapmadığını, faaliyet yürütmediğini öğreniyoruz. Eğitim kampını tatil kampı zannederek, birkaç devrimci laf ezberleyerek dönenleri fazla yadırgamamak gerekir. Çünkü, **kampa getirdiğimiz insanların seçiminde ve eğitim tarzımızı sorgulaması gerekenler bizleriz.**

Kadroları çalışma tarzı konusunda eğitmeliyiz. Kadrolarımız nasıl bir çalışma tarzıyla hareket edecekler? Yöntem sorununu çözmeden, görevden bahsetmek anlamsızdır. Başkan MAO “Eğer görevimiz bir urmağı geçmekse, köprü ya da sandal sorununu çözmeden, görev hakkında konuşmak yararsızdır” der. Anlatmak istediği şudur; çalışma yöntemlerine özel önem vermeliyiz. Bürokrat, buyrukçu yöntemlerden özenle kaçınmalıyız. Sabır, ikna, kavratma ve yaratıcı yöntemi benimseyerek başarılı olabiliriz.

Devrimci kişilik nasıl bir kişiliktir? Hangi özelliklere sahip olmalıdır? Bunlar kavratılmalıdır. Şehit ve tutsak düşen yoldaşlarımızın yaşamlarındaki özveri-fedakarlık, disiplin, çalışkanlık, kendini feda ruhu, direniş, yaratıcılık inanç-kararlılık, partiye ve yoldaşlarına bağlılıkları anlatılıp, kavratılmalıdır. Ve bu tarz eğitim daha etkili, kalıcı ve sarsıcıdır. İzlememiz gereken yöntem bu tarzı da eklemeliyiz.

Marksist Leninist Maoist bilinç düzeyi yükseldikçe, çalışmanın seviyesi, verimi, niteliği yükselir. Daha fazla ilerlemenin güçlü etkeni olan devrimci bilincin rolünü artırmalıyız. Kadrolar yorulmadan ideolojik-politik düzeylerini yükseltmeli, kendilerini çok yönlü donatmalıdır. **24 yaşında kurucu bir**

öndere, 27 yaşında bir genel sekretere sahip olduğumuzu UNUTMAYALIM. Sınıf mücadelesinin engin denizine kararlılıkla atılalım.

Kadrolar tek başına teorik eğitimle yetiştirilmez. Biz bu konuda yine Stalin yoldaşı dinleyelim. “Tek başına kitaplarla önder yetişmez. Yönetici fonksiyonerler sadece çalışma sürecinde yetişir.” Gerçek yöneticiler bizzat çalışma içinde, zorluklara karşı mücadele içinde, zorlukları aşma çalışması içinde yetişir.

İLKELERE BAĞLILIK

İlkelere bağlılık derken, partinin ilkelerine, ideolojisine, stratejisine, politik yönelimine bağlılık anlaşılmalıdır. Partinin ideolojik-politik hattından sapmamak, sapsamalara karşı uzlaşmazlık anlaşılmalıdır.

Bir fonksiyoner, ilkelere bağlılığı, ona verilen göreve karşı tavırında gösterir. Çalışmasında davamızı pekiştiriyor mu yoksa zayıflatıyor mu, büyümesine katkıda mı bulunuyor, yoksa onun gelişmesini engelliyor mu? Ölçüt budur. İlkelere bağlılığın temelinde ideolojik donanım, Marksizm Leninizm Maoizm biliminin doğruluğuna sarsılmaz inanç yatar. **Marksizm Leninizm Maoizm bilimi, kadrolara çalışmada güven, günlük çalışma içinde, küçük şeylerin ardında büyük idealler uğruna mücadeleyi hissetme yeteneği verir.**

İlkelere bağlılık demek, eleştiri-özeleştiride cesur, yapıcı, eğitici, nesnel ve açık olmak demektir. Kendisine yöneltilen doğru eleştirileri kabullenme cesareti göstermektir. Eleştiriler bireyselleştirilmemelidir. Yıkıcı, bastırıcı bir tarz kullanılmamalıdır. Kad-

ro eğitiminde, en önemli konuların başında eleştiri-özeleştiride bilimsellik-cesaret, açıklık ve netlik gelir. Eleştiri-özeleştiride bilimsel bir silahtır, bu silah yerinde, zamanında, bilinçle kullanılmalıdır, rastgele gelişigüzel, keyfi ve bireysel çıkarlar için kullanılmaz. Eleştiri-özeleştiride vazgeçilmez ilkimdir, bundan asla vazgeçilmemelidir.

DOĞRULUK VE DÜRÜSTLÜK

“Her şeyin başı dürüst olmaktadır” ENGELS

Bir devrimci için en temel karakteristik özelliğin başında doğruluk ve dürüstlük gelir; bu özelliğin olmadığı ya da zayıf olduğu yerde proleter devrimcilikten bahsedilemez. Parti ve devrim çıkarlarını kendi özel çıkarlarının üstünde tutmaktır, dürüst olmak. Gerçeği zamanında söyleme, gerçek durumu olduğundan güzel göstermeme, gerçek durumu gösterme, hataları zamanında gösterme ve hatalara karşı uyarıcı, düzeltme mücadelesi verme cesaretine sahip olmadır, dürüst olmak. Dürüstlük ve doğruluk, sözde değil, eylemde, pratik yaşam karşısındaki tutumdur. Söz ve eylemin uyumluluğudur. Boşuna konuşmayan, verdiği sözü tutan, yanlış yaptığında bunu açık yüreklilikle belirtendir, dürüst olan.

Kibirlik, kendini beğenmişlik, devrimciliğe yabancıdır. Devrimciliğin en büyük erdemi alçak gönüllülüktür. Sınıf düşmanlarına karşı acımasız olmaktır. Bilimin, gerçeklerin, ezilen ve sömürülen, baskı altında olan halkların yanında korkusuzca yer alıp, mücadele etmektir. Sözde “şu kadar yaman devrimciyim, bu kadar partiye bağlıyım” deyip, kılını kırıpratmayanlar, palavracılar, sahte devrimcilerdir. Sözün hükmünü bitirip, eylemin hükmünü verdiği, yerdire, devrimcilik.

İNİSİYATİF, SORUMLULUK BİLİNCİ VE DİSİPLİN

Mücadelenin en zor şartlarında dahi yönünü kendi tayin edebilecek inisiyatifli sağlam iradeye sahip kadrolara ihtiyaç vardır. Sorumluluktan çekinmeyecek, soğukkanlı, en zor soruları çözebilecek, yenilgi anında paniklemeyen, başarı karşısında zafer sarhoşluğuna kapılmayan kadrolara ihtiyaç vardır.

Bolşeviklerin vazgeçemeyecekleri ilkelerin başında gelir **demokratik merkezîyetçilik ilkesi. Merkezîyetçilik disiplin, demok-rasi inisiyatif demektir.** Bu iki olgu birbirinden koparılamayacak kadar diyalektik bağla bağlıdır. Disiplin demek üst organların kararlarını kayıtsız şartsız uygulamak demektir. Ancak **disiplin yerel inisiyatif dıştalamaz.**

İyi yönetici, iyi bir örgütçü olmak sorumluluk duygusuyla kapsamlı inisiyatif geliştirebilmek-tir. İnişiyatifli olmak demek üst organların kararlarını, direktiflerini kendi direktifi gibi ele alıp, yaratıcı bir tarzda uygulamaktır. **İnişiyatif, ilerleme isteğinin olduğu yerde doğar.** Kitlelerle canlı bağları olan yönetici inisiyatif geliştirebilir. Kitlelerden kopuk olan yaşamın nabzını tutamaz ve ona doğru bir yön verip inisiyatif geliştiremez.

Sınıf savaşının sorunları çok yönlü ve karmaşıktır. Her yeni çelişki yeni çözümler ister. Gerçek yönetici, somut koşulların varlığın-dan yola çıkarak doğru çözümler bulmaya çalışır. Eski deneyimlerden yararlanarak, bu deneyimleri yaratıcı olarak kullanarak, sorunları çözer. **Kadroların inisiyatifleri art-tıkça çalışma sorumlulukları art-tar.**

Sorumluluktan kaçanlar inisiyatif geliştiremez ve davayı ilerle-temez. Devrim, bilinçli irade, cesur inisiyatif, aldığı işi sonuna kadar götürme yükümlülüğü ister.

Sebat ve akılcılığın birleştiği yerde devrim boy verir. Sorumluluk bilinciyile donanarak, görev yerine getirilir; bunun için de yoğunlaşma ve ısrarlı çalışma gerekir. Başarı elde etmenin ve üstlenilen görevi tamamlamanın, işi sonuna kadar götürmenin yolu budur. İlkelere bağlılığın, parti ve devrime bağlılığın ölçütü, aldığımız görevi başarıyla yerine getirmektir.

Saflarımızda en ciddi zaafaların başında görevlerin başarıyla yerine getirilmemesi gelir. Çok defa görev almak sorumluluğundan kaçınılırız ya da aldığımız görevi tamamlamadan yarıda bırakarak, haksız gerekçelerin arkasına sığınırız. İşi sonuna kadar götürmek güçlü sorumluluk ve disiplinli bir çalışma ister.

Sorumluluk bilinci ve disiplin kendiliğinden oluşmaz, işçi sınıfı davasına bağlılık, Marksizm Leninizm Maoizm bilimine inançtır sorumluluk bilincini ve disiplini güçlendiren. Sorumluluğun ve disiplin-in olmadığı yerde bilinç aranamaz. Dolayısıyla kadrolarımızı sağlam ve güçlü Marksist Leninist Maoist bilinçle donattıkça sorumluluk bilinci ve disiplinli çalışma gelişir ve alınan, yapılması gereken iş sonuna kadar götürülür.

“Disiplinsizliklerden yakınıyoruz. Parti işleyiş ve disiplinini bilmezsek, kavramazsak, gereklerine göre hareket etmezsek tabi ki disiplin olmaz. Örgüt de disiplinin prensiplerine göre eğitilmez ve örgütlenmez. Örgüt kültürü haline gelmez. Disiplin örgütlülüğün, örgüt bilincinin ne derece içselleştirildiğinin bir göstergesidir. Bir parti, gücünü, bilinçli disiplinden alır. Tek bir insan gibi aynı hedeflere bakılmazsa, bağlayıcı görüşlerinin tek bir insan gibi savunmazsa, kolektif komutla yöneltilen yöne yönelmezse, bir karar ve görev alındıktan sonra (doğru veya yanlış da görsek) tek bir insan gibi hareket edilip onu hayata uy-

gulama kararlılığı gösterilmezse, askeri disipline yakın bir disiplinle hareket edilmezse, örgüt öyle şekillenmezse hedefine ulaşamayacağı gibi, ciddi korkulur bir örgüt haline gelinemez.

Örgütlülük gibi, disiplin, gücü onlarca kat yükseltir. Disiplinin olmaması o derece zayıflatır ve yığın haline getirir, ciddiyet de taşmaz. Disiplinin olmadığı veya zayıf olduğu bir parti olur mu? Veya ne durumda olur bir düşünün? Öyle durumda kim korkar? Disiplinin olmadığı ve oldukça zayıf olduğu bir fabrikada ciddi bir üretim çıkar mı? Aynı durumda olan bir yürüyüş ve gösteride bile asgari bir disiplin olmadan ciddi bir korku uyandırabilir mi veya bir düşman saldırısında ciddi bir direniş gösterebilir mi? Disiplin olmadan hiçbir ciddi iş yapılamaz. Disiplin ve onun prensiplerine uyulmadan yenilebilir durumda bir yemek bile yapılamaz.

Doğada kendi kuralına göre gelişmeyen hiçbir şey yoktur. Partinin-örgütün de kendi kuralları, disiplini, prensipleri vardır, onlarla ayakta durur, ciddiyet taşır ve başarılı olur. Örgütlülüğün olsun, örgüt görüşlerini savunmada olsun, örgüt görüş ve kararlarını hayata uygulamada olsun, işleyiş prensiplerine göre hareket etmede olsun, en ufak bir işin ciddiyetle yerine getirilmesinde olsun vs. disiplin olmadan başarılmaz. Örgüt disiplininin gereklerine göre işletilir, şekillenir ve kalıba dökülürse ciddi disiplinli bir örgüt haline gelir. İnsanları da ona göre şekillenmiş olur. Kişileri de, örgütü de verimli kılar. Önem ve ciddiyetin sorumluluğuyla disiplinsizliklerin her tezahürüne karşı kararlı bir mücadele yürütmeliyiz. Bu dönüşüm ve diriliğin de bir göstergesi olacaktır.

Eğer kendi yaşamımızı, zamanımızı disipline etmezsek kendimize bile hükmedemiyoruz demektir.

Bu durumda olan biri partili yaşamı nasıl içselleştirebilir. Kendisini disipline edemeyen, parti disiplini içselleştirmeyen alta, kitlelere nasıl güven verebilir, nasıl örnek olabilir, onlar niçin ve nasıl güvensin? Bugün kitleler her zamankiden daha çok laflara değil güvene ihtiyaç duyuyor. Bu güven verilmeden onlardan güven beklemek hayal olur. Bugün genel olarak devrimci hareket geriliğiyle, amatörlüğüyle, beceriksizliğiyle, ilkesizliğiyle, adaletsiz ve subjektif yaklaşımlarıyla, ciddiyetsiz tutumlarıyla vb devrimcilere olan saygınlığı önemli oranda yitirmiş durumda. Bu bozulmayı kesinlikle gidermeliyiz. Kendimizden başlamalıyız. Sözümlüyle özümüze bir olmak durumundayız. Disiplin ve pratik bunun göstergesi olacaktır...” (KOMÜNİST 44)

ÖNGÖRÜ YETENEĞİ VE YARATICILIK

Stalin yoldaş önderliğin uzağı görmek olduğunu belirtir “*Dümen-de oturmak ve etrafa bakmak fakat ta ki koşullar herhangi bir kötülüğü gözümüzün içine sokana dek hiçbir şey görmemek -bu önderlik etmek değildir. Bolşevizmin önderlikten anladığı bambaşka bir şeydir. ÖNDERLİK ETMEK İÇİN ÖNGÖRÜ GEREKİR.*”

Başlangıçta yürüten işler için bir öngörü gerekemeyebilir ancak, usta bir yönetici yürüten işler içinde ileride karşı karşıya kalınabile-

cek olumsuzlukları önceden sınıf içgüdüleriyle hissedebilen ve görürdür. Buna uygun ön tedbirler alabilir. **Öngörü, yüksek düzeyde bilinç ve sorumluluğun yoğunlaşmasıdır.** Yoğunlaşmanın olmadığı yerde öngörü ve başarı beklenemez.

Yöneticiler yoğunlaşabilmeleri için sakın düşünebilecek zamanı kendilerine ayırabilmeli-

dir. Çok zaman dar pratiğin içinde, günü birlik çalışma tarzından kaynaklı bırakalım kendimize sakın düşünecek zaman ayırmayı, düzenli bir tarzda okuyacak zaman bile bulamıyoruz. Dar pratik çalışma tarzından kaynaklı günlük pratik görevlerin içinde boğuluyoruz. Günlük işleri koşuşturmadan kaynaklı sağlıklı düşünecek zaman bulamıyor, çalışma ve faaliyetlerimizi sağlıklı değerlendiremiyoruz.

Çalışma tarzındaki ve kadro konumlanmasındaki yanlış ve çarpıklıktan hemen kurtulmalıyız. Kadrolara yeteneklerinin dışında, kapasitelerini aşan, güçlerinin yetmediği görevler verildiğinde başarısızlık ve kadro kaybı kapıyı çalar. Çok sayıda yoldaşımız o kadar fazla sorumlulukla yüküdür ki,

hiçbirini tam yerine getirememektedir. Halbuki, bu işlerin önemli bir bölümü başka yoldaşlara verilse, işler daha iyi yürütülebilir ve bu çalışma içinde yeni yoldaşlar yetiştirilebilir.

Bizim açımızdan asıl sorun “başka yoldaşların” olmamasıdır. Bütün faaliyet alanlarında faaliyet yürüten yoldaşların alternatiflerinin, haleflerinin yaratılmaması ciddi sorun olarak karşımızda duruyor. Bu yüzden birden fazla faaliyet ve görevi az sayıda yoldaştan bekliyoruz ve onları yanlış düşünme ve yanlış çalışma tarzından kaynaklı şekillenmişimle dar pratik içinde deyim yerindeyse boğuyoruz. Hızla halef yetiştirmeliyiz. Hızla kadrolar

yetiştirmeliyiz. Kimse insan yok demesin, bu doğru değildir. İnsanları tanımak, bulmak, eğitmek, yetiştirmeleri için ne kadar çaba sarf ediyoruz, ne kadar bu sorunun çözümü için yoğunlaşıyoruz. Kafasında ‘yok’larla “olmaz”larla yaşayan, zaten yaratıcılığın kapısına bir daha açılmamak üzere kilit vurmuştur. Böylesi bir kafa yaratamaz, üretmez. **Çaresiz, düşünme fukarası, ruhsuz, yaşama sevincini yitirenler, geleceğin yaratıcıları, özgürlük kavgasının yürüyüşçüleri olamaz.** Onlar zaten kendi yaşam kapılarına “OLMAZ” tabelasını asarak, kocaman kilit vurmuşlardır. Bizim onlarla işimiz yoktur, olamaz.

İnancın güçlü yoğunlaştığı yerde yaratıcılık boy verir, olmaz kapisını parçalayan kadro filizlenir,

özel türden insanlar yetişir. Stalin yoldaş, BOLŞEVİKLERİN ÖZEL TÜRDEN İNSANLAR olduğunu söyler. Sınırları güçlü, zorluklara karşı dayanıklı, inatçı, sabırla dayanmış insanlardır, bolşevikler, der. İnsan olmadığını söyleyenlere Lenin yoldaş bakın nasıl yanıt veriyor. “Burada insan olmadığını söylemeye cesaret eden herkesi doğrudan duvara dayamayı tavsiye ederim. Rusya’da sayısız insan var, yeter ki geniş yürekli ve cesur, cesur ve geniş yürekli ve bir kez daha cesur bir şekilde onlardan korkmadan, onları kazanmak için gençlik arasında propaganda yürütülsün.”

“Lenin yoldaşın dediği gibi ‘adam yok’ değil, açlığın, yoksulluğun, sefaletin yaygın olduğu, baskının, haksızlıkların vb. bol olduğu, insanların ‘bir dokun bin ah işit’ durumunda olduğu yerde her taraf insan kaynıyor. Böyle bir durumda açıktır ki onlara gitmesini bilmiyoruz, gerekli propaganda/ajitasyon yapmasını bilmiyoruz/ yapmıyoruz, örgütlemesini bilmiyoruz, tutarlılık göstermiyoruz, güven vermiyoruz ki onlar da güvensin, acı geçecek bu.

Açık ki ‘adam var ama adam yok. Adam gibi adam yok’luğu anlaşılıyor. Kafa açıklığıyla daha fazla propaganda/ajitasyon, düşünce-pratik uyumunda kararlılık ve ısrar, insanlara görev vermekten kaçınmama, onları örgütleme becerisi gösterme. Bunu gidermeliyiz. İnsan unsuruyla çözülecek şeyler. Bilinçle, kafa açıklığıyla, kararlılıkla, özveriyle vb. çözülecek şeyler. Bu yeteneği göstermemek ünvanına layık olmamaktır.

Ülkemizin koşullarında adam yokluğundan yakınanları Lenin yoldaşın dediği gibi “doğrudan duvarın dibine dizmeyi öneririm” veya “böyle söyleyenleri emekliye ayırmalı”. Adam kazanma ve örgütlemenin yeteneği gösterilmiyor, emek harcamanın görev ve sorum-

luluğunun sıkıntılarına katlanılmıyor. İnsan kazanmak ve örgütlemek için iyi bir ajitator, iyi bir propagandacı ve iyi örgütçü olmak lazım.

Toplumdaki sınıfların konumunu, yaşamını, ruh hallerini bilmeyen, işçi ve emekçi olmayan veya onların durum ve çektiği sıkıntıları iyice kavrayıp ruhunda taşımayan, büyük bir sınıfkini taşımayanların, iyi bir ajitasyon çalışması yürütmeyeceği açık. Toplumlar tarihini, üretim ve sınıf mücadelesi tarihini, mevcut dünya sisteminin ve ülkemizin toplumsal sistem ve sınıfların temel özelliklerini, çelişkilerini, dünya işçi sınıfı hareketinin, devrimci ve komünist hareketinin ve Marksizm’in dünya görüşünün temelleri kavranmadan, bir bilinç donanımına sahip olmadan, bunu edinmenin “sıkıntı” sına katlanmadan, emek verme zahmetine girmeden, iyi propagandacılar olunmayacağı açık.

Bir lise talebesinin bilgi kırıntısıyla, derme çatma, kulaktan duyma bilgi kırıntılarına sahip olmakla yetinilirse nasıl iyi ajitator ve propagandacı olursun? Nasıl önderlik yapabilirsin? İyi bir ajitator ve propagandacı olmaya çalışmazsak ve her vesileyle sisteme karşı her türlü P/A’la kitlelere gitmezsek, onlara siyasal bilinç taşımazsak, elbette onları kazanamayız. Onlara her vesileyle ısrarla gidersek etkileriz, kazanırız ve örgütleriz.” (KOMÜNİST 44)

Yine LENİN yoldaşı dinleyelim, “İnsan çok, ...yalnızca inisiyatif, planlara ve girişimlere hareket alanı bırakılsın; ancak o zaman büyük devrimci sınıfın ona yarasız temsilcileri oluruz.” Bizlerin insan yok demeye hakkı olmaz. Milyonlarca işçinin, emekçinin yaşadığı ülkede faaliyet yürütüyoruz, yeter ki insanları tanıyalım, anlayalım. KADRO POLİTİKASININ ANA UNSURU İNSANLARIN İNCELENMESİ-

DİR. Yeni insanların incelenip değerlendirilme çalışması sonucu sağlıklı bir kadro politikasının ciddi adımlarını atmış oluruz.

İNSANLARI ANLAMAK

Her kadronun vazgeçilmez niteliklerinin başında insanları anlamak, kitlelerin sesine, yoldaşlarının sesine kulak vermek gelir. Kitlelerin gereksinimlerinin anlayışla karşılanması, doğru anlaşılması gerekir.

Kadroların, faaliyet yürüten fonksiyonerlerin gündelik davranışı son derece önemlidir. Politik ve mesleki özellikleriyle birlikte gündelik yaşamında bir bolşeviğe yakışır davranış ve tutuma sahip olması önemlidir. Politik olarak yetkin, mesleki olarak becerikli, yetenekli olunabilir. Ancak bu artılara sahip olmak bizi gündelik yaşamda sade olmamaya, bencil, rahatına düşkün, kalpsiz, bürokrat olma ve ayrıcalık sahibi olma hakkı vermemelidir. Çevremizde böylesi unsurlara karşı kayıtsız kalmamak gerek, önce düzelmesi için uyarılmalı, tutumunda değişiklik yapmayanlar ise derhal görevden alınmalıdır.

Kadroların kendi kendilerini övmelerine asla göz yumulmamalıdır. Saflarımızda eski kadrolarda yer yer bu davranışlara rastlamak mümkündür. Bu yoldaşlar hızla kendilerini düzeltmeleri için uyarılmalıdır. Cesur, açık ve nesnel eleştiri kadro eğitiminin temel yöntemi olmalıdır. **Eleştirinin olmadığı yerde çürüme, durgunluk başlar, orada ilerleme olmaz.** Hava ve su gibi eleştiriye ihtiyaç vardır. Eleştiri ve özeleştiri silahını doğru, yerinde ve zamanında kullanmasını bilmeliyiz. Bu silahın gelişi güzel, keyfiyetçi tarzda kullanılmasına izin vermemeliyiz.

Ülkemizin tarihsel, toplumsal, politik, kültürel, etnik ve inanç gerçekliği bilinmeden insanlar ta-

nınamaz. Bu bilgiler ışığında ele alınan insanın sosyal ve sınıfsal durumu, kültürel şekillenmesi, yetiştirme ve yaşam tarzı anlaşılabilir. **İnsanları tanımak, yeteneklerini açığa çıkarmak doğru bir kadro politikası için önemli ilk adımdır.**

Kitlelerin kendiliğinden gelişen mücadelesi kendi doğal önderlerini yaratmakta, onları ön plana çıkarmaktadır. Ancak Leninist örgütlenmede insanların kendiliğinden öne çıkmalarını beklemek doğru olamaz. Öne çıkanları örgütlemek vazgeçilmez görevlerimiz arasındadır. Ancak bizlerin esas çabası **gelişim gösterebilecek insanları bilinçli olarak öne çıkarmak ve gizli yeteneklerini açığa vurabilecek koşulları yaratmaktır.**

Kadro yetiştirebilmenin ilk koşulu onları benzerlerinin arasından seçip ortaya çıkarmasını bilmektir. Bunu yapabilmek için insanları tanımak gerek. Bu insanların duygu ve düşüncelerini, özlem ve eğilimlerini kısaca kişisel tüm özelliklerini, karakter yapısını çözebilmekle mümkündür. Kişilik çözümlemesi yapmak, kadro yetiştirme, konumlandırma, görevlendirme ve yükseltmede vazgeçilmez yöntemdir.

İnsanları tanıyıp, güven vermek gereklidir. Onlara inisiyatif vererek sorumluluk bilinçlerini geliştirmek, verilen görevi başarması için yardımcı olmak, yol göstermek, denetlemek, ilk başarısızlıklarında kendine güvenin sarsılmasına izin vermemek, onlara yeniden güven ve sorumluluk vererek zaman tanımak gereklidir.

Başarısızlıklarının ve yanlışlarının nedenini somut olarak ortaya çıkarmak zorunludur. Yenilgi ve başarısızlıklar, deneyimsizlikten, siyasi gerilikten, perspektifsizlikten mi kaynaklanıyor? Yoksa tembellikten ve isteksizlikten mi kaynaklanıyor? Bu sorun çok önemlidir: **Her ikisinde de görev yapıl-**

mamıştır.

Deneyimsiz ve siyasi olarak yetersiz olanın eksikliklerini gidermek için eğitmek ona yardımcı olmak gerek; tembel ve isteksiz olanı ise ciddi bir biçimde uyarmak, tembellik ve isteksizliğin altında yatan gerçekliğin ideolojik olduğunu anlatıp, düzelmesi için bir şans daha tanımak lazım. Ancak, tekrarı durumunda onu kapı önüne koymaktan çekinmemeliyiz, çünkü devrime inancın, güvenin sarsıldığı yerde, düzelleme konusunda çabanın tükendiği ortamda yapılacak fazla bir şey kalmamıştır artık. Alınan görevin başarılması, bazen kendiliğinden bazen de bilinçli, özverili bir çabanın ürünü olarak ortaya çıkabilir. Görevin neden başarıldığı, ya da başarılmadığı açığa çıkarılmalıdır. İnsanları eylemlerinin sonuçlarına göre değil başarıya da başarısızlıklarını koşullandıran somut verilere göre değerlendirmek zorunludur.

KADROLARIN YÜKSELTİLMESİ

“Dikkat çekmemiş kişilerin keşfedilmesi tek başına yeterli değildir kadroları doğru bir şekilde yükseltmek gerekir” (Dimitrov)

Kadroların yükseltilmesi esas olarak onların siyasi ve ideolojik olarak gelişmelerine, kitlelerle olan sıcak ilişkilerine, partiye, halka ve devrime olan bağlılıklarının somut göstergelerine, kendi başına yolunu çizmede ve yaratıcı ve inisiyatifli olmalarına, başarı ve başarısızlıklarını koşullandıran nedenlere bakılarak yapılmalıdır.

Kadroların yükseltilmesinde esas alınacak kıstaslar şunlar olmalıdır; **Birincisi;** parti görevlerini yerine getirirken yaratıcı olan, her zorluğu sabırlı ve yaratıcı çabayla aşan, kendi başına kaldığında yönünü saptayabilen, parti politikasını pratiğe uygulamada yetenekli, üzerine aldığı görevi yanlış görmüş olsa da canla başla yerine ge-

tiren, disipline bağlı, faal, çalışkan ve bencillikten uzak olmalıdır.

İkincisi; partiye, halka, devrime, yoldaşlarına ve görevlerine sevgi ile bağlı olan, yaptığı işten sevinç ve haz duymalıdır. İnanç, sevginin yoğunlaşmasından başka bir şey değildir. Sevgi ise üretimdir. Üretmeyen, emek harcamayanın sevgisi sahtedir. Devrim, kolektive olmuş üretimin, yüksek düzeyde yoğunlaşmış bilinçli emeğin büyük müdahalesidir. Emek, bilinç ve sevginin billurlaşmış yaratıcılığıdır, devrim.

KADROLARIN DOĞRU DAĞITIMI ve GÖREVLENDİRİLMESİ

Partiye bağlı kararlı ve inanca üye ve kadrolar her zaman kapasitelerinin sınırını bilmeyebilir. Verilen görevi canla başla kabul eder ama yeteneklerinin aldığı görevi başarıp başaramayacağını bilmeden, sadece istekli olmakla, canla başla çalışmakla görevleri başara-bileceklerine inanmış olabilirler. İnsanların yapısı abartmalara ve zengin hayal gücüne açıktır. Bunun aldedilip, yerine devrimci bilinç ve gerçekliğin alması uzun yıllar, yoğun çaba gerekecektir.

Kadroları yeteneklerine göre görevlendirmek, atamak temel il-kemiz olmalıdır. **Herkes kendisini doğru yerde hissetmelidir.** Önderlik, görevlendirmelerde insanların abartma ve zengin hayal güc-lerinin olduğuna dikkat etmelidir.

Kişilerin subjektif iyi niyetle-riyle değil, sosyal pratikleri, yaşam şartları ve politik bilinç düzeyleri, beceri ve yetenek düzeylerinin sosyal pratikte denenmesiyle ele alınıp değerlendirilmelidir. Kadrolarını tanımayan, onların yeteneklerini bilmeyen önderlik, yanlış konumlandırma ve görevlendirme sonucu ciddi yanlışlıklara düşer, böyle bir durumda hem kadro, başarısızlığından dolayı kendi öz güvenini kaybeder, bunalıma düşebi-

lir, hem de yapılması gereken görev yapılmadığından dolayı yarım kalarak, devrim mücadelesi sekteye uğramış olunur.

Kafamızda ideal insan tipi yaratıp, ki bu çok zaman herkesten çok yönlü yetenek ve beceri beklemektir, buna uygun hareket, davranış, görev ve sorumluluk, sonuç alınamayınca bu yanlış eğilim ve uygulamadan dolayı kadrolardan yeterli verim alınamıyor, ciddi zaman, emek ve kadro kaybı yaşanıyor.

Sınıf mücadelesinin bir dizi zorluklarıyla karşı karşıyayız, kendi ölçüleriyle bir şeyler yaparak yılların emeğini üzerlerinde taşımış insanlar ya çok basit hatalar veya önderliklerin yanlış konumlandırma ve görevlendirmeleri sonucu sınıf mücadelesinin engebeli yolundan ayrılp bir kenara çekilebiliyor. Kadroları kazanmak, yetiştirmek ve belli bir seviyeye ulaştırmak oldukça zor ve bir hayli emeği gerektiriyor. Ama bu kadroları, yanlış anlayış ve uygulamalardan

konumlandırmadan dolayı onları yetiştirmekten çok daha kolay kaybediyoruz.

İdeal insan yoktur. Her insanın değerli özelliklerini bulup ortaya çıkarmayı ve doğru değerlendirmeyi bilmek gerekir. Onları olduğu gibi almalıyız. Zaaf ve eksikliklerini düzeltmeliyiz. Kadroları doğru bir şekilde dağıtmanın temelinde yatan, **esas olarak sınıf mücadelesinde ortaya çıkmış, çeşitli özelliklerinin kullanılmasıdır.** Eğer bir kadronun kitlelerle sıkı bağları yoksa, partinin hangi kademesinde olursa olsun, bürokratizme düşmekten kurtulamaz.

“Kadrolara sistemli olarak yardım etmek gerekir. Bu yardım, etraflı talimat, arkadaşça denetlemeyi, eksikleri ve hataları düzeltmeyi ve kadroları somut ve sürekli bir şekilde yönetmeyi içermelidir.”(Dimitrov)

Politik olarak **engin bir perspektife**, ideolojik olarak **sağlam bir inanca**, örgütlenmede **yaratıcı bir güce ve enerjiye** sahip olan

kadrolara nasıl olsa kendi kendini yönetebilecek durumdadır anlayışıyla yardım ve önderlik yapılmıyor. Çok defa yalnız başlarına bırakılıyor. Süreç içerisinde **önderlikten yoksun olan kadrolar, yetenek ve özelliklerini kaybediyor.**

Kadro sorunlarıyla yakından ilgilenen, kadroların olumlu ve olumsuz yanlarıyla ortak bir anlayış içinde yaklaşan ve sonuçlarına çözüm getirebilecek anlayışlara giren bir önderlik sınıf mücadelesinde başarı kazanabilir. Kadrolar yoldaşça denetlenmelidir. **Sadece olumsuzluklar çıktığında yapılan denetim “müfettiş” denetimi olur.** İnsanları yakından tanımak, faaliyetlerini pratik içerisinde bizzat görmek ve yaptıkları işin daha verimli ve yaratıcı bir şekilde yapılmasını kolaylaştıracak yöntemleri bulmak ve bu konudaki deney ve tecrübeleri merkezileştirmektir. Hata yapan kadrolara karşı ikna yöntemi kullanılmalıdır. Hatalarını düzeltmeleri için onlara yardımcı olunmalıdır. Olumsuzlukları aşmada onlara yardımcı olunmalıdır.

Kadrolar hastalık, geçim sıkıntısı ya da başka nedenlerden dolayı sıkıntıya düştüğünde onlara yoldaşça elimizi uzatmalıyız. Unutmayalım ki bir kadro, üye ve savaşçının gerçek tek bir ailesi vardır, o da PROLETARYA PARTİSİDİR. Güvenebileceği, sırtını verip, zorlukların üzerine yürüyebileceği dayanacağı biricik gücü PROLETARYA PARTİSİDİR.

ÇKP DEVRİM TARİHİNDEN KADRO KONUSUNDA BAZI DERSLER

Mao Zedung yoldaş *“Büyük bir devrim, büyük bir partiyi ve ona önderlik edecek birçok birinci sınıf kadroyu gerektirir”* der. Ve yine der ki *“Partimizde ve ülkemizde daha pek çok yeni kadro ve önderleri keşfetmeyi de görevimiz saymalıyız.”*

Başkan Mao gerek devrim ön-

cesi gerekse devrim sonrası devrim için halefler yetiştirmek partinin stratejik görevidir, tespitine uygun davranarak tıpkı Lenin, Stalin ve Dimitrov yoldaşlar gibi devrimin can alıcı bu temel sorununa bizzat kendisi eğilerek, kadroların seçimi, eğitimi ve dağıtımını konusunda bizlere zengin tecrübe ve deneyim mirası bırakmıştır.

Başkan Mao Dördüncü Orduyu bir **sahra üniversitesi** gibi kadro yetiştiren bir üretim merkezine dönüştürmüştür. Dördüncü orduda Kadrolara siyasi eğitim ve subaylara askeri-siyasi eğitim vererek diğer ordulara yolluyordu. Devrimin haleflerini yetiştirme sorununa stratejik bir sorun olarak bakıyor ve çözümü içinde aceleciliğe düşmeyerek sabırla, itinayla, özenle soruna eğiliyordu. O çok iyi biliyordu ki devrimin haleflerin birkaç günde ne de birkaç ayda yetişmez ancak uzun zamanda yetişebilir.

Sosyalist devrimin ve inşasının gelişiminde ise kadroların **“hem kızıl hem de uzman”** olun perspektifiyle eğitilip, yetişmelerini istemiştir. Yani sosyalist bilinçli ve mesleki bakımdan yeterli, teknik yeteneğe sahip, iktisat, bilim, kültür ve idarecilik alanında profesyonel, usta proleter devrimciler olmalarını istemiştir.

Proletaryanın devrim davasına halefler yetiştirmeyi, stratejik bir sorun olarak, ciddiyetle ele almalıyız. Nasıl ki Halk Savaşı devrimimizin stratejik sorunudur, aynı şekilde kadro sorununu da temel bir stratejik sorun olarak ele almalıyız.

Başkan Mao devrimin haleflerinin üç büyük devrimci hareket içinde gerçek anlamda eğitileceklerini belirtir: *“Sınıf mücadelesi, üretim mücadelesi ve bilimsel deney, güçlü bir sosyalist ülke inşa etmedeki üç büyük devrimci harekettir. Komünistlerin bürokratism, revizyonizm ve dogmacılıktan*

arınmış olmalarının ve her türlü saldırıya karşı koyabileceklerinin muhakkak garantisidir; bunlar demokratik diktatörlüğün uygulanması için proletaryanın en geniş emekçi halk kitleleriyle birleşmesinin güvenilir bir garantisidir.”

Sadece bu üç devrimci hareket yoluyla ki sosyalizmin ve komünizmin maddi ve manevi etmenleri ortaya çıkabilir ve gelişebilir. Ve de bu hareketler yoluyla ki devrimin yeni güçleri-devrimci halefler-sürekli olarak eğitilebilirler. Devrimin usta örgütücü ve yöneticileri başta sınıf mücadelesinin kızgın ateşi olmak üzere üretim mücadelesi ve bilimsel deney mücadelesi hareketi içinde yetişir, çelikleşerek, yeniden şekillenir. Çünkü kadrolar saksıda çiçek yetişir gibi yetişmez. Kadrolara çiçek gibi özen gösterilmeli ancak onlar sınıf mücadelesinin zorlukları içinden geçerek yetişir.

Devrimin haleflerini yetiştirenken uzak görüşlü olunmalı ve beş, hatta on kuşak hesaba katmalıyız. Proletaryanın devrimci davasının haleflerinin özellikleri neler olmalıdır sorununa ilişkin yine başkan Mao'ya başvuralım:

“İlkeler şunlar olmalıdır.

Birinci olarak; gerçek Marksist Leninist olmalıdırlar.

Devrimci safların her seviyesindeki önderlik çekirdeğinin üyeleri Marksizm-Leninizm'i iyi kavramış olmalıdır. Marksizm-Leninizm'in özü diyalektik materyalizm, özel olarak zıtların birliği kanunudur ve politikada sınıf mücadelesi tezidir, özellikle proleter devrimi ve proletaryanın diktatörlüğü tezidir. Gerçek Marksist-Leninistler olayları ele alırken zıtların birliği yasasını uygulamalıdır ve proletarya devrimi ile proletarya diktatörlüğü üzerinde ısrar etmelidir.

İkinci olarak, Çin ve bütün dünya halkının ezici çoğunluğuna yürekten hizmet eden devrimciler ol-

malıdır. Aslında, halkın ezici çoğunluğuna hizmet etme sorunu sınıf konumu ve dünya görüşü sorunudur. Herhangi bir sorunu ele alırken, proleter devrimci daima insanlığın ezici çoğunluğunu oluşturan, çalışan insanların ve dünyanın tüm sömürülen ezilen halkın yanında yer almalıdır. Proletarya devriminin halefi fedakarca ortak çıkarlara hizmet etmeli ve insafsızca bireyciliğe karşı çıkmalıdır. Proletarya enternasyonalizminde kararlı olmalı ve ulusal egoizme kesinlikle karşı çıkmalıdır.

Üçüncü olarak, ezici çoğunlukla birleşme ve birlikte çalışma yeteneğine sahip proleter olmalıdır. Yalnızca kendileriyle aynı fikirde olanlarla değil, aynı fikirde olmayanlarla ve hatta daha önceleri onlara karşı çıkıp o zamandan bu yana yanlışlıkları ispat edilenlerle de birleşme yeteneğine sahip olmalıdır.

Dördüncü olarak, partinin demokratik merkezîyetçilik ilkesini uygulamada örnek olmalıdır. ‘Kitlelerden kitlelere’ ilkesine dayanan önderlik yönteminin ustası haline gelmelidir ve demokratik bir tarzı yaymalı, kitlelere kulak vermelidir “Kitlelerden kitlelere” kitle çizgisi, partimizin her tür çalışmasında temel bir çizgidir. Kitlelerin tecrübelerini ve fikirlerini sistemli bir biçimde özetleyip, kitlelere geri sunmakta başarılı olmalıyız ki, kitleler onlara sahip çıksın ve onlar üzerinden eyleme geçsinler. Partinin demokratik merkezîyetçiliği demokrasi temelinde merkezîyetçiliktir. Ve merkezîleşmiş önderlikli demokrasidir, yani demokrasi ile merkezîyetçiliğin birliğidir. Proletaryanın devrimci halefleri partinin demokratik merkezîyetçiliğine bilinçli sarılmalıdır. Kolektif önderlikle kişisel sorumluluğu birleştirme ilkesine sağlamca bağlanmak üzere yetiştirilmelidir.

Beşinci olarak, alçak gönüllü

ve ihtiyatlı olmalıdırlar. Coşkunkluklarını denetlemelidirler; özeleştiriyi ruhuyla aşılannmış olmalıdırlar ve çalışmalarındaki hataları ve eksiklikleri düzeltme cesaretine sahip olmalıdırlar.

İyi bir önder çalışmalarında hiç hatası, eksiki olmayan değil, hataları ve eksikleri daima önlemeye çalışan mümkün olduğu kadar az hata yapan, veya belli başlı ilke sorunlarında hiç hata yapmayan kişidir. Hata yaptıktan sonra onları ciddiyetle inceleyip düzeltmesi ve onların sorumluluğunu da kabul etmesi gerekir. Yanlışlarını kendi çıkarlarını örtbas etmemesi, tüm övgü payını kendine ayırıp, suçlamaları diğerlerine yöneltmemesi gereklidir. Eleştiri ve özeleştiriye ciddiyetle gerçekleştirebilme. Ciddi siyasi partilerin ve ciddi devrimcilerin ölçütlerinden birisidir.

Bu beş koşulu yerine getiren proletarya davasının bütün halefleri, sınıf mücadelesinin tüm sınavlarını karşılamaya muktedir olacaktır.”

Görüldüğü gibi Çin devrim tarihi, Bolşevik devrim tarihinde kadro ve halef yetiştirme sorunu sınıf mücadelesinin önemli temel stratejik sorunlarından biridir. Nasıl ki sınıf mücadelesinin evrensel yasaları bütün dünya ülkeleri için aynı öneme sahip ve aynı düzeyde geçerliyse aynı şekilde sınıf mücadelesinin temel sorunu olan kadro yetiştirme ve eğitme sorunu da evrensel yasalarıyla bütün dünya ülke devrimleri için geçerliliği olan yasalardır. Devrimin evrensel temel yasalarını kavramak ve öğrenmek kadar, kadro, halef yetiştirme ve eğitmenin evrensel temel yasalarını da kavramalı ve öğrenmeliyiz.

MÜCADELENİN İHTİYACINA UYGUN İNSAN YETİŞTİRELİM

Üzerinde yükseldiğimiz zeminin ihtiyaçlarını doğru belirlemeliyiz. İhtiyaçlar bilinmeden bu ihti-

yaçları giderecek kadrolar yetiştiremeyiz. **En büyük tehlike bildiğimiz şeyleri uygulamamaktır.** Sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarını doğru tespit etmeliyiz. Ülkedeki sınıf mücadelesinin, partinin ihtiyaçlarını doğru tespit edersek, ihtiyaçların giderilmesi için kadro yetiştirebiliriz, dolayısıyla ihtiyaçların giderilmesini sağlayacak organ ve komiteler oluşturabiliriz.

Ülkemizdeki sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarını, taleplerini karşılayacak faaliyetler yürütüyoruz ve bu faaliyetleri örgütleyecek organ ve komiteler oluşturuyoruz. Planlı, programlı, hedefli çalışma, yoğunlaşma olmayınca başarılı olunmaz. Bireylerin çaba ve koşuşturması ise başarılı sonuç elde etmeye yetmiyor. Bütünlüklü, örgütlü ve kolektif yoğunlaşma ve çaba olmayınca pratik sonuç, bireyin çalışmada gösterdiği çaba boyutuyla kalır. “Örgütlülük bir ölçüde kolektivizmdir. Ama her örgütlülüğün yeterli, gerekli ve en iyi kolektivizmi sağladığı anlamına gelmiyor. Çeşitli sınıfların birçok örgütlenme biçimleri var, devrimci ve komünist partiler de örgütlülüklerle sahip olduğu halde kolektivizmi iyi kavramadığı ve doğru biçimde uygulamadığı çok görülmüştür. Kendi yapımızda da örnekleri çoktur. Önemini kavrayarak doğru bir biçimde ele almalıyız. Üstte de altlarda da örgütlülüğün her alanında organlarımız, komitelerimiz kendi içinde kolektivizmi doğru ve iyi bir şekilde işletmelidir.

Kolektivizm sadece örgütlenme için bir araya gelmek, komiteler vb. oluşturmak değildir, sadece güçlerini birleştirmek, örgütlü bir faaliyet ve örgütlü pratik göstermek değildir, bunların yanı sıra esas olarak kolektif fikir üretmektir. Tek tek insanlar, organlar, alanların vb. kendi başına birçok hatalara düşmeleri yüksektir. Kavrayışları eksik olabilir, tecrübeleri eksik olabilir, yanlış düşünceleri olabilir,

subjektivizmin çeşitli yönlerine düşebilirler, duygularına yenilebilirler vb. ama bireyler, organlar, komiteler içinde kolektif düşüncelerle daha az hata yaparlar.

Organlar, alanlar kendi içinde kolektivizmi işletmelerine rağmen hatalara düşebilirler, daha üst alanları, parti bütünü, önderliği daha geniş, daha yüksek düzeyde bir kolektivizmle daha az hata yapabilirler. Kolektivist mekanizmayla bir birimi denetleme, yol gösterme, olumsuzluklara zamanında müdahale, koordineli hareket etme, bir takım geri ve dar yaklaşımların etkisinde kalmadan hareket etmesini sağlar. Eleştiri öz eleştiri mekanizmasının işletilmesini sağlar/ge-rektirir.

Ortak sorumluluk, dava sorumluluğu, parti sorumluluğu ve kültürünün yaratılmasını sağlar. Organlarda, kurumlarda, parti bütününde farklı düşünceleri varsa işleyiş çerçevesinde dile getirebilir ama ortak karara bağlandıktan sonra içte ve dışa karşı tek bir insan gibi hareket etme bilinç ve kültürünü yerleştirmeyi sağlar. Bir dizi yeteneklerin bir araya getirilip yerli yerine konulmasıyla, partinin verimli kılınmasıdır kolektivizm...

Kolektivizm, parti ve örgüt içi demokrasiyi, kolektivizmi yadsıyan şef tipi yöntemi yadsır. Etiket gücüyle ayakta durma ve onu da kötüye kullanmayı yadsır. Sorumluluk yetki ve görevleri, onun gereklerini yerine getirmek için değil de, bunları organına, yoldaşlarına karşı kullanma gibi “ne oldum delisi” haline dönmeyi yadsır...

Kolektivizm organ, komite üyelerinin (görev, yetki ve sorumluluğuna giren konularda) inşiyatflerini kırmak olarak da anlaşılabilir. Ademi merkezizetçiliği yadsıma ve onun karşısına koyma olarak ele alınmaz. En ufak şeyi ‘kolektif karar almadık, kolektif karar gerektirir’ bahanelerine sarılma ve sürekli saplantular haline çekmekle, her

şeye müzmin muhaliflikle işletmez durum getirme olarak anlaşılabilir ve kolektivizmin verimsiz, işgüzarlık hastalığı haline sokularak yozlaştırılmaz. Kolektivizmi bu savrulma hallerine çekmeden doğru bir şekilde ele almalıyız.

Örgütlemeye, komite faaliyetinde sadece görev ve sorumluluklar vererek, pratik faaliyetin görevlerini yerine getirerek, pratik faaliyetler içinde gelişmeleriyle, inisiyatif vermekle gelişmez. Gelecek vaadeden yoldaşların gelişmesi için sürekli aynı yerde tutmamak gerekir. Profesyonelliğe çekmek gerekir. Değişik mücadele alanlarında partinin değişik faaliyetlerinde örgüt deneyimini sorumluluk ve yönetme deneyimini kazandırmak gerekir. Aynı zamanda siyasi polis, jandarma, mit vb. gibi düşman kuvvetlerinin kolay kapmaması için de bir önlemdir. Yoldaşların siyasi polise karşı mücadele deneyimini kazanması, gelişmesi için de önem taşıyor.” (KOMÜNİST 44)

Politik önderlik, örgüt, organ, komite, çalışma tarzı, kadro -kurum ve kurumlaşma vb konularında çok yönlü bir sorgulama-araştırmaya gitmeli, yaşanan tikanıklara çözüm bulmalıdır. Politik önderlik; çözüm üreten politikayı üretendir. **Pratik çalışmayı yönlendiren politikayı üretendir.** Örgüt ve örgütlenme, kadro ve çalışma tarzı, kurum ve kurumlaşma, yönetme ve yöneticilik konularındaki yanlış ve çarpık anlayışları yıkmadan bilimsel bir tarzda politik önderlik ve pratik önderlik anlayışlarını hakim hale getirmeden, hatalardan ve başarısızlıktan kurtulamayız.

“Genel olarak her şeyde, her zaman doğru önderliğin yapılması tayin edici önemdedir. Partimizin içinde bulunduğu durum açısından hayati önemi ortadadır. Bugün ve önümüzdeki sürecin görevleri açısından taşıdığı önem de ortadadır. Partimiz açısından her yönüyle durumu son derece önemli bir sınav

olacaktır. Doğru önderlikle önderlik görevi yerine getirilirse ve getirildiği oranda ileri sıçrayacak, bu yapılmazsa veya yapılmadığı oranda ilerleme kaydedilemeyeceği için mevcut dağınıklık daha da demoralize olup partiyi yutacaktır. Dağıtacaktır. Bu görülmeli. Dolayısıyla bu bize bağlıdır. Başta merkezi önderlik olmak üzere, bütün parti üyelerine bağlıdır. İleri mi taşıyacağız, enerji ve çabamızı mislilerce mi artıracacağız yoksa geriye mi savuracağız? Hepimizin birinci tercihe sarılacağı, sarılması gerektiği açıktır. Bunda merkezi önderliğin tayin edici olacağı açıktır.

Parti, sınıf bilinçli proletaryanın sınıf örgütlenmesinin en yüksek örgütlenme biçimi olarak sınıfına ve emekçi kitlelere önderlik etmek, onları kurtuluşa ulaştırmak için kurulmuştur. **Sınıfa ve emekçi halka parti önderlik eder ve parti önderliği partiyi yönetir.** Önderlik kendi içinde iki bölümden oluşur. İdeolojik ve politik önderlik, örgütsel-pratik önderlik. Bunlar birbirini tamamlar. Biri olmadan diğeri verimli olmaz ve yine bunların birbirine karıştırılması ve bir iş bölümüne gidilmemesi parti faaliyetini verimli kılmaz.” (KOMÜNİST 44)

Sınıf savaşımı, devrim yürüyüşü bizden ideolojik olarak sağlam, politik olarak yetkin, örgütsel olarak deneyimli, sürekliliği sağlanmış önderlik, daha da önemlisi politik önderlik bekliyor. Bunun önem ve anlamını görev ve sorumluluğunu, yükümlülüklerini kısaca sınıf savaşımındaki politik rolünü kavrayamazsak, güçlü ve sağlam bir örgüt yaratamayız.

Bugün önderlik deyince pratik önderlikle birlikte politik önderliği kavramamız gerekiyor. Kitle deyince sınırlı partizan kitlelerini anlamaktan kurtulup, sadece onların eğilimlerine, istem ve taleplerine uygun politika yapmaktan kurtulmalıyız. Kitle deyince geniş emek-

çi yığınları anlamaya ve onların ihtiyaç, istem, talep ve eğilimlerine uygun politika belirleyip, bu politik belirlemeleri hayata geçirecek sağlam kalıcı örgütlülükler yarattığımızda başarılı olacağız.

Sorunları tespit etmek yetmiyor. Bizim asıl problemimiz bildiğimiz politikayı uygulamadaki sabırsız, kısa vadeli çalışma şekillenişimizdedir. Organ ve bireyin pratiğine baktığımızda günü-anı kurtarma, statükoyu koruma var, yarınlara değer bırakma yoktur. Pratikte sorun yaşıyoruz, günü birlik, anlık, dönemsel düşünüşten kaynaklı, aceleci ve sabırsız pratik vardır. Buna kaynaklık eden küçük burjuvazinin sınıf karakteridir. “Doğru düşüncelere sahip de olsak, tek başına ciddi bir önem taşımaz. Hatta hayata uygulamadıkdan veya hayata uygulanması örgütlenmedikten sonra hiçbir değeri yoktur denilebilir. Yığınlarca doğru şeyler kitap sayfalarında da var, ama kitaplar ve o doğrular kendi başına hiçbir şey yapmazlar. Onların öğrenilmesi, kavranması, işlenmesi, hayata uygulanıp, pratik faaliyetler içinde zenginleştirilip, geliştirilmesi gerekir. Bilinçli rolün, yani partinin görevi bu. Bizlerin görevi bu.

Düşüncede çok doğru şeyler de savunsak, onu hayata uygulamıyorsak, hayata uygulamayı örgütlemiyorsak pek bir değeri yoktur. Söylemlerimizi hayata uygulamıyorsak, düşüncelerimizin örgütlenmesini onun gereklerini yapmıyorsak, lafa gelince keskinlikte üstümüze yoksa ve ettiğimiz laflara uygun bir pratiğimiz yoksa, söylediklerimize kendimiz inandırıcılık göstermemişsek, veya iş ciddiye binince, düşünce ve hayatın dayattıkları, zorluklarla karşılaşınca onları çözmeye yerine orada olmuyorsak ancak “iyi” oportünist oluruz. Oportünizmin en belirgin özelliklerinden biri budur zaten.

Marksisti, komünisti komünist

yapan doğru düşünceleriyle pratik uyumunu göstermesidir. Amaç/hedef, programları, taktikleri, politikalarını hayata uygulamayı yani dünyayı-koşulları değiştirmeyi örgütlemesidir.” (KOMÜNİST 44) Oysa ki küçük burjuvazinin üretim içindeki yerinden kaynaklı karakter yapısı, acelecidir, heyecanlıdır, kah kahramanlığa umuda, kah karamsarlığa, yılgınlığa düşer. Uzun vadeli sabır gösteremez. Plan-program başarıya kilitlenmiş zirveleri hedefleme yoktur. Başarı karşısında sarhoşluğa, yenilgi anında karamsarlığa düşer. Dirayet sabır, Bolşevik dayanıklılık yoktur. Çalışma tarzımız da ciddi problemlidir. Kolektif düşünüp, uzun vadeli plan-program yapmak hedef tespit etmek, yoktur. Dar pratik içinde koşuşturma, günü birlik çalışma, anı günü kurtarma, statükoyu koruma, yarını düşünerek, değer yaratma yoktur. “Sadece parti ve örgüt anlayışında bozukluk yok. Çalışma tarzımızda da bozukluk var. Leninist militan bir çalışma tarzında yoksunluk var. Bu kavranıp içselleştirilmiş, merkezi örgüt politikasıyla oturtulmuş değildir ve bunu oturtmalıyız. Rus devrimci atılımı ve Amerikan pratik anlayışı da denilen çalışma tarzını kastediyoruz.

Bu iki tarzın bilince çıkarılmayıp birleştirilmesinin sıkıntısını çekiyoruz. Bazen bir takım kararlarla, talimatlarla, genelgelerle, tutarlı planlar koymakla, bunların kerametiyile, bunlar üzerine devrimci, lafazanlık ve “manilavizm” yöntemleriyle üstesinden gelineceği sanılarak düzeleceği, yoluna gireceğini sanma yanılgısına giriliyor, bazen örgüte plan ve perspektif sunmadan, bundan yoksunlukla bodoslama dalıp, dar, ilkesiz, işgüzarlıkla, dar pratik koşturmakla sorunların ve işlerin aşılmayıp yoluna gireceği sanılıyor. Her iki abartıya götürülen zeminin kendisinin birleştirilmesi doğru bir şekilde ele

alınamıyor.

Stalin yoldaş şöyle diyordu: “Rus devrimci atılımı, eylemsizliğe, yerleşmiş verimsiz alışkanlıklara, tutuculuğa, zihin durgunluğuna, eski geleneklere kölece bağlılığa karşı panzehirdir. Rus devrimci atılımı, öyle canlandırıcı bir güçtür ki, zihin açar, ileriye doğru iter, eskiyi parçalar, perspektif açar. Bu atılım olmadan hiçbir ilerici hareket mümkün değildir. Ama pratikte, Amerikan pratiği anlayışı ile birleşmezse bu atılım boş, ‘devrimci’ manilavizme dönüşmesi çok olasıdır...”

“Amerikan pratiği anlayışı, tersine, ‘devrimci’ manilavizme ve işgüzarlığa karşı panzehirdir. Amerikan pratiği anlayışı, engelleri tanımayan, her cins ve her türlü engeli verimli çalışmaya deviren, önemsiz de olsa başladığı işi muhakkak bitiren ve ciddi bir kuruluş çalışmasında mutlaka edilebileceği zorunlu olan yılmaz bir güçtür.

Ama Amerikan pratiği anlayışı, Rus devrimci atılımıyla birleşmezse yozlaşır, dar ve ilkesiz işgüzarlık derekesine düşebilir...”

“Ancak bu ikisinin birleştirilmesi, bize tam Leninist militan tipini ve çalışmada Leninist tarzı verir” diyordu.

Şimdi gerçekten bakalım Leninizmin bu çalışma tarzını uyguluyor muyuz? Ne derece buna göre hareket ediyoruz. Sorunları, onların özelliklerini, yasalarını, gelişme yönünü nereye, nasıl, hangi yol ve yöntemlerle, hangi mücadele ve örgüt biçimleriyle müdahale edilebileceğini kavrayıp, bunun gerekleri olan plan-perspektifleri zamanında koyup insanlarımızın kafasını açıp veya açan yol göstericiliği yapıyor muyuz, ne derece yapıyoruz?

Tıkanıklık ve sorunları veya yerleşmiş verimsiz bir alışkanlığı ve çalışmayı, gerekiyorsa bütünüyle bir tarafa bırakıp onu verimli

hale getirecek ve gerekiyorsa başka şekilde sürdüreceği bir plan ve perspektif koyup önümüzü açacak bir hale getirebiliyor muyuz? Ve becerebiliyor muyuz?. Sadece verimsiz, tıkanmış, işe yaramaz hale gelmiş, misyonunu doldurmuş bir faaliyet ve alışkanlığı değil, bunun yanısıra işleme duruma gelmiş bir komite, çevre ve kişilerden vazgeçip başka verimli bir çalışmaya dönüştürecek planlı bir çalışma ile hareket etme becerisini gösterebiliyor muyuz?

Aynı şekilde büyük olsun, küçük olsun aldığımız görevi, işi ciddiyetle ele alıyor muyuz? Ciddiyetle sarılıyor muyuz? Hiçbir engel tanımadan, her engeli aşma becerisini gösterip onu bir an önce sonuca taşıma için gerekli ciddiyeti, azmi ve çabayı gösteriyor muyuz?

Başladığımız işi sonuna kadar götürme, onu yarım bırakmama sorumluluğuyla hareket ediyor muyuz? Başladığımız işin daha bitirilmemesi, yarım kalması bizi rahatsız edip uyku uyuyamayacak duruma getiriyor mu? Ne derece getiriyor? Bunlar üzerine bir kez daha düşünüp yaşam, pratik ve faaliyetlerimizi gözden geçirmeli; akıl ve pratiği birleştirerek, çalışma tarzımızı düzeltmeliyiz. Leninizmin militan çalışma tarzının bu özelliklerinin birleştirmesini bilmeliyiz, bundan yetkinlik kazanmaya çalışmalıyız.” (KOMÜNİST 44)

Hangi komite ve organın plan ve programı, varmak istediği hedefi vardır. Özellikle kitle faaliyeti yürüten organlarını ele alalım, bu organların hedef kitleleri için planları var mı? Faaliyet alanlarının ihtiyaçlarına yanıt verecek özel kadro yetiştirme ve eğitime politikası var mı? Yayın politikaları konusunda belli bir hedef ve amacı var mıdır?

Lenin yoldaş insanın plansız çalışmayacağını belirtir, şayet bu önemli bir parti ve kitle organı ise

plansız-programsız çalışmaya hiç hakkı yoktur. Kendiliğindenci, anı-günü kurtarma çalışma tarzından kurtulmalı, pratikte yoğunlaşmalıdır. **Yoğunlaşma ve ısrar başarının anahtarıdır.** Coşkunun, heyecanın olmadığı proleter bilincin herşeye hükmetmediği yerde yoğunlaşma olamaz.

Kitle faaliyetimiz dar, sabit, sınırlı ve problemlidir. Düşüncede problem vardır. Kitle deyince kimleri anladığımızı, kimleri kastettiğimizi doğru belirleyelim. Bugün, biz de dahil olmak üzere bütün devrimci örgütlerin ulaştığı kitle sayısı bellidir, bunların sayısı her bölgede üç-beş yüzü geçmez.

Her bölgede bütün devrimci örgütlerin ulaştığı kitle aynıdır, sayıları bellidir. Devrimci yayınların, bildirilerin, biletlerin dağıtıldığı kitle hep aynıdır. Dar kitleden kurtulup geniş kitleye gitmede kolaycılık, tembellik, tüketicilik vardır. Bütün devrimcilerin kolayca ulaştığı dar, sabit kitlede bir aşınma, yakınma, giderekten bir güvensizlik gelişmektedir. Kitle faaliyetindeki yanlış bakış ve yaklaşım hem devrimci örgütleri daraltmakta hem de dar kitlede bir yakınma ve devrimcilere olan güvensizliği de getirmektedir.

Kitle faaliyeti konusunda korkunç bir kolaycılık, tüketicilik ve geçinmecilik kitle çizgisi hakimdir. Kitle deyince, yalnızca çevremizde bildiğimiz üç-beş parti taraftarı beş-on ilerici-demokrat insan olmadığını ne zaman öğreneceğiz? Camiye, cemevine giden, futbol maçlarına, diskoya, birahanelere, giden, çember sakallı, başı örtülü, namaz kılan, oruç tutan, ana avrat küfür eden, uzun saçlı-kulağı küpeli, mini etekli modayı yakından izleyenleri daha ne zamana kadar kitleden kabul etmeyerek kendimizi kandıracağız? Daha ne zamana kadar sakat, çarpık, dar, sığ kitle anlayışını savunmaya devam edeceğiz?

Alevileri, Yezidileri, Süryanileri, Lazları, Sünni Kürtleri ne zaman kitle kabul edeceğiz? Bu insanlarla kendi aramıza daha ne zamana kadar set çekeceğiz? Gazetemizi, bildirimizi, bu insanlara götürmekten daha ne kadar çekineceğiz? Daha ne zamana kadar kolaycı, tüketici, geçinmecilik çizgisi izleyeceğiz? İmamaları, hocaları, dedeleri, pirleri ne zaman, hangi politik bakış açısıyla, hangi kitle çizgisiyle, hangi yaklaşımla, nasıl örgütleyeceğiz? Filipin, Nikaragua devrim tarihlerinden, kitle çizgilerinden öğrenelim.

Doğru politikanın başarı ve başarısızlığını belirleyecek olan örgüt çalışmasıdır, der Stalin yoldaş. Doğru politikanın başarısını bekliyorsak güçlü ve sağlam bir örgüt yaratmalıyız. Sağlam ve güçlü bir örgüt yaratmak için proletaryanın dava adamlarını yaratmalıyız.

Kısa - orta - uzun süreli olmak üzere, aynı bilinç düzeyi ve seviyesi olanların yer aldığı dar-orta-geniş katılımlı eğitim kampları yaparak, ihtiyaç duyduğumuz alana yanıt olacak insan yetiştirmeliyiz. Demokratik kitle örgütlerinde, bölge parti komitelerinde, propaganda ve ajitasyon komitelerinde, basın yayın faaliyetini yürütecek komitelerde, teknik ihtiyaçları giderecek komitelerde, yabancı dil bilen çeviri yapacak, enternasyonal alanda görev yapacak komitelerde, yer alacak insan yetiştirmeliyiz.

Eğitim politikamız genel ve özel olmalıdır. Eğitime tabi tutulacak yoldaşları genel bir eğitimle donatırken, her alanın ihtiyacına uygun eğitilecek yoldaşları ise özel kadro eğitim politikasıyla donatmak gerekir. Genel eğitim politikasında asgari düzeyde Marksizm Leninizm Maoizm bilimi ve parti politikamızın genel ana hatları verilir. Özel eğitim politikasında ise alanın ihtiyacına yanıt olacak detaylar, keza alanın ihtiyacına yanıt olacak mesleki bilgiler verilir.

Örneğin demokratik kitle örgütlerinde çalışacak bir yoldaşla propaganda ve ajitasyon alanında çalışacak bir yoldaşla genel Marksizm Leninizm Maoizm biliminin ve parti programının asgari formasyonu verilirken, her iki yoldaşa faaliyet yürütecekleri alanın ihtiyaç farklılıklarından kaynaklı farklı formasyonlar, farklı tutumlar.

Örgütçülük bir bilimdir. Örgütçülük yapmak istiyorsak bu bilimin gereklerini yerine getirmeliyiz. Yani örgütçülük ve yöneticilik yapacak insan yetiştirmeliyiz. Çünkü ihtiyaçlar farklıdır, bilinç ve örgütçülük düzeyi farklıdır. Böylesi karmaşıklığın ve heterojenliğin yaşandığı, farklılığın ciddi boyutta olduğu bir yerde tek düzey bir eğitim programı, bilinçli ve verimli tarzda eğitim verilmez. Verimli eğitim alınmaz. Şu soru sorulmalıdır: Hangi ihtiyaca uygun eğitim? Kimlere nasıl eğitim? Demokratik kitle örgütçülüğünde faaliyet yürüteceklere ilişkin eğitim mi? Propaganda ajitasyon komitesinde faaliyet yürüteceklere ilişkin eğitim mi? Yoksa parti örgütçülüklerinde faaliyet yürüteceklere ilişkin eğitim mi? Yoksa gençlik içinde çalışacak insanlara ilişkin eğitim mi? **YANITI DOĞRU VERMEK GEREK. KİM İÇİN? NASIL EĞİTİM? HANGİ İHTİYACI KARŞILAYACAK EĞİTİM?**

Güçlü sağlam örgütçülük yaratmak için ileri! Doğru-bilimsel, kolektif, planlı-programlı, hedefli çalışma tarzı yaratmak için ileri! Devrimin haleflerini, devrimin güçlü kadrolarını yaratmak için ileri!

ATEŞ HATTININ YÜRÜYÜŞÇÜLERİ!

ÖNÜMÜZDE ZOR, ÇETİN ANCAK ŞANLI MÜCADELE GÜNLERİ VARDIR.

BÜTÜN BENLİĞİMİZLE SINIF MÜCADELESİNİN EN-GİN DENİZİNE ATILALIM!

Emperyalizmin Irak işgali ve SERMAYENİN TARİHSEL EVRİMİ

Hızlı gelişimi ve sıçramalarıyla yoğunlaşan sermayenin birikim hacmi günümüzde, tarihinin en üst düzeylerine ulaşmıştır. Öyle ki içinden çıktığı üretim sürecine iyice sığmaz olmuş, hareket halindeki sermayenin toplam hacminde üretken sermayeye kıyasla, dolaşım dışında kalan işlevsiz sermayenin oranı çok daha genişlemiştir. Tüm bunlar günümüzde kapitalizmin üretiminde ciddi tahribatlar yaratmış, işleyişinde kesintilere neden olmuş, borsa ve para piyasalarındaki rezervlerde aşırı şişkinliğe sebep olmuş, o ölçüde de spekülatif işlemleri öne çıkararak çok daha tefeci bir işlev kazanmıştır.

Daha 1900'lerin başlarında, Lenin emperyalizmi kapitalizmin en üst aşaması olarak belirlediğinde -günümüzde hala geçerlilikleri devam eden- temel karakteristik özellikleriyle birlikte ortaya koymuştu. Kapitalizmin yükselme aşamasında üretimin giderek yoğunlaşmasıyla oluşan tekeller, mevcut koşullarda varlıklarını devam ettiriyorlar. Hem de çok daha genişlemiş ve merkezileşmiş -enlemesine ve derinlemesine- çok daha kurumlaşmış ve büyümüş halleriyle pazarlar üzerindeki daha da pekişmiş konumlarıyla, halklar üzerindeki sömürü oranlarını yüzlere katlayan biçimde mevcudiyetlerini sürdürüyorlar... Banka sermayesiyle -sanayi sermayesinin bileşiminden oluşan mali sermaye de, emperyalizmin temel bir özelliği olarak varlığını sürdürüyor. Hem de günümüz koşullarında üretkenlik kapasitesinin iyice aşındığı ve o oranda da iyice tefecileşmiş niteliğiyle varlığını devam ettiriyor. Öyle ki sermaye ihracı aşırı boyutlarda seyir izliyor. Doğal olarak da sermaye birikimi iyice çılgın ve dejenere bir hal almış; büyük gruplar ve büyük emperyalist devletler arasında pazarların

paylaşımının zaten yüzyıl öncesinde tamamlanmasıyla uluslararası boyut kazanan sermayenin evrimi, girdiği güzergahla çok daha küresel bir boyut almıştır.

Ama onun özünde ve temel niteliğinde bir değişiklik olmamış; ama iç yapısında oluşan aşınmayla, tahribatları ve çelişkileri derinleşmiş can çekişen ve asalak karakteriyle daha hızlı bir çözülme sürecine girmiştir.

MALİ-SERMAYENİN VARDIĞI TARİHSEL SÜREÇ

Mali sermaye, kendi içinde geçirdiği dönemsel süreçler ve evrelerle, daha kemikleşmiş bir tarzda, tarihsel bir yörüngeye girmiştir. Öyle ki, **bugün hareket ettiği yörüngede çok daha merkezileşmiş durumdadır.** Daha uluslararası boyut olarak pazarlar üzerindeki hegemonik basınçlarını daha artırmışlardır. Hızlı gelişimi ve sıçramalarıyla yoğunlaşan sermayenin birikim hacmi günümüzde, tarihinin en üst düzeylerine ulaşmıştır. Öyle ki içinden çıktığı üretim sürecine iyice sığmaz olmuş, hareket halindeki sermayenin toplam hacminde üretken sermayeye kıyasla, dolaşım dışında kalan işlevsiz ser-

mayenin oranı çok daha genişlemiştir. Tüm bunlar günümüzde kapitalizmin üretiminde ciddi tahribatlar yaratmış, işleyişinde kesintilere neden olmuş, borsa ve para piyasalarındaki rezervlerde aşırı şişkinliğe sebep olmuş, o ölçüde de spekülâtif işlemleri öne çıkararak çok daha tefeci bir işlev kazanmıştır. Tüm bunların ifadesi **mevcut süreçte emperyalizmin daha fazla çürümesi** anlamına gelmektedir. Tekellerin sermaye ihracıyla artan egemenlik eğilimi, emperyalizme o ölçekte çürümüş ve asalak bir karakter kazandırmıştır.

Tekelci kapitalizm çürüdükçe bankaların rolü çok daha öne çıkmıştır. Mali-sermayenin bu özelliğini Lenin emperyalizmin daha ilk dönemlerinde belirlemişti. “*Üçüncü olarak, tekeller bankalardan çıkmıştır. Eskiden mütevazı birer araç olan bankalar, bugün mali-sermaye tekeli ellerinde tutmaktadır. En gelişmiş kapitalist ülkelerdeki, üçbeş büyük banka, sınav sermayenin ve banka sermayesinin ‘kişisel’ birliğini gerçekleştirmiş ve bütün ülkelerdeki sermaye ve gelirin en büyük bölümünü oluşturan milyarların denetimini kendi ellerinde toplamış bulunuyorlar. Günümüz burjuva toplumunda istisnasız, bütün ekonomik ve siyasal kurumların üzerine sınımsız bir bağımlılık ağı germiş bir mali oligarşi: tekelin en çarpıcı özelliği budur.*” Tekelci kapitalizmin bu çarpıcı özelliği, 17 Ekim Devrimi ile birlikte kapitalist-emperyalist sistemi genel bunalım sürecine de sokmuştur. Can çekişen özelliğiyle, emperyalistler arası pazar kavgası yerel ve paylaşım savaşları ile bunalım sürecinin bir ayağını oluştururken; diğer tarafta başta 17 Ekim Devrimi, Çin Devrimi ve diğer bir dizi devrimlerin, emperyalizmin pazar alanlarını daraltan proleter devrimler, kapitalizmin genel bunalımının bir diğer ayağını oluşturmuştur.

Her ne kadar günümüzde prole-

taryanın kazandığı mevziler kaybedilmişse de **kapitalizmin genel bunalımı stratejik bir süreç olarak varlığını sürdürmektedir**. Çünkü çağımıza damgasını vuran burjuvazi-proletarya çelişmesi ve emperyalizm- ezilen halklar çelişmesi ile sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin nesnel kaçınılmazlığını da çağın tüm tarihsel sürecinde gündemde tutmaktadır.

Nitekim bunun sonucudur ki, kapitalizm bunalım ve krizlerle içiçedir. Bu özelliği yükselme aşamasında, sermaye birikiminin daha istikrarlı olduğu tarihsel koşullarda sözkonusu iken; çağımızda tekelci kapitalizm koşullarında, pazarların her metrekaresine kadar girildiği, yığınların her geçen gün daha katmerli sömürü ve hegemonya altına

ğu göstermelik ve ilkel montajı andıran parlamentolarla kendisini maskeleye de bu gerçeği değiştirmez. En yakından tanıdığımız TC bizim açımızdan **bariz** bir örnektir. Egemenlerin islam ülkeleri içinde tek “laik” ülke söylemini (inandırıcı olmadıklarından “demokratik” ülke söylemini kullanmıyorlar) kullandıkları Türkiye’de bunalım ve istikrarsızlık hep süregelen olmuştur. Hele bugünkü kronik görüntüsüyle çok daha çarpıcı bir örnektir...

Emperyalist ülkelerde bunalımlar, krizler süreklilik arz etmemiştir. Ama, plansız, kâr hırsının ve üretim anarşisinin damgasını vurduğu üretim ilişkileriyle, toplumsallaşmış emeğin gaspedilmesi gerçeği, son tahlilde bunalımları kaçınılmaz kılar. Bu, zengin gelişmiş kapitalist

alındığı, çürümenin ve can çekişmenin alabildiğince belirgin özellikler gösterdiği şartlarda hayhay geçerlidir. Hele içinde bulunduğumuz mevcut anda... Emperyalizm bağımlı, pre-kapitalist sosyo-ekonomik yapı ve ona uygun düşen faşist ve orta çağın karanlık meşrutî yönetimlerinin egemen olduğu arkaik toplumlarda istikrarsızlık ve bunalımlar zaten sürekli. Birço-

ülkelerin temel çelişkisidir ve kendisini aşırı üretim ile ifade eden kirizlerin de iktisadi temelini oluşturur. Ama bu durum, emperyalist ülkelerde dönemsel istikrar-canlanma dönemlerini de içinde barındırmıştır. Kapitalizmin devrevî dönemleri, bunalımları olduğu gibi, belli periyodlarla görece istikrarlı süreçleri de kendi içinde taşımıştır.

2. PAYLAŞIM SAVAŞI SONRASI VE GÖRELİ İSTİKRAR

Mali sermayenin en uzun süreli istikrarı 2. paylaşım savaşı sonrasında yaşanmıştır. Savaşta hemen hemen tüm Avrupa emperyalizmi ve Japon emperyalizminin tahrip olan ekonomisi, beraberinde büyük ölçüde sermaye kitlesini de yoketmişti. Savaştan en kazançlı çıkan ABD emperyalizminin dışındaki tüm emperyalistler tahrip olan ve yıkılan ekonomilerini yeniden inşa etmek zorunda kaldılar. Üretime ve sanayiye yaptıkları yatırımlarla genişletilmiş yeniden üretimi de istikrarlı bir rotaya soktular. Ki, bu kaybolan kâr kitlesinin istikrarlı bir şekilde telafi edilmesini sağlamış, onarılan ekonomi ile birlikte kurulan yeni işletmeler ve tekeller hızlı bir şekilde büyümüş, sermayelerini genişletmiş, bankalarda yoğunlaşan sermaye tekellerin ve işletmelerin emrine daha çok üretim ve dolaşım süreçlerinde kullanılarak sunulmuştur.

Savaşın esas galibi ABD emperyalizmi, savaşın tahribatlarının rakiplerine çıkmasından doğal olarak yararlanmış, pazarların ezici çoğunluğunu ele geçirmiş, oluşan yeni dengelerde hegemonyasını kurmuştur. **ABD'nin hegemonik üstünlüğünün tarihsel kökeni o dönemin saflaşmasında elde ettiği üstünlüğe dayanmaktadır.**

Sermayenin aşırı fazlalığının sebep olduğu zarar, sermayenin işleyişi gereği mutlaka belli emperyalist güçlerce paylaşılacaktı. Bunun karşılanması da ekonominin yeniden onarımı ve üretimin yeniden organizasyonu ve yeni emperyalist politikalarla mümkündü. O özgün şartlarda üretimde sermayenin yeniden yoğunlaşmasını beraberinde getirmiş, dolayısıyla emek-gücü talebine de ihtiyacı artırmıştır. Öyle ki, emek talebinin küçümsenmeyecek bir oranı geri kalmış ülkelerden karşılanmıştır. Yoğunlaşan emek

yeni ve teknik düzeyi yüksek üretim araçlarıyla birlikte yeniden düzenlenmiştir. Ve emeğin toplumsal üretkenliği dönüştürdüğü üretim araçları kitlesiyle birlikte artmıştır. Üretimin bu işleyişi gerçekte 2. paylaşım savaşı sonrasında emekle, teknolojinin yeniden ekonomik yapıya uygun bir tarzda örgütlenmesini içermiştir.

Daha önceki üretimde makineler daha durağan ve sabit konumda olduklarından, işçilerin makineler arası dizilişi yaygın; ve aralıklı bir diziliş gerektiriyordu. Dolayısıyla bu dizilişin sebep olduğu sık hareketlilik, nispi zaman kaybına ve verim düşüklüğüne neden olmaktadır. İşbölümünde nispi geriliği, el işlerinde kopukluk ve makinelerden birbirine eklenen parçaların ve hammaddelerin gelmesinin aldığı zaman kaybı daha uzun sürüyordu.

Burjuvazi emek-gücünün eski tarz bu örgütlenmesi yerine, **fordist üretim** dediği yeni bir tarzı geçirmiştir. Fordist sistem ile işgücünü ve teknolojik makine sistemlerini fabrika sisteminde yeniden organize etmiştir. **Makineler arası kopukluğu, bant sistemi ile telafi etmiştir.** Sürekli kayan bant üzerinde yapılan üretim zaman kayıplarını daha asgariye indirmiş, üretimdeki verim ve kaliteyi daha yükseltmiştir. Böylelikle bant sistemiyle işbölümü daha sabit olmuş, her makineden bir işçi sorumlu olmuştur. **Fordist sistem işçinin ve makinelerin birbirleri karşısındaki dizilişinin yeniden belirlenmesidir.** Emeğin de kitlesinin artması ve yoğunlaşması, fordist sistemde **vardiyayı** da getirmiştir.

Böylelikle emeğin ve üretim araçlarının yeniden organizasyonu sermayenin birikimine ivme kazandırmıştır. Hızlı bir şekilde artan sermaye muazzam boyutlara ulaşmıştır. Sanayi üretimi artmıştır. Üretilen yeni ürün kalıpları ile pazarlarda değişim ve tüketim daha yoğunlaşmıştır. Üretim araçlarının gide-

rek teknolojik boyutlar alması, emeğin üretkenliğinin artması, ürün kitlesini artırmıştır. Arz ve talebin uyumu, artan ürün kitlesinin tüketimini de beraberinde getirmiştir.

Emperyalist sistemin bu özgün istikrarlı süreci işgücü fiyatlarını yüksek tutmuş ve ödemeleri de istikrarlı kılmıştır. Ayrıca sosyalist sistemin çekiciliği sosyal hakları da zengin kılmıştır. Böylelikle emekçi kitleler yüksek ücret fiyatları ve sosyal haklarla yoğun bir tüketim ilişkileri içinde tutulmuştur.

Kısacası çöken bir ekonominin mimarı, üretimin fordist sistemle yapılanması, artı-değerin istikrarlı bir rotada gerçekleşmesi ve yeniden üretimde istikrarlı kullanımı, üretimin teknik temellerindeki gelişmelerle emeğin toplumsal üretkenliğinin artması, kendisini birikimin hızla artmasında ifade etmiştir. Aslında bu gelişmeler kâr hırsının bir ürünüydü. Dolayısıyla emeğin yoğun tüketimi ve yeniden üretimi üzerine kuruluydu. Ve de uluslararası emperyalist tekellerin, uluslararası alandaki yeniden yapılandırma girişiminden başka birşey değildi. **Yeniden yapılandırma iktisadi alanla sınırlı değildir.** İktisadi yapının koşullandırmasıyla sosyal, siyasal, kültürel vb. kurumların ve ilişkilerin yapılanmasını da kapsar. Nitekim tekeli burjuvazi üretime dönük örgütlenmelerine koşut olarak banka, borsa gibi finans kurumlarını da hızla örgütlemiş, reel sektörle uyumlu ilişkisini sürdürmüştü, tekeli burjuvaziye yeni kaynak alanları yaratmıştır. Siyasi ve ideolojik olarak da, kitlelerin köreltilmesi, bilinç kayması ve apolitikleştirilmesine hizmet eden kurumlarını da yeniden düzenlemiştir. Ve yine işçi sınıfı içindeki aristokrasiyi de iyice geniş tutmuş, sendikaları da onların üzerinden kontrolü altına almıştır. Sarı sendikacılığı iyice geliştirmiştir. Kısacası sınıf çıkarları açısından sistemi kendi içinde yeniden organize etmiştir. Tüm bu reorganizas-

yon devletin rolünü öne çıkaran **Keynesyen** politikalarda ifadesini bulmuştur.

İTHAL İKAMECİ MODEL

Açıktır ki bu yapılanma, mali-sermayenin iç pazarına, iç sistemine tekabül etmiştir. Emperyalizmin yapılanma siyaseti daha kapsamlı olup bağımlı, sömürge ve yarı-sömürgeleri de kapsar. Ki, esasta emperyalizmin üzerinde yükseldiği, varlık temelini oluşturduğu bu ülkelerdir.

Emperyalizmin yeni sömürgelerle ilişkisinde en karakteristik özelliği **sermaye ihracıdır**. Geçirdiği her evrede uyguladığı politik süreçlerin aldığı her biçimde serma-

çimde geliştirmek dururken sermayeyi tutup yabancı ülkelere yatırmamızın nice kötü bir şey olduğunu, dış ikrazlar dolayısıyla bol keseden dağıtılan milyonların Krupp firmasına ne denli 'pahalıya' oturduğunu anlatıyor. Ne var ki, gerçekler açık ortadadır: ihracat miktarı, burjuva ahlakını hiç umursamayan ve aynı öküzü iki kez yüzmekten çekinmeyen mali-sermaye önce ikraz kârlarını cebe atıyor; sonra borçlu olanın Krupp'un ürettiği malların alımında ya da çelik sendikasımdan demiryolu malzemesi alımında kullandığı yine o ikrazdan doğmuş öteki kârları cebe indiriyor, vb." Lenin'in belirttiği gibi, ihraç edilen sermaye yüksek faizlerle tekrar em-

pitalizmin teknoloji ve hammadde ihtiyacını da kendisine **bağımlı** kılmıştır. **Makine üreten sanayiiden yoksun** olan komprador-kapitalizmin üretimi **montaja dayalı** olmuştur. Emperyalizmden alınan borçlar halkın sırtından çıkartılan faizlerle karşılanırken, üretimin montaja dayalı ihtiyaçları teknoloji, hammadde ya da yarı-mamul maddelerin ithali de ihraç edilen sermayeyle karşılanmıştır. Pazarlar aldıkları borçlarla meta, hammadde, teknoloji alımına dayalı üretim yaptılar. Dolayısıyla sermaye ihracı, emperyalizmin meta ihracını da harekete geçiren bir rol oynamıştır. Geri pazarların sömürüsüne ve talanına dayalı işleyişle, emperyalizm yağmaladığı doğal kaynakları meta, yarı mamul madde, işlenmiş hammaddeye çevirerek, tekrar bu ülkelere ihraç etmiştir.

Dolayısıyla ithal ikameci süreçte sanayi üretimi emperyalist patentli olmuştur. Ayrıca üretim maddelerinin dışında, başta silaha, petrole dayalı enerji kaynakları da hızla artmıştır.

Sermaye ihracı ve sermaye ihracına dayalı ekonomilerden elde edilen kârlar sermaye birikimini artırdı. IMF-Dünya Bankası ve diğer finans kapital kurumlar, emperyalist çıkarlar doğrultusunda yeniden düzenlemelerle sermayeyi hızlı bir genişleme süreci içine soktular. Emperyalist metropollerde oluşan fazla birikim sürekli bağımlı ülkelere ihraç edildi ve tekrar faizleriyle ve meta ihracıyla emperyalizme geri döndü. Sermayenin bu dolaşımı giderek daha **asalak** ve **rantiye** bir nitelik almış ve bağımlı ülkeleri daha bağımlılaştırmıştır. Öyle ki alınan borçlar tekrar tekrar alınan borçlarla ödenebilmiştir. Tabi buna ödeme denirse... Çünkü sömürge, yarı-sömürgelerin borç yükü şişmiş ve külfeti de hep yığınlara çıkartılmıştır.

Öyle ki 1970'lere gelindiğinde ithal ikameci model borç krizine

ye ihracı **esas** olmuştur. Sermaye ihracı daha çok **borçlandırma** üzerine olur.

Nitekim "İthal İkameci Model" diye lanse edilen "**küreselleşme**" öncesinin emperyalist politikasında da sermaye ihracı esas olmuştur. Yine yapılan üretim ve meta ihracı da sermaye ihracına dayalı olmuştur. "*Lansburgh, bu gerçeklerden, eğlendirici bir küçük-burjuva ibret dersi çıkarıyor: ikrazlara bağlı ihracata ne denli kararsız ve düzensiz bir şey olduğunu, ulusal sanayiye 'doğal' ve 'uyumlu' bir bi-*

peryalist tekellerin ceplerine akmıştır. Ayrıca ataerkil üretim tarzının tasfiye edilmemiş olması, komprador karakterli üretimi ve meta ihracat-ithalat sistemini, yeni-sömürgelerde egemen kılmıştır. Bu da, Lenin'in ifadesiyle "aynı öküzü iki kez yüzmek"ten çekinmeyen mali-sermayenin, yeni-sömürgeleri **çifte sömürü**yle başbaşa bırakmıştır.

İthal ikameci süreçte, emperyalizmden ihraç edilen sermaye bir taraftan feodal, yarı-feodal üretim ve ilişkileri **muhafaza** etmiş, diğer taraftan da oluşturulan komprador ka-

yo! açtı. Alınan borçlar artık ödene-
mez duruma gelmiş olup, IMF'nin,
Dünya Bankası'nın daha katı reçe-
telerini gündeme getirdi ise de borç
krizi önlenemedi. Başta ABD em-
peryalizminin önderliğinde örgütlen-
en ekonomik politikalar, laboratu-
varı konumunda olan Latin Ameri-
ka'da denendi ve giderek '80'lerde
"serbest piyasa" adı altında tüm
dünyaya egemen olmaya başladı.
Rus Sosyal Emperyalizminin başını
çektiği diğer emperyalist kutup da,
bunalım furyasından nasibini alm-
mıştır. Hem de daha fazlasıyla...
1982'de tüm dünyayı etkileyen
borç krizi giderek emperyalistler
arası kutuplaşmayı daha derinden
etkilemiştir. 1980 başlarında pazar-
lara akan borçlar ödenmediğinden,
spekülatif sermaye finans kapitalin
borsalarında yoğunlaşmıştır. İyice
büyüyen, merkezileşen sermaye,
tefeci niteliğiyle aşırı bir birikime
neden olmuş, daha çok borsalara
kaymış, ama, giderek artan bir şe-
kilde dolaşımdan koparak bu seyri
izlemiştir. Sonuçta **tüketimin artışı**
ve **borsa spekülasyonu** furyasını
beraberinde getirmiştir. 1987'deki
bu krizle ithal ikameci modelin son
uygulamaları da miadını doldurmuş
ve mali-sermayeyi daha spekülatif
bir güzergaha sokmuştur. Kapita-
list-emperyalist sistem açıktır ki,
krizin faturasını daima işçi sınıfına
ve dünya halklarına ödetir. Sınıf do-
ğası bunu gerektirir. Nitekim küre-
sel-kapitalizm sürecinde de, sömü-
rünün dozu artmış, işçi sınıfının ge-
rekli emek süresi kısaltılarak daha
fazla artı-değer sızdırılmıştır. Ayrıca
kazanılan sosyal hakların tekerci
burjuvazinin hükümetlerince gide-
rek gaspı ile de, yaratılan kaynaklar
ile burjuvazinin düşen genel kâr
oranı telafi edilmeye çalışılmakta-
dır.

Tüketimin pompalanması ile
emekçilerin gelirlerine daha fazla el
konulmakta. Hükümetlerce oluşturu-
lan yeni para fonlarıyla emeğin
sırtına yüklenen kambur daha art-

makta. Vergilerde yapılan yeni yeni
düzenlemeler de emeğin aleyhine
olmaktadır. Tüm bunlar düşen üc-
retler, emeğin daha fazla gaspı, ba-
ğimli ülke halklarının aşırı sömürü-
sü, yoksullaşma, açlık, sefalet, yı-
ğınlarla reva görülen çok daha ilkel
ve sefil bir yaşamda kendisini gös-
teriyor. Tüm bu sömürü ve sefalet
artan bir **işsizler ordusuyla** kendi-
sini tamamlamaktadır. Karşılığında
ise yaratılan kaynaklarla tekellerin
birikimi muazzam boyutlara var-
mıştır. Yaratılan zenginliklere ve
değerlere el konulması yoluyla ser-
maye olabildiğince yoğunlaşmıştır.

Tabi ki, tüm bunlar, kapitalist-
emperyalist ülkelerdeki üretim-tarzı
ve onun üzerinde yükselen fazla bi-
rikimin dünyanın en ücra pazarları-
na kadar ihraç edilmesi pahasına
oluşturdu. Dolayısıyla burada **emper-
yalistlerin birbirleriyle olan ilişki-
leriyle, yarı-sömürgelerin ilişkileri-
ni karıştırmak sorunun özünü**
karıştırmak olur. Sermaye biriki-
mi esasta pazarların sömürüsü üze-
rine oluşmuş, ama bu, emperyalist-
lerin birbirleriyle olan ilişkilerinde,
pazarların talan ve yağmasıyla, pa-
zar rekabeti ile birlikte yürümüşdür.

SERMAYENİN MERKEZİLEŞMESİ

Emperyalist rekabet, sermaye-
nin yoğunlaşması ve merkezileşme-
sine devamlı zemin yaratmıştır. Re-
kabet ve çatışma merkezileşme ile
elele yürümüşdür. Rekabet dev bo-
yutlara ulaşan zenginliklerin gide-
rek daha güçlü tekellerin elinde bi-
rikmesini de beraberinde getirmiştir.
Kapitalizmin kâr hırsıyla ifade
edilen iç yasalarının işlemleriyle,
mali-sermayenin daha güçlü odakları
nisbeten daha ufak ya da daha
zayıf rakiplerini yıkıma uğratmış-
lardır. Ya da günümüz somutunda
daha fazla görüldüğü gibi dev ser-
maye tekellerinin birleşerek diğer
tekelleri mülksüzleştirmesinde ve
yutmasında kendisini göstermekte-
dir. Bu anlamda **sermayenin mer-**

**kezileşmesi az sayıdaki tekellerin,
bankaların daha zayıf rakiplerini
mülksüzleştirmeleri ile koşut gi-
der ve onların payları daha az sa-
yıdaki tekelin ve finans kurumu-
nun elinde birikir.**

Emperyalist tekeller krizin fatu-
rasını esasta halklara ödetirken, di-
ğer yandan da merkezileşerek ra-
kiplerine de ödetmeye çalışıyorlar.
Bu, düşük verimli işletmelerin bü-
yükler tarafından tasfiye edilmesi
ve pazar paylarının ele geçirilmesi
şeklinde olmaktadır. Aşırı üretim-
den kaynaklanan kullanılmaz du-
rumdaki sermaye farklılığının ya-
rattığı zararın paylaşılmasını da içe-
rir merkezileşme. Ama bu da **reka-
bete dayalıdır.** Her tekeli, zararı
mümkün mertebe hasmına daha
çok maletmeye, kendi payına düşen
zararı en aza indirmeye, rakibinin
sırtına yüklemeye çalışır. Marks bu
çatışmayı şöyle açıklamaktadır:
*"Bu çatışma açıklanırken gösteril-
diği gibi uğranılan kayıp hiçbir za-
man bireysel kapitalistler arasında
eşit olarak dağılmayıp, bu dağılım
daha çok rekabet savaşımı ile belirlenir
ve sahip olunan özel avantajlar ya da
daha önce elde olunan konumlarla
bağlı olarak çok farklı oranlarda
bölünmüş olur, böylece, bir sermaye
kullanılmaz durumda bırakılır, diğeri
yok olur ve bir üçüncüsü nisbeten az
bir kayıpla kurtulur ya da geçici değer
kaybına uğrar."*

Marks'ın bu tahlili anın gerçeği-
ne ne kadar da uyuyor. Pazar çatış-
ması aynı zamanda günümüzde,
tüm pazarlarda, borsalarda, her tür-
lü finans piyasalarında zararın dağı-
lımındaki çatışmayı da içeriyor.
Dev şirketler birleşiyor, birbirlerini
karşılıklarına alıyor, hatta oluşan or-
taklıklar tekrar bozuluyor... Kısaca-
sı kıran kırana bir çatışma yürütü-
yor dev tekeller... Merkezileşme
için rekabette kimin kazanacağı yi-
ne Marks'ın deyimiyle; *"düşman
kardeşlerin göstereceği güce ve
kurnazlığa bağlıdır."* Tabi ki bu ça-

tışma salt emperyalist büyük grupların çatışması değil; aynı zamanda emperyalist devletlerin çatışmasını da içeriyor. Dolayısıyla emperyalistler arası çelişkileri de derinleştiriyor ve kutuplaşmalara zemin yaratıyor...

Emperyalistler arası ilişkiler yerküresine hakim olmaya ve sermayeyi mümkün mertebe daha çok kendi merkezlerinde tutmaya dayanırken; yarı-sömürgelerle olan ilişkilerde de daha çok sömürme, daha çok borçlandırma, doğal kaynakların, hammaddelerin daha talanına dayanır. **Yarı-sömürgelerde yaratıldığı kapitalizm, kendi bayii durumunda olan komprador kapitalizmdir.** Ve feodal, yarı-feodal bir yapıyla içiçedir. Bu yapı ve bu yapının egemenleri komprador-kapitalistler, feodal toprak ağaları, şeyhler, aşiretler ve her türden pre-kapitalist kurumlar emperyalizmin iktisadi ve sosyal dayanaklarını oluştururlar. Bir başka deyişle, tüketime dönük montaja dayalı bir kapitalizmle içiçe geçmiş yarı-feodal sosyo-ekonomik yapılar emperyalizmin **varlık koşuludurlar.** “Kuşkusuz kapitalizm, bugün her yerde sanayiye göre çok geri kalmış olan tarımı geliştirebilseydi, baş döndürücü teknik ilerlemeye karşın, her yerde aç ve yoksulluk içinde bulunan halk kitlelerinin yaşam düzeyini yükseltebilseydi, bir sermaye fazlası sorunu olmayacaktı. Kapitalizmin küçük-burjuva eleştirmenleri her fırsatta, bu ‘kanıt’ı ileri sürmektedirler. Ama o zaman da kapitalizm, kapitalizm olmaktan çıkacaktı, çünkü gelişmesindeki eşitsizlik yığınların yarı-aç yaşıyor olması bu üretim tarzının koşulları ve kaçınılmaz, temel özelliğidir... Kapitalizm, kapitalizm olarak kaldıysa, sermaye fazlası belli bir ülkede yığınların yaşam düzeyini yükseltmeye değil çünkü bu durumda kapitalistlerin kazançlarında bir azalma söz konusudur- dış ülkelere geri kalmış ülkelere sermaye ihracı yoluyla, bu kâr-

ları artırmaya yönelirler. Geri kalmış ülkelerde kâr, her zaman yüksektir; çünkü buralarda sermaye pek az, toprak fiyatı nisbeten düşük, ücretler az, hammadde ucuzdur. Sermaye ihracı, bir kısım geri kalmış ülkenin öteden beri dünya kapitalist çarkına kapılmış olmasından ileri gelmektedir; bu ülkelerde bütün demiryolları yapılmıştır ya da yapılmak üzere, sanayi gelişmenin vb. gerekli koşulları yaratılmış bulunmaktadır. Sermayenin ihraç zorunluluğu kapitalizmin birkaç ülkede fazla olgunlaşmış olması olgu-

Meta ihracının ihtiyaçlarını karşılamak ve gereklerini yerine getirmek için feodal, manüfaktür basit-meta üretimi aşamasında bulunan ülkelere giren sömürgeci kapitalizm; ilk başlarda bu ülkelerin pre-kapitalist kabuğunu kısmen parçalamış, feodal kapalı ekonomiyi kısmen yıkmış ve meta ihracıyla kapitalist ticareti sokmuş ve dağınk pazarları ilk başlarda birleştirmiştir.

sundan ve (tarımın geri kalmış olması ve yığınların yoksulluğu nedeniyle) sermayenin ‘kârlı’ yatırım alanı bulamaması olgusundan ileri gelir.” Lenin’in belirttiği gibi kapitalizmi (emperyalizmi) ve sermaye ihracını vareden ön koşul, yığınların aç ve yoksul olduğu, tarımın geri kaldığı, sermayenin pek az olduğu vb. koşulları barındıran geri kalmış ülkelerin varlığıdır. **Bu koşullar olmasaydı kapitalizmin (emperyalizmin) olması mümkün değildi.**

Ve yine sermaye ihracı kapitalist-emperyalist ülkelerdeki “sermaye fazlası”nın yüksek kâr hırslıya geri kalmış ülkelere yönelmesi olancağından ileri gelmektedir. 5-10 tane emperyalist ülkeyle bir dizi geri yarı-sömürge ülke arasındaki ilişkiye bu işleyiş damgasını vurmaktadır. Dolayısıyla emperyalizm bağımlı ülkeleri geliştirmemiş, tersine gelişmesinin önünde set teşkil etmiş ve ilkel birikim sürecinin sınırları içinde tutmuştur.

İLKEL BİRİKİM SÜRECİ

Sömürgeci, yarı-sömürgeci siyasetin tarihsel kökleri **ilkel birikim sürecine girmemiş ülkelere girmesiyle** başlar. Kapitalizmin dengesiz gelişme yasası kapitalizmin yükselme aşamasında bir avuç ülkede kapitalizmi egemen kılarken; bugünün pazarları, o tarihsel kesitte, henüz, ilkel sermaye birikimine girmemiş, ya da o süreci henüz tamamlamamışlardı. Meta ihracının ihtiyaçlarını karşılamak ve gereklerini yerine getirmek için feodal, manüfaktür basit-meta üretimi aşamasında bulunan ülkelere giren sömürgeci kapitalizm; ilk başlarda bu ülkelerin pre-kapitalist kabuğunu kısmen parçalamış, feodal kapalı ekonomiyi kısmen yıkmış ve meta ihracıyla kapitalist ticareti sokmuş ve dağınk pazarları ilk başlarda birleştirmiştir. Ama **bu eğilim yerini daha sonraki tarihsel süreçte giderek statükocu gelişmeyi engelleyen gerici ve arkaik kurum ve güçlerle ittifak eden bir eğilime bırakmıştır.** Ve bu eğilim tekelci kapitalizmle **iyice pekişmiş ve esas eğilim** olmuştur.

Bugünün emperyalizme peşkeş çekilmiş ülkeleri, dünün, ilkel birikim sürecine girmeden kapitalizme-emperyalizme bağlanan ülkeleridir. Her ne kadar kapitalizm-emperyalizm, feodalizme tekabül eden, arkaik-ataerki ilişkileri kısmen çözerek, pazarları ilkel birikim aşamasına sokmuşsa da sermaye ih-

racı süreciyle birlikte ilkel birikimin tamamlanmasının da engellenmesinde biricik ve temel rol oynamıştır. Öyle ki, emperyalizme bağlanmadan önce ilkel birikim sürecine kısmen giren İspanya, Portekiz, Yunanistan vb. birkaç pazarın dışında, çağımızda, **mevcut pazarların ezici çoğunluğu ilkel birikim sürecindedirler.**

Tarihsel olarak sermayenin ilkel doğuşu bu gibi ülkelerde kendi iç dinamiklerinin sonucu olmamıştır. **Sömürgeci kapitalizmin dışardan girişiyle, sermaye, bu ülkelere girmiştir.** Ve kâr hırsıyla giren sermaye, durmadan daha fazlasıyla çıkmış ve köklü toplumsal dönüşümler gerçekleştirememiştir. İç pazardan ziyade, kapitalist merkezlerde biriken sermaye cılız bir çözülmenin ötesinde kapitalizmin iç dinamiklerini harekete geçirememiştir. Sömürgeci kapitalizmin ve sonradan emperyalizmin kontrolündeki sermaye eski toplumun bağrında tahribatlar yaratmamış, eski üretim tarzını, her türlü sosyal ilişkileri, her türlü eski kurumları yıkıma uğratmamış, tasfiye edememiş; ve doğal olarak da kapitalizmin sosyal dayanaklarına tekabül eden bağımsız burjuvaziye ve proletaryayı kendi iç bağrında oluşturamamıştır. Kısacası **yabancı sermaye, kapitalizmin ön koşullarını yaratma sürecini tamamlamamıştır.**

Sermayenin ilkel birikimi herşeyden evvel kapitalizmin ön koşullarının yaratılması ve tamamlanması sürecidir. Bilindiği gibi, bu tarihsel gelişme eski toplumun bağrında, eski üretim tarzını, her türlü eski mülkiyet ilişkilerini, eski sınıfları yadsıyan ve karşıtı da yeni-burjuva üretim biçiminin, yeni mülkiyet ilişkilerinin ve giderek siyasal yeni yapı ve kurumların vb. filiz vermesi ve giderek egemenliğini tamamlaması sürecidir. Marks, bu süreci çok berrak bir şekilde tahlil ederek “sermayenin tarihinin başlangıcının oluşumu” olarak değer-

lendirmiştir. Ve bu süreç basit-meta üretimine, küçük üretime dayalı, küçük ölçekli doğrudan üreticinin emeğine dayanan özel mülkiyetin, - Marks’ın deyişiyle sahibinin emeğine dayanan özel mülkiyetin- çözümlü yok olmasıdır. Ve bu sınıfların mülksüzleştirilerek, yeni kapitalist sürecin ilişkileri doğrultusunda proleterlere dönüştürülmesidir. Mülksüzleştirilen eski mülkiyetin de sermaye olarak bir avuç burjuvazinin mülkiyetine dönüştürülmesidir. Böylelikle **kapitalizmin önkoşulu olan sermayenin ve emekgücünün (proletaryanın) yaratılması ve tamamlanması sürecidir.**

Bu iktisadi evrim ancak kendi iç çelişkilerinin çözümüyle mümkün olur. Oysa, dışarıdan giren sermaye bu iktisadi evrimi sonuçlandırmamıştır.

Ama bu toplumlardaki çözümü başlatan da yine yabancı kapitalizm olmuştur. Kapalı ekonomiyi yıkmış, çıkarları gereği pazarları genişletmiş, meta ihracını sokmuş, kendi iç pazarı için gerekli hammadde ve doğal kaynakları karşılamak için girdiği toplumun eski iktisadi yapısında yaptığı müdahalelerle, eski toplumu çözülme sürecine sokmuş, zorunlu olarak da kendine bağımlı komprador tarzda bir kapitalizm de yaratmıştır. Diğer bir deyişle **kadim toplumları ilkel birikim sürecine de yabancı kapitalizm sokmuştur. Ama bu süreci tamamlamamıştır. Tersine bu sürece köstek olmuştur ve tarihsel misyonu gereği hala olmaktadır...**

Bu nedenledir ki, mali-sermayenin ağırları altındaki toplumlar -tarihsel özgül koşulları dışındaki, ender bazı pazarların dışında- emperyalizmin işleyişi gereği, ilkel birikim aşamasındadırlar. Ve bu aşamadır sermaye ihracına zemin yaratan. Sermaye ihracı rolüyle, emperyalizm bu sürecin tasfiyesini hep engellemiştir. Nitel anlamda iktisadi evrime hep kapalı tutmuştur.

Kısmi feodal yapının çözülmesi, komprador-kapitalizmin varlığına karşın ilkel birikim süreci, son tahlilde Marks’ın tahliliyle “pre-kapitalist süreçtir”. Eski yapı tümenden tasfiye edilmemiş, ağalığıyla, feodal beyleriyle, özel mülkiyete ve sahibinin emeğine dayalı köylülüğü, zanaatkarları, esnaf vb. sınıflarıyla, şeyh ve aşiret kurumlarıyla feodal cebre dayalı politik devlet kurumuyla, ulusal sorunuyla, ortaçağın ideolojisi dinin etkili varlığı ile vb. tüm ataerkil görünümüyle varlığını devam ettirmekte. Tabi ki bu, emperyalizmin, komprador kapitalizmin çarpık yansımalarıyla içiçe geçmiş şekildedir.

Tam da bu nedenledir ki, sermaye birikimi ilkel birikim aşamasındaki **yeni-sömürgeler yerine, emperyalist pazarlarda büyümektedir. Çünkü yeni sömürgelerdeki komprador kapitalizm sermayenin dolaşımı ve değişiminde esas birikimi sağlayan üretim araçları üreten kesimden muaftır.** Komprador tarzdaki üretim, **tüketim nesnelere üretimine** dönüktür, ki bu üretim de **montaja** dayalıdır. Oysa kapitalizmin temel yasasına göre, ürün, artı-değer ve sermayenin gerçekleşmesi ve genişletilmiş yeniden üretime sokulması yoluyla sermayenin birikimi sağlanır. Ve bu birikim de esasta, üretim araçları ve teknoloji üreten kesim üzerinden mümkün olur. Çünkü tüketim maddelerini üreten kesimin gerçekleşmesi ile gelen artı-değerin büyük kısmı, sonraki yeniden üretimin üretim araçları ve makine bölümüne yatırılır. Kapitalizmin bu işleyişi tam da üretim araçları üreten kesim ile, tüketim nesnelere üreten kesimin aynı toplumsal yapıda beraber varlığını zorunlu kılar.

Dolayısıyla sanayinin bu iki kesimin bölümleri değişmeyen sermaye ve değişen sermaye ve artı-değer bölümleri devamlı birbirleriyle, bir makinenin intizamı gibi, **ilişki ve değişim** halindedirler.

Ama bu değişim ve gerçekleşmede birinci kesim (üretim araçları üreten kesim), ikinci kesimden (tüketim maddeleri üreten kesim) daha fazla büyür. Bu konuda Lenin'in - Marks'a dayanarak yaptığı şu saptama önemlidir: "Bizi ilgilendiren sorunla, yani iç pazar sorunuyla ilgili olarak, Marks'ın gerçekleştirme teorisinden çıkarılacak temel sonuç şudur: kapitalist üretim, ve dolayısıyla, iç pazar, tüketim maddelerinden çok üretim araçlarından dolayı büyür. Bir başka deyişle, üretim araçlarındaki artış, tüketim maddesindeki artışı geçer. Gerçekten de gördük ki tüketim maddelerindeki (kesim 2) değişmeyen sermaye, üretim araçlarındaki (kesim 1) değiş-

şen sermaye ve artı-değer ile değişilir. Oysa kapitalist üretimin genel yasasına göre değişmeyen sermaye, değişen sermayeden daha hızlı büyür. Bu yüzden tüketim maddelerindeki değişmeyen sermaye, tüketim maddelerindeki değişen sermaye ve artı-değerden daha hızlı çoğalmak zorundayken üretim araçlarındaki değişmeyen sermaye, hem üretim araçlarındaki, değişen sermayedeki (artı-değer) artışı, hem de tüketim maddelerindeki değişmeyen sermayedeki artışı aşarak hepsinden de hızlı çoğalmak zorundadır. Dolayısıyla **toplumsal üretimin, üretim araçları üreten kesimi, tüketim maddeleri üretenden daha hızlı büyümek zorundadır.** Bu yüzden kapitalizm için iç pazarın büyümesi, bir dereceye kadar büyümesi, kişisel tüketimdeki büyümeden 'bağımsızdır', ve esas

olarak üretken tüketimden dolayı ortaya çıkmaktadır."

Görüldüğü gibi, kesim (1)'in değişmeyen sermayesi, kendi değişen sermayesi ve artı-değerin tüketime giden bölümünden, ve kesim (2)'nin değişmeyen sermayesinden çok hızlı büyümek zorundadır. Dolayısıyla **iç pazar ve birikim esasta böylesi bir işleyişle büyüdüğü için, sermaye birikiminin başlangıç noktasını da üretim araçları kesiminin varlığı oluşturur.**

Oysa yukarıda gördük ki, birikimin bu başlangıç noktasını oluşturan alt-yapı bizde ve diğer ilkel birikim sürecindeki bağımlı ülkelere mevcut değildir. Kesim I' den muaf olan ülkeler ve iç pazarları da devamlı mali sermayeye bu yüzden bağımlıdır. Yapılan üretimin sonucu kârın aslan payı da, kesim I' in olduğu emperyalist ülkelere ak-

maktadır. Kaldı ki, yapılan tüketime dönük üretimin, üretim araçları ihtiyacı da **emperyalizmden sağlanan borçlarla** yapılmakta ve tekeller çifte sömürü elde etmektedirler.

Bu gerçeği göremeyenler emperyalizmle, yarı-sömürgeler arasındaki ilişkileri kavrayamazlar. Kompador kapitalizmi ve yarı-feodal yapıyı anlayamazlar. "Geri", "orta-kapitalist", "alt-emperyalist" vb. tahliller yaparlar... Hatta teknoloji-determinizmine kapılarak, çıkan son model ürün kalıplarına dayanarak, hep buzdağın üstünde hareket ederler. Oysa sorun buzdağın altındakileri görebilmektir. Tabi ki, bu da, Marksizm-Leninizm-Maoizm ile donanan bir

dünya görüşüyle mümkündür. Aksi halde, emperyalizmin kapitalizmi geliştirdiği teorisi (ki emperyalizmin miladıyla bu teori hep söylene gelmiştir) gibi çürük bir silahla kuşanılır, ve de, emperyalizme hiç de hak etmediği bir paye biçilir.

Dolayısıyla bu gerçeğin mali sermaye, yarı-sömürgeler arasındaki ilişkilerin çok daha objektif olarak görünmesi, sermaye birikiminin iyice küresel boyutlara ulaştığı mevcut anda, çok daha zaruridir. Bir tarafta ihraç edenler, diğer tarafta borç ithal edenler arasındaki mesafenin tarihinde, belki de en fazla açıldığı, borç şişkinliğinin en fazla yaşandığı mevcut süreç bunu daha gerekli kılıyor. Tabi ki, uluslararası kapitalizmin-sermayenin giderek derinleşen bunalımına, kendi işlerliğinin yasalarıyla yanıtlar aranarak bu yapılmalıdır.

“KÜRESEL” KAPİTALİZM YA DA SERMAYENİN AŞIRI BİRİKİMİ

Sermayenin küresel boyutlara ulaşması tabii ki yeni bir olgu değildir. Bu olgu yüz yıl öncesinde oluşmuştur. Pazarlar yoğunlaşan üretimle oluşan tekeller tarafından daha bir asır öncesinde paylaşılmıştır. Sabit olan pazarlar daha o süreçte paylaşılmış ve birleştirilmiş, bir dünya pazarı haline getirilmiştir. Küresel çapta yaratılan pazarın tarihsel kökleri çok eskiye dayandığı gibi durmadan kâr hırsıyla hareket eden tekeller tarafından hep yeniden paylaşılmıştır. Küreselleşme ile burjuvazinin yaptığı, tahrifatlar, çarpıtmalar, demagojiler ile gerçeği gizleme çabasıdır. Belki bunda dünya kamuoyunu manüple etmede “başarılı” da oldular. Ama gerçeklerin devrimciliği onları her geçen gün mahkum etmekten de öte kalmıyor.

Bu anlamda küreselleşmeden bizim anladığımız farklı şeydir. **Kapitalizmin daha da uluslararasılaşmasıdır.** Sermayenin bu uluslararasılaşmaya paralel olarak daha yoğunlaşması ve daha merkezileşmesidir. Kapitalist-emperyalist sistemin bir dünya sistemi olarak daha hızlı ve sıçramalı gelişmesidir. **Sermayenin kapladığı hacim ve aşırı birikimin günümüzde vardığı doruk noktasıdır.** Lenin’in döneminde en büyük 4 emperyalist gücün 479 milyar Frank’la dünya mali-sermayesinin % 80’ine sahipken, bugün sadece ABD’nin sahip olduğu miktar yüzlerce trilyonlarla ifade ediliyor.

Ve yine üretim artış hızı ve dolaşımdaki sermayenin genişlemesi bile doruk düzeylere varmıştır. Teknolojideki dev atılımlar ve emeğin üretkenliği ile üretimin kendi içindeki farklılaşmalar ile, reel sermayenin aşırı üretime rağmen vardığı dev küresel boyutlara ulaşmasıdır. Ve de mali sermayenin vardığı boyut öyle ki, mali sermayenin büyü-

mesi ve genişleme hacmi -reel sermaye geriler ve daralırken- ekonomik ve mali piyasaları iyice abluka altına almıştır.

Buna mukabil de sanayi ve üretken sermayenin yatırımları ve üretimindeki düşüş de aşırı sermaye birikimiyle -mali sermayenin muazzam genişlemesine paralel- muazzam ölçülerde düşmüştür. Sermayenin tefeci niteliği çok daha öne çıkmıştır. Zaten periyodları artık çok daha kısalan krizlerin temelinde de aşırı üretimden kaynaklanan reel sermayedeki bu durgunluk, daralma vardır.

Ama “küresel” kapitalizm salt sermayenin tarihsel olarak vardığı bu ivme değildir. Dünya konjonktüründe yeni emperyalist kutuplaşmalara giden bir dönemece de giriliyor

*“Küreselleşme”,
Kapitalizmin daha da
uluslararasılaşmasıdır.
Sermayenin bu
uluslararasılaşmaya
paralel olarak daha
yoğunlaşması ve daha
merkezileşmesidir.
Kapitalist-emperyalist
sistemin bir dünya
sistemi olarak daha hızlı
ve sıçramalı gelişmesidir.
Sermayenin kapladığı
hacim ve aşırı birikimin
günümüzde vardığı
dorum noktasıdır.*

olmasıdır... ABD emperyalizminin dünya çapındaki salt kendi hegemonyasına dayalı statükoyu devam ettirme ve dünyayı “benden olmayan benim düşmanımdır” politikasını hergeçen gün daha pratiğe uygulamasıdır. Giderek artan oranda askeri politikaları öne çıkarmasıdır. Buna mukabil, Almanya-Fransa ek-

senindeki AB Rus, Çin, Japonya gibi emperyalist devletler pazarların yeniden paylaşımında daha fazla pay talep ediyorlar. Bu da, emperyalistler arası saflaşmaları gündeme getiriyor. Emperyalistler arası çelişkileri geriyor ve yeni mevzilenmelere zeminler yaratıyor.

Ve de en önemlisi uluslararası mali sermayenin, kapitalizmin tüm tahribatlarını ve külfetini dünya halklarına çıkarmasıdır. “Küresel” kapitalizm sömürünün çok daha katmerli bir hal almasıdır. Yarı-sömürge ülkelerin halklara daha acımasız, daha sefil, daha ilkel bir yaşamın dayatılmasıdır. Giderek artan bir yoksullaşmaya terkedilmesidir. Halkların en ilkel, en zalim, en vahşi tutkularla ezilmesidir. Yeniden yapılandırma adı altında emperyalist ülkelerde de işçi sınıfı “küresel” kapitalizmin reva gördüğü uygulamalardan nasibini almaktadır. Kazanılan sosyal-hakların, demokratik hakların adım adım gaspı çok daha fazla hissedilir boyutlardadır. “Anti-terör”, “göçmenler”, “iltica” yasaları adım adım piyasaya sürülüyor. Sendikasıızlaştırma devam ediyor. Çürüyen, yozlaşan kapitalizmin ifadesi olan “küreselleşme” kendi maddi yaşamına uygun olarak, toplumu manevi olarak dejene ediyor, akli yozlaşmaya sürüklüyor. “Küreselleşme” bireyciliğin, soysuzlaşmanın, savrulmanın, rezilliğin topluma dayatılmasıdır...

Ama tüm bunlara karşın halkların tepki ve hoşnutsuzluklarının da giderek artan dozlarda başkaldırı-malarını, ayaklanmalarını, anti-emperyalist dalga oluşturmalarını da beraberinde getiriyor. Kitleler yaşadıkları deney ve tecrübelerle emperyalizmin gerçek yüzünü görüyorlar. Proletarya partilerinin önderliğinde verilen mücadeleler daha ivme kazanıyor, ileriki dönemlerde verilecek mücadelelere de ilham kaynağı oluşturuyor. Elbette ki subjektif öge açısından durum mevcut anda yeterli değildir. Ama unutul-

masın ki, **bugünün artan boyutlardaki çelişkilerin derinleşmesi önümüzdeki süreç açısından da, subjektif ögenin güçlenmesine zemin yaratıyor.**

Tüm bu anlamlarda “küreselleşme” süreci, sermayenin iyice dallanıp budaklanması, reel sektörden bugüne değin görülmedik boyutlarda kopması ve o oranda da üretkenlik vasfını yitirmesi ve iyice rantiyeye bir karakter taşımasıdır. Aynı zamanda bunalımları, patlamaları, kalıcı işsizliği kendi içinde barındıran özelliğiyle sınıf mücadelesinin çetin süreçlere yol almasıdır.

Emperyalizmin mevcut şartlarda en doruk düzeylere varmasıdır “küreselleşme”... Kapitalizmin genel bunalımına bağlı olarak aşırı üretimin ve aşırı birikimin, tarihinde ulaştığı en yüksek seviyedir. Kapitalizm bu krizleri daha öncekileri belli periyodlarla yaşadı. Yeni genç dönemleriyle canlanma ve istikrar dönemlerini de yaşadı. Ama bugün vardığı seviye geçmişle kıyaslandığında yerini yeni canlanmaların ve istikrarın aldığı yeni başlangıçlara bırakmadığı gibi, bunalım, istikrarsızlık, krizler ‘70’lerden bu yana giderek derinleşerek ve süreklileşerek varlığını devam ettiriyor. Hem de her geçen gün ivmesini yükselterek... Kapitalizm, bunalımına neden olan aşırı birikim fazlalığını yok edememiş, istikrarın, canlanmanın önünü açacak yıkımları yerine getirememiş ve yeni bir temel yaratıp istikrarlı bir rotaya girememiştir. **Kapitalizm** dolayısıyla sermayenin bugünkü aşamasıyla **belki de tarihsel olarak kendi sisteminin en uzun süreli bunalım ve tahribatlarını yaşıyor.** Hem de, sömürünün, saldırganlığın, savaş tehditlerinin, işsizliğin, savrulmanın, yoksulluğun ifade edildiği yeniden yapılandırma politikalarının tonunun da giderek artmasına rağmen... Bu süreçten ne zaman çıkar? Bunun cevabını emperyalist haydutların aralarındaki çatışmalar-

ın varacağı ivme verecektir. Ve yine halkların mücadelesi verecektir. Ama eski süreçlere göre böylesi bir kriz girdabından çıkmaları da artık kolay olmayacaktır. Kapitalizmin-sermayenin tarihsel eğilimi bunu ve gelecek dönemlerin çok keskin sınıf mücadelelerine de gebe olduğunu çıplak bir şekilde göstermektedir.

Peki, uluslararası kapitalizm bugüne nasıl gelmiştir? Bunun cevabı bizzat emperyalist-kapitalizmin can çekişen bünyesindedir. Onun evrensel işleyişindedir. Çağımızda mali karakter alan sermayenin bileşimindeki dengesiz büyüme ve genişleme ve onun giderek artan bir tempoyla tefeci nitelik alan bir yörüngeye yönelmesindedir bunun cevabı...

Hem iç pazarı, hem de sermaye ihracıyla dünya pazarlarını talan ve yağma eden mali sermaye, genişleme ve merkezileşme eğilimini her zaman korumuştur. I. Paylaşım savaşı sonrasının bunalımını, on milyonlarca insanın katliamı ve enkaz haline gelen ekonomik tahribatına 2. Paylaşım savaşıyla “atlatan” emperyalizm, Keynesyen politikalarla sermayenin bileşimini yeni bir güzergaha sokmuştu. Kapitalizmin kendi iç evriminde Marks’ın deyimiyle yeni bir başlangıç olan bu evrede de, sermayenin organik bileşiminin büyümesi yasa doğal olarak işlemiştir.

Yani pazarların ve emek-gücünün artı-değer sömürüsüyle elde edilen yeni kârlarla, yeni bir birikim sürecine sokulmuştur. Giderek yoğunlaşan ve genişleyen sermaye, eğilimsel olarak, sermayenin organik bileşiminde aynı oranlarda değil, eşit olamayan oranlarda yer almıştır. Bu eşitsizlik biriken sermayenin üretim araçlarına yatırılan bölümün (değişmeyen sermaye), emek-gücü bölümüne yatırılan (değişen sermaye) bölümünden daha hızlı büyümesi şeklinde kendisini gösterir. Açık ki, bu yasa, her özgülde farklı biçimler de olsa, **evrensel** bir yasadır. Ve sermayenin tarih-

sel eğilimini gösterir.

SERMAYENİN BİLEŞİMİNDE BÜYÜME KÂR ORANINDA DÜŞÜŞ

Sermaye, işlevleri nedeniyle maddi açıdan bakıldığında **üretim araçları** ile **emek-gücünün** bileşiminden oluşur. Bu da sermayenin organik bileşimini oluşturur. Kapitalist birikimin temel yasası, emeğin sömürsünden elde edilen artı-değerin, -ya da başkalaşmış biçimiyle kârın- her yeniden üretim süreci ve dolaşım sürecine dahil olmasıdır.

Ama bu katılım **dengesizdir.** “Eğer bir de sermayenin bileşimindeki bu yavaş değişiminin, yalnız bireysel üretim alanları ile sınırlı kalmayıp, aşağı yukarı bütün ya da hiç değilse, önemli üretim alanlarında da meydana geldiği ve bu yüzden, bir toplumun toplam sermayesinin ortalama organik bileşiminde değişmelere neden olduğu varsayılırsa, artı-değer oranı ya da emeğin sermaye tarafından sömürülme yoğunluğu aynı kaldığı sürece, değişmeyen sermayenin değişen sermayeye göre tedrici büyümesi zorunlu olarak, genel kâr oranında tedrici bir düşmeye yol açar. Görmüş olduğumuz gibi, kapitalist üretimin gelişmesiyle birlikte, değişen sermayede, değişmeyen sermaye, ve dolaşımıyla harekete geçirilen toplam sermayeye oranla nispi bir azalma olması, kapitalist üretimin bir yasa-sıdır.” Marks’ın yukarıda belirttiği gibi, değişmeyen sermayenin değişen sermayeye kıyasla büyümesi, kapitalist üretimin bir yasası olduğu gibi, bu büyümeye paralel olarak, **genel kâr oranının tedrici düşüşü** de kapitalizmin bir yasasıdır. Çünkü artı-değer -ve toplam sermaye içindeki miktarı kârın- kaynağı, sermayenin organik bileşimindeki değişen sermayedir. Dolayısıyla değişmeyen sermayenin büyümesi, değişen sermayenin nispi azalımı ve küçülmesi kârın oranını düşürür.

Çünkü kâr oranı, artı-değerin sermayenin toplam kitlesi içindeki oranını oluşturur. Bu işleyiş gereği, sermayenin organik bileşimi büyürken, değişmeyen sermayenin, değişen sermayeye göre büyümesini, ama, ortalama kâr oranının da düşüşünü beraberinde getirir.

Bu ilk etapta bir soyutlamadır. Ama somuta, gerçeğe dönük bir soyutlamadır. Ve kapitalizmin tarihsel-eğilimsel güzergahını ifade eder.

Ama bu eğilim, kapitalizmin her özgül sürecinde artı-değerin ve kâr oranının değişik boyutlar almasıyla elele gider. Nitekim, kapitalizm-emperyalizm tarihi açıktır ki dümdüz bir hat izlememiştir. Çeşitli kesintilere, dalgalanmalara maruz kalmıştır. Ve yine istikrarlı süreçler de yaşamıştır. Dolayısıyla kapitalizmin üretiminde, sömürü oranında, artı-değer ve kâr kitlesinde ve oranlarında, kendi içindeki devrevi dönemleriyle sermaye değişik boyutlar yaşamıştır. Sınıf müdaleleleri, emperyalistler arası rekabet ve çatışma da kâr oranının düşüşünde ve yükselişinde rol oynamıştır. Örneğin 2. Paylaşım savaşının hemen akabinde, bir önceki sürecine kıyasla giderek artan kâr oranları, daha sonra giderek yerini düşüşe bırakmıştır. Bu anlamda bu soyutlama kapitalizmin -günümüzdeki aşamasıyla, pazarlarıyla birlikte emperya-

list sisteminin- tarihsel yönelimini ifade etmektedir. Nitekim bugünkü konumu, kapitalizmin bu işleyişini bir kez daha doğrulamaktadır.

Öyle ki, genel kâr oranının düşüşünü telafi etmek için artı-değer oranını artırmaya gitmişlerdir. Ya da, artı-değer -ve kâr kitlesini- artırmışlardır. Ama artı-değer oranının artışı, kâr oranının artışı değildir. Çünkü, **kâr oranı, artı-değerin tüm sermaye bileşimindeki (değişmeyen sermaye ve değişen sermaye) oranıyken; artı-değer oranı sadece değişen sermayeye oranı oluşturur. Dolayısıyla artı-değer oranı artarken bile, kâr oranı düşme eğilimi göstermiştir. Çünkü kâr oranı, artı-değer oranından mutlak olarak küçüktür.**

Ve yine, artı-değer ve kâr kitlesi büyürken bile, ortalama kâr oranının düşme eğilimini gideremez. Çünkü, artı-değer ve kâr kitlesi, emek kitlesinin, dolayısıyla artı-emek kitlesinin değişen sermayenin kendi içinde artmasıyla, artı-değerin kitlesinde ve kâr kitlesindeki büyümeyi ifade eder. Burada ölçü artı-emek kitlesidir. Artı-emeğin artışıyla gelen artı-değer kitlesi -dolayısıyla kâr kitlesi- büyür. Buna rağmen, genel kâr oranındaki düşmeye neden olan, değişen sermayenin nispi azalması yasası, kâr kitlesinin artmasına karşın, kâr oranının düşüşünü yine de beraberinde getirir.

Daha yalın bir ifadeyle; **kâr kitlesinde büyüme, ama, kâr oranında düşüş...**

Ama, bilindiği gibi, tekelci burjuvazinin kâr kaynakları sadece kendi iç pazarlarıyla sınırlı kalmamıştır. Onun esas kâr kaynakları dış pazarlar, sömürge ve yarı-sömürgeleler oluşturmuştur. Dış pazarlardan gelen azami kârlarla, kâr oranının düşüşünü telafi etmeye çalışmıştır. Sermayenin birikimine ivme kazandıran, gelişmesine hız katan, sıçramalar yaratan esasta sermaye ihracına dayalı olan dünya halklarının sömürülmesi pahasına olmuştur. "Bugünkü kapitalizmin temel ekonomik yasasının bellibaşlı çizgileri ve gerekleri aşağı yukarı şu şekilde ifade edilebilir. Belirli bir ülkenin halkının çoğunluğunu sömürerek, iflasa sürükleyerek ve yoksullaştırarak, diğer ülkelerin ve hele geri kalmış ülkelerin halkını boyunduruğu altına alarak ve sistemli bir biçimde talan ederek; ve ensonu, savaşlarla ve en yüksek kârlar sağlamak için ulusal ekonomiyi askerileştirerek azami kapitalist kârı sağlamak." Stalin'in belirttiği gibi geri kalmış halkların sömürüsüne dayalı azami kârlar ile sermayenin muazzam birikimi oluşmuştur.

Açıktır ki, bu birikim, emperyalist metropollerde yoğunlaşmıştır. Esasta borçlandırmaya dayalı sermaye ihracı, geri kalmış ülkeleri bi-

Sermayenin birikimine ivme kazandıran, gelişmesine hız katan, sıçramalar yaratan esasta sermaye ihracına dayalı olan dünya halklarının sömürülmesi pahasına olmuştur.

rikimden muaf kılmış, genelde ege-men olan ilkel birikim sürecini de-
vamlı beslemiştir. Giderek bu ülke-
leri daha sömürerek ve daha borç-
landırarak bağımlılığın da dozunu
iyice artırmıştır. Sermayenin azami
kâra dayalı bu işlevi, tabi ki tekerci
niteliğini de artırmıştır. Öyle ki ka-
pitalizmin genel bunalımının sonu-
cu olarak zaten devamlı istikrarsız-
lık ve bunalım içinde olan, yarı-söm-
ürgeler, borç düzeylerinin yüksel-
mesi ile, özellikle 1970'lerden son-
ra artan oranlarda ve kısalan aralık-
larla borç krizlerine sürüklenmiştir.
'70'lerdeki "serbest piyasa",
1990'lardaki "küresel politikalar"la
pazarların emperyalizme bağımlılı-
ğı çok daha fazla artmış, bunalım
süreci daha derinleşmiştir. Öyle ki,
borçlarını ödeyemeyen yarı-sömür-
geler, finans kurumlarının artan
yaptırımlarıyla, geçmişlerini arata-
cak düzeyleriyle bugün kroşe ol-
muş durumda bulunuyorlar...

Pazarlara ihraç edilen sermaye-
nin getirdiği kârlar, emperyalizmin
merkezlerinde giderek yığılmış, şiş-
miş ve aşırı birikim yaratmıştır.
Tabi ki bu durum, emperyalizm ile
yarı-sömürgeler arasındaki ilişkinin
bir tezahürü olduğu gibi, birbirine
bağlı ve birbirine koşut olarak so-
nuç yaratan bir durumdur. Öyle ki
mali sermayenin birikimi, pazar ge-
nişlemesinden çok daha hızlı olmuş
ve mevcut süreçte pazarlar tarafın-
dan emilemez bir fazlalık oluştur-
muştur. Tüm bunlar, özellikle em-
peryalist ülkelerin ekonomik yapı-
sında istikrarsızlıklar oluşturmuş,
sermayenin bileşimindeki büyü-
meyle birlikte, **dengesizlikler** ve
kâr oranlarındaki düşüşü de hız-
landırmıştır. Pazarlardan gelen kâr-
lar da, aşırı birikim krizi yaşayan
can çekişen emperyalizmin dertleri-
ne derman olamıyor. Sonuç olarak
sermayenin organik bileşimindeki
büyümeye paralel, genel kâr ora-
nındaki düşüş, mali-sermayenin bu-
günkü yapısında aşırı birikimle ifa-
desini buluyor.

TEKNOLOJİ VE EMEĞİN ÜRETKENLİĞİ

Kapitalizmin üretiminde serma-
yenin organik bileşimi ile birlikte,
eğilimsel olarak değişmeyen ser-
mayenin, değişen sermayeye göre
hızlı büyümesi, üretim araçlarını ve
kullanılan teknolojinin gelişmesin-
de tezahürünü bulurken; emek gü-
cünün de toplam sermaye içinde gi-
derek nispi azalmasını beraberinde
getirmiştir. Kapitalist üretimin kâr
hırsına dayalı yasalı pazar rekabeti
gereği teknolojinin (üretim araçları-
nın) geliştirilmesini şart koşar. Aksi
halde pazar kavgasında kapitalist
havlu atar. Elindeki pazarları koru-
mak ve daha fazla pazara hakim ol-
mak dürtüsü, üretim araçlarının ge-
leşmesinde kendisini ifade etmiştir.

Beraberinde de emeğin üretken-
liğini artırmıştır. **Sermaye içinde
nispi azalan emek kitlesi, üretim-
de kullanılan teknoloji ile daha
üretken olmuştur.** Dolayısıyla
emeğin üretkenliği, giderek azalan
oranda canlı emek kitlesi ile, gide-
rek artan oranda üretim araçlarını
ve teknolojiyi harekete geçirmesi
ve daha fazla ürün kitlesi üretmesi-
dir.

Teknolojinin artan oranda hare-
kete geçmesi, emeğe tekabül eden
canlı emek gücü kitlesini azaltır.
Üretim faaliyetinden elde edilen
tecrübelerin yeniden üretime tekno-
loji olarak sokulması ve emek gü-
cünde de tecrübe birikiminin artma-
sı şeklinde kendisini ifade eden
emeğin üretkenliği, metanın değer
bileşiminde farklılaşmalar da yara-
tır. Emeğin üretkenliği, hem üreti-
len ürün miktarını artırır, hem de
değişmeyen sermayeye denk düşen
maddeleşmiş emek kitlesini artan
ürün kitlesine daha fazla yayar.
**Canlı emeğin değeri de artan
ürün kitlesine yayılır.** Ama mad-
deleşmiş emek kitlesi, canlı emek
kitlesinden daha fazla ürüne yayılır.
**Toplam ürün kitlesi açısından de-
ğer bileşimindeki farklılaşma,
üretim araçları açısından nispi**

**artış olurken, canlı emek-gücü
kitlesi açısından nispi azalma
oluşturur.** Dolayısıyla emeğin top-
lumsal üretkenliğindeki artış, emek
gücünün tecrübe ve verimliliğinin
artması ve ürüne dönüştürdüğü üre-
tim araçlarının nispi büyüklüğü ile
ifade edilir. Toplumsal olarak daha
fazla ürün sağlanır, ama, tek tek her
ürüne eklenen değer miktarı ve har-
canan emek miktarı daha az olur.
Bu durum da tek tek ürün değerle-
rinde mutlak azalmayı beraberinde
getirir. Ama, toplam ürün kitlesi
açısından nispi azalma sözkonusu-
dur. Çünkü canlı emek gücünde nis-
pi azalma olsa da, maddeleşmiş
emeği harekete geçiren ve ürüne
yeni değer katan da emeğin yaratıcı
gücüdür. Tüm bunlar emeğin top-
lumsal üretkenliği ile emek gücü-
nün verimliliğinin ifadesidir.

Üretim araçlarındaki teknolojik
gelişmeler en üst seviyeye gelmiş-
tir.

Ama bu, beraberinde emek üret-
kenliğini de en üst seviyesine getir-
diği için, üretimin kendi yapısında
da değişikliklere neden olmuştur.
Teknikteki sıçramalarla gelişme, gi-
derek artan ölçüde, bilimsel geliş-
melerin de tek yanlı kapitalizm-em-
peryalizm için kullanımını da bera-
berinde getirmiştir. Özellikle günü-
müzde, fordist üretim sonrasında
esnek üretim adı altında yeni dü-
zenlemelere gidilmiştir. Üretime
bilgisayarların girişi toplumsal
emek-gücünü daha üretken kılmış,
kafa emeğinin fonksiyonunu da ar-
tırmıştır. Beyaz yakalıların sayısını
artırmıştır. Ama bu **kol emeğinin
yok olduğu anlamına gelmez.**
**Tersine üretime damgasını hala
vuran kol emeğidir.** Kaldı ki kafa
emeği de emek gücü statüsündedir.
Bu sadece **emek gücünün kendi
içindeki farklılaşmayı** ifade et-
mektedir. Emek üretkenliği ve üre-
tim araçlarında daha üstün tekno-
jilerin kullanımı, emek kitlesinin is-
tihtamında daralmaya neden olmu-
ştur. Yarı-sömürgelerde kitlesel ola-

rak varolan işsizler ordusu, artık günümüzde emperyalist metropollerde de artan bir oranda çoğalmaktadır. Hatta işsizlik bu ülkelerde de artık kitlesel ve kalıcı boyutlara ulaşmıştır. Giderek de artma eğilimi göstermektedir. Üretim sürecindeki teknolojik sıçramalar, emeğin toplumsal verimliliğini de artırmış, giderek ürünlerde aşırı fazlalıklar oluşmuş ama bu ürün fazlalığı pazarlarda tüketilemez olmuştur. **Emeğin toplumsal üretkenliği ve verimliliğinin artışı, pazarların genişlemesinden daha hızlı olmuş, dolayısıyla üretim fazlalığını doğurmuştur.** Arz ve talep dengesizliğine de yeni boyutlar getirmiştir.

Bu arada emek-gücü ile teknoloji arasındaki ilişkiye de değinmekte fayda var. Üretimdeki teknolojik gelişmeler, emek-gücünün nispi azalışını getirirse de, son tahlilde, artı-değeri -ve kâr- içinde barındıran canlı değeri yaratan emek-gücü kitlesidir. Ürüne katılan üretim araçlarının değeri daha önceki üretim süreçlerinde yaratılmış ve maddeleşmiş emek kitlesidir. Dolayısıyla onun ürüne kattığı değer, içinde yeni artı-değer -ve kâr- barındırmaz. Değişmeyen sermaye bölümüne tekabül eder ve ürünün kullanım değerini de ifade eden maliyet kısmını oluşturur. Oysa metaya eklenen ek değer, emek tarafından yaratılan ve metada cisimleşen emek miktarıyla oluşur. Gerekli emek miktarıyla, artı emek miktarından oluşan emek-gücünün yarattığı değer gerekli emek kısmı, kendisini yeniden üreten emek tarafından tüketilir. Artı-emeğe tekabül eden bölümü de; gerçekleşen ürünün yeniden üretimde, yerine konulan ve maliyeti karşılayan sermayeye ek olarak dahil olan, artı-değer bölümünü oluşturur.

Teknolojiyi her şey gören, üretimde emek gücünün rolünü yadsıyan "teknoloji deterministleri"nin aksine **kapitalist üretimin bugün-**

kü düzeyi, teknoloji fetişizmini mahkum etmektedir. Öyle ki, teknoloji üretim sürecindeki üretim araçları ve değişmeyen sermayeye tekabül eder. Emek gücü de değişen sermayeye... **Sermayenin organik bileşiminin büyümesiyle teknolojiyi içeren değişmeyen sermaye büyümüş, artı-değeri yaratan değişen sermaye ise nispi bir küçülme içine girmiştir.** Emeğin toplumsal üretkenliği ve verimliliğiyle, gelişen teknoloji üzerinden harekete geçirilen ve ürüne dönüştürülen üretim araçları kitlesinin maddeleşmiş emek değeri, teknoloji geliştikçe daha genişleyen ürün kitlesine yayılırken, nispi azalan emek-gücünün toplam ürün kitlesine yaydığı canlı değer de nispi bir azalma sözkonusudur. Dolayısıyla **daha fazla ürün sağlanır, ama her ürünün değeri de, daha az emeğe mal olduğu için düşer.** Teknolojiyi fetiş haline getirenler elbette ki şu çelişkiyi göremezler: **Daha kaliteli ve daha fazla üretilen ürünler, ama, giderek de değeri ve fiyatı düşen ürünler...** Bu değer farklılaşmasına açıklık getiremezler. Ve yine, düşen kâr oranlarını da yanıtlayamazlar...

Teknolojinin gelişmesi emek gücünün nispi azalmasını beraberinde getirir, ama, üretim tecrübesi, yoğunlaşmanın gerilimi ile artan emek üretkenliği ile daha fazla ürün üretilir. Dolayısıyla gelişen teknoloji üzerinden emeğin üretkenliğinin artışı, canlı emek tarafından ürüne aktarılan üretim araçlarının nispi büyüklüğünü ifade eder. İşte, kapitalist üretimin tam da bu işleyişinden dolayı, **sermayenin organik bileşimi büyüdükçe genel kâr oranı da düşer.** Kapitalizmin bu işleyişidir ondaki çelişkiyi derinleştiren... Gelişen üretici güçlerin statükocu sermaye ile karşı karşıya gelmesi ve çelişkilerin daha gerilmesi demektir bu. Önemli olan teknolojinin kimin mülkiyetinde, kimin hizmetinde olduğu sorunudur. Burju-

vazinin mülkiyetinde olan teknolojiyi -üretim araçlarını- onların mülkiyetinden kurtarmak, azad etmek, toplumsal bir mülkiyetle, toplumun hizmetine sunmaktır. Toplumsal gereksinimin karşılanmasına dayalı mülkiyet biçimi ile ancak teknoloji insanlığın hizmetine sunulur. Aksi halde, bir avuç burjuvazinin mülkiyetinde ve denetiminde kaldıkça sömürünün, baskının, emperyalist ve gerici savaşların hizmetinde kullanılan teknoloji ve üretim araçlarının önü, ancak ona uygun düşen toplumsal bir mülkiyetle açılır. Tarihin ve toplumların gelişimi ve değişimi demek olan toplumsal gelişme, onun bağrındaki karşıt sınıfların mücadelesi ve devrimci sınıfın iktidarıyla mümkündür.

Kapitalizm azalan kâr oranlarını, gerekli emek süresini kısaltarak artı-değer oranını artırma yoluyla telafi etmeye gider. Hatta emek yoğun sanayileri de geri ülkelere de, günümüzde taşıyarak, kâr oranlarındaki düşüşü gidermeye çalışıyorlar. Ve sınıf karakterleri gereği, işçilerin ve tüm emekçilerin kazandığı sosyal hakları da kısıtlayarak, gaspederek düşen kâr oranlarını yükseltmeye çalışıyorlar. Sömürünün artırılması ve gasplar yoluyla kaynaklar yaratılmaya çalışılıyor. Sermaye merkezileşiyor, daha az tekelin hükmü altına giriyor vb. Ama görünen tablo odur ki, emperyalist sistemin ekonomik yapısı yine de krizler furyasından çıkamıyor...

Çünkü üretimde yaratılan artı-değerin kaynağı değişen sermayedir. Üretim araçları ve onun her türlü teknolojik donanımı artı-değer yaratma aracıdır. Emek-gücü harekete geçmeden ne üretim olur, ne de üretim araçları seferber olur. Emeğin nispi azalımı da, işsizlik süreciyle elele gider. Sermayenin organik bileşimi büyürken, aynı oranda üretime katılamama, sermayeyi aşırı birikim içine sokar. Ve buna bağlı olarak **sermayenin üretimdeki kapasite fazlalığı, üretim dışında**

spekülatif nitelik kazanır. Bunun anlamı emek-gücünün nispi azalmasına karşın, teknolojinin de kapasitesi altında kullanımda olmasıdır. Bu durum, kapitalizm açısından açmazlar doğurmakta, tıkanıklıklar yaratmaktadır. Öyle ki, sermaye bugün vardığı evrimle, teknoloji, toplumsal ihtiyaçların gereksinimi için kullanılmadığından, üretici güçlerin bir bileşeni olarak, mülk edinmenin özel kapitalist biçimiyle, toplumsallaşmış emek-gücü arasındaki çelişkileri açmaktadır. Sorun da zaten üretici güçlerin devinimi önünde engel teşkil eden kapitalist-emperyalist ilişkilerin, sınıf mücadelesiyle, proleter devrimlerle tasfiye edilmesi ve yerine devinime ivme veren ilişkilerin konulması sorunudur.

Emeğin üretkenliği mal kitlesini artırırken, bu artış beraberinde sermaye fazlalığına da neden olmuştur. **Sermaye fazlalığı iş görmeyen sermayedir.** Yani üretimde ve dolaşımda hareket etmeyen sermaye kitlesini ifade eder. Dolaşımdaki sermaye kitlesi tarafından telafi edilemeyen sermayedir. Borsa oyunlarının, spekülasyonların, kredi sahtekarlıklarının, yolsuzlukların, kupon kesen rantiyelerin vb. cirit attığı mecrada gelip giden sermaye fazlalığıdır.

Dolayısıyla **üretimden kopan sermayedir.** Üretim ve meta dolaşımının dışında hareket eden sermaye fazlalığıdır. Eşdeğer, ödeme, yatırım gibi üretken sermayeye özgü rollerini oynamaktan yoksundur. Bu anlamda **işlevsiz, atıl** sermayedir. Kapitalist üretimin yasalarıyla çelişkili bir durum arzeder. **Üretken niteliğini kaybettiğe, mali yönü öne çıkar ve mali piyasalarda hareket eder.** Dolayısıyla **gidererek de tefeci bir nitelik kazanır.** Rantiye piyasalarında hareket eden "kontROLSÜZ" işleviyle kendisini gerçekleştirilmeyen, yeni değerlerin üretilmesinde aracı rolü oynamayan sermayedir.

Ve yine bu kullanılmayan ser-

maye, üretimin aksamasına, işsizler ordusuna neden olan aynı nedenlerin tezahürüdür. İşlevsiz ve atıl niteliğiyle fazlalık oluşturan para sermaye, üretim dışındaki nüfus fazlasını tamamlayan olgudur. Her ne kadar birikimin fazlalığını oluşturan bu sermaye kitlesi işsizlerden oluşan fazla nüfusun zıt kutbunu da oluştursa, işsizliği daima besleyen bir rol oynar.

Kullanılmayan atıl ve işlevsiz sermaye salt emperyalist iç pazardaki sermayeden oluşmuyor. Bu pazarlardaki sermaye kapitalizm-emperyalizmin en gelişmiş alt-ya-

*Emeğin üretkenliği
mal kitlesini artırırken,
bu artış beraberinde
sermaye fazlalığına da
neden olmuştur.
Sermaye fazlalığı iş
görmeyen sermayedir.
Yani üretimde ve
dolaşımda hareket
etmeyen sermaye
kitlesini ifade eder.*

masını oluştursa da, kapitalizmin temelindeki üretimin toplumsal karakteri ile kapitalist mülk edinme biçimi arasındaki temel çelişki bunalım ve krizleri de kendi içinde barındırıyor. Dolayısıyla iç pazardaki sömürü ve kârın rolü olmakla birlikte, sermaye birikiminde muazzam sıçramalar yaratan, **sermaye ihracının getirdiği kârlar** olmuştur. Sömürge, yarı-sömürge ülke yığınlarının katmerli, acımasız sömürüsü pahasına elde edilen emperyalist kârların tefeci işleyişi ve doğal olarak sonuçta yarattığı genişleme çok hızlı olmuştur. Dünya pazarının iyice küçüldüğü günümüz koşullarında, dünya çapında aşırı üretim ve aşırı bir sermaye fazlalığı oluşmuş-

tur. Bu da kendisini günümüzde dünya çapında bunalımlı bir atmosferle göstermiştir.

AŞIRI ÜRETİM, SERMAYENİN AŞIRI BİRİKİMİ VE KRİZ

Son yıllarda uluslararası mali-sermayenin literatüründe en fazla kullanılan kavram haline gelmiş kriz... Küresel kapitalizmin en karakteristik özelliği haline gelmiş kriz hatta krizler. Öyle ki kriz içinde krizler yaşanıyor. Kapitalizmin en yüksek aşamasıyla- emperyalizmin geldiği mevcut süreçte, '70'li yıllardan itibaren başlayan istikrarsızlığı ve kısmi aralıklar şeklinde gözükken krizler furyası giderek, özellikle 1990 sonrasında iyice hız almış ve mevcut süreçte iyice kronik bir hal almıştır. Varolan ek sermayenin hacmi öylesine genişlemiştir ki, bırakalım yarı-sömürge-lerde süresiz kriz ve istikrarsızlıkların iyice derinleşmesini, emperyalist ülkelerde bile burjuva ideologları krizin vardığı boyutu yapısal kriz diye itiraf etmişlerdir.

Bilindiği gibi krizin önkoşulunu aşırı üretim oluşturur. Planlı üretime dayanmayan, halkın gereksinimlerinin karşılanması yerine aşırı kâr hırsıyla üretim yapan kapitalizmin, emekçi kitlelerin talebi ve satın alma yetkinliğini aşan düzeyde ürün üretmesi ve doğal olarak da bu ürün kitlesinin pazarlarda tüketilememesinin sonucu olarak ortaya çıkar. **Üretilen metaların pazarda tüketilememesi durumu, meta değişiminin aksaması demektir.** Toplumsallaşmış meta üretiminin alış ve satışında kopma durumunun ortaya çıkmasıdır.

Bunun sonucudur ki, ürünler stok edilir. Tüketilemeyen ürünler nedeniyle üretim kısıtlanır. Üretim aksaması işsizliği artırır. Yeni üretim yerleri açılmadığı gibi, işyerleri kapanır. Ve işçilere yol verilir, üretim dışındaki fazla nüfus artar. Böylelikle talep daha düşer.

Kriz daha derinleşir. Ama, giderek daha az tekelin elinde merkezleşen tekeller, tröstler, holdingler vb.. diğer taraftan rakiplerini yıkıma uğrattırken, işçi sınıfının dışındaki küçük ve orta ölçekli üreticileri de yıkıma uğrattır. Tabii birçok işyeri iflas eder, ticaretin hacmi daralır. Aynı bunalımlar borsalara, hisse ve faiz piyasalarına da yansır. Hatta mevcut küresel kapitalizmin koşullarında olduğu gibi iyice mali boyutlar kazanır.

Nitekim krizin genel özellikleri ve sonuçları açısından bugünkü özgülü bakıldığında bir köy durumunu andıran arz yuvarlağında iyice kendisini hissettirmektedir. Başta en gelişmiş ekonomiler ABD, AB, Japonya gibi ülke ve bölge ekonomilerinin içine girdikleri bunalımlar bile, bariz örnekler oluşturmaktadır. Gelişen teknoloji, bilimsel buluşlar ve bilgisayar sistemiyle üretim araçlarının vardığı düzey ve emeğin üretkenliği, bu ülkelerdeki üretim araçlarının vardığı düzey ve emeğin üretkenliği, bu ülkelerdeki üretimi devasa boyutlara ulaştırmıştır. Üretimdeki aşırılık bir-iki alan dışında bütün üretim alanlarında dünya çapında içine alan mutlak boyutlara ulaşmıştır. Emperyalist ülkelerde bilgisayar, telekomünikasyon vs. gibi bir-iki üretim sahasının dışında, talebin altında olan üretim de, - özellikle telekomünikasyonda- talebin üstüne çıkmış gözüküyor. **Tüm dünya pazarları coğrafi olarak sabitken, giderek yoğunlaşan üretimin hacmi karşısında iyice daralmış bulunuyor.** Fazla meta üretimini tüketemiyor. Metada cisimleşmiş birikmiş, canlı ve artı-değer ürettiği oranda ememiyor. Dolayısıyla pazarlar metada cisimleşmiş aşırı fazlalığı, dolayısıyla aşırı sermaye fazlalığını da soğuramıyor ve üretken piyasaların dışına itiyor.

Sermayenin üretim amacı, toplumun ihtiyaçlarının karşılanması değildir. Tersine, **zenginleşmek, giderek daha zenginleşmek-**

tir. Devamlı kendini büyütme etkinliğidir. Bunun için de herşeyi mübah görür. Dünyanın en ucra pazarlarına kadar girmiş, mali-sermayenin üretim anlayışı toplumun ihtiyacının karşılanması, doğanın zenginliklerinin toplumsal paylaşımına göre değil, aşırı kâr hırsı ve üretim anarşisine dayalıdır. Nitekim bugün yaşanan dünya kapitalist sisteminin ekonomik bunalımında varolan kaos üretim anarşisinin bir ifadesidir. Aynı zamanda... Kâr hırsı, plansız üretim, rekabet ve aşırı sömürde ifadesini bulan üretim anarşisi işleyişi, beraberinde emperyalist sistemi yapısal olarak sarsan krizler silsilesini beraberinde getiren aşırı üretimle sonuçlanmıştır.

Aşırı üretim aynı zamanda eksik tüketimdir. Pazarlarda fazlalık oluşturacak boyutlara ulaşmış ürün kitlesi, üretildiği oranda tüketilemediğinden, aşırı üretim, eksik tüketimle özdeşdir. Engels'in deyişiyle *"Tüm sınıflı toplumlar, kapitalizm de dahil olmak üzere kitlelerin eksik tüketimine dayanır. Ama eksik tüketim sadece kapitalist toplumda krizi beraberinde getirir, öyleyse krizlerin önkoşuludur."* Artı-emeğin gaspı, üretilen ürün kitlelerinin gerekli emek tarafından yeterince tüketilememesini beraberinde getirir. Bir başka deyişle üretilen ürün kitlesinin pazarlarda artı-emek sömürsü nedeniyle emekçi kitleler tarafından tüketilememesi, eksik tüketimi oluşturur. Ama tüketilmeyen ürün kitlesi aynı zamanda aşırı üretimi oluşturur. Emeğinin karşılığını alamayan emekçi kitleler genişleyen ürünleri giderek satın alma yeteneğini kaybederler. Bu kâr oranlarının düşme eğilimiyle birlikte gerçek ücretlerin düşüşüne de zemin yaratır, elde edilen hakların gaspını, sömürünün artışı, işsizliğin artışı vb. krizin tüm göstergelerini de beraberinde getirir.

Kapitalizmin aşırı üretimi, aynı zamanda sermayenin aşırı üretimidir. Sermayenin aşırı üretimi de,

sermayenin aşırı birikimine tekabül eder. Onunla özdeşdir. Marks'ın belirttiği gibi, *"Bireysel metaların değil, sermayenin aşırı üretimi, bu nedenle -sermayenin aşırı üretimi daima, metaların aşırı üretimini kapsamakla birlikte- yalnızca sermayenin aşırı birikimidir."* Kapitalizmin temel yasası bilindiği üzere, artı-değer yasasıdır. Üretilen metada canlı emeğin gaspedilen artı-emek bölümünü oluşturur. Bu artı-emek bölümü de sermayenin- ve birikimin-kaynağıdır. **Kapitalizmin ekonomik yapısındaki bu işleyiş, düzenli ve istikrarlı meta üretimini öngörür.** Üretimdeki bu düzen, paralel olarak, sermayenin birikimine de bu düzen ve istikrarı işlerlik kazandırır. Aşırı üretim durumunda olduğu gibi, aksi durumlarda ise sermaye birikiminin istikrarındaki işlerlik bozulur. Dolayısıyla üretimdeki aşırılık, sermayenin aşırı birikimini ifade eder. Ve krizin önkoşulu olan üretimdeki aşırılık, pazarlarda hareket eden aşırı birikim fazlalığına zemin yaratır. Ki bu da, bunalım -ya da kriz- dönemlerinde, gerçekleşmeden muaf (realize olmayan), kesintiye uğrayan, üretimi aksatan, dolaşımın dışında hareket eden fazla sermaye kitlesi şeklinde kendisini gösterir.

Kapitalist yeniden üretimin dönüşümlü olarak kesintisiz uygulanması ise, üretilen ürün kitlesinin sekteye uğramadan, aksamadan, gerçekleşmesini ve üretken sermayeye dönüşümünü şart koşar. Yani üretilen ürünün pazarlarda tüketilebilmesini zorunlu kılar. Maddeleşmiş emek, canlı emek ve artı-değer kitlesinden oluşan metanın -pazarlarda tüketilmesi- ile para sermayeye dönüşmesi ve yeniden üretimle; ürünün maliyetine tekabül eden değerleşmeyen sermaye, değişen sermaye bölümlerinin yerine konulmasını ve artı-değerin de ek sermaye olarak katılımıyla genişletilmiş ölçekte yeniden üretimini şart koşar. Ama

Kâr oranındaki düşüş, artı-değer ve kâr kitlesinin mutlak azalımıyla bir ve aynı şeyler değildir. Bilindiği gibi kâr haddindeki düşüş, emeğin üretkenliğiyle, değişen sermayenin, değişmeyen sermaye karşısında nispi küçülmesinin ürünüdür.

aşırı üretim koşullarında dolayısıyla kriz koşullarında, tüketilemeyen ürün fazlalığı doğal olarak yerine konulamaz. Ve yine ürün fazlalığında billurlaşmış artı-değer de, para sermayeye dönüşemez, ya da aynı oranda dönüşemez. Diğer bir ifadeyle, **artı-değerin üretken sermayeye dönüşümü yasası, kopukluk gösterir, kesintiye uğrar.** Ki bu kesinti, sermaye birikiminin işlerliğinin kesintiye uğraması demektir.

Üretim ve dolaşım süreçlerindeki ritmin bu bozukluğu, artı-değer üretiminin devam etmesini zorlaştıran, hatta engelleyen etkenler olarak kapitalist krizin maddi temelini oluştururlar. Tabi ki bunu toplumsal sermaye açısından ele almak gerekir. **Çünkü sermaye toplumsal işlev görür.** Kapitalizmin yoğun işbölümü, yoğun üretim birimleri oluşturmuştur. Binlerce sektörde yapılan üretim ile satın alınan ücretli emeğin, üretim araçları ve hammaddeler ile birleştirilerek yaptığı üretim, dolayısıyla yaratılan artı-değerin, **değiştirilmesinde ve gerçekleşmesinde** kendisini ifade eder. Ama toplumsal üretimin gerçekleşmesi (realize olması) esasta, üretim araçları üreten (kesim 1) ile tüketim maddeleri üreten (kesim 2) kesimlerin değişimindeki gerçekleşmedir. Bilindiği gibi, kesim 1'in değişen

sermayesi ile artı-değerin tüketilen bölümü kesim 2'nin değişmeyen sermayesi devamlı değişmek zorundadır. Bu değişim ile üretilen ve tüketilen kesimlerdeki sermaye yerlerine konulur. Tüketilen toplumsal üretimin yerini büyük ölçekli üretimler ve artı-değer kitleleri alır. Böylece toplumsal ürünün gerçekleşmesi, üretim birimleri, sektörleri bileşenleri arasındaki kesimlerin mümkün merteye uyumlu değişimiyle sözkonusu olur. Aksi durumda kesim ve bileşenler arasındaki değişimler arasındaki uyumların bozulması, toplumsal ürünün gerçekleşmesini sekteye uğratar. Ki, görelî istikrar dönemleri dışında toplumsal gerçekleşme kesintiler altında olur. Kâr hırsı, üretim anarşisi toplumsallaşmış emek ile özel mülkiyete dayalı temel çelişki, ürünün ve artı-değerin gerçekleşmesinde uyumsuzluk eğilimini öne çıkarır.

Nitekim toplumsal ürünün gerçekleşmesindeki kopukluk, genişletilmiş yeniden üretimde, kopukluk ve aksaklığa neden oluyor. ABD, Japonya, AB vb. devletler de dahil olmak üzere, genel olarak kapitalist-emperyalist ülkelerde, üretimde bir durgunluk, hatta daralma var. Emperyalizmin, DB (Dünya Bankası), Birleşmiş Milletler gibi kurumlarının bile yayınladığı raporlarda -içeriği, nedeni çarpıtılsa da- bu gerçeklik gizlenemiyor. Ve en büyük düşüş, onların deyimiyle "imalat sanayii"nde yaşanıyor. Özellikle üretim araçlarının üretiminde yaşanıyor. Buradaki üretim genişlemeden, önceki üretimin seviyelerinin çok altında, hatta çoğu halde eksi üretiyor. Bu da **genel kâr oranındaki şiddetli ve ani düşmeleri de beraberinde getiriyor.**

Bu durum, fordist üretim sürecinde de düşen genel kâr oranına karşın, değişen sermaye oranının yüksekliğini ifade eden, artı-değer ve kâr kitlesinin yüksekliğinin de artık azalmasını da beraberinde getirmektedir. Sermayenin bir kısmı-

nın ya da tamamının atıl kaldığı dönemler için, yani aşırı üretim -sermayenin aşırı birikimi varsayımına dayanarak, Marks, yaptığı tespitite bunu açıkça belirtiyor. "*Kâr oranındaki düşme, bu durumda, kâr kitlesinde mutlak bir azalma ile birlikte meydana gelecektir. Çünkü varsaydığımız koşullar altında, kullanılan emek-gücü kitlesi artırılıp artı-değer oranı yükseltilemediği için artı-değer kitlesi de artırılamaz. Ve azalan kâr kitlesinin, artmış bulunan bir toplam sermaye üzerinde hesaplanması gerekecektir.*"

Burada bir noktaya açıklık getirmek gerekir. Kâr oranındaki düşüş, artı-değer ve kâr kitlesinin mutlak azalımıyla bir ve aynı şeyler değildir. Bilindiği gibi kâr haddindeki düşüş, emeğin üretkenliğiyle, değişen sermayenin, değişmeyen sermaye karşısında nispi küçülmesinin ürünüdür. Sermaye birikiminde eğilim de bu doğrultudadır. Ancak -artı-değerin, ister emek gücünün kitlesel artışıyla olsun, isterse emek gücünün kitlesel azalımına karşın, gerekli-emek süresinin azaltılıp, artı-emek süresinin uzaması şeklinde olsun -artı-değer kitlesinin (dolayısıyla) değişen sermayeye (toplam sermaye değil) oranındaki artış, mutlak artışı oluşturur, orandaki azalan da artı-değerin (dolayısıyla kâr kitlesinin) mutlak azalımını oluşturur. Dolayısıyla **kâr oranının düşme eğilimine karşın, kâr kitlesinde artış olabileceği gibi, azalma da olabilir.** Tüm bunlar kapitalizmin konjonktürel durumuyla ilintilidir. Marks, genellikle kâr oranındaki düşüşe rağmen, kâr kitlesinde artışın dalgalanmaların olmadığı süreçlerde olduğunu belirtmiş; ama dalgalanma süreçlerinde, sermayenin atıl kaldığı doğal olarak kullanılmayan sermayenin baskısı altında, aşırı sermaye üretimi koşullarında ise, kâr kitlesinde mutlak azalmaların yaşanacağını belirtmiştir.

Tüm bu düşüşleri telafi etmek için, yarı-sömürgeler başta olmak

üzere, sistemin tahribatlarını işçi sınıfı ve dünyanın mazlum halklarına çok daha katmerli boyutlarda yükleyen uluslararası mali sermaye, girdiği çıkmazlardan yine de kendini kurtaramıyor. Uluslararası burjuvazinin ideologları bugünle-geçmiş kıyasladıklarında, geçmişi arıyorlar. DB'nin eski yöneticilerinden **Branko Milonoviç** hazırladığı bir raporda, "1978-'98 döneminin sonuçları, bir önceki dönemden kesin bir biçimde çok daha kötüdür" derken, Narward Üniversitesi'nden **Dani Rodrik** de "1980-2001 döneminde ekonomik büyüme, 1950-'70 döneminin gerisinde kalmış" şeklinde ifade ederken, can çekişen kapitalizmin uluslararası durumunu itiraf ediyorlar.

Öyle ki sermayenin aşırı üretimi kâr hırsı histerisine kapılmış emperyalistlerin üretim sürecindeki, üretim araçları, teknoloji, bilim emek-gücünden oluşan sermayenin toplu bileşiminde büyük oranda kapasite fazlalığı oluşturmuştur. **Bu kapasite fazlalığı daha üretimde aşırı-üretim ve aşırı birikimi oluşturmaktadır.** Artan işsizlik, yoksulluk da arz-talep dengesizliğini daha artırmıştır. Eksik tüketim talep fazlasını azaltmış, mal arzını da çoğaltınca, kâr hırsına ve üretim anarşisine dayalı aşırı üretim, dünya çapında, kapitalist ekonomileri **durgunluğa** ve **daralmaya** götürmüştür. Ekonomilerdeki aşırı birikim üretici güçlerdeki (üretim araçları ve emek gücündeki) fazlalığı işlevsiz kılmış, kesintiye uğratmış, üretkenlik yeteneğini azaltmıştır. Toplumsal emeğin ürettiği metaların gerçekleşmesinin kesintiye uğraması, dolayısıyla gerçek üretime yabancılaşması aşırı üretimin tezahürü olarak para sermayenin de üretime yabancılaşmasını, bağımsız, işlevsiz, potansiyel bir karakter almasını da beraberinde getirmiş, ekonomik krizin yoğunlaşmış ifadesi olarak mali krizi de zorunlu kılmıştır.

SERMAYENİN AŞIRI BİRİKİMİ VE MALİ KRİZİ

"Küresel" kapitalizm güzergahında sermayenin evrimi ve oynadığı rol aşırı üretim, aşırı ticaret ve borsa spekülasyonlarının iyice hız kazandığı bir seyir izlemektedir. Emperyalizmin miladıyla tefeci bir nitelik alan mali sermaye, "**küresel**" kapitalizm sürecinde bu niteliğini iyice pekiştirmiştir. Sermayedeki kapasite fazlalığı onu iyice üretici güçlerin dışına itmiş; borsa, döviz, mali piyasalarda hareket eden muazzam bir spekülatif para sermaye oluşturmuştur. Öyle ki "1970'li yılların sonunda döviz işlemleri, dünya ticaretinin 3,5 kat düzeyindeyken, bu oran günümüzde 70 kat civarındadır. Ve yine bu süre içinde tüm dünya Merkez Bankası rezervlerinde yüzde 450'lere varan oranda bir artış sağlanmıştır. Ancak, sözkonusu rezervler yine dünyadaki yalnızca bir günlük döviz işlemleri hacmine karşılık gelebilmektedir. Günümüzde sadece uluslararası döviz piyasalarında işlem gören spekülatif nitelikli finansal sermaye akımlarının toplamı bir günde 1,8 trilyon dolara ulaşmaktadır. Üstelik bu tutarın yüzde 80'i girdiği piyasayı bir hafta içinde terk etmektedir." (Cumhuriyet)

"Küresel" sermayenin vardığı bu boyut, onun ne kadar spekülatif bir biçim aldığı ve toplumsal sermaye ve emek üzerinde ne kadar çok denetim imkanına sahip olduğunu gösteriyor. Nitekim günümüzde emperyalizmin, IMF'nin, DB'nin vb. kurumlarının programlarında hep spekülatif piyasalara hitap eden mali programlar egemendir. Bu programlarla mali sermaye, dünya halkları üstünde ağır ve katmerli bir baskı oluşturmuştur. Geri ekonomileri daha talan etmiş, uluslararası yoksulluğu daha artırmış, üretimi ve ekonomileri iyice tahrip etmiştir. Tabi ki bu durum, sermayenin merkezileşmesi ve giderek keskin boyutlar kazanan tekeli

burjuvazinin rekabetiyle elele gitmektedir.

Dolayısıyla, sömürüye ve rekabete dayalı olarak uluslararası mali sermaye uluslararası arenada çok daha rahat at oynatmaktadır.

Sermayenin oluşturduğu yoğun birikim, yoğunlaştığı ölçüde, pazarlar tarafından soğurulmamıştır. Bu da, **ekonominin pozitif birimleri dışında hareket eden hacmi çok geniş, aşırı birikim fazlalığının oluşumuna zemin yaratmıştır.** Reel sektörün faaliyet alanının dışında kalan bu birikim fazlalığı, üretken olmayan, yeni değerlerin yaratılmasında aracı rolü oynamayan, eski üretim süreçlerinde yaratılmış değerlerin, spekülatif tarzda talan edilmesinde rol oynayan, tefeci nitelik taşıyan bir birikimdir. Dolayısıyla sanayi sermayesinin fonksiyonlarını oynamaktan uzaktır. Emek-gücü satın almayan, kendisini üretim araçlarında ifade etmeyen, dolayısıyla realize olmayan ve genişletilmiş yeniden üretimle dönüşmeyen ve ekonominin genişlemesinde işlevi olmayan bir sermayedir. Elbette ki sermayenin bu aşırı birikimi emeğin sömürüsü, yarı-sömürge halkların sömürüsüne ve kaynakların, zenginliklerin tarumar edilmesine dayanmaktadır. Ama **üretim ve dolaşımın dışında kaldığı müddetçe üretken sermaye kitlesi değildir.**

İşte bugün dünyaya hükmeden sermaye, bankaların, tefecilerin ve dev sanayi tekellerinin elinde şişmiş **tefecî sermayedir.** Ekonomideki krizle oluşmuş bu sermaye fazlalığı, kendisine borsalarda, döviz piyasalarında, faiz piyasalarında yer bulmuştur. Düşen kâr oranlarını üretimde telafi edemeyen sermaye kitlesinin bu alanlara kayması kaçınılmaz olmuştur. Aşırı üretim, iflaslar, elde kalan meta kitleleri, fiyatların düşmesi, işsizlerden oluşan nüfus fazlalığı... rantileşmiş sermaye kitlesi, artan rantileşmiş sınıflar, çoğalan anonim şirketler ve bunların

piyasaya sürülen hisse senetleri... oynanan borsa oyunları ve büyük spekülâtorlerin kazandıkları kârlar... ve yine faizlerden elde edilen kârlar... ve yüksek döviz kurlarıyla, emekçi kitlelerin yarattıkları değer ve zenginliklerin yağmalanması... Kısacası **“küresel” mali sermaye odaklarının spekülasyonlarıyla, para üzerinden para kazanan, kabuğuna sığmayan boyutlarda bir sermaye kitlesi...**

Kapitalizmin tarihsel doğuşuyla emek gücüyle birlikte kapitalizmin önkoşulunu oluşturan sermaye “küresel” kapitalizm güzergahında tefecileşmiş sermaye niteliğiyle oynadığı rol bunalımından çelişki arz etmektedir. Üretim alanının sermaye ile doymuş olması, para sermayede şişkinlik yaratır. Sermayenin aşırı birikimine tekabül eden bu şişkinlik mali piyasalara yönelir ve genişlemesini bu piyasalarda sürdürür. Dolayısıyla aşırı üretimin sonucu oluşan para sermaye rantıye niteliğiyle üretken sermayeden ayrı, üretimin dışına taşan, bağımsız bir hat izler ki; bu da farklı biçimler alan sermayenin kendi içindeki çelişkisini oluşturur. Ve bu çelişkiyi giderememe durumu da açmazları daha derinleştirir. Birikim fazlası-

nın yok edilmesi demek olan bu durum, tersine artmasını getirir, krizin temel koşulu olan aşırı üretime daha **kronik** boyut kazandırır.

Nitekim, can çekişen ve asalak karakteriyle emperyalist-kapitalizm tam da böylesi bir dönemde bulunmaktadır. Tarihinde müteakip defalar bunalımlar -krizler- yaşayan ama bunları telafi eden kapitalizm, bugünkü süreciyle, krizi telafi etmekten uzak görünmektedir. Öyle ki IMF, DB gibi finans kurumlarının dayatmalarıyla sömürge, yarı-sömürgelerden elde edilen finans kitlesi kendi iç pazarlarında üretken ve işlevli sahalardan çok, borsalara.. faiz, döviz sahalalarına kaymıştır. Sermayenin genişlemesi daha çok buralarda olmaktadır. Bu da, kriz sürecinin kendi içinde sık aralıklarla yaşanan mali krizleri gündeme getirmiştir. Sık sık patlak veren krizler silsilesi, can çekişen emperyalizmi iyice sarsar olmuştur. Asalak sermaye, soluk almak için yarı-sömürgelere daha fazla yüklenmekte, yıkıma uğratmaktadır, ama, oralarda yaşanan mali krizlere de bizzat kendisi zemin yaratmaktadır. **Pazarların metrekarelerine kadar giren emperyalizm, buralarda yarattığı krizlerden artık ken-**

disi de etkilenmektedir. Hem de giderek artan bir şiddetle...

Tefeci sermayenin spekülâtif piyasalarda kapladığı hacim, 10-20 sene öncesine göre çok fazladır. Tefeci nitelikli sermaye çok genişleyen hacmi ve yoğunluğuyla, kapitalist üretimin de **gerçek engeli** haline gelmiştir. ABD, AB, Japonya, Rusya gibi emperyalist patentli dev şirketlerin iflası, borsalardaki düşen hisse senetleri, yarı-sömürgelerin yaşadıkları borç krizleri vs... emperyalist sistemi yeni bir güzergaha sokmaktadır.

Para sermaye gerçek birikimden, üretken sermayeden bağımsız görüntüsüyle giderek işlevsizleşen, atıl niteliğiyle tekeli burjuvaziye “bela” olmuş durumdadır. Teknolojinin olağanüstü imkanlarıyla ülkelerin ulusal gelirlerinden fazla para meblağlarının birkaç dakikada gelgitler yaptığı sermaye, bu işleviyle mali piyasalarda volta atan **potansiyel sermaye** halini almıştır.

BAĞIMLI ÜLKELERE DAYATILAN MALİ POLİTİKALARIN İŞLEYİŞİ

Uluslararası alanda yaşanan bunalım emperyalizmin iktisadi yapısının ürünüdür. Onun ekonomik te-

mellerinden biri olan **sermaye ihracı, kupon kesen rantıye tabakalarının sınırlarını içice genişletmiştir.** Ve bu tabakaların giderek üretimden kopuşunu artırmıştır. Geri kalmış deniz-aşırı ülkelerin emeğin sömürüsüyle yaşayan asalak emperyalist devletlerin bu özellikleri “küresel” kapitalizm döneminde de geçerliliğini korumaktadır. Lenin emperyalizmin tarihteki yerini belirlerken, tekellerin dünya çapında kendisini gösteren egemenlik eğiliminin emperyalizme asalak ve çürümüş özellikler kazandıracığını ifade eder. Ve bu eğilimlerin “**Burjuvazinin gitgide artan bir ölçüde sermaye ihracından gelen kazançlar ve ‘kupon kırpmak’la yaşadığı rantıye devletin, tefeci devletin yaratılması, gitgide daha belirgin biçimde emperyalizmin eğilimlerinden biri olarak ortaya çıkmaktadır**” belirlemesiyle, sermaye ihracından gelen kârlarla emperyalist devletlerin giderek daha tefeci nitelik alacağına işaret etmiştir.

Nitekim bugünkü ekonomik politikalarına baktığımızda bu tefeci nitelikleri çok daha çıplak bir gözle görülür. IMF, DB’nin politikaları hep “hisseye senetleri”, “döviz kurları”, “faiz oranları”, “repo” vb. üzerindedir. İhraç edilen sermayeden gelen kârlar biriktiği ölçüde rantıye karakter kazanmış, yarı-sömürgelelere de rantıye programlar dayatılmıştır. **Yeniden yapılandırma adı verdikleri tüm düzenlemeler içice asalak nitelik kazanan tefeci sermayeye uygun düşmektedir.** Ama bu giderek faturanın artan ölçülerde bağımlı ülkelere çıkartılması şeklinde olmaktadır.

Dünya çapında tek başına hegemone bir güç olarak varlığını devam ettirmeye çalışan ABD’nin önderliğindeki “küreselleşme”, “Yeni Dünya Düzeni” yaftalı dönem öncesi, sermaye ihracı daha çok orta ve uzun vadeli borçlandırmalar üzerinden olurdu. Ancak bağımlı ülke-

lerde yaşanan borç krizleri, “yapısal uyum politikaları” adı altında kısa vadeli borçlandırmaları da öne çıkarmıştır. Emperyalizme olan borçlarını ödeyemeyen uşak devletlerin “aczi” bağımlı ülkeleri daha bağımlılaştırıran bir sürece sokmuştur. “Yeniden yapılandırma” kisvesiyle dayatılan ekonomik, sosyal, siyasal, askeri, kültürel vb. alanlarda, emperyalist tekellerin çıkarları doğrultusunda, emperyalist sisteme yeni bir çekidüzen verilmek istenmiştir. Bunalımın aşılması yönünde sistem **yeniden dizayn** edilmek istenmiştir. Tabi ki, işçi sınıfının, dünyanın mazlum halklarının yıkımı, tahrip edilmesi pahasına...

Emperyalist-kapitalizm her kriz döneminde, kriz sürecini aşarak egemen olduğu uluslararası sistemi yeni konjonktürel dönemlere sokar. Amacı krizin şartlarını bertaraf etmek, yeni bir devrevi sürece girmektir. Dolayısıyla krizlerin aşılması, sistemde oluşan tikanıklıkların giderilmesi, dolayısıyla sermaye birikimine yeniden işlerlik kazandırmaktır. **Amaç kendi toplumsal yapısının istikrarını sağlamak, yeni bir çekidüzen vermektir.** Bunu da sermaye ve emeğin ekonomik, sosyal, politik, ideolojik, kültürel kurumlarını yeni sürece uygun kalıplardan geçirerek gerçekleştirilmeye çalışır. Ve de, yarı-sömürgelelerden gelen azami kârlarla, düşen genel kâr oranına da istikrar kazandırmak ister. Bu emperyalist burjuvazinin sürece, maddi yaşama müdahalesidir. Amaç emperyalist statükonun devamıdır. Bu müdahalesini de sınıflar üstü söylemlerle dile getirir. Oysa bu müdahalelerin sınıf temeli vardır. **Emperyalizmin çıkarları doğrultusunda krizlerin aşılması...**

Emperyalizm bugüne kadar yaptığı düzenlemelerle, krize sebep olan süreçleri yeni ekonomi-politik uygulamalarla aşmıştır, kriz ve durgunluk dönemlerini canlanma ve kalkınma süreçleriyle yeni rotalara

sokmuştur. Hatta dünya çapında 2 paylaşım savaşı da yapılmıştır. ABD ve Rus Sosyal Emperyalizminin rekabeti ve çatışması yeniden bir paylaşım savaşının eşliğinden dönmüştür. Soğuk savaş da, Rus Sosyal Emperyalizminin havlu atmasıyla sonuçlanmıştır. Kaldı ki, bu çatışma sonuçlanıp yeni bir paylaşımı getirmişse de, emperyalizm, bunalım girdabından kurtulamamıştır.

Her bunalım-kriz süreci görel olarak çözülmüştür. Ve **her görel istikrar kendi içinde çok daha derin bunalımları içinde taşımıştır.** Çünkü bunalımın temelleri emperyalist sistemin dokusunda vardır. Nitekim mevcut “küresel” kapitalizmin sürecinde yaşanan bunalım, emperyalizmin tüm müdahalelerine karşın aşılamamaktadır. 1970’li yılların ortalarından başlayan bunalım, “serbest piyasa ekonomisi”, “yeni dünya düzeni”, “küreselleşme” “yapısal uyum programları” vb. kisvelerle yapılan müdahale ve uygulamalara rağmen gitgide derinleşmiş, emperyalist-kapitalizmi tarihinin en zorlu kriz sürecine sokmuştur.

Yeniden yapılandırma ile dayatıldığı ekonomik, sosyal, siyasal politikalar emperyalist burjuvaziye merhem olmamıştır. Düşen kâr oranlarını, bağımlı ülkelere gelen kârlar da artık telafi edememektedir. Verilen borçlar ödenemediği gibi, giderek şişmekte. Ya da yeni alınan borçlarla eski borçlar ödenmeye çalışılmaktadır. Ki, bu da borç şişkinliğini artırmaktan başka bir şey değildir. Hatta bazı ülkeler borçlarını dondurmuşlardır. Verilen orta ve uzun vadeli borçlar daha çok, emperyalist rekabetteki stratejik çıkarlar doğrultusundadır. Ama tüm bunlar borç krizlerini engellemediği gibi, başta Latin-Amerika örneğinde görüldüğü üzere arka bahçelerin iflasını bile getirmiştir. Türkiye bile iflasın eşliğindedir. TC’ye verilen borçlar da, bölgedeki stratejik konumu gereğidir. Ama

230 milyar dolara çıkan borcu mevcut koşullarda ödemesi mümkün olmadığı gibi, daha da artacaktır.

Yeniden yapılandırma ile dayatılan özelleştirmelerin amacı, verimli işletmelerin emperyalizme peşkeş çekilmesi, ve diğer taraftan yaratılan kaynaklarla borçların ödenmesi. Ama özelleştirmelerden elde edilen kaynaklar emperyalizme transfer edilmişse de borç krizleri yok edilememiştir. Başta Arjantin olmak üzere, tüm Latin-Amerika ülkeleri, ellerindeki işletmeleri tüketmişlerdir. Sonuçta borçlarını ödemek için ellerinde satacak işletme kalmamıştır. **Bu ülkelerin ekonomilerinin yüzde 60'ndan fazlası ABD tekellerinin elindedir.** Dolayısıyla bu ülkelerdeki krizler ABD tekellerini, bankalarını doğrudan etkilemektedir.

Emperyalizm ve uşak sınıflar ekonomik tahribatı, işçi sınıfına, köylülere ve diğer emekçi sınıflara çıkartıyorlar. Bu da kendisini, ücretlerin dondurulması, köylülüğün, ve küçük-orta ölçekli işyerlerinin yıkımında gösteriyor. Emperyalist ülkeler de dahil olmak üzere, işçi sınıfı ve emekçilerin kazandıkları sosyal haklar budanarak emperyalizme yeni kaynaklar yaratılıyor.

“Devletin küçülmesi”, “elini ekonomiden çekmesi” sloganlarıyla yeni yatırımlar iyice sınırlandırılmıştır. Devletin harcamaları kısıtlanmış, işyerlerinde, dairelerinde işçiler, memurlar işten çıkartılmaktadır. Amaç yine uluslararası mali sermayeye yeni kaynaklar transfer etmek. Tabi ki, **milyonlarca emekçinin işsiz kalması pahasına...**

Ulus devletlerin pazarları yeniden kalıptan geçirilerek, emperyalizme bağımlılık daha pekiştirilmiştir. Öyle ki, giderek asalaklaşan, tefecileşen emperyalist sermaye bu pazarlara çok daha rahat girip-çıkabilmekte, istediği gibi at oyanatabilmektedir. İyice bağımlı hale getirilen sömürge, yarı-sömürge pazarlarda, mali sermaye, hem üretim ala-

nında, hem de mali alanlarda, ticari sahada vb. istediği gibi cirit atmaktadır.

Emperyalizmin yıkıma uğratan egemenliği tarımda da kendisini gösteriyor. Yakın zamanlara kadar tarım ürünlerini ihraç eden yarı-sömürgeler, IMF politikaları doğrultusunda artık emperyalist ülkelerden tarım ürünleri ithal etmeye başlamışlardır. Tarımın nasıl tahrip edildiğini Türkiye örneğinde bile, çok bariz olarak görmek mümkündür. Sübvansiyonların kaldırılması, destekleme alım fiyatlarının düşürülmesi, kredi faizlerinin artırılması, borçlarını ödeyemeyen köylülerin mahkemelerde süründürülmesi, tarım ürünlerini pazara süren devlet kooperatiflerinin özelleştirilmesi, hayvancılığın öldürülmesi vb.. uygulamalarla Türkiye’de tarımın nasıl bir yıkıma maruz kaldığı ortadadır. Açıktır ki bu uygulamalar salt Türkiye’yle sınırlı değildir. **Küresel çapta uygulanan bu tarım politikası, emperyalizme yeni tarım pazar alanlarının açılmasını hedeflemektedir.**

İşçi sınıfının sendikal örgütlenmesi de ciddi boyutlarda engellenmiştir. Emperyalist ülkelerde bile sendikal işçi sayısı yarı yarıya azalmıştır. Ve büyük sendikalar da “sarı sendika” bile olmaktan çıkmış, büyük firmaların hissedarları haline gelmiş, ya da Türkiye örneğinde olduğu gibi devletin dikey kurumları haline getirilmiştir. Böylece sınıfın mücadelesine set çekilmek istenmektedir. Yerine de egemenlerin denetiminde hareket eden “**sivil toplum örgütleri**” adı altında kurumlar öne çıkarılmaktadır. Böylelikle işçilerin, her türden emekçilerin, sendikal ve mesleki örgütlenmelerin düzen karşıtı demokratik kitle örgütleri (DKÖ) iyice dumura uğratılmak istenmektedir. Türkiye örneğinde olduğu gibi, TÜSİAD, Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Borsalar Birliği, egemen basın-yayın-medya kurumları gibi; emper-

yalizmin-egemenlerin patentini taşıyan kuruluşlar, hem devlet yönetiminde daha fazla boy göstermekte, hem de kitlelerin yönlendirilmesinde daha **doğrudan** rol almaktadırlar.

Teknolojinin gelişmesi emek üretkenliğini artırmış; üretici güçlerin kendi içinde başkalaşım ve farklılaşmayı bereberinde getirmiştir. Üretime sokulan bilgisayar sistemleri, bio-gen teknolojileri, bilimsel gelişmeler daha az emek kitlesi ile ama daha yoğunlaşmış bir üretkenlik ile daha fazla ürün kitlesinin üretimi, üretimdeki iç başkalaşımı ve farklılaşmayı oluşturmaktadır. Ama bu farklılaşma gemlenmekte ve sınırlanmaktadır. Daha toplumsallaşan üretim, kapitalist özel mülk edinmeye takılmakta, emeğin gaspına dayalı üretim ilişkileri, üretimin teknik temelindeki sıçramaları frenlemekte, önünde engel teşkil etmektedir. Zaten sermayenin temel çelişkisi de buradan kaynaklanmaktadır. Ama burjuvazi kendi sınıf çıkarları doğrultusunda maddi yaşama müdahale etmek zorundadır. Esnek üretim adı altında bunu yaparken, üretimin düzenlenmesinde ve yeniden örgütlenmesinde emek gücünün sömürü oranını artırmakta, kazanılmış sosyal hakları gaspetmekte, kendi vergisini azaltırken emekçilerin sırtına yeni vergi fonları yüklemekte, taşeron firmalar devreye sokmaktadır. Ama esnek üretim de burjuvazi için çare olamamıştır. **Yakın zamana kadar ihtiyaç duyduğu beyaz yakalı emek kitlesi de, firma iflaslarıyla fazlalık teşkil etmiştir. Yani sınırları iyice genişleyen işsizlere diplomalı işsizler de katılmıştır.**

Burjuvazi sistemi dizayn ederken, **siyasal rejimi de daha katı bir yapıya büründürüyor.** Kazanılmış her türlü hakları budamaya çalışan emperyalistler, geri ve bağımlı ülkelerin niteliği gereği oluşan faşist diktatörlükleri daha kararlı bir rotaya sokuyor. Burjuva

demokrasinin maddi temellerini taşımayan bu ülkelerin uşak yönetimleri, saldırganlaşan emperyalizmin yarattığı tahribatları bu ülke halklarına, siyasal boyutlardaki daha ilkel, daha katmerli, daha vahşi uygulamaları reva görerek, bunu gösteriyorlar. Ayrıca sosyal hakların törpülenme girişimlerine paralel olarak, emperyalist ülkelerdeki burjuva demokrasileri de, giderek budanmakta, burjuva diktatörlükleri faşizan yasa ve uygulamalarla giderek katılaşmaktadır. Yabancı düşmanlığı ve ırkçı söylemlerle de ideolojik zemin yaratılmaya çalışılmaktadır. Kısacası, en saldırgan emperyalist devlet görüntüsü veren ABD başta olmak üzere, emperyalizm, krizler, iflaslar, rekabet, aske-rileşmenin ve her türlü saldırganlığın damgasını vurduğu "küresel" kapitalizmin yansıması olarak, siyasal yapıda da daha otoriter ve baskıcı olmayı el ele götürüyorlar. İşte "küresel" kapitalizm ve diline doladığı yeniden yapılandırma budur!

11 Eylül bahanesiyle yabancılar, göçmenler üzerinde adeta terör estiriliyor. Polise verilen sınırsız yetkiler, çıkarılan anti-terör yasaları, yasaklanan politik yapılanmalar, fişlenen muhalif kesimler, demokratik

hakların gaspı, kimliklere kan ve gen gruplarının işlenmesi gibi uygulamalar, burjuvazinin şimdiden sınıf mücadelesine set çeken faşizan önlemleri olarak sırtıyor. Sözde yasaları gereği faşist partilerin yasak olduğundan dem vuruluyor, ama, öte yandan tekelci burjuvazinin finanse ettiği mantar gibi faşist partiler türüyor. Ve bunlar seçimlerde oylarını artırıyorlar, 2., 3. parti durumuna geliyorlar. Şovenizmin propagandası ile toplumun en geri kesimlerinde palazlanan faşist partiler bünyesinde kitle temeli yaratılıyor. Kürt ulusal sorununu, TC'ye karşı sözde yaptırım olarak kullanılan emperyalist burjuvazi, Batasuna'nın kapatılması kararına ise hiç ses çıkarmıyor. Tüm bunlar, emperyalizmin artan baskı ve yaptırımlarıyla önümüzdeki dönemde çalkantılı sürece gireceğinin göstergeleridir.

Sermayenin evrimi, iktidardaki burjuvaziyi sürece müdahale etmeye zorluyor. Zaten aksi birşey beklenemezdi. Ama **tüm bunlar emperyalizmin çürümesini engellemiyor. Yine de herşeye kadar olamıyorlar.** Finans kapital girdiği uluslararası bataklıktan bir türlü çıkamıyor. Yeniden yapılandırma adı altında, can çektişkçe saldırıyor,

tehdit ediyor, daha fazla sömürü diyor ama üzerinde yükseldiği asalak ve çürük zemine yine de çekidüzen veremiyor. Çünkü kapitalizmin tarihsel eğilimi hükmünü vermiş bir kere...

DEJENERE OLAN SERMAYE

Sermaye bu niteliğiyle pazarlara iyice hakim olmuş, sıcak para adı altında, pazarlara günü birlik girip çıkmaktadır. Geri kalmış ülkelerin mali piyasaları rantıye sınıfların avucu içindedir. Dayattıkları programlarla yeniden dizayn edilen pazarlara büyük bankalar, tekeller, spekülâtörler istedikleri gibi girip çıkar olmuşlar. Milyarlarca, on milyarlarca dolar bir ülkenin borsalarına, döviz piyasalarına rahatça girip çıkmaktadır. Sermayenin esas hareket alanları buraları olmuştur. Dünya çapında artan Merkez Bankaları rezervleri, sermayenin tefeci piyasalardaki bir günlük işlem hacmini ancak karşılayabilmektedirler. Bu durum, sermayenin nasıl dejener olduğunu gösterir. Sermayenin üretken niteliğini ne kadar kaybettiğini gösterir. Öyle ki, değer yaratmadaki aracılık işlevini kaybederek, iyice kontrolden çıkmış spekülâtif sermaye, emperyalist borsalarla, geri kalmış ülkelerin borsaları

arasında deli danalar gibi dolaşır olmuştur.

Bu işlerlik, mali sermayenin bugünkü işleyişini oluşturmaktadır. Büyük bankaların, tekellerin ellerindeki spekülâtif sermaye, kendi başlarına olduğu gibi, uşakları üzerinden de borsalara girdiğinde hisse senedi fiyatları artıyor. Ki bu senetler, görelî olarak çok ortaklı anonim şirketlerin elindedir, ya da önceden ucuza kapatılmıştır. **Yabancı sermayenin borsalara girmesiyle hisse senetleri ufak yatırımcılara pahalı fiyatlarla satılır.** Döviz piyasasında da, yerli paranın değeri o süre içerisinde yüksek tutulur. Amaç, satılan hisse senetlerinin rezerv birikiminin artırılmasıdır. Burada mülkiyet hisse senedi biçimindedir. Yabancı sermaye borsada kaldığı müddetçe, döviz fiyatları ve faizler düşük tutulduğundan, talep sermayenin denetimindeki hisse senetlerine yönelik olur. Dolayısıyla hisse senetlerinden gelen temettü gelirleri de yüksek olur. Fonlar, borsaya girdiğinde fiyatları sıçrayan hisse senetleri, belli bir rezerv birikiminden sonra, büyük spekülâtörlerin borsa oyunlarıyla borsadan çıkar. Fonlar, borsaya girdiğinde döviz karşısında yüksek olan yerli paranın fiyatı, fonların borsadan çıkışıyla döviz karşısında düşüşe geçer. Ama bu düşüş, spekülâtörlerin ellerindeki temettü gelirlerini dövize çevirmeleriyle olur. **Yerli paranın değeri düşerken, dövizin fiyatı yükselir.** Böylelikle rantiyeler hem borsada, hem de döviz piyasasında iki kaynaktan kâr ederler. Ve sonrasında da çıkıp giderler. **Götürdükleri o ülkenin dövize çevrilmiş zenginliğidir.** Yerli paranın devalüe olmasıyla halkın gerçek ücretleri ve alım gücü de düşer. Ki, bu da o halin daha yoksullaşması demektir.

Spekülâtörler, ayrıca ellerindeki tefeci sermayeyi devletin bono ve tahvillerine de yatırır. IMF'nin uyguladığı programlar gereği, yarı-sömürgeler, tefeci sermaye için bu

yolla da kaynak oluştururlar. Çünkü borsadan çıkan fonlar, aynı zamanda devletin iç borçlanma karşılığı verdiği bono ve tahvillerin faiz hadlerini de yükseltirler. Böylelikle devletin ucuza verdiği kağıtlar, birkaç ayı geçmeyen kısa sürelerle, yüksek faiz oranları karşılığında devlete iade edilir. Ve buradan da elde edilen yüksek rezervler dövize çevrilir ve akabinde dışarıya çıkar. "Küresel" kapitalizmde, yarı-sömürgelerin iç borcu bu işleyişle karşılanmaktadır...

Tabi buna karşılanma denilirse... IMF'nin bu politikaları, emperyalizmin sermaye ihracına daha fazla ivme kazandırmıştır. "İç borçlanma" yoluyla sermaye, uşak devletlerde daha rahat hareket edebilmekte, kısa sürelerle, daha yüksek oranlarda kâr sahibi olabilmektedir. Nitekim eskiden fazla olmayan iç borç kitlesi, tüm dünya çapında şişmiştir.

Görüldüğü üzere, emperyalizm tefecileşen sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda politikalar üretmekte. Ona sağladığı imkanlarla, rantiyeye karakter kazanan sermaye tefeci güzergahta ülkeleri böyle sülük gibi emmektedir. Sermayenin ilişkilerinde "**parayla para kazanma**" işlerliği egemen olmuştur. Girdiği ülkelerden katlanarak çıkan yabancı sermaye karşısında yerli paranın devalüe olması, emperyalizmin bu ülkelere yaptığı meta ihracında da ayrı bir kâr kaynağı olmaktadır. Döviz karşısında devalüe olan yerli paranın değeri emperyalizmden ithal edilen meta karşısında da düşmektedir. Böylece ticaretten elde edilen kâr da ikiye katlanmaktadır. Örneğin yakın zaman kadar tarım ürünlerini ihraç eden Türkiye, IMF programları sonucu, bu ürünleri emperyalistlerden ithal eder olmuştur. Tabi ki bunun yükü emekçilere çıkartılmaktadır. Devalüasyonla birlikte döviz karşısında olduğu gibi, meta karşısında da yerli paranın değeri ve alım gücü düştüğünden,

merkez bankaları tarafından piyasaya para sürülüyor. Bu da enflasyonu ve doğal olarak yoksulluğu getiriyor. "Küresel" kapitalizmle yoksulluk, açlık, hastalık, ölüm oranları en üst düzeylere varmıştır. Bu ülkelerin kaynakları, değerleri, yarattığı zenginlikler, su, bitki, oksijen gibi en tabii doğal ihtiyaçlar bile, bu ülke halklarından esirgenmekte, emperyalist tekellere, bankalara, spekülâtörlere peşkeş çekilmektedir...

Mali sermaye yozlaştıkça, sömürü dozu daha artmış, daha ilkelleşmiş, daha vahşileşmiştir. Saldırganlığı ve yıkımıyla emekçi insanlığı daha tehdit eder duruma gelmiştir. Aşırı üretimi ve bunalım girdabını aşamayan emperyalizm, tarihsel olarak iyice spekülâtif bir rotaya girmiştir.

Spekülâtif kâr, aşırı üretim şartlarında doğrudan üretim sürecinden elde edilen kâr değildir. Ama ortalama kârın bir parçasıdır. **Önceki üretim süreçlerinde yaratılmış, birikmiş emeğin, para sermaye tarafından gaspıdır.** Küçük yatırımcıların ve küçük iş sahiplerinin ellerindeki para kitlesinin, büyük borsa kurtları tarafından mideye indirilmesidir. Ve en sonu emekçilerin emeğiyle yaratılan değer ve zenginliklerin, özelleştirmeler yoluyla elde edilen kaynakların, işçilerden, emekçilerden toplanan vergilerin, gaspedilen sosyal hakların, yeni vergi fonlarıyla yaratılan kaynakların vb. tefeci ve potansiyel işlevli mali-sermayeye peşkeş çekilmesidir. Geçen yıl TC'nin topladığı vergilerin tümü, % 5 fazlasıyla borç ödemelerine gitmiştir. Bu örnek bile, **üretken olmayan sermayenin, üretimde yaratılan değeri, üretim dışında nasıl gaspettiğine dair çarpıcı bir örnektir.**

Sermayenin tefeci işleyişi ekonomik yapıyı da iyice yozlaştırmıştır. Tasfiye edilmesi gereken sermaye fazlalığı tasfiye edilmediği gibi, deniz aşırı piyasalardan gelen tefeci sermaye ile daha şişmiştir. Can çe-

kişen ve çürüyen emperyalizm tüm dünya çapında daha çürümüş ve yozlaşmıştır. Borsalar düşmüş, tekeliler iflas etmiş ekonomik çöküşün eşliğine gelmiş. Doğasında var olan yolsuzluklar, dolandırıcılık, hortumlama, rüşvet iyice aleni hale gelmiş, ki açığa çıkan yolsuzluk ve hortumlamalar sadece buz dağının yüzeyinde görülenlerdir. Oysa kökü çok daha diplerde. Mali sermaye ve emperyalist sistem iyice dejenere olmuş; yozlaşma, yabancılaşma, savrulma, soysuzlaşma, alıklık vb. yansımalarla sosyal, siyasal, kültürel yaşama da yansımış ve çok daha belirgin bir şekilde kendisini hissettirmiştir. İflas eden IMF politikalarıyla emperyalist çark ancak böyle işlemekte, varlığını böyle devam ettirebilmektedir...

SERMAYENİN (CAN ÇEKİŞEN KAPİTALİZMİN) TARİHSEL EĞİLİMİ:

Emperyalizm tarihsel olarak en büyük bunalımını yaşıyor. Bu bunalımını aşmak için yaptığı her hamle onu daha fazla çukura sürüklüyor. Çünkü onu düzlüğe çıkaracak aşırı birikimi yok edemiyor. Onun çıkamazı da buradadır zaten. Düzlüğe ve istikrara çıkması için birikmiş sermayenin en azından bir kısmını yoketmesi gerekir ki, yeniden genişlemiş ölçekli üretimi istikrarlı bir rotaya soksun, artı-değer oranını ve düşen kâr oranını artırabilsin. Aksi halde, aşırı üretim şartlarında sermayenin kapasitesini ve borsalarda, tefeci piyasalarda yoğunlaşan sermayenin aşırı birikimini yokedemez; dolayısıyla **kullanılamaz durumda kalan sermaye, emperyalist sistemin yapısında devamlı aşınmalar yaratır**. Kapitalist iktisadın iç yasaları bu işlerliği gerektirir.

Bugünkü mevcut görünümüne bakıldığında, kendi iç yasalarına müdahale edebilmekten uzak bir görüntü sergiliyor. En üst düzeyde merkezileşmiş, yoğunlaşmış, en gelişmiş teknolojik yapısı, emek üret-

kenliğinin en üst düzeyde seyir izlediği bugünkü “küresel” kapitalizm, doğum sancıları çekiyor. Kullanılmaz sermaye birikimi, en muazzam boyutlara varmıştır ve iyice asalaklaşan, can çekişen niteliğiyle bu birikim fazlasını tasfiye edemediği gibi pazarların dışına iyice taşıyor. Emperyalizmin bu ekonomik niteliği elbette ki bugünün ürünü değildir. Kapitalizmin en üst aşamasının ürünüdür. Lenin onun tarihsel eğilimini on yıllar evvel görmüştü. “*Emperyalizmin ekonomik niteliği üzerine yukarıda söylenenlerden şu sonuç çıkarıyor: Emperyalizmi, bir geçiş kapitalizmi, daha doğrusu cançekişen bir kapitalizm olarak tanımlamak gerekir.*”

Emperyalist sermayenin tarihsel evrimi, bunalım sürecinden çıkmak için zorlu bir konjonktüre girmiştir. Kullanılmayan birikim fazlalığı onu bir yıkıma zorluyor. Elbette ki halklara yönelik yıkımı sınıf karakteri gereği iyice saldırganlaşarak yerine getiriyor. Ama bir de işlevsiz ve potansiyel durumdaki sermayenin de, işlevli ve hareket eden sermaye halini alması için, emperyalist sistemin de tahribatı kaçınılmazdır. Bu da **pazarların yeniden paylaşımıyla mümkün olur**. Ancak emperyalist savaşa dayalı bir paylaşım bunalımları, krizleri, iflasları, çöküşleri durdurmaya çalışıp, geçici bir soluk alabilirler. O da belki. Çünkü emperyalist silahlanma, daha önceki savaşlardaki konvansiyonel boyutlarda değil. Emperyalistler arası çatışma şimdilik bölgesel, yerel müdahale, yağma, işgal türü saldırı ve savaşlar şeklinde bir seyir izlese de, tüm emperyalist güçlerin yer alacağı bir dünya savaşının nesnel koşullarının varlığı da unutulmamalıdır. Olası böylesi bir savaşta kullanılacak silahlar nükleer boyutlarda olur. Ama nükleer boyutlarda silahların kullanılacağı emperyalist bir savaş işçi sınıfının, halkların, proleter devrimlerin yaptırımı altındadır. **Daha önce**

iki paylaşım savaşı yaşamış dünya halkları kendi tecrübeleri ve deneyleriyle yağma ve talan uğruna verilecek bir savaşa karşı en güçlü yaptırım gücünü oluşturuyorlar. Bu güç belki, bugün, dünya genelinde **potansiyel** bir güçtür, ama, gelecek açısından, emperyalist haydutlara karşı proleter devrimlerinin **dinamik** gücünü oluşturuyor.

Ayrıca emperyalizmin soygun ve yağma üzerine kurulu yapısı, dünyanın mazlum yığınlarını iyice yoksullaştırmış, aradaki uçurumu iyice açmıştır. Hatta emperyalist ülkelerde bile yoksulluk sınırının altında yaşayan kitlelerden bahsediliyor. -Ki eskiden fazla gündeme gelmezdi.-

“*Örneğin dünyanın en zengin % 1’i gelirin en az diğer yüzde 57’sinin aldığı kadar alıyor. Başka bir deyişle 50 milyondan az zengin insan 2.7 milyar yoksulun aldığı kadar alıyor.*” *Dünyadaki en zengin 200 kişinin kârı, dünya nüfusunun % 41’inin gelirini aşmaktadır; ve dünyanın en zengin üç kişinin kârı 48 az gelişmiş ülkenin toplam GSMH’sini aşmaktadır.* (PKP yayın organı Kızıl Güneş’ten aktaran İşçi Köylü).

Bu rakamlar, emperyalist burjuvazinin birçok kurumlarının raporlarında sıkça yer alıyor. Onların bu itirafı mevcut tabloyu çok bariz bir şekilde gösteriyor. Oysa yakın zamanlara kadar mali sermayenin ideologları “zengin ülkeler ile fakir ülkeler arasındaki fark kalkacaktır”, “kapitalizmle tarih bitmiştir”, “MLM ve sosyalizm iflas etmiştir” vb. türden post-kapitalist paradigmalara, gerçeği tahrif eden propaganda furyaları yürütüyor, bilimin ideolojisine alçakça saldırıyorlardı. Bugün gerçekler onları mahkum etmiş, yüzlerindeki cilalar dökülmüştür. İşçi sınıfının, ezilen yığınların emperyalizme karşı öfkeleri, hoşnutsuzlukları giderek eylemlere, ayaklanmalara dönüşüyor. Anti-

emperyalist bir dalga oluşmuştur. Latin Amerika halkları kendi tecrübeleriyle, egemenlerine ve emperyalizmin politikalarına pratik tavırlar geliştiriyorlar. Benzeri tepkiler, Uzakdoğu'da, Asya'da, Ortadoğu'da da var. Ezilen yığınlar karşı saldırganlaşarak gerçek yüzünü gösteren başta ABD emperyalizmi olmak üzere, emperyalizme karşı öfkelerini biliyorlar. Filistin'de İsrail siyonizmi ve ABD emperyalizmine karşı can bedeli bir mücadele veriliyor. Emperyalist ülkelerde de, "küreselleşme karşıtı" kalabalık kitleleri bağrında taşıyan geniş ve yaygın hareketler her eylemde yüzbinleri kucaklıyor. Anti-emperyalist bir dalgayı oluşturan bu hareketler daha çok kendiliğinden hareketler. Yer yer küçük-burjuva, ulusal, reformist akımlar bu hareketlere damgalarını vursa da, açık olan bir şey var; kitleler geleceklerini kapitalist-emperyalist sistemin dışında arıyorlar. Ayrıca Maoist partilerin öncülüğünde, sınıfın önderliğinde verilen iktidar mücadeleleri var. Nepal'de, Peru'da, Filipinler'de, Hindistan'da egemenleri tehdit eden, gerici faşist rejimleri sarsan, iktidara yürüyen devrimci süreçler yaşanıyor. Emperyalizmin arka bahçelerini tehdit eden MLM'nin güzergahındaki devrimle, giderek dünya halklarına da ilham kaynağı oluyor. Türkiye proletaryasının öncü kurmayı da, çetin mücadelelere sahne olan 30 yıllık tarihinde, elinden düşürmediği bayrağı daha yükseklerle kaldırarak, devrimi ileri mevzilere taşıyacaktır.

Can çekişen, asalak mali-sermayenin tarihsel eğilimi onun tarih sahnesinden silineceğini gösteriyor. Elbette ki bu zorlu, çetin, kan pahası mücadele ve katliamlar pahasına olacaktır. Ama **bu toplumlar tarihinin de bir yasasıdır**. Nitekim emperyalist burjuvazi geleceğinden endişelidir. Panik ve telaş atmosferine girmiştir. Öyle ki onların en sadık kurumlarından biri olan DB'nin

raporu bile, tarihsel eğilimlerinin varacağı akibeti panik içinde yansıtıyor. "*Dünya Bankası Dünya Gelişme Raporu, bugünkü büyüme modellerini ve ekonomik alışkanlıkların sürdürülemez olduğunu, bugünkü ekonomik modelde ısrar edildiği takdirde önümüzdeki 50 yılda küresel nüfusun artışının, ekonomik tahribatın, yok olan kaynakların, artan yoksulluğun toplumsal yapıları dağıtacağını, siyasi kargaşalara yol açacağını ileri sürdü.*" (Cumhuriyet)

Sınıf mücadelesi bir yasadır. Kapitalizmi tahlil ederken Marks, buradan yola çıkarak sermayenin tarihsel eğilimini kendine özgü olarak anlatımıyla şöyle belirlemiştir. "*Bir kapitalist, daima bir çoklarının başını yer. Emek-sürecinin, git-gide boyutları büyüyen kooperatif şekli bilimin, bilinçli teknik uygulama-*

"Üretim araçlarının merkezileşmesi ve emeğin toplumsallaşması" çelişkisi dünya kapitalist-emperyalist sistemin temeline damgasını vuran çelişkidir. Ve bu çelişki sınıf mücadelesinin maddi temelini oluşturur. Emperyalist sistemi tarihin çöplüğüne atacak proletarya-burjuvazi çatışması, kaçınılmaz olarak sermayenin miadını tamamlamasıyla sonuçlanacaktır.

ması, toprağın yöntemli bir biçimde işlenmesi emek araçlarının ancak ortaklaşa kullanılabilir emek araç-

larına dönüştürülmesi, bütün emek araçlarının birleşik toplumsal emeğin üretim araçları olarak kullanılmasıyla sağlanan tasarruf, bütün insanların dünya pazarları ağına sokulması ve böylece kapitalist rejimin uluslararası bir nitelik kazanması, bu merkezileşme ya da birçok kapitalistin birkaç kapitalist tarafından mülksüzleştirilmesi ile el ele gider. Bu dönüşüm sürecinin bütün avantajlarını sömüren ve tekellerine alan büyük sermaye sahiplerinin sayılarındaki sürekli azalmayla birlikte, sefalet, baskı, kölelik, soysuzlaşma, sömürü de alabildiğine artar; ama gene bununla birlikte sayıları sürekli artan, kapitalist üretim sürecinin kendi mekanizması ile eğitilen, birleştirilen ve örgütlenen işçi sınıfının başkaldırıları da genişler, yaygınlaşır. Sermaye tekel, kendisiyle birlikte ve kendi egemenliği altında fışkırpı boy atan üretim tarzının ayakbağı olur. Üretim araçlarının merkezileşmesi ve emeğin toplumsallaşması, en sonunda bunların kapitalist kabuklarıyla bağdaşmadıkları bir noktaya ulaşır. Böylece kabuk parçalanır. Kapitalist özel mülkiyetin çanı çalmıştır. Mülksüzleştirilenler mülksüzleştirilirler."

Marks'ın bu söyledikleri şüphesiz ki kehanet değildir. Bilimsel bakış açısıyla sermayenin tarihsel evriminin nasıl bir sonla sonuçlanacağını ifadesidir. "**Üretim araçlarının merkezileşmesi ve emeğin toplumsallaşması**" çelişkisi dünya kapitalist-emperyalist sistemin temeline damgasını vuran çelişkidir. Ve bu çelişki sınıf mücadelesinin maddi temelini oluşturur. Emperyalist sistemi tarihin çöplüğüne atacak proletarya-burjuvazi çatışması, kaçınılmaz olarak sermayenin miadını tamamlamasıyla sonuçlanacaktır. Sınıfsız topluma giden tarihi güzergah, sınıfın bir dizi yaratacağı demokratik halk iktidarları ve sosyalizm mevzileriyle, yerini nihai hedefe bırakacaktır.

*Katledilişinin 30. yılında
Komünist Önder
İbrahim Kaypakkaya'yı
anıyoruz.*

PARTIZAN